

**TURUN KAUPUNGIN
TILINPÄÄTÖS
2011**

I TOIMINTAKERTOMUS.....	3
1. Kaupunginjohtajan katsaus	3
2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	5
3. Yleinen ja oman talousalueen kehitys	7
4. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	8
5. Kaupungin henkilöstö.....	11
6. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä	12
7. Ympäristötekijät	14
8. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	16
9. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	18
9.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	18
9.2. Toiminnan rahoitus.....	24
10. Rahoitusasema ja sen muutokset	27
11. Kokonaistulot ja –menot.....	29
12. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	30
12.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	30
12.2 Konsernissa tapahtuneet muutokset.....	31
12.3 Konsernin toiminnan ohjaus vuonna 2010.....	31
12.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	32
12.5 Konsernin tilikauden tuloksen muodostuminen	34
12.6 Konsernin toiminnan rahoitus	36
12.7 Konsernin rahoitusasema ja sen muutokset.....	38
12.8 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen	40
13. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.....	40
II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	42
Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.....	42
Johdanto	42
Hallinto	45
Keskusvaalilautakunta	45
Kaupunginvaltuusto.....	46
Tarkastuslautakunta	47
Kaupunginhallitus.....	49
Kaupungin hallitus, omarahoitusosuudet.....	56
Oy Turku Energia - Åbo Energi Ab.....	57
Turku Science Park –konserni	59
Logomo Oy.....	61
Palvelutoimi	62
Palvelutoimen tavoitteiden toteutuminen	62
Peruspalvelulautakunta.....	65
Liikuntalautakunta	74
Nuorisolautakunta	78
Kulttuurilautakunta	82
Forum Marinum säätiö	86
Osaamis- ja elinkeinotoimi	88
Osaamis- ja elinkeinotoimen tavoitteiden toteutuminen	88
Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta	93
Lukio- ja ammattiopetuslautakunta	98
Ammattikorkeakoulun hallitus	105
Koneteknologiakeskus Turku Oy	109
Turku Touring Oy.....	111
Turun aikuiskoulutussäätiö.....	113
Ympäristötoimi	114
Ympäristötoimen tavoitteiden toteutuminen.....	114
1 12 Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta.....	122
1 61 Joukkoliikennelautakunta	125
1 63 Ympäristö- ja kaavoituslautakunta	128
1 64 Rakennuslautakunta	133
1 75 Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta, Turun Kiinteistöliikelaitos.....	135

1 77 Tilaliikelaitoksen johtokunta, Turun Tilaliikelaitos	137
1 83 Talotoimiliikelaitoksen johtokunta, Turun Talotoimiliikelaitos.....	140
1 84 Kiinteistöpalveluliikelaitoksen johtokunta, Turun Kiinteistöpalveluliikelaitos.....	142
1 81 Kunnallistekniikkaliikelaitoksen johtokunta, Turun Kunnallistekniikkaliikelaitos	144
1 82 Viherliikelaitoksen johtokunta, Turun Viherliikelaitos	146
1 70 Vesiliikelaitoksen johtokunta, Turun Vesiliikelaitos.....	148
1 74 Satamaliikelaitoksen johtokunta, Turun satamaliikelaitos.....	150
TVT Asunnot Oy.....	152
Turun Seudun Vesi Oy.....	154
Turun seudun puhdistamo Oy.....	156
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy.....	158
Turun Ylioppilaskyläsäätiö	160
Turun kaupunkiliikenne Oy.....	161
Kiinteistö Oy Turun Monitoimihalli.....	162
Turun Seudun Jätehuolto Oy	163
Turun TeknologiaKiinteistöt Oy	164
Taloudellisten tavoitteiden toteutumisvertailut.....	166
Käyttötalousosan toteutumisvertailu	166
Investointiosan toteutumisvertailu.....	169
Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu.....	171
Tilaliikelaitoksen investointiosan toteutumisvertailu.....	173
Kiinteistöliikelaitoksen investointiosan toteutumisvertailu.....	176
Muiden liikelaitosten investointiosan toteutumisvertailu	177
Rahoitusosan toteutumisvertailu.....	178
III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	179
Tuloslaskelma.....	180
Rahoituslaskelma.....	181
Tase	182
Konsernituloslaskelma	184
Konsernirahoituslaskelma	185
Konsernitase.....	186
IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	188
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	188
Tuloslaskelman liitetiedot	191
Taseen liitetiedot	195
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	203
Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	205
Liikelaitosten ja muiden taseyksikköjen tilinpäätöslaskelmat	206
Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos	206
Turun Vesiliikelaitos	209
Turun Satamaliikelaitos.....	216
Turun Kiinteistöliikelaitos.....	221
Turun Tilaliikelaitos	225
Turun Kunnallistekniikkaliikelaitos	231
Turun Viherliikelaitos.....	236
Turun Talotoimiliikelaitos.....	240
Turun Kiinteistöpalveluliikelaitos	245
Vahinkorahasto	251
Liikelaitosten ja taseyksiköiden vaikutus kaupungin tilikauden tulokseen.....	252
Liikelaitosten ja taseyksiköiden vaikutus kaupungin toiminnan rahoitukseen.....	253
Taloudellisten tunnuslukujen laskentakaavat.....	254
V LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITESARJOISTA.....	257
VI TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	

1. Kaupunginjohtajan katsaus

Turku Euroopan kulttuuripääkaupunki vuonna 2011

Turun merkkivuosi Euroopan kulttuuripääkaupunkina 2011 oli menestys. Kulttuuripääkaupunki vahvisti kansallisesti ja kansainvälisesti mielikuvaa Turusta kulttuurikaupunkina. Turkulaisten mielestä kulttuuripääkaupunkivuosi muutti Turua oikeaan suuntaan, paransi kaupungin ilmapiiiriä ja sai heidät ylpeämmäksi kotikaupungistaan. Kulttuuripääkaupunkivuosi vilkastutti myös elinkeinoelämää. Yli 6000 tapahtuman kokonaisyleisömäärä ylitti kahden miljoonan tavoitteen. Myös Logomo ylitti kävijätavoitteen (150 000) päätyen 250 000 kävijään. Turussa rekisteröidyt yöpymiset kasvoivat 6,2 % (koko Suomen kasvu 3,9 %). Majoitusmyynnin arvo kasvoi 3,7 milj. euroa vuoteen 2010 verrattuna.

Suhdanteet ja työttömyys

Talouden yleinen tilanne on heikohko vuoden vaihtuessa. Varsinais-Suomen talouden tilannetta pidetään kuitenkin parempana kuin vuosi sitten. Meriteollisuuden positiivinen tilauskehitys ja kulttuuripääkaupunkivuoden vaikutukset ovat piristäneet erityisesti Turun seudun elinkeinotoimintaa.

Toimenpiteet ja aktiivinen yhteistyö meriteollisuuden rakennemuutoksen voittamiseksi tuottivat tulosta ja rakennemuutoksessa saavutettiin taitekohta vuonna 2011. Uudistamisen haaste jatkuu kuitenkin edelleen; rakennemuutos opetti, että varautumisen suhdanteiden ja talouden äkkikäännöksiin on oltava jatkuvaa. Elinkeinotoiminnan edellytyksiä ja kasvua sekä uuden yritystoiminnan nousua on kehitettävä määrätietoisesti.

Työttömyysaste on laskenut Varsinais-Suomessa. Työttömyysaste oli joulukuun lopussa 9,7 prosenttia (10,3 prosenttia 2010). Työttömien määrän aleneminen oli Varsinais-Suomessa ensi kertaa kolmeen vuoteen ripeämpää kuin koko maassa – Turun ja Salon seutujen tilanteesta huolimatta. Turun työttömyysaste oli 12,9 prosenttia vuoden vaihteessa.

Seudullinen yhteistyö

Seudullisessa yhteistyössä edettiin merkittävästi monella alueella vuoden 2011 aikana. Seudullisen rakennemallin loppuraportti valmistui ja on lausunnolla seutukunnissa. Seudullinen joukkoliikenneorganisaatio perustettiin ja sen toiminta alkoi 1.1.2012. Seudullisen energiaratkaisun organisaatiomalli saatiin valmiiksi. Myös kansallisessa kaupunkipolitiikassa tehtiin kaupungin kannalta merkittäviä avauksia muun muassa seudulliseen maankäyttöön, asumiseen ja liikenteeseen liittyvän MAL-aiesopimuksen valmistelu käynnistettiin.

Kaupunki panosti vuoden aikana merkittävästi voimavaroja kaupunkiseudun kilpailukyvyyn ja veto-voiman lisäämiseen.

Toiminnan ja johtamisen kehittäminen

Kaupunki kehitti toimintaansa voimakkaasti viime vuoden aikana. Talouden ja toiminnan suunnittelua ja ohjausta uudistettiin ja pitkäjänteisyyttä lisättiin ennakoiden julkisen talouden kiristymistä tule-

vina vuosina. Sosiaali- ja terveystoimen palvelurakennemuutostusta jatkettiin. Perus- ja varhaiskasvatus sekä toisen asteen opetus ja aikuiskoulutus aloittivat uudella organisaatiolla vuoden 2011 alussa. Ympäristötoimessa saatettiin loppuun neljän tuottajaliikelaitoksen yhtiöittämissuunnitelmat ja perustetut yhtiöt aloittivat toimintansa 1.1.2012. Kaupungin päätöksenteko- ja johtamisjärjestelmän uudistaminen käynnistettiin kesällä 2011 ja kaupungin toimintamallin uudistus toteutetaan vuoden 2012 aikana.

Talous

Tilikauden tuloksesta muodostui ylijäämäinen. Tulokseen positiivisesti vaikuttivat verorahoituksen kasvu sekä poikkeuksellisen suuret myyntivoitot. Nettotoimintakulujen kasvu oli 5,6 prosenttia. Peruspalvelu- ja varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunnan menojen voimakas kasvu viime vuonna on perusteltavissa palveluiden kysynnän ennakoimattomalla kasvulla. Näin suuri menojen kasvu ei kuitenkaan ole mahdollista tulevina vuosina. Verorahoituksen kasvu ei viime vuonna riittänyt kattamaan nettokulujen kasvua ja valtion suunnittelemat toimenpiteet talouden tasapainottamisessa ja kestävyysvajeen vähentämisessä tulevat heikentämään merkittävästi kuntasektorin tuloperusteita ja peruspalveluiden rahoitusta seuraavien kolmen vuoden aikana. Palveluiden järjestämistapojen tarkastelu ja palvelurakennemuutosten nopeuttaminen on jo käynnistetty.

Kaupunki on investoinut viime vuosina merkittävästi palveluiden ja kaupungin toimintaympäristön kehittämiseen. Vuonna 2011 investointimenot olivat 112,9 milj. euroa ja investointitaso on vielä taloussuunnitelmavuosina korkea. Viime vuonna tulorahoituksella kattamatta jääneitä nettoinvestointeja ja antolainoja voitiin rahoittaa kassavaroilla. Korolliset velat vähenivät ja nettovelka laski viime vuonna. Tulorahoitus ei jatkossa riitä käyttömenojen ja investointien kattamiseen.

2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Turun kaupunginvaltuustossa on kaudella 2009 - 2012 yhteensä 67 valtuutettua. Valtuutettujen määrä on kuntalaissa sidottu kaupungin asukaslukuun.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana vuonna 2011 toimi Seppo Lehtinen (sdp), I varapuheenjohtajana Petteri Orpo (kok) ja II varapuheenjohtajana Roda Hassan (vihr).

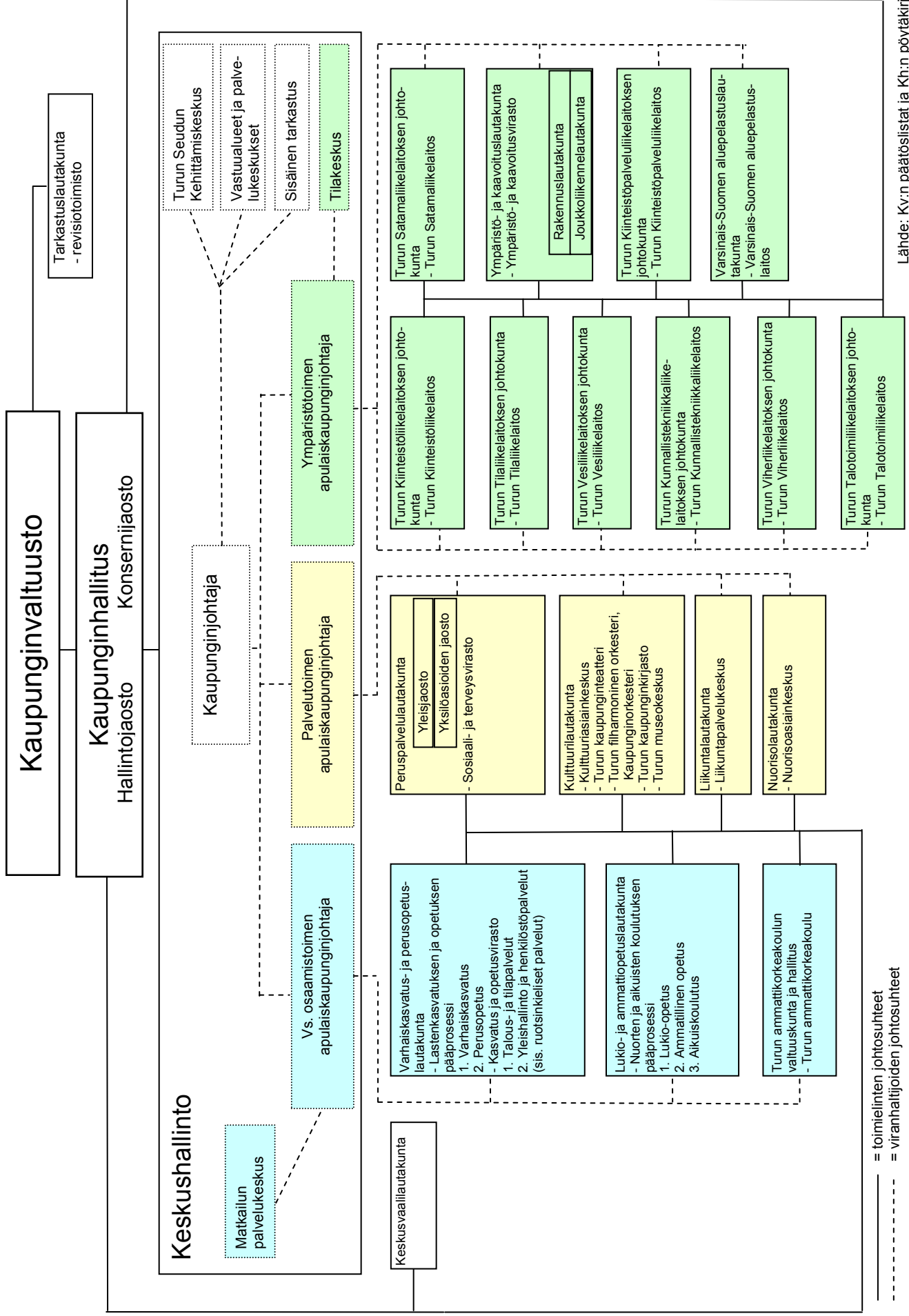
Kaupunginhallituksessa on 13 jäsentä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee kaupunginhallituksen jäsenet kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimi vuonna 2011 Minna Arve (kok), I varapuheenjohtajana Toni Eklund (sd) ja 2. varapuheenjohtajana Katri Sarlund (vihr).

Kaupunginvaltuuston ja – hallituksen poliittiset voimasuhteet vuoden 2011 lopussa olivat:

	Valtuusto	Hallitus
Kansallinen kokoomus	19	4
Suomen sosiaalidemokraattinen puolue	15	3
Vasemmistoliitto	10	2
Vihreä liitto	11	2
Ruotsalainen kansanpuolue	4	1
Suomen Keskustapuolue	3	1
Suomen Kristillisdemokraatit	2	0
Vapauspuolue	2	0
Perussuomalaiset	1	0

TURUN KAUPUNGIN HALLINNOLLINEN ORGANISAATIO 31.12.2011

Lähde: Kv:n päätöslistat ja Kh:n pöytäkirjat

— = toimeinten johtosuhteet
- - - = viranhaltijoiden johtosuhteet

3. Yleinen ja oman talousalueen kehitys

Maailmantalouden näkymät heikentyivät vuoden aikana ja epävarmuus maailmantaloudessa vahvistui loppukesänä. Epävarmuuden nousu näkyi erityisesti euroalueella. Talouden ja työllisyyden ennustettavuus on vaikeutunut.

Bruttokansantuotteen määrä kasvoi Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 2,9 prosenttia vuonna 2011. Vuoden viimeisenä neljänneksenä bruttokansantuote kasvoi 1,4 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Eniten volyymin kasvua lisäsivät viennin sekä yksityisen kulutuksen kasvu. Vienti kasvoi 1,9 prosenttia ja yksityinen kulutus 3,3 prosenttia. Investoinnit kasvoivat 4,6 prosenttia. Julkinen kulutus kasvoi 0,8 prosenttia

Euroopan keskuspankin ohjauskorko nousi huhtikuussa 2011 vuoden alun 1,0 prosentista 1,25 prosenttiin ja heinäkuussa 1,50 prosenttiin. Euroopan keskuspankki alensi talouskasvun tukemiseksi ohjauskorkoa marraskuusta lähtien ja vuoden lopussa ohjauskorko oli 1,0 prosenttia. Kahdentoista kuukauden euribor-korko vuoden lopussa oli 1,947 prosenttia ja kolmen kuukauden euribor-korko oli 1,356 (v. 2010 lopussa noin 1,0 prosenttia). Kahdentoista kuukauden euribor laski maaliskuun 2012 loppupuolelle mentäessä noin 0,5 prosenttiyksikköä. Euroalueiden valtioiden velkaongelmat kärjistyivät vuoden aikana julkisen sektorin menojen kasvun seurauksena. Pääomamarkkinoilla, erityisesti osakemarkkinoilla epävarmuus säilyi koko vuoden. Epävarmuuden lisääntyminen on näkynyt rahoitusmarkkinoilla keskeisten osakeindeksien laskuna.

Vuoden 2011 keskimääräinen inflaatio oli 3,4 prosenttia. Joulukuussa inflaatio oli 2,9 prosenttia. Kuluttajahintoja nosti joulukuussa edellisestä vuodesta eniten asumisen ja ravinnon kallistuminen. Elin-
tarvikkeiden hintoja nosti taas ennen kaikkea alkoholittomien juomien, makeisten ja jäätelön, lihan sekä maito- ja viljatuotteiden kallistuminen. Myös ravintola- ja kahvilapalvelujen hintojen nousu vaikutti inflaatioon.

Koko maan työttömyysaste oli joulukuun lopussa 2011 Työ- ja elinkeinoministeriön tietojen mukaan 9,7 prosenttia (10,3 prosenttia joulukuussa 2010). Koko vuoden 2011 keskimääräinen työttömyysaste oli 9,1 prosenttia (9,9 prosenttia vuonna 2010). Varsinais-Suomen työttömyysaste oli joulukuun lopussa 9,7 prosenttia (10,3 prosenttia 2010). Työttömien määrän aleneminen oli Varsinais-Suomessa ensi kertaa kolmeen vuoteen ripeämpää kuin koko maassa – Turun ja Salon seutujen tilanteesta huolimatta.

Turun työttömyysaste oli vuoden 2011 lopussa 12,9 prosenttia (13,2 prosenttia 2010). Työttömien määrä oli joulukuun lopussa 11 356, joka oli 332 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli 3 244 ja alle 25-vuotiaiden nuorisotyöttömien määrä 1 367.

Turun seutukunnan asukasluku kasvoi 2303 hengellä vuonna 2011. Turun asukasluku vuoden vaihteessa oli 178 630. Asukasmäärä kasvoi 1 304 hengellä vuoden aikana. Muunkielisten määrä kasvoi edelleen nopeasti.

Talouden yleinen suhdannekuva Varsinais-Suomessa on ELY-keskuksen mukaan heikohko ja kehityksen suunnasta vallitsee yleinen epävarmuus lähdeettäessä vuodelle 2012. Varsinais-Suomen talouden tilannetta pidetään kuitenkin parempana kuin vuosi sitten. Meriteollisuuden positiivinen tilauskehitys ja kulttuuripääkaupunkivuoden vaikutukset ovat piristäneet erityisesti Turun seudun elinkeinotoimintaa.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema oli Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan kolmatta vuotta alijäämäinen.

Tilastokeskuksen keräämien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien yhteenlaskettu vuosikate laski edellisestä vuodesta 369,0 milj. eurolla. Kuntien toimintakate heikkeni enemmän kuin verotulot ja valtionosuudet kasvoivat. Toimintakatteet heikkenivät edellisestä vuodesta 5,8 prosenttia. Verotulot kasvoivat edellisestä vuodesta 3,9 prosenttia. Ennakkotietojen mukaan vuosikate asukasta kohti oli kunnissa 390 euroa. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 461 euroa.

Kuntien lainakanta jatkoi kasvuaan. Lainakanta kasvoi ennakkotietojen mukaan 7,2 prosenttia. Asukasta kohti lasketun lainakannan keskiarvo Manner-Suomen kunnissa ennakoitua olevan 2 085 euroa, kun vastaava suhdeluku edellisenä vuonna oli 1 956 euroa.

(Lähteet: Tilastokeskus, Työ- ja elinkeinoministeriö ja ELY-keskukset, Suomen Pankki)

4. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Organisaatiomuutokset vuonna 2011

Kasvatus- ja opetustoimen toimialalla aloitti 1.1.2011 kaksi uutta toimielintä. Uudet toimielimet ovat varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta ja lukio- ja ammattiopetuslautakunta sekä näiden alaiset jaostot. Uudet toimielimet korvasivat aiemmat opetuslautakunnan ja ammattiopetuslautakunnan. Varhaiskasvatus siirrettiin peruspalvelulautakunnan alaisuudesta opetuslautakunnalle jo 1.8.2010 alkaen. Uusien lautakuntien yhteistä hallintoa varten muodostettiin uusi kasvatus- ja opetusvirasto. Lukio- ja yleissivistävä aikuiskoulutus siirrettiin lukio- ja ammattiopetuslautakunnan alaisuuteen 1.1.2011. Samassa yhteydessä osa Ammatti-instituutin hallintohenkilöstöstä siirrettiin kasvatus- ja opetusvirastoon.

Turun jätteenpolttoliikelaitoksen liiketoiminta siirtyi liiketoimintakaupalla 31.12.2010 Oy Turku Energialle. Jätteenpolttoliikelaitoksen henkilöstö siirtyi liiketoiminnan siirron yhteydessä yhtiön palvelukseen.

Ympäristötoimen yhtiöittämisshankkeet valmistuivat vuoden loppuun mennessä. Kaupungin tuottajaliikelaitosten liiketoiminnat ja henkilöstö siirtyivät perustetuille yhtiöille 1.1.2012.

Talous ja tuloperusteiden muutokset

Tuloperusteissa ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuonna 2011.

Vuoden 2011 alussa tuli voimaan uusi kotikuntalaki ja perusopetuslaki. Uusi terveydenhuoltolaki tuli voimaan 1.5.2011. Uusien lakien vaikutukset eivät merkittävästi näkyneet kaupungin toiminnassa ja taloudessa vielä vuoden 2011 aikana.

Taloushallintojärjestelmän uusiminen

Vuoden 2011 alusta otettiin käyttöön SAP toiminnan ohjausjärjestelmä, jolla hoidetaan taloushallinnon ja hankintatoimen prosessit sekä taloussuunnitteluprosessi. Talouden seuranta ja raportointi hoidetaan järjestelmän tietovarastosovelluksella. Vuoden 2011 aikana määriteltiin ja toteutettiin järjestelmään osakeyhtiömuotoista toimintaa ja taloushallintoa tukevat prosessit ja raportointi.

Merkittävimmät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Talousarviossa asetetut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pääosin.

Käyttötalousosan toimintakulut ylittyivät muutettuun talousarvioon verrattuna 18,7 milj. eurolla ja toimintatulot ylittyivät 7,5 milj. eurolla. Suurimmat käyttötalousosan talousarviopoikkeamat aiheutuvat peruspalvelulautakunnan sekä varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunnan nettomenojen ylittymisestä. Talousarvion poikkeamat on laskettu muutettuun talousarvioon nähden. Taloustietojärjestelmän vaihdon yhteydessä tarkistettiin toimintamallia eri toimielinten eri yksiköiden välisten sisäisten erien käsittelyssä, jolloin vuosien 2011 ja 2010 talousarvion toteutumisvertailun toimintakulut ja toimintatuotot eivät ole täysin vertailukelpoisia. Kaupunginhallituksen nettomenot alittuivat vajaat 2,0 milj. euroa.

Peruspalvelulautakunnan toimintakulut ylittyivät 10,5 milj. euroa. Toimintatulojen ylitys oli noin 2,8 milj. euroa (sisältäen valmistuksen omaan käyttöön). Nettomääräinen talousarviopoikkeama on 7,7 milj. euroa. Palvelujen kysynnän kasvu aiheutti ylityksiä palveluiden ja asiakaspalveluiden ostoihin. Palvelujen ostot ylittyivät eniten suun terveydenhuollossa, vammaispalveluissa ja erikoissairaanhoidossa sekä lastensuojelussa.

Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunnan toimintatulot ylittyivät noin 2,1 milj. eurolla, josta pääosa selittyy budjetoitua suuremmilla valtionosuuksilla. Valtionosuuksia saatiin ryhmäkokojen pienentämiseen ja vieraskielisten opetukseen. Toimintamenot ylittyivät 8,7 milj. euroa. Varhaiskasvatuspalvelujen kysyntä kasvoi enemmän kuin talousarviota laadittaessa arvioitiin.

Liikelaitoksista merkittävimmät poikkeamat olivat Turun Tilaliikelaitoksen, Turun Vesiliikelaitoksen, Turun Kiinteistöliikelaitoksen, Turun Kunnallistekniikkaliikelaitoksen ja Turun Talotoimiliikelaitoksen tavoitteiden toteutumisessa. Tilaliikelaitoksen liikeylijäämä + poistot – tavoite ylittyi 2,8 milj. euroa. Vesiliikelaitos ylitti liikeylijäämä + poistot – tavoitteen 2,3 milj. eurolla ja Kiinteistöliikelaitos 1,0 milj. eurolla. Talotoimiliikelaitoksen taloudellinen tavoite alittui 1,0 milj. eurolla ja Kunnallistekniikkaliikelaitoksen tavoite alittui 1,2 milj. eurolla.

Verotuloja toteutui 29,6 milj. euroa talousarviota enemmän. Verotulojen ylittyminen johtuu pääosin talouden ennakoitua paremmasta tilanteesta syksyyn 2010 nähden, jolloin verotulot arvioitiin talousarvioon. Tämän jälkeen kunnille jaettavat vero-osuudet ovat kasvaneet lähes kaksi miljardia. Turun kaupungin yhteisöveron kuntajako-osuus on myös vuoden 2009 toteutuneen verotuksen perusteella kasvanut huomattavasti. Kunnan tuloveron ylitys oli 11,0 milj. euroa ja yhteisöverotulon ylitys oli 17,7 milj. euroa.

Turun saamat valtionosuudet ylittivät talousarvioon merkityn määrän noin 4,2 milj. eurolla (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 5,3 milj. euroa). Valtionosuudet kasvoivat 12,0 milj. euroa edellisestä vuodesta. Kasvu johtuu pääosin työttömyyden perusteella laskettavan valtionosuuden kasvusta. Työttömien määrä valtionosuuden laskentapohjassa on kasvanut lähes kahdella tuhannella edelliseen laskentapohjaan verrattuna. Työttömien määrä on kasvanut edellisestä vuodesta. Lisäksi valtionosuutta lisää ammattikoulutuksessa olevien oppilaiden määrän kasvu vuoden 2011 aikana.

Korkokulut alittuivat 4,2 milj. euroa. Lainakannan kasvu jäi 75,0 milj. euroa alle talousarvioon merkityn määrän. Lisäksi korkotaso pysyi alhaisena koko vuoden. Muut rahoituskulut ylittivät 11,1 milj. euroa johtuen tilinpäätökseen 2011 kirjatuista rahoitusarvopapereiden arvonalennuksista.

Talousarvion satunnaisiin tuottoihin oli merkitty Turun osakehuoneistot Oy:n osakkeiden myynnistä arvioitu myyntivoitto. Myynti ei toteutunut vuoden 2011 aikana.

Toiminnallisten tavoitteiden sekä käyttötalousosan, tuloslaskelmaosan, investointiosan ja rahoitusosan toteutumisvertailut esitetään luvussa Talousarvion toteutuminen.

Tilinpäätöksen vaikutus kuluvan vuoden talousarvioon ja arvio tulevaisuuden näkymistä

Kaupungin talous ei ole tasapainossa, vaikka tilinpäätöksen tulos on 6,7 milj. euroa ylijäämäinen. Odotettua parempi tulos perustui verotulojen ja valtionosuuksien sekä myyntivoittojen kasvuun. Omaisuuden myyntivoittoja kertyi päättyneenä vuonna poikkeuksellisen paljon, yhteensä 28,8 milj. euroa. Myyntivoitoista toimintatuottoihin kirjattuja myyntivoittoja oli 26,9 milj. euroa ja satunnaisiin tuottoihin kirjattuja oli 1,9 milj. euroa. Vuoden 2011 tulorahoitus ei kattanut investointien omahankintamenoa. Kaupunki investoi lähivuosinakin vielä merkittävästi palvelujen ja kaupungin toimintaympäristön kehittämiseen. Tulorahoitus ei tule kattamaan investointimenoja.

Verorahoitus kasvoi viime vuonna odotettua enemmän (4,2 prosenttia), mutta se ei riittänyt kattamaan nettomenojen kasvua. Kaupungin nettomenojen kasvu oli 9,4 milj. euroa verorahoituksen kasvua suurempi.

Tilikauden 2011 toimintakate (nettotoimintakulut) kasvoi vuonna 5,6 prosenttia. Talousarvion 2012 toimintakate on 950,6 milj. euroa. Kasvua päättyneen tilikauden toteutuneeseen toimintakatteeseen on 4,7 prosenttia. Taloussuunnitelmakauden 2013–2015 toimintakate on laskettu 2,0 – 2,5 prosentin vuosittaisella kasvulla, mikä asettaa isot haasteet toimintojen tehostamiselle ja rakenteellisten uudistusten toteuttamiselle.

Kunnan tuloverojen kehittyminen riippuu talouden ja työllisyyden kehittymisestä. Yhteisöverokannan lasku vuoden 2012 alusta 26 prosentista 24,5 prosenttiin tulee vähentämään yhteisöveron kertymää ja lisäksi kuntien jako-osuutta yhteisöveron tuotosta on laskettu. Vuoden 2012 talousarvion verotuloihin on merkitty 645,8 milj. euroa, mikä merkitsee 1,2 prosentin kasvua viime vuoden toteutuneisiin verotuloihin verrattuna. Valtionosuustuloihin on merkitty 335,5 milj. euroa. Verorahoitus toteutuu vuonna 2012 budjetoitua paremmin. Alkuvuoden kolmen kuukauden tilitysten perusteella kunnan tuloverot ja valtionosuudet näyttävät jonkin verran ylittyvän. Yhteisövero alittuu vähän.

Suomen hallitus sopi maaliskuun 2012 loppupuolella valtiontalouden kehyksistä vuosille 2013–2016 sekä vuoden 2012 lisäbudjetista. Tähän liittyvät valtion suunnittelemat leikkaukset valtionosuuksiin tulevat heikentämään peruspalveluiden rahoitusta taloussuunnitelmavuosina.

5. Kaupungin henkilöstö

Henkilötyövuosina mitattu työvoiman käyttö (koko henkilöstö) aikajaksolla 1.1.–31.12.2011 oli 13 516,1 eli 274 henkilötyövuotta enemmän kuin vuonna 2010. Kun laskelmassa huomioidaan emokaupungista poissiirtyneet toiminnot, talkoovapaiden työvoiman käyttöä vähentävä vaikutus ja 100 % ulkopuolisella rahoituksella palkattu hankehenkilöstö, niin työvoiman käyttö vuonna 2011 oli 232,8 henkilötyövuotta enemmän kuin työvoiman käyttö v. 2010. Kasvusta 107,8 henkilötyövuotta johtuu palkkatukityöllistettyjen määrän kasvusta.

Työvoiman käyttö vuonna 2011 laskettuna ilman työllistettyjä, oppilaita/harjoittelijoita, uudelleensijoituskokeilijoita ja ns. vajaakuntoisten työllistämistöissä olevia oli 13 005 eli 186,3 henkilötyövuotta enemmän kuin v. 2010. Kun laskelmassa huomioidaan emokaupungista poissiirtyneet toiminnot, talkoovapaiden työvoiman käyttöä vähentävä vaikutus, 100 % ulkopuolisella rahoituksella palkattu hankehenkilöstö ja kaupungin työllisyysmäärärahalla tehdyt palkkaukset, niin työvoiman käyttö vuonna 2011 oli 128,3 henkilötyövuotta enemmän kuin työvoiman käyttö v. 2010.

Vakanssien kokonaismäärä 31.12.2011 oli 41 vakanssia suurempi kuin 31.12.2010. Joulukuun lopussa vakansseja oli yhteensä (sis. virat ja kuukausipalkkaiset työsuhteet) 11 468.

Sektoreittain työvoima (koko henkilöstö) jakautui seuraavasti: 6 041,5 htv oli palvelutoimessa (sosiaali- ja terveystoimi, nuorisoasiainkeskus, liikuntapalvelukeskus ja kulttuuriasiainkeskus), 4 523,8 htv osaamistoimessa (varhaiskasvatus, perus- ja lukio-opetus, ammattiopetus- ja ammattikorkeakoulu-opetus), 2 425,3 htv ympäristötoimessa (ympäristö- ja kaavoitusvirasto, kunnalliset liikelaitokset ja Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos) ja 525,5 hallinnossa (revisiotoimi, keskushallinto ml. matkailu, keskitetty IT, taloushallintopalvelut, hankinta- ja logistiikka).

Kaupungin palkkamenot (palkat ilman henkilösivukuluja) 1.1. – 31.12.2011 olivat 4,9 % suuremmat kuin edellisenä vuonna. Palkankorotusten kustannusvaikutus vuonna 2011 oli n. 2 %

Henkilöstökulut yhteensä olivat 603,1 milj. euroa (+ 4,5 %).

Turun kaupunki julkaisee erillisen henkilöstöraportin keväällä 2012.

6. Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä

Toiminnalliset riskit

Merkittävimmät toiminnalliset riskit liittyvät henkilöstön saatavuuteen ja osaamiseen, tietojärjestelmien toimivuuteen, palvelutuotannon turvaamiseen ja suhdannevaihteluihin.

Suhdannevaihtelut vaikuttavat verotulojen kehittymiseen ja sitä kautta kaupungin tulopohjan vakautteen. Tulopohjan pettäminen ja kustannusten ennakoinnattomat muutokset vaikuttavat palvelutoiminnan järjestämiseen ja investointihankkeiden toteutukseen. Lyhyen tähtäyksen säästötavoitteet voivat heikentää vanhan rakennuskannan sekä katu-, vesi- ja viemäriverkoston peruserävarauksen rahoitusta ja kasvattaa siten korjausvelkaa.

Eläköitymisen vaikutukset, henkilöstön saatavuus ja muuttuvat osaamistarpeet tunnistetaan riskeinä, jotka toteutuessaan voivat uhata palvelujen laatua, toimivuutta ja jatkuvuutta. Henkilöstön saatavuuteen liittyviä haasteita on Turun kaupungilla ollut viime vuosina muutamilla yksittäisillä tehtävälajoilla. Ammattiryhmiä, joihin on ilmennyt jonkin verran vaikeuksia saada työvoimaa ovat lääkärit, erityisopettajat ja sosiaalityöntekijät. Myös pätevän hoitohenkilöstön palkkaamisessa lyhytaikaisesti sijaisuuksiin on ollut ajoittain vaikeuksia.

Tietojärjestelmien pettäminen lyhytaikaisestikin voisi lamaannuttaa palvelutoiminnan, ellei järjestelmien toimivuuteen ja varmuuteen varauduta. Kaupungilla on jatkuvuus- ja toipumissuunnitelma, joka on suunniteltu ja dokumentoitu ohjaamaan ja tukemaan jatkuvuus- ja toipumistoimenpiteitä tilanteissa, joissa kaupungin keskitettyä tietojärjestelmäympäristöä kohtaa odottamaton vika- tai muu häiriötilanne. Jatkuvuus- ja toipumissuunnitelman suunnittelun osana on suoritettu vaikutusanalyysi, jonka tavoitteena on kartoittaa järjestelmien kriittisyyttä kaupungin toiminnalle. Kaupungin virastot ja liikelaitokset huolehtivat toimialakohtaisten tietojärjestelmien jatkuvasta ylläpidosta, varajärjestelmien toimivuudesta, varmuuskopioinneista ja tietoturvasta sekä jatkuvuus- ja toimintasuunnitelmien ylläpidosta.

Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen häiriöt voivat aiheuttaa merkittäviä vahinkoja palvelunsaajille. Vesi- ja jätevesihuollon sekä sähkön jakelun laatuun ja jatkuvuuteen häiriötilanteissa on kiinnitettävä jatkuvasti huomioita. Kaupungin vesihuollon valmius- ja varautumissuunnitelmat ovat ajan tasalla. Satamatoiminnan merkittävimmät riskit liittyvät haitallisten aineiden vuotoihin sekä muihin onnettomuuksiin kuten tulipaloihin. Riskien ennaltaehkäisemiseksi satamalla on käytössä sertifioidut laadunhallinta-, ympäristö- ja turvallisuusjärjestelmät. Energialiiketoiminnasta vastaa kaupungin omistama energiayhtiö. Energiayhtiön merkittävimmät toiminnalliset riskit liittyvät energian hankintaan ja jakeluun. Energiariskejä hallitaan yhtiön hallituksen hyväksymien riskikäsikirjojen avulla. Ympäristöriskien hallinnan perustana ovat ISO -standardien mukaiset ympäristöjärjestelmät ja laadunhallinnan työkalut.

Kiinteistöihin ja turvallisuuteen ja sitä kautta palvelutoiminnan jatkuvuuteen liittyviä riskejä ovat onnettomuus-, palo- ja vuotovahingot.

Vahinkoriskit

Kaupungilla on lakisääteisten tai sen luonteisten vakuutusten lisäksi julkisyhteisön vastuuvakuutus ja kaupungin toiminnassa mukana oleville ryhmätapaturma- ja matkavakuutus. Omaisuuteen kohdistuvat vahinkoriskit katetaan osittain vakuuttamalla ja osittain kaupungin vahinkorahaston korvauksilla. Kaupunki ottaa omaisuusvakuutuksia siten, että kaupungin arvioitu kokonaismeno (vakuutusmaksut + omalle vastuulle jäävät vahinkomaksut) on mahdollisimman matala. Vahinkoarvot perustuvat tapahtuneisiin vahinkoihin. Vahinkorahastolla katetaan hallintokunnan/laitoksen omavastuun ja vahingon suuruuden tai vakuutuksen omavastuun ja vahingon välinen erotus.

Kaupungin vakuutusten vakuutusmaksut sekä maksetut korvaukset vahinkorahastosta vuonna 2011

	€
Henkilövakuutusmaksut (ei sisällä eläke-, sosiaaliturva- eikä työttömyysvakuutusmaksuja)	4 084 901
Muut vahinkovakuutusmaksut (omaisuus-, keskeytys-, kuljetus-, liikenne-, vastuu-, alusvakuutukset)	398 887
Kaupungin vahinkorahaston korvaukset	<u>7 586 303</u>
Yhteensä	12 070 091

Suurin yksittäinen vahinkorahastosta vuoden 2011 aikana maksettu korvaus oli korvaus keväällä 2010 vaurioituneen Myllysilän purkamis- ja rakentamismenoihin, joita yhteensä kuluneen vuoden aikana kertyi 7 576 099,77 euroa.

Vireillä olevissa oikeudenkäynneissä ei ole sellaisia, jotka vaikuttaisivat oleellisesti kaupungin tulokseen.

Rahoitus- ja sijoitusriskit

Kaupunki määrittää talousarviossa riskienhallinnan välineiksi tarkoitettujen konsernin pitkäaikaisten valuutan- ja koronvaihtosopimusten ja lyhytaikaisten termiinien enimmäismäärän vuoden aikana. Johdannaisinstrumentteja käytetään konsernivelelän, muiden tase-erien tai taseen ulkopuolisten erien kuten esim. leasingosopimusten riskien hallintaan. Osapuolena johdannaisinstrumenteissa tulee olla esimerkiksi hyvän luottokelpoisuuden omaavat koti- tai ulkomaiset luottolaitokset. Tarvittaessa osapuolten määrärajoituksia määritetään lainannostosuunnitelmassa.

Muita kuin euromääräisiä lainoja saa olla enintään kolmasosa pitkäaikaisesta lainakannasta ja kaikki muun valuutan määräiset lainat muutetaan koron- ja valuutanvaihtosopimuksilla euroiksi välittömästi lainan noston yhteydessä. Avointa valuuttariskiä ei ylläpidetä lainkaan.

Likviditeettiriskiä valvotaan laatimalla konsernitilijä koskeva kolmen kuukauden kassaennuste, josta ilmenee periodin likviditeettitarve. Lisäksi likviditeetin hallintaa pyritään parantamaan tehostamalla konsernitilijärjestelyjä sekä lisäämällä yhteistyötä tilijärjestelyssä mukana olevien yhtiöiden kanssa. Lyhytaikaisia rahoitustarpeita varten kaupungilla tulee olla käytettävissä riittävä määrä kotimaisia kuntatodistusohjelmia ja ei-sitovia luottolimiittejä.

Varainhankintariskiä hallitaan sovittamalla nostettavien ja erääntyvien lainojen kassavirtoja ajallisesti yhteen tehtävien ja erääntyvien sijoitusten kanssa.

7. Ympäristötekijät

Ilmastonmuutos: torjunta ja sopeutumistoimenpiteitä

Kaupungin merkittävin ilmastonmuutoksen torjuntaan tähtäävä toimenpide on uusiutuvien energialähteiden käytön lisääminen. Kaikki kaupungin ostama sähkö on vuonna 2011 solmitun sopimuksen mukaisesti uusiutuvista energialähteistä tuotettua 1.1.2013 alkaen. Turku Energia toimittaa kaupungin tarvitseman sähkön ja lämmön. Kaukolämmöstä tuotetaan nyt uusiutuvilla kolmannes ja vuoteen 2020 mennessä vähintään puolet. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy:n suunnitteleman monipolttoainelaitoksen lisäksi todennäköisesti myös muita toimia (esim. Kakolan lämpöpumpun laajennusta, Orikedon biolämpökeskuksen laajennusta ja hukkalämmönlähteiden hyödyntämistä). Kaupunginvaltuusto päätti (Kv 26.9.2011 § 168), että Turku Energia Oy voi toteuttaa esittelyn mukaisen seudullisen energiaratkaisun. Kaukolämmön kokonai-hankinnasta uusiutuvien tuotannon osuus vuonna 2011 oli 36 % (28 % vuonna 2010). Muutos johtui siitä, että vuosi 2010 oli normaalia kylmempi ja vuosi 2011 oli kokonaisuutena keskimääräistä lämpimämpi. Vuonna 2011 tuotantoprosessi oli myös uusiutuvilla energialähteillä toimivien laitosten osalta poikkeuksellisen onnistunut. Muutoksen takana ei siis ole tuotantorakenteen muutoksia.

Kaupunki on panostanut myös oman energiatehokkuuden parantamiseen. Kaikki uudistuotanto kuten esim. Paattisten koulu ja päiväkotit on toteutettu matalaenergiaratkaisuna. Peruskorjauksissa on kiinnitetty erityistä huomiota rakennusten vaipan tiivyyteen. Paattisten koulussa kokeillaan aurinkoenergiaa käyttöveden lämmittäjänä ja veden säästämiseksi vedettömiä pisuaareja. Katuvalaistuksen osalta kaupunki siirtyy korkeapaine natrium-lamppuihin kolmessa vaiheessa vuoteen 2013 mennessä. Katuvalaistuksen energiatehokkuusinvestointi on arviolta 8 milj. euroa, jolle saadaan valtion tukea noin miljoona euroa.

Kestäviä liikkumismuotoja edistettiin. Pyöräteitä keskusta-alueelle toteutettiin 483 metriä. Joukkoliikenteen matkamäärä kasvoi 2,7 % vuonna 2011, mikä ylittää kaupungin asettaman 2 % tavoitteen jo toisena vuonna peräkkäin ja on 2000-luvun paras tulos. Joukkoliikenteen runkolinjaston toteuttamisella tähdätään mm. matka-aikojen nopeutumiseen. Linjat 18 ja 2 ovat aloittaneet tihennetyillä vuoroväleillä runkolinjamaisina syksyllä 2011. Suurempi neljän runkolinjan lanseeraus on sijoittumassa kesälle 2014. Kaupunginvaltuusto päätti seudullisen joukkoliikenneorganisaation yhteistoimintasuopimuksen hyväksymisestä (Kv 29.8.2011 § 162) ja kaupunginhallitus päätti pikaraitiotien yleissuunnittelun käynnistämisestä (Kh 5.12.2011 § 585).

Turun biokaasuprojektia – Kestävä paikallinen liikenneratkaisu – toteutettiin TEKES:n innovaatiopalkinnon tuella. Hanke tähtää biokaasun tuottamiseen ja käyttöön joukkoliikenteen ja muun paikallisen raskaan liikenteen polttoaineena. Hankkeen tulosten pohjalta TEKES myönsi rahoituksen seura-

vaan selvitysvaiheeseen ja kaupunginhallitus teki linjaratkaisun jatkovalmistelusta (Kh 21.11.2011 § 551).

Turku toimi globaalina pilottikaupunkina Maailman liike-elämän kestävän kehityksen neuvoston globaaliin "Urban Infrastructure Initiative" -hankkeessa. Yhteistyön tuloksista koottu raportti suositukseen luovutettiin Turun kaupungille 13.10.2011 ja strategista yhteistyötä jatketaan mm. Siemensin kanssa kestävien kaupunkiratkaisujen kehittämiseksi. Turussa järjestettiin 31.1.–2.2.2011 onnistuneesti laaja Pohjoismainen kestävän kehityksen konferenssin Ratkaisuja 2011, joka kokosi noin 700 osallistujaa. Kaupunki jatkoi muutenkin aktiivista toimintaansa Itämeren alueen kestävän kehityksen yhteistyössä ja Itämeren kaupunkien liiton ympäristösihteeristön isäntäkaupunkina.

Merialueen kuormitus väheni

Kakolanmäen seudullisen jätevedenpuhdistamon kolmas toimintavuosi on takana. Jätevesien aiheuttama vesistökuormituksen vähenemä vuonna 2011 verrattuna aikaan ennen seudullista jätevedenpuhdistamoa oli fosforin osalta 73 %, ravinteiden 46 %, kiintoaineen 62 % ja typen osalta 44 %. Puhdistamon toiminta on vähentänyt kokonaisvesistökuormitusta Turun merialueella huomattavasti. Kuormitusvaikutus Turun sataman alueella on pysynyt samalla tasolla kuin Turun vanhan keskuspuhdistamon toimiessa, mutta muiden lakkautettujen Raision, Kaarinan, Piikkiön ja Merimaskun puhdistamoiden purkualueilta yhdyskuntajätevesikuormitus on poistunut kokonaan.

Turun ja Helsingin kaupunkien aloittaman Itämerihaaste vahvistui entisestään. Jokainen haasteeseen vastannut taho laatii oman toimenpideohjelmansa, jonka mukaisilla toimilla pyritään vaikuttamaan vesien tilaan. Haasteeseen vastaanottaneista runsaasta 180 tahosta hieman yli puolet on jo laatinut oman ohjelmansa.

Turun kaupungin toimenpideohjelmassa toteutettiin eri hallintokunnissa vuoden 2011 aikana mm. seuraavia toimia: Kaupungin maille on perustettu kosteikkoja, laskeutusaltaita, tulva-altaita sekä pohjapatoketjuja vähentämään kaupungin omistamien peltojen sekä hulevesien aiheuttamaa kuormitusta. Suunnittelu ja toteutus uusissa kohteissa ovat jatkuneet. Viemäriverkkoa saneerattiin 9 km vuonna 2011. Sekaviemäroinnin osuutta on saatu pienennettyä rakentamalla erillisviemäreitä: seka- viemäriä on nyt 56 km, kun sitä oli 58 km vuonna 2010. Sauvo-Ahtelan leirikeskukseen sekä Vepsän saaren virkistysalueen jätevesienkäsittely uusittiin vuonna 2011.

Turun vesilaitoksen muuttaminen jatkuvatoimiseksi Aurajoen fosforinpoistolaitokseksi, ns. Ravinnesieppari-hanke, jatkui.

Projektiohjelma Turun ja Naantalın satamien ruoppausmassojen yhteisläjitäyspaikan perustamiseksi valmistui ja sitä koskevat jatkotutkimukset alkoivat. Läjitäyspaikkoja tarkastellaan ensisijaisesti meriläjitäyskelpoisille massoille, toissijaisena tavoitteena on tarkastella sijoituspaikkoja vastaavin tavoin myös pilaantuneiksi katsotuille sedimenteille. Ei-erityismaksua -järjestelmä päätettiin laajentaa koskemaan jäteveden osalta kaikkia aluksia vuoden 2011 alusta (eli alukset maksavat, risteilijöitä lukuun ottamatta, jätevesimaksun jättivät jäteväettä tai ei). Satamassa vierailevat risteilijät on vapautet-

tu jätevesimaksusta vuosiksi 2010–2011.

Jatkettiin vapaaehtoista öljyntorjuntakoulutusta kaupungin henkilökunnalle sekä öljyntorjunnan valmiuspulttaussuunnittelu aluepelastuslaitoksen toimesta. Kaupunki tuki Saaristomeren Suojelurahaston toimintaa ja hankkeita.

Itämerihaasteen kansainvälisessä hankkeessa on keskitytty virolaisten ja latvialaisten kaupunkien kanssa tehtävään yhteistyöhön. Turun osalta hankkeen avulla on saatu rahoitusta mm. hulevesien käsittelysuunnitelmien laatimiseen Hirvensaloon.

Kestävän kehityksen budjetointiin yhteiset toimenpiteet

Talousarviossa kestävän kehityksen budjetointiin sisältyivät kaikille hallintokunnille ja liikelaitoksille yhteisinä toimenpiteinä: päästövähennyssuunnitelman laatiminen, ekotukihenkilöiden nimeäminen, energiatehokkuustoimenpiteiden määrittely ja toteuttaminen sekä kestävän kehityksen mukaiset hankinnat. Hankinta- ja logistiikkakeskuksen tarjouspyynnöissä 2011 kestävä kehityksen kriteerit huomioitiin 65%:ssa (v. 2010 70%).

Kestävän kehityksen budjetointi käynnistettiin toukokuussa 2011. Tavoitteena on jalkauttaa kaupungin ydinarvo kestävä kehitys ja samalla vähentää oman organisaation jatkuvasta toiminnasta aiheutuvia päästöjä. Tätä varten mahdollisimman pieniin yksikköihin nimitetään ekotukihenkilöt ja laaditaan päästövähennyssuunnitelmat selkein, mitattavin käytännön toimenpitein. Suunnitelmat sisältävät seuraavia toimenpidekokonaisuuksia: energia, materiaalit, liikkuminen sekä toimintakulttuuri.

Vuoden 2011 loppuun mennessä koulutettiin Turun eri hallintokuntiin ja liikelaitoksiin yhteensä 52 ekotukihenkilöä. Tämän lisäksi on koulutettu ekotukihenkilöitä Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiriin 30 ja Turun Seudun Jätteelle 4. Lisäksi järjestettiin 2 päästövähennystöpajaa tukemaan käytännön työtä. Tämän seurauksena saatiin kartoitettua 50 eri yksikön lähtötilanne ja 11 yksikölle laadittiin päästövähennyssuunnitelma. Viestintätoimenpiteet kestävän kehityksen tietotaidon välittämiseksi aloitettiin sisäisellä tiedottamisella. Toimintaa tukemaan perustettiin www.ekotuki.net sivusto. Lisäksi kuutoskaupunki yhteistyönä tehtiin ympäristöasenne- ja toiminta kysely Turun kaupungin henkilöstölle. Kysely tavoitti 10 % kaupungin työntekijöistä.

Kuluneen tilikauden aikana ei ole toteutunut merkittäviä ympäristövahinkoja.

8. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perustana oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lakeja, säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä lisäksi että kaupungin omaisuus on turvattu ja resurssit tehokkaassa käytössä. Sisäisen valvonnan ja siihen kuuluvan riskienhallinnan järjestämisestä vastaa kaupunginhallitus ja ne tulee toteuttaa asianmukaisesti johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytännöissä. Ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytös-

sä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan käytännön toteuttamisesta.

Kaupungin kaikki virastot ja laitokset ovat arvioineet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaansa tilinpäätöksen yhteydessä sekä niiden edellyttämiä kehittämistoimenpiteitä.

Sääntöjen noudattaminen

Kaupungin toiminta ja päätöksenteko on perustunut lakeihin, säännöksiin, viranomaisohjeisiin sekä hallintosääntöön ja johto- ja toimintasääntöihin. Sosiaali- ja terveystoimen lakisäätteisten tehtävien määräaikojen noudattamiseen on kiinnitetty huomiota kuluneen vuoden aikana ja kaupungin osalta on terävöitetty hankintakurin noudattamista.

Tavoitteiden saavuttaminen

Virastoille ja laitoksille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen on käsitelty ao. yksikön kohdalla toimintakertomuksessa.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kaupungin riskienhallinnan periaatteet on hyväksytty riskienhallintaoppaan muodossa kaupunginhallituksessa 4.1.2010. Riskienhallintapolitiikka ja riskienhallinnan periaatteet edellyttävät päivitystä. Järjestelmällisen riskienhallinnan jalkauttaminen osaksi päivittäistä toimintaa edellyttää vielä huomattavaa työpanosta kaikissa kaupungin virastoissa ja laitoksissa, sillä riskienhallinnan taso ja riittävyys vaihtelee vielä.

Omaisuuksien turva ja resurssien tehokas käyttö

Omaisuuksien hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvoissa ei ole toteutunut menetyksiä tai arvon alennuksia vuoden aikana, eikä tiedossa ole myöskään näiltä osin korvaus- tai muuta oikeudellisia vastuita.

Sopimustoiminta

Kaupungin sopimukset tallennetaan pääsääntöisesti sopimusrekisteriin. Sopimusehtojen noudattamisen seurannassa on havaittu tilikauden aikana kehitettävää.

Arvioi sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Kaupungin sisäisestä tarkastuksesta vastaa kaupunginjohtajan alaisuudessa toimiva sisäisen tarkastuksen toimisto, jonka tehtäväalueena on keskushallinnon toimintasäännön mukaisesti

Tilikauden aikana on valmistunut 29 tarkastusraporttia, 14 selvitystä tai lausuntoa sekä 11 jälkitarkastusraporttia. Sisäinen tarkastus noudattaa sisäisen tarkastuksen kansainvälisiä ammattistandardeja soveltuvin osin. Tarkastukset kohdistuivat kaupungin kaikkiin virastoihin ja laitoksiin, minkä li-

säksi toimisto voi tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa erillisen sopimuksen mukaan.

Tehtyjen tarkastuksien perusteella voitiin todeta, että kaupungin riskienhallintamenetelmissä sekä palkanmaksuprosessin valvontamekanismeissa on kehitettävää, samoin käteiskassatoiminnoissa.

9. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

9.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilinpäätöksen toimintakate oli - 908,1 milj. euroa (- 859,6 milj.euroa v. 2010). Toimintakate kuvaa nettokäyttömenojen määrää, jotka jäävät rahoitettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate heikkeni 5,6 %.

Toimintatuotot olivat 306,2 milj. euroa (296,4 milj. euroa v. 2010). Toimintatuotot kasvoivat 9,8 milj. euroa (+ 3,3 %).

Kaupungin toimintakulut olivat 1 246,2 milj.euroa (1 188,1 milj. euroa v. 2010). Toimintakulut kasvoivat vuoteen 2010 verrattuna 58,1 milj. euroa (+ 4,9 %). Kuluista 48,4 % on henkilöstökuluja ja 35,6 % palvelujen ostoja.

Toimintakulut oikaistuna Valmistus omaan käyttöön – erällä olivat 1 214,3 milj. euroa. Toimintakuluihin sisältyvät, omaan investointirakentamiseen liittyvät valmistusmenot on käsitelty menojen oikaisuna tuloslaskelman rivillä Valmistus omaan käyttöön ja kirjattu investointimenoksi ja taseen omaisuuden lisäykseksi. Oman rakentamisen valmistusarvo oli 31,9 milj. euroa (32,1 milj. euroa v. 2010). Suurin osa oman rakentamisen valmistusarvosta on tilalaitoksen ja kiinteistölaitoksen investointirahoilla rahoitetun rakennusten sekä katujen ja teiden perusparannusmenoja.

Henkilöstökulut yhteensä olivat 603,1 milj. euroa (576,2 milj. euroa v. 2010). Henkilöstökulujen kasvu oli 26,9 milj. euroa (+ 4,7 %). Henkilötyövoima kasvoi vuoden aikana 274:llä. Palvelujen ostot yhteensä olivat 443,1 milj. euroa (417,1 milj.euroa v. 2010), kasvua edelliseen vuoteen oli 26,0 milj. euroa (+ 6,2 %). Lisääntynyt palvelujen kysyntä kasvatti sosiaali- ja terveystoimen kuluja 4,2 prosentilla sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kuluja 6,2 prosentilla.

Kaupungin nettokäyttömenot kasvoivat 48,5 milj. eurolla (+ 5,6 %:la) edellisvuoteen verrattuna.

Verotulot ja valtionosuudet kasvoivat yhteensä 39,1 milj. euroa (4,2 %). Verorahoituksen kasvu ei kattanut toimintamenojen kasvua. Toimintatuotoilla katettiin 25,2 % toimintakuluista (25,6 % v. 2010). Verotuloilla ja valtionosuuksilla jää rahoitettavaksi siten 74,8 %.

Rahoitustuotot olivat 12,6 milj. euroa rahoituskuluja suuremmat. Korke- ja muut rahoitustuotot olivat yhteensä 31,6 milj. euroa. Rahoituskulut yhteensä olivat 19,1 milj. euroa. Rahoituskuluihin sisältyy 10,0 milj.euroa rahoitusarvopapereista kirjattuja arvoalennuksia.

Vuosikatteenksi jäi 67,4 milj. euroa.

Suunnitelmanmukaiset poistot olivat 54,6 milj. euroa.

Satunnaisiin tuottoihin on kirjattu kaupunginhallituksen omistuksessa olleiden osakkeiden myyntivoitot 1,9 milj. euroa. Satunnaisiin kuluihin on kirjattu 4,9 milj. euroa lomapalkkavelan lisäystä, joka aiheutui 1.1.2012 voimaan tulleen KVTES:n vuosilomamääräysten muutoksista.

Tilikauden tulos on + 9,7 milj. euroa. Poistoeron vähennyksenä on kirjattu 1,2 milj. euroa kattamaan investointivarauksella rahoitettujen, toteutuneiden investointien suunnitelman mukaisia poistoja. Poistoeron lisäyksenä kirjattu 9,4 milj. euroa, josta 7,4 milj. euroa liittyy vahinkorahastolla rahoitetun Myllysellan investointimenoihin. Vapaaehtoisista varauksista on tuloutettu 2,1 milj. euroa investointien hankintamenoon tehtyä varausta toteutuneiden investointien hankintamenoa vastaavalla määrällä.

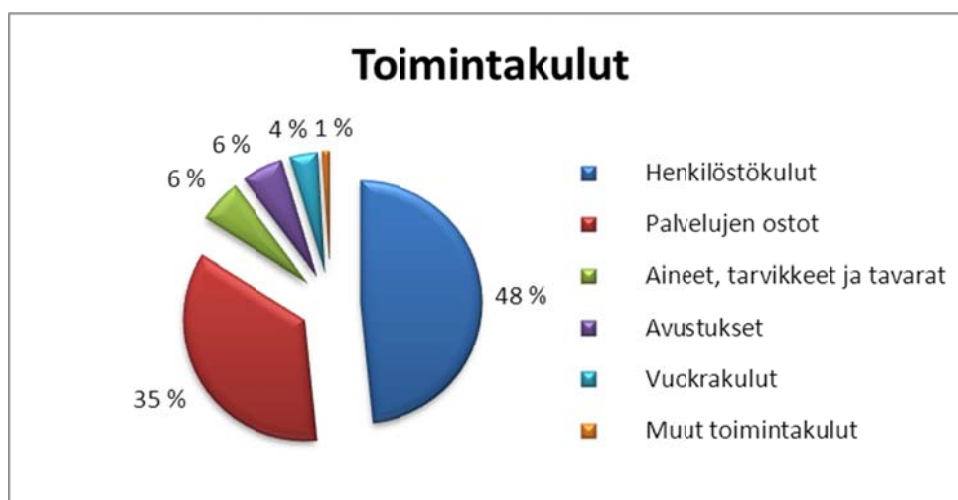
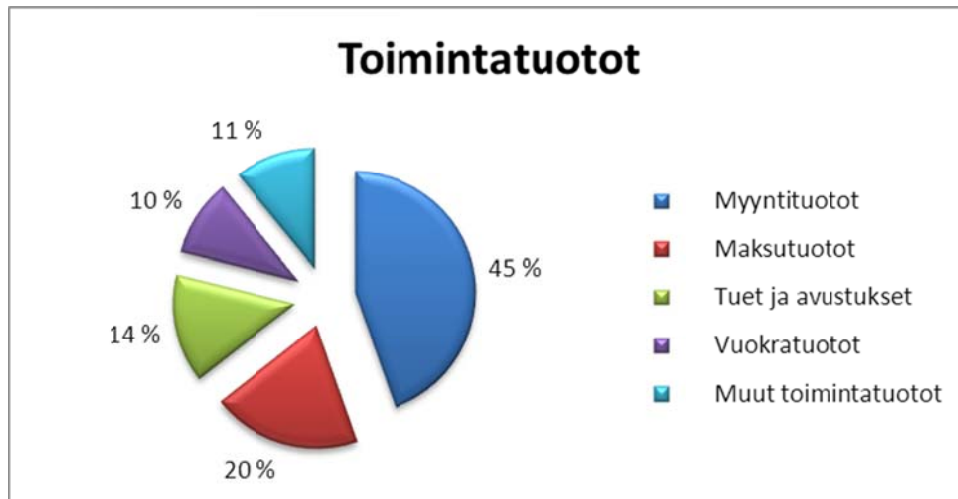
Rahastojen vähennyksenä on kirjattu 7,6 milj. euroa kattamaan vuonna 2010 vahingoittuneen Myllysellan rakentamiskustannuksiin. Rahaston lisäyksenä on kirjattu 4,4 milj. euroa ammattikorkeakoulun investointirahastoon.

Tilinpäätöksen ylijäämä oli 6,7 milj. euroa.

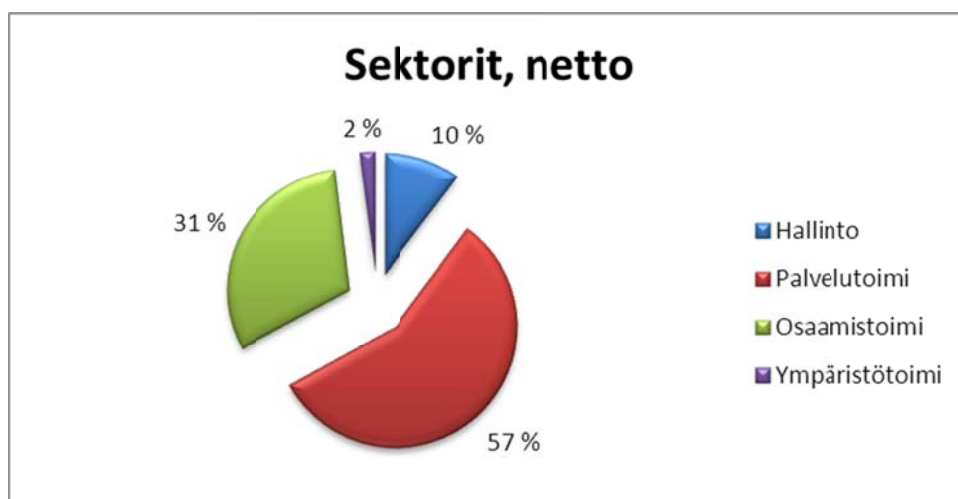
TULOSLASKELMA	2011	2010
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	306 208	296 381
Myyntituotot (+)	136 550	137 702
Maksutuotot (+)	60 654	57 983
Tuet ja avustukset (+)	44 426	37 488
Vuokratuotot (+)	31 650	32 658
Muut toimintatuotot (+)	32 927	30 550
Valmistus omaan käyttöön (+)	31 867	32 095
Toimintakulut	-1 246 199	-1 188 089
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot (-)	-460 504	-438 826
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-114 977	-109 994
Muut henkilösivukulut (-)	-27 645	-27 414
Palvelujen ostot (-)	-443 121	-417 111
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-73 270	-68 797
Avustukset (-)	-69 457	-74 304
Vuokrakulut (-)	-45 914	-41 781
Muut toimintakulut (-)	-11 311	-9 862
TOIMINTAKATE	-908 123	-859 613
Verotulot	637 974	610 859
Kunnan tulovero (+)	519 040	516 840
Osuus yhteisöveron tuotosta (+)	77 998	53 743
Koiravero (+)	0	0
Kiinteistövero (+)	40 935	40 275
Valtionosuudet (+)	324 980	312 971
Rahoitustuotot ja -kulut	12 558	24 420
Korkotuotot (+)	11 479	8 902
Muut rahoitustuotot (+)	20 153	22 783
Korkokulut (-)	-6 073	-4 696
Muut rahoituskulut (-)	-13 001	-2 569
VUOSIKATE	67 388	88 636
Poistot ja arvonalentumiset	-54 644	-72 268
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-54 644	-56 848
Arvonalentumiset (-)	0	-15 420
Satunnaiset erät	-3 050	1 398
Satunnaiset tuotot (+)	1 855	4 837
Satunnaiset kulut (-)	-4 905	-3 439
TILIKAUDEN TULOS	9 694	17 767
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-8 216	60
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	2 060	-2 990
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	3 190	-1 643
TILIKAUDEN YLI-/ ALIJÄÄMÄ	6 728	13 194

Tuloslaskelman tunnusluvut	2011	2010
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	25,2	25,6
Vuosikate/Poistot,%	123,3	122,7
Vuosikate, € / asukas	377	500
Asukasmäärä	178 630	177 326

Kuva: Toimintatuotot ja -kulut lajeittain 2011

Kuva: Käyttötalouden nettomenot 2011 (ei sis. liikelaitoksia)

Verorahoituksen toteutuminen

Verotulot

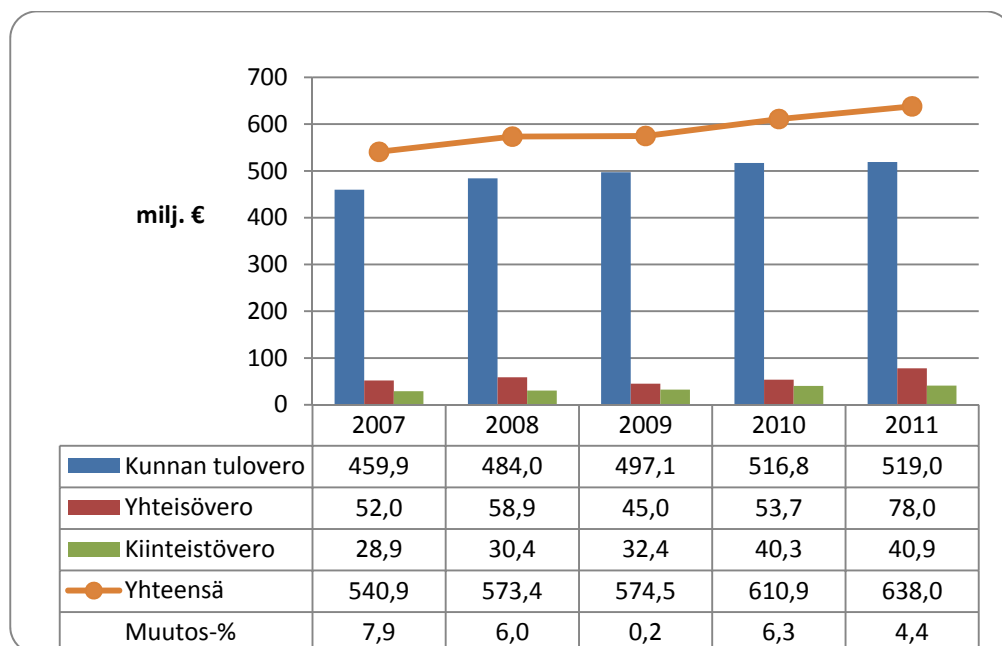
Kaupungin kokonaisverotulot olivat yhteensä 638,0 milj. euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 4,4 prosenttia (27,1 milj. euroa). Kunnallisverotulot kasvoivat 0,4 prosenttia, yhteisöverotulot 45,1 prosenttia ja kiinteistöverotulot 1,6 prosenttia. Kuntien verotulot kasvoivat 4,0 prosenttia.

Ylitystä talousarvioon nähden oli 29,6 milj. euroa. Verotulojen ylittyminen johtui pääosin talouden ennakoitua paremmasta tilanteesta syksyyn 2010 nähden, jolloin verotulot arvioitiin talousarvioon. Tämän jälkeen kunnille jaettavat vero-osuudet ovat kasvaneet lähes kaksi miljardia. Turun kaupungin yhteisöveron kuntajako-osuus on myös vuoden 2009 toteutuneen verotuksen perusteella kasvanut huomattavasti. Turun kunnallisveron jako-osuus on hieman laskenut ja kunnallisveroa toteutui vain 2,2 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Verotulojen erittely 2011

Verotulojen toteutuminen, €	Talousarvio	Talousarvio muutoksin	Toteutuma 2011	Toteutuma 2010
Kunnan tulovero	508.000.000	508.000.000	519.039.766	516.840.275
Osuus yhteisöveron tuotosta	60.271.000	60.271.000	77.998.485	53.743.271
Kiinteistövero	40.117.000	40.117.000	40.935.297	40.275.262
Verotulot yhteensä	608.388.000	608.388.000	637.973.548	610.858.808

Kuva. Verotulojen toteutuminen vv. 2007 – 2011 (ilman koiraveroa)

Kunnan verotulojen määräytymisen perusteet

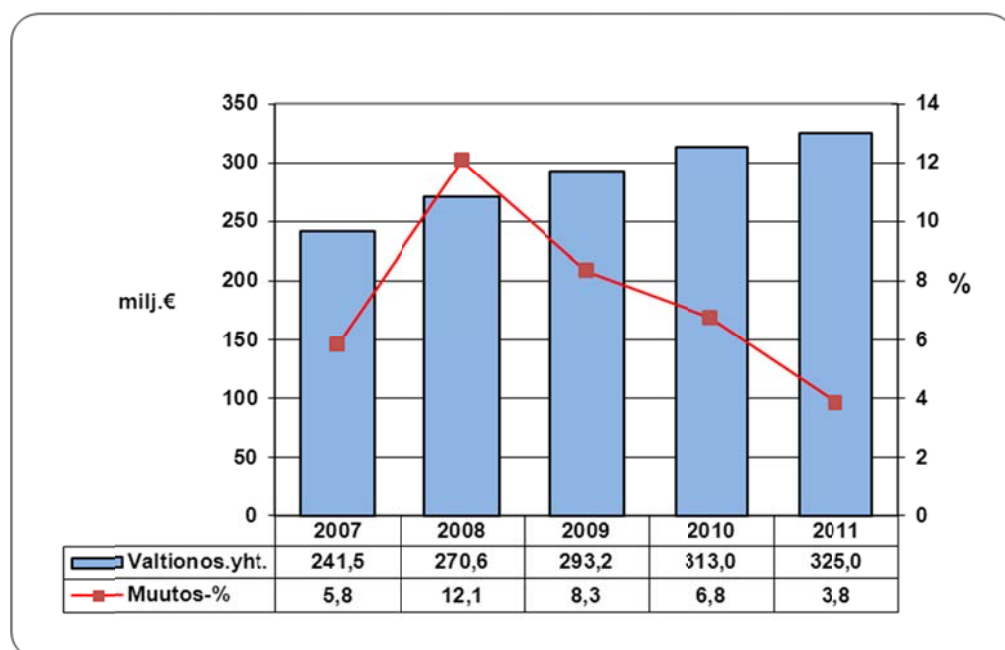
	2007	2008	2009	2010	2011
Tulovero -%	18,00	18,00	18,00	18,75	18,75
Kiinteistövero -%:					
Yleinen	0,80	0,80	0,80	1,00	1,00
vakituinen asunto	0,28	0,28	0,28	0,32	0,32
muuhun asumiseen käytettävät rakennukset	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti	2,50	2,50	2,50	3,00	3,00
Koiravero, €/koira	34,00	34,00	0	0	0

Valtionosuustulot

Valtionosuudet toteutuivat noin 5,3 milj. euroa suurempana alkuperäiseen talousarvioon nähden. Kuntien valtionosuuksia lisättiin 8,2 euroa asukasta kohti perustuen lähinnä Tehy:n syksyn 2007 työtaistelu-uhan sovitteluratkaisuun. Turussa tämä lisäsi vuoden 2011 valtionosuutta noin 1,4 milj. euroa. Vuonna 2011 valtionosuuksia kasvattivat budjetoituun nähden myös työttömyyden ja huostaanottojen perusteella laskettava valtionosuus (1,8 milj. euroa) ja kunnan rahoitusosuuden alentuminen aiemmin ilmoitetusta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksissa (2,0 milj. euroa).

Valtionosuustulojen erittely 2011

Valtionosuustulojen toteutuminen, €	Talousarvio	Talousarvio muutoksin	Toteutuma 2011	Toteutuma 2010
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	226.110.597	224.744.222	229.374.568	218.689.078
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	93.582.464	96.023.794	95.605.731	94.281.442
Yhteensä	319.693.061	320.768.016	324.980.299	312.970.520

9.2. Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA

	2011	2010
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	67 388	88 636
Satunnaiset erät	-3 050	1 398
Tulorahoituksen korjaukset	-30 564	-23 349
	33 774	66 685
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-112 859	-77 789
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 335	934
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	63 968	29 766
	-44 556	-47 089
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 782	19 596
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-78 656	-407
Antolainasaamisten vähennykset	9 354	8 802
	-69 302	8 394
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	100 000	50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-100 000	-20 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-18 151	-7 564
	-18 151	22 436
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	524	607
Vaihto-omaisuuden muutos	272	618
Saamisten muutos	10 075	-29 229
Korottomien velkojen muutos	-2 519	30 863
	8 352	2 859
Rahoituksen rahavirta	-79 101	33 690
Rahavarojen muutos	-89 883	53 286
Rahavarojen muutos	-89 883	53 286
Rahavarat 31.12.	117 598	207 481
Rahavarat 1.1.	207 481	154 195
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2011	2010
Investointien tulorahoitus, %	62,1	115,3
Pääomamenojen tulorahoitus, %	24,3	100,2
Lainanhoitokate	1,3	1,7
Kassaan riittävyys, pv	43	69
Asukasmäärä	178 630	177 326

Kaupungin vuosikate oli 67,4 milj. euroa. Vuosikate ilmoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin.

Varsinaisen toiminnan tulorahoitus ei riittänyt investointien omahankintamenon kattamiseen. Investointien tulorahoitusprosentti oli 62,1 prosenttia.

Investointien omahankintameno oli 108,5 milj.euroa. Omaisuutta myytiin 64,0 milj. eurolla, josta maa-alueiden luovutustuloja 16,6 milj. euroa, rakennusten luovutustuloa 7,5 milj. euroa ja asunto- ja kiinteistöosakkeiden ja muiden osakkeiden luovutustuloa 39,9 milj. euroa. Osakkeiden luovutustuloista 28,0 milj.euroa on TVT Asunnot Oy:n sijoitetun vapaan pääoman palautusta. Sama summa lainattiin takaisin TVT Asunnot Oy:lle pääomailainana, jolloin sillä ei ole kaupungin maksuvalmiutta parantavaa vaikutusta.

Suurimpia valmistuneita uudisrakennuksia olivat Paattisten koulu, Lakkatien erityislastenkoti sekä Eläinhoitola. Uusi Myllysilta saatiin viimeistelytyötä vaille valmiiksi ja se otettiin käyttöön vuoden 2011 syksyllä. Suurin laajennus- ja perusparannuskohde oli Impivaaran uimahallin peruskorjaus ja laajennus, joka valmistui vuoden 2012 puolella. Lisäksi keskeneräisiä peruskorjauskohteita olivat Liinahaan ja Runosmäen vanhainkotien peruskorjaukset, Puolalan koulun ja Puolalanmäen lukion peruskorjaukset. Uusina kaava-alueina toteutettiin mm. Alfa Barker, Kakola, Kuninkojanlaakso, Kupittaa 10, Lentokentän eteläpuoli, Peippola sekä Telakkaranta.

Kaupungin varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta oli – 10,8 milj. euroa.

Antolainojen lyhennyksistä kertyi 9,3 milj. euroa. Uutta lainaa nostettiin 100 milj. euroa. Samalla määrällä lyhennettiin pitkäaikaisia velkoja. Uusia antolainoja myönnettiin yhteensä 78,7 milj. euroa, josta TVT Asunnot Oy:lle myönnetty 28,0 milj. euron laina katettiin investointituloihin sisältyvällä yhtiön pääomapalautuksella. Toinen yksittäinen antolainoihin sisältyvä erä on Turun Teknologia-kiinteistöt Oy:lle myönnetty 38,7 milj. euron antolaina. Logomo-hankkeelle myönnettiin 7,0 milj. euron antolaina. Rahoituksen rahavirta oli – 79,1 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan tulorahoituksella kattamatta jääneet nettoinvestoinnit ja antolainojen nettolisäys rahoitettiin vuoden 2010 aikana vahvistuneella kassalla. Rahavarat vähenivät 89,9 milj. euroa.

Vuoden 2011 investointien omahankintamenosta, antolainojen nettolisäyksestä ja lainanlyhennyksistä 24,3 prosenttia katettiin vuosikatteella (v.2010 pääomamenojen tulorahoitus oli 100,5 %).

TASE

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010	VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
	1000 €	1000 €		1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 097 308	1 009 317	OMA PÄÄOMA	724 072	720 534
Aineettomat hyödykkeet	8 652	6 811	Peruspääoma	601 956	601 956
Aineettomat oikeudet	1 639	2 219	Muut omat rahastot	21 707	24 897
Muut pitkävaikutteiset menot	5 448	4 545	Edellisten tilikausien ylijäämä	93 681	80 486
Ennakkomaksut	1 566	46	Tilikauden yli-/ alijäämä	6 728	13 194
Aineelliset hyödykkeet	798 898	751 597	POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	52 192	46 036
Maa- ja vesialueet	107 884	109 044	Poistoero	41 692	33 475
Rakennukset	291 592	288 356	Vapaaehtoiset varaukset	10 500	12 560
Kiinteät rakenteet ja laitteet	331 513	310 898			
Koneet ja kalusto	12 462	13 297			
Muut aineelliset hyödykkeet	2 296	2 097			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	53 151	27 906			
Sijoitukset	289 758	250 909	PAKOLLISET VARAUKSET	17 935	19 721
Osakkeet ja osuudet	148 574	179 027	Eläkevaraukset	11 087	12 690
Muut lainasaamiset	141 130	71 864	Muut pakolliset varaukset	6 848	7 031
Muut saamiset	55	19			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	89 693	94 871	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	91 862	96 517
Valtion toimeksiannot	77 654	80 628	Valtion toimeksiannot	78 292	81 535
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	12 039	14 243	Lahjoitusrahastojen pääomat	13 570	14 982
Muut toimeksiantojen varat	0	0	Muut toimeksiantojen pääomat	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	217 263	317 493	VIERAS PÄÄOMA	518 204	538 874
Vaihto-omaisuus	3 046	3 318	Pitkäaikainen	212 976	177 976
Aineet ja tarvikkeet	1 825	2 140	Joukkovelkakirjalainat	50 000	50 000
Valmiit tuotteet	1 201	1 160	Lainat rah. ja vak.laitoksilta	149 963	114 963
Ennakkomaksut	20	18	Liittymismaksut ja muut velat	13 013	13 013
Saamiset	96 619	106 694	Lyhytaikainen	305 228	360 898
Pitkäaikaiset saamiset	11 446	11 329	Joukkovelkakirjalainat	0	100 000
Lainasaamiset	7 879	8 203	Lainat rah. ja vak.laitoksilta	65 000	0
Muut saamiset	3 564	3 011	Lainat muilta luotonantajilta	68 435	86 586
Siirtosaamiset	2	116	Ostovelat	58 522	60 901
Lyhytaikaiset saamiset	85 173	95 364	Muut velat	20 755	21 348
Myyntisaamiset	27 640	25 778	Siirtovelat	92 516	92 063
Lainasaamiset	27 682	196			
Muut saamiset	11 821	40 279			
Siirtosaamiset	18 031	29 111			
Rahoitusarvopaperit	85 420	167 011			
Osakkeet ja osuudet	17 048	20 578			
Sij. rahamarkkinainstrumentt.	0	42 950			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	68 373	85 483			
Muut arvopaperit	0	18 000			
Rahat ja pankkisaamiset	32 178	40 470			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 404 264	1 421 682	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 404 264	1 421 682
TASEEN TUNNUSLUVUT	2011	2010			
Omavaraisuusaste, %	55,3	53,9			
Suhteellinen velkaantuneisuus	40,8	44,2			
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	100 409	93 681			
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €/as.)	562	528			
Lainakanta 31.12. (1.000 €)	333 398	351 549			
Lainakanta, €/asukas	1 866	1 983			
Lainasaamiset 31.12. (1.000 €)	141 130	71 864			
Asukasmäärä	178 630	177 326			

Taseen loppusumma on 1 404,3 milj. euroa 31.12.2011. Taseen loppusumma pieneni 17,4 milj. euroa.

Pysyvien vastaavien kirjanpitoarvo 31.12.2011 oli 1 097,3 milj. euroa, josta aineellisten hyödykkeiden osuus oli 798,9 milj. euroa. Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvo kasvoi 47,3 milj. euroa. Sijoitukset taseessa olivat 289,8 milj. euroa. Sijoitusten määrä kasvoi 38,8 milj. eurolla.

Vaihtuvien vastaavien kirjanpitoarvo 31.12.2011 oli 217,3 milj. euroa. Saamiset vähenivät vuoden aikana 10,0 milj. euroa ja rahavarat vähenivät yhteensä 89,9 milj. euroa.

Oma pääoma kasvoi 3,6 milj. euroa. Omaan pääomaan on lisätty tilikauden ylijäämä 6,7 milj. euroa. Omien rahastojen pääomat vähenivät 3,2 milj. euroa johtuen poikkeuksellisen suurista vahinkorahastosta katetuista kustannuksista.

Vieraan pääoman määrä laski 20,7 milj. euroa. Korollinen vieras pääoma väheni 18,1 milj. euroa.

Omavaraisuusaste nousi 1,4 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 55,3 prosenttia.

Suhteellinen velkaantuneisuus parani vuoden aikana. Toimintatuotoista, verotuloista ja valtionosuuksista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun 40,8 prosenttia kun vuonna 2010 vastaava suhde oli 44,2 prosenttia.

10. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kaupungin kassavaranto oli vuoden 2011 alussa 159,7 milj. euroa ja vuoden lopussa 83,9 milj. euroa (ei sisällä vahinkorahaston sijoituksia) eli kassavaranto aleni vuoden aikana 75,8 milj. euroa. Rahavarat, jotka sisälsivät kassavarannon lisäksi omien rahastojen sijoituksia, olivat yhteensä 117,6 milj. euroa. Alimmillaan kassavaranto oli vuoden aikana 52,3 milj. euroa ja ylimmillään 182,3 milj. euroa. Keskimäärin kassavaranto oli vuoden aikana 93,2 milj. euroa. Kaupungin maksuvalmius säilyi vuoden aikana hyvänä. Lyhytaikaisia kuntatodistus- tai muita limiittejä käytettiin kevään jälkeen tasoittamaan kassavarannon vaihteluita kuukauden sisällä erityisesti verotulopäivien ja palkkapäivien välillä. Lyhytaikaisia käyttämättömiä kuntatodistuslimiittejä tai muita ei-sitovia limiittejä kaupungilla oli vuoden lopussa 214 milj. euroa.

Kaupungin pitkäaikaisten lainojen määrä vuoden 2011 lopussa oli (koron- ja valuutanvaihtosopimusten jälkeen) 265,0 milj. euroa. Pitkäaikaisten lainojen keskiporko (ml. seuraavan vuoden lyhenykset) vuoden 2011 lopussa oli 1,80 %. Kaupungin pitkäaikainen velka säilyi vuoden aikana täysin ennallaan. Vuoden aikana maksettiin pois vuonna 2009 liikkeelle laskettu 100 milj. euron joukkovelkakirjalaina ja nostettiin kaksi 50 milj. euron pitkäaikaista lainaa eli yhteensä 100 milj. euroa. Uudet lainat olivat nostohetkellä 1,5 vuoden ja 5 vuoden pituisia. Lisäksi konserniyhtiöistä Turun Seudun Vesi Oy jälleenrahoitti vuoden aikana yhteensä 70 milj. euroa lyhytaikaisia lainoja pitkäaikaisiksi lainoiksi.

Kaupungin pitkäaikaisten lainojen maturiteettijakauma on jakautunut varsin tasaisesti, vaikka kaikki pitkäaikaiset lainat ovat kertalyhyenteisiä. Niin ne erääntyvät suhteellisen pitkän ajan kuluessa vuoteen 2025 mennessä. Lainakanta on myös jakaantunut useisiin eri rahoittajalähteisiin.

Korollisen kokonaisvelan määrä vuoden 2011 lopussa oli 333,4 milj. euroa. Kaupungin korollinen kokonaisvelka aleni 18,1 milj. euroa vuoden aikana. Korollisen kokonaisvelan keskiporkko oli 1,47 % vuoden lopussa. Korolliseen kokonaisvelkaan sisältyi muuta lyhytaikaista korollista velkaa 68,4 milj. euroa, joka muodostui henkilöstökassaan tehdyistä talletuksista (46,7 milj. euroa) ja konserniyh-tiöiden tekemistä kassatalletuksista (21,7 milj. euroa). Näiden määrä aleni yhteensä 18,1 milj. euroa. Pitkäaikaisen korollisen velan määrä pysyi vuoden 2010 tasolla.

Takausvastuut alenivat vuoden 2011 aikana. Eräänä syynä tähän oli konsernirahoituksen lisääminen omille tytäryhtiöille. Takausvastuut olivat vuoden lopussa 218,5 milj. euroa. Leasingvastuut sen sijaan säilyivät lähes muuttumattomina ja olivat yhteensä 40,0 milj. euroa vuoden 2011 lopussa. Suurimmat leasingvastuut koostuvat leasingpuitesopimukseen sisältyvistä käyttöomaisuushankinnoista sekä Sataman kiinteistöleasingkohteesta. Takausvastuissa suurimmat vastuut ovat takaukset kaupungin vesi- ja vuokratoyhtiöille.

Kaupungin omien ja lahjoitusrahastojen omaisuusarvot alenivat Myllysilän rakentamisen ja negatiivisen markkinatilanteen ja sen seurauksena negatiivisen tuoton seurauksena. Vahinkorahaston kirjanpitoarvo vuodenvaihteessa oli n. 34,5 milj. euroa.

11. Kokonaismenot ja -tulot

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2011

TULOT	€	MENOT	€
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	306 208 024	Toimintakulut	1 246 198 814
Verotulot	637 973 549	- Valmistus omaan käyttöön	-31 867 325
Valtionosuudet	324 980 299	Korkokulut	6 073 253
Korkotuotot	11 478 869	Muut rahoituskulut	13 001 072
Muut rahoitustuotot	20 153 399	Satunnaiset kulut	4 905 127
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät			
- Pakollisten varausten muutos		Pakollisten varausten muutos	
- Pakollisten varausten väh. -	-1 786 398	- Pakollisten varausten lis. -	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-26 922 705	- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 335 353	Investointimenot	112 859 139
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	63 967 667		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	9 354 332	Antolainasaamisten lisäykset	78 656 120
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	100 000 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	100 000 000
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	18 150 832
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	1 449 742 390	Kokonaismenot yhteensä	1 547 977 032

Kokonaistuloissa on esitetty rahanlähteinä toimintatuotot ja investointitulot sekä antolainasaamisten vähennykset ja uusien pitkäaikaisten lainojen nostot. Kokonaismenoissa rahankäyttönä on esitetty toimintakulut ja investointimenot sekä antolainasaamisten lisäykset, pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ja lyhytaikaisten lainojen vähennykset.

Kokonaistulot olivat 98,2 milj. euroa kokonaismenoja pienemmät.

12. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

12.1. Yhdistelmä konserniin sisältyvistä yhteisöistä

TURUN KAUPUNKI			
TYTÄRYHTEISÖT		KUNTAYHTYMÄT	
Kiinteistö- ja asuntoyhteisöt	Muut yhtiöt		
Eskelin Pysäköintilaitos Oy	99,4 %	Koneteknologiakeskus Turku Oy	83,2 %
Kiinteistö Oy Kupittaaan Asemakulma	100,0 %	Myllykoti Oy	100,0 %
Kiinteistö Oy Paashuolto	75,4 %	Pilot Turku Oy	64,9 %
Kiinteistö Oy Teollisuuskatu 20	100,0 %	Oy Turku Energia - Åbo Energi Ab	100,0 %
Kiinteistö Oy Turun Monitoimihalli	88,6 %	ja sen alakonserni*:	
Kiinteistö Oy Turun Puutarhakatu 14	66,6 %	* Turku Energia Sähköverkot Oy	100,0 %
Kupittaaan Jäähalli Oy	81,2 %	* Turun Seudun Kaukolämpö Oy	60,8 %
TScP Kiinteistöt Oy	99,7 %	* Kiinteistö Oy Biotorni	100,0 %
Turun Osakehuoneistot Oy	100,0 %	Turku Science Park Oy Ab	88,3 %
TVT Asunnot Oy ja sen alakonserni*	100,0 %	ja sen alakonserni*:	
* Asunto Oy Amiraalistonkatu 9	100,0 %	* ICT Turku Oy Ab	88,3 %
* Asunto Oy Ristisompa	51,0 %	* Bioclex Oy	55,7 %
* Kiinteistö Oy Rukki	52,0 %	Turun Kaupunkiliikenne Oy	100,0 %
* Kiinteistö Oy Paakarlanpuisto	66,7 %	Turun Seudun Puhdistamo Oy	68,5 %
* Kiinteistö Oy Turun Puistovalkama	100,0 %	Turun Seudun Vesi Oy	64,7 %
* Kiinteistö Oy Turun Rauhankatu 14b	100,0 %	Turun Tekstiilihuolto Oy	66,5 %
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy	56,7 %	Turku Touring Oy	74,5 %
		Säätiöt	
		Forum Marinum Säätiö -	h 8j/Pj+3j
		Stiftelsen Forum Marinum -	
		The Forum Marinum Foundation	
		Museoalus Sigynin säätiö	h 9j/6j
		Pro Cultura -säätiö	h 9j/9j
		Turun Aikuskoulutussäätiö	vk 14j/9j
		Turun Musiikkijuhlasäätiö	h 9j/9j
		Turun Ylioppilaskyläsäätiö	vk 48j/25j
			h 13j/7j
		Turku 2011 säätiö	h 15j/9j
		OSAKKUUSYHTEISÖT	
		Kiinteistö- ja asuntoyhteisöt	
		Kärkulla samkommun	3,1 %
		Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin ky	39,2 %
		Varsinais-Suomen liitto	41,5 %
		Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ky	30,5 %
		Asunto Oy Talolankatu 6	28,6 %
		Asunto Oy Tornikartio	31,4 %
		Asunto Oy Turun Karjakuja 56	38,3 %
		Asunto Oy Turun Pihlajanmarja	27,1 %
		Kiinteistö Oy Datacity	39,8 %
		Kiinteistö Oy ICT	49,9 %
		Kiinteistö Oy Ilpoisten Liikekeskus	35,1 %
		Kiinteistö Oy Jyrkkälänpolku	42,4 %
		Kiinteistö Oy Myllysarka	47,5 %
		Kiinteistö Oy Pemontuisto	40,0 %
		Kiinteistö Oy Turun Autopiha	40,2 %
		Kiinteistö Oy Turun Kaskenlinna	49,9 %
		Kiinteistö Oy Turun Lintula	20,1 %
		Logomo Oy	39,0 %
		Turun TeknologiaKiinteistöt Oy	49,9 %
		Muut yhteisöt	
		Akseli kiinteistöpalvelut Oy	23,4 %
		Haritun Huolto Oy	28,0 %
		Jäkälän Huolto Oy	25,5 %
		Kiikun Huolto Oy	22,0 %
		Mesipolun Autokatos Oy	23,5 %
		Pemontuisto Oy	20,1 %
		Svartisen Holging A/S	34,7 %
		Turun Seudun Jätehuolto Oy	34,8 %
		Turun Seudun Maakaasu ja	
		Energiatuotanto Oy	42,5 %
		Turun Vapaavarasto Oy	33,3 %
		Varissuon Lämpö Oy	24,3 %

Tytäryhteisöistä on yhdistelty konsernitilinpäätökseen 18 kpl ja yhdistelemättä on jätetty kaupunginhallituksen päätöksellä 8 kpl (näistä 4 kpl osakeyhtiöitä ja 4 kpl säätiöitä). Lisäksi yhdistelemättä on 1 tytäryhteisöä ja 1 säätiötä konsernitaseen liitetiedoissa esitetyn perustein.

TVT Asunnot Oy:stä, Oy Turku Energia Ab:sta ja Turku Science Park Oy Ab:sta on yhdistelty alakonsernitilinpäätökset Alakonsernitilinpäätöksiin sisältyvinä on konsernitaseeseen yhdistelty 12 osakkuusyhteisöä, jotka on selvitetty konsernitaseen liitetiedoissa. Muutoin osakkuusyhteisöjä ei yhdistellä konsernitaseeseen.

Kuntayhtymistä on yhdistelty konsernitilinpäätökseen 3 kpl ja yhdistelemättä on kaupunginhallituksen päätöksellä 1 kpl.

Tytär- ja osakkuusyhteisöistä ilmoitettu omistusprosentit.

12.2. Konsernissa tapahtuneet muutokset

Turun jätteenpolttoliikelaitoksen liiketoiminta myytiin vuoden lopussa kaupungin tytäryhtiölle Oy Turku Energia – Åbo Energi Ab:lle. Omistus- ja hallintaoikeus siirtyi yhtiölle 31.12.2010, josta laken jätteenpolttoliiketoimintaa on hoitanut Turku Energia. Jätteenpolttoliikelaitoksen henkilökunta siirtyi tytäryhtiön palvelukseen vanhoina työntekijöinä.

Uusina osakkuusyhtiöinä konserniin on tullut Turun TeknologiaKiinteistöt Oy ja Kiinteistöyhtiö Logomo. Turun TeknologiaKiinteistöt Oy perustettiin hoitamaan Kupittaaan alueen liikekiinteistöjä. Kaupunki omistaa yhtiöstä 49,9 %. Kiinteistöyhtiö Logomo toteuttaa luovan talouden kulttuurikeskustoimintaa VR-konepajalla. Kaupunki osallistuu hankkeeseen Kiinteistöyhtiö Logomon osakkaana 39 %:n osuudella.

Konsernin ulkopuolelle on myyty As Oy Turun Auranranta ja As Oy Poseidon.

12.3. Konsernin toiminnan ohjaus vuonna 2011

Kaupunginvaltuusto hyväksyy koko kaupunkikonsernin tavoitteet talousarvion ja taloussuunnitelman yhteydessä. Kaupunginvaltuusto on asettanut talousarvion vahvistamisen yhteydessä toimintaa ja taloutta koskevat tavoitteet Oy Turku Energia – Åbo Energi Ab –konsernille, Turku Science Park – konsernille, Forum Marinum Säätiölle, Koneteknologiakeskus Turku Oy:lle, Turku Touring Oy:lle, Turun Aikuiskoulutussäätiölle, TVT Asunnot Oy:lle, Turun Seudun Vesi Oy:lle, Turun seudun puhdistamo Oy:lle, Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy:lle, Turun Ylioppilaskyläsäätiölle, Turun Kaupunkiliikenne Oy:lle, Kiinteistö Oy Monitoimihallille ja Turun Seudun Jätehuolto Oy:lle.

Valtuuston yhtiöille asettamien toimintaa ja taloutta koskevien tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu kaupunginvaltuustolle, kaupunginhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle kerran talousarviovuoden aikana. Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen 1.1.–31.12.2011 esitetään kaupungin tilinpäätökseen sisältyvässä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisvertailussa.

Kaupunginhallitus on 8.2.2010 § 98 hyväksynyt konserniohjeet.

Kaupunkikonsernia johtaa ja ohjaa kaupunginhallitus. Kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävänä on valvoa ja ohjata kaupunginhallituksen antaman konserniohjeen mukaisesti, että tytäryhteisöt ja liikelaitokset toimivat kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Jaosto valvoo myös sitä, että näiden yhteisöjen toimintapolitiikat ovat kaupungin päämäärien mukaiset.

Konsernin tytäryhteisöt on jaettu strategiaan ja operatiivisiin tytäryhteisöihin.

Konsernijaosto valmistelee strategisten yhteisöjen hallintoelinten jäsenten nimeämisen ja toimii hallitusten strategisten yhtiöiden nimitysvaliokuntana. Konsernijaosto voi nimetä myös erillisen nimitysvaliokunnan, mikäli yhteisön omistus pohja tai muu syy tätä edellyttää. Jaosto ohjaa tytäryhtiöiden toimintaa ja valvoo osakkuusyhtiöitä. Strategisissa yhteisöissä yhteiskuntapoliittisilla näkemyksillä on merkittävä rooli yhteisön ohjauksessa ja päätöksenteossa.

Muut tytäryhteisöt, eli operatiiviset yhteisöt, toteuttavat saamaansa tehtävää ja niiden tavoitteena on hoitaa tehtävänsä tehokkaasti ja taloudellisesti kaupunginjohtajan ja liikelaitosten johtokuntien alaisuudessa.

12.4, Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Selonteko on laadittu konsernijohtoon itsearvioinnin sekä tytäryhteisöiltä saatujen tietojen perusteella.

Kaupungin konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kuntalain mukaan kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja sekä muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset.

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupunkikonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista sekä päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa. Lisäksi on varmistettava, että lakeja, säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja resurssit on turvattu.

Konsernivalvonta perustuu tytäryhteisöjen säännölliseen raportointiin ja raportoinnin seurantaan, mitä järjestelmää tullaan kehittämään vireillä olevan organisaatiomuutoksen myötä. Valvonnassa ei ole havaittu olennaisia puutteita tilikauden aikana.

Toimivallan ja – vastuun jako konserniohjauksessa

Kaupungin konserniohjeet tulee saattaa hyväksyttäväksi tytäryhteisön yhtiökokoukseen tai vastaavaan hallintoelimeen. Konserniohjeet tulee viedä myös osakkuusyhteisön hallintoelimen käsittelyyn siten, että hallintoelin merkitsee konserniohjeet vähintään tiedoksi.

Konserniohjeita noudatetaan kaupunkikonserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskeva lainsäädännöstä muuta johdu. Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Konserniyhteisöille on nimetty valvontavastuuhenkilöt, joiden tehtävänä on seurata niiden toimintaa ja taloutta.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Tytäryhteisöjen hallinnossa toimivien tulee noudattaa konsernijohtoon antamia ohjeita. Tytäryhteisöjen hallintoon valittavilta vaaditaan kirjallinen sitoumus konserniohjeiden noudattamisesta ennen valintaa.

Mikäli yhteisön johto, yhtiökokousedustaja tai muu yksittäisen konserniohjeen saanut katsoo, että hän ei voi noudattaa ohjetta, hänen on ilmoitettava asiasta kirjallisesti konserniohjeen antaneelle taholle. Ilmoitukseen on sisällytettävä perustelut sille, miksi ilmoittaja pitää ohjetta lainvastaisena tai yhteisön edun vastaisena.

Konserniohjetta ja tilikauden aikana annettuja yksittäisiä konserniohjeita on noudatettu käytettävissä olevien tietojen nojalla.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Operatiivisten yhtiöiden seurannasta vastaa kaupunginjohtaja ja johtokunta niiden yhtiöiden osalta, jotka ovat liikelaitoksen taseessa.

Strategisten konserniyhteisöjen toiminnasta ja tuloksesta raportoidaan vähintään kerran vuodessa tilinpäätöksen lisäksi sekä aina kun yhteisön toimintaan liittyy olennaisia poikkeamia jaoston määrittämistä tavoitteista. Operatiivisten yhtiöiden raportointi tapahtuu emokaupungin osalta kaupunginjohtajalle ja liikelaitosten osalta johtokunnalle näiden määräämällä tavalla.

Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutumista seurataan niiden antamien tietojen perusteella.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Strategiset yhtiöt raportoivat toiminnastaan ja taloutensa kehityksestä suoraan kaupunginhallituksen konsernijaostolle ja edelleen kaupunginvaltuustolle. Raportit toimitetaan valvontavastuuhenkilöille ja talouden vastuualueelle. Valvontavastuuhenkilö esittää konsernijaostolle oman arviointinsa annetusta raportista.

Konserniyhteisöjen toiminnasta ja taloudesta raportoitiin konsernijaostolle syyskuussa 2011. Seurannan perusteella voitiin todeta yhteisöjen seurantajakson tavoitteiden toteutuneen pääosin.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Kaupunkikonsernissa pyritään yhteisiin linjauksiin mm. koskien hankintoja, it-toimintoja, rahoitusta ja henkilöstöpolitiikkaa.

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa talouden vastuualueen tai talouspalvelukeskuksen maksuliikenteestä antamia ohjeita. Konserniyhteisöjen tulee mahdollisuuksien mukaan käyttää julkisissa hankinnoissaan kaupungin hankinta- ja logistiikkakeskuksen kilpailutuspalveluita ja niitä keskitettyjä hankintasopimuksia, joista kaupunki on erillisellä päätöksellä päättänyt.

Keskitettyjen palvelujen hinnoittelun ei ole raportoitu aiheuttaneen ristiriitoja.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Konserniohjeiden mukaan yhtiön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritetty. Konserniyhteisöllä tulee olla hallituksen hyväksymät riskienhallintaohjeet. Rahoitusriskien hallinnan osalta tulee noudattaa konserniohjeissa olevia erillisiä rahoitusriskien hallintaa koskevia ohjeita.

Merkittävimpien tytäryhteisöjen riskienhallintaa on kehitetty asianmukaisesti ja riskit on kartoitettu. Konsernin kattavaa riskienhallintaa tulee kuitenkin kehittää edelleen.

12.5. Konsernin tilikauden tuloksen muodostuminen

Konsernin toimintatuotot olivat 771,7 milj.euroa ja ne kasvoivat 2,0 milj. euroa (0,3 %). Toimintakulut olivat 1 628,1 milj. euroa. Toimintakulujen kasvu oli 5,0 milj. euroa (0,3 %). Turun Seudun Vesi Oy siirsi vuonna 2011 kokonaisinvestointimenoista 20 milj. euroa leasing-rahoitussopimukseen. Järjestely vaikuttaa vähentävästi yhtiön ja konsernin toimintakuluihin, valmistus omaan käyttöön – erään sekä investointimenoihin. Ilman edellä mainittua järjestelyä Turku-konsernin toimintakulujen kasvu olisi ollut suurempi.

Valmistus omaan käyttöön oli 50,7 milj. euroa (85,7 milj. euroa v. 2010). Toimintakulut vähennettynä valmistus omaan käyttöön – erällä oli 1 577,5 milj. euroa (1 537,4 milj. euroa v. 2010). Kasvu edelliseen vuoteen oli 40,1 milj. euroa.

Konsernin toimintakate oli - 805,8 milj. euroa. Toimintakate heikkeni 38,0 milj. euroa eli 4,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Konsernin toimintatuotoilla rahoitettiin 48,8 prosenttia toimintakuluista.

Konsernin nettorahoituskulut kasvoivat 21,1 milj. euroa. Kasvusta noin 10,0 milj. euroa on rahoitusarvopapereiden arvonalennuksia. Korkokulut kasvoivat 12,6 milj. euroa.

Konsernin vuosikate oli 124,1 milj. euroa (142,5 milj. euroa v. 2010), joka on käytettävissä konsernin investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate oli 18,4 milj. euroa edellisvuotta heikompi. Konsernin vuosikate asukasta kohden oli 695 milj. euroa.

Tilikauden tulos oli 17,7 milj. euroa. Tuloksesta tehtiin uusia investointivaroja noin 3,3 milj. euroa tytäryhteisöjen asuintalovaroiksi. Varauksista tuloutettiin 2,1 milj. euroa. Rahastojen muutoksiin

sisältyy Turun kaupungin tuloksesta tehty 4,4 milj. euron siirto ammattikorkeakoulun investointirahastoon sekä 7,5 milj. euron korvaus Turun kaupungin vahinkorahastosta Myllysilän investointikustannusten kattamiseen.

Tuloksenjärjestelyerien jälkeen konsernin yli/alijäämäksi tilikaudelta 2011 muodostui 8,2 milj. euroa

KONSERNITULOSLASKELMA	2011	2010
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	771 674	769 625
Myyntituotot (+)	546 652	564 116
Maksutuotot (+)	67 876	65 140
Tuet ja avustukset (+)	47 955	42 651
Vuokratuotot (+)	48 727	50 332
Muut toimintatuotot (+)	60 465	47 386
Valmistus omaan käyttöön (+)	50 660	85 748
Toimintakulut	-1 628 145	-1 623 183
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot (-)	-587 150	-557 734
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-142 028	-136 452
Muut henkilösivukulut (-)	-34 173	-32 655
Palvelujen ostot (-)	-405 480	-406 596
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-295 095	-322 983
Avustukset (-)	-65 219	-74 136
Vuokrakulut (-)	-43 684	-47 873
Muut toimintakulut (-)	-58 789	-48 181
Osuus osakkuusyhtiön voitosta/tappiosta	3 473	3 428
TOIMINTAKATE	-805 811	-767 810
Verotulot	637 974	609 255
Valtionosuudet (+)	324 980	312 971
Rahoitustuotot- ja kulut	-33 027	-11 901
Korkotuotot (+)	6 988	5 802
Muut rahoitustuotot (+)	6 844	6 409
Korkokulut (-)	-32 942	-20 355
Muut rahoituskulut (-)	-13 917	-3 758
VUOSIKATE	124 116	142 514
Poistot ja arvonalentumiset	-103 383	-111 491
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-102 846	-111 278
Tilikaudella tuloutettu alipariarvo	-243	0
Arvonalentumiset (-)	-295	-214
Satunnaiset erät	-3 050	1 353
Satunnaiset tuotot (+)	1 855	4 837
Satunnaiset kulut (-)	-4 905	-3 484
TILIKAUDEN TULOS	17 682	32 376
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-11 533	-922
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 178	-5 524
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	3 190	-1 643
Vähemmistöosuus	86	-538
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	8 247	23 749

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2011	2 010
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	48,8	43,7
Vuosikate/Poistot,%	120,1	127,3
Vuosikate, € / asukas	695	701
Asukasmäärä	178 630	176 087

12.6. Konsernin toiminnan rahoitus

Turku-konsernin nettoinvestoinnit olivat 128,1 milj. euroa (155,7 milj. euroa v. 2010). Tulorahoitus ei riittänyt konsernin investointien rahoittamiseen.

Konsernin bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 195,3 milj. euroa (190,8 milj. euroa v. 2010). Suurimmat investoijat olivat Turun kaupunki, Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiri, Turku Energia Oy ja Turun Seudun Vesi Oy. Investointien omahankintamenosta 65,1 prosenttia katettiin tulorahoituksella.

Konsernin korolliset velat vähenivät 37,3 milj. euroa. Eniten konsernivelkaa lisäsi Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiri (13,3 milj. euroa). Korolliset velat vähenivät Turun kaupungilla (5,5 milj.euroa), TVT Asunnot Oy:llä (15,7 milj. euroa), Kiinteistö Oy Kupittaaan Jäähalli Oy:llä (3,5 milj. euroa) ja Turun Seudun Vesi Oy:llä (10,0 milj. euroa).

Konsernin rahavarat vähenivät 97,3 milj. euroa. Tästä emokaupungin rahavarojen vähennys oli 89,9 milj. euroa.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2011	2010
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	124 116	142 514
Satunnaiset erät	-3 050	1 353
Tulorahoituksen korjauserät	-31 771	-21 472
	89 294	122 396
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-195 307	-190 771
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 561	1 011
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	62 665	34 078
	-128 080	-155 682
Toiminnan ja investointien rahavirta	-38 786	-33 286
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-48 940	-337
Antolainasaamisten vähennykset	2 210	3 495
	-46 729	3 157
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	161 570	155 661
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-192 299	-103 727
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 601	5 093
	-37 331	57 027
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0	14 754
Muutokset vähemmistön osuudessa	0	0
	0	14 754
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	453	634
Vaihto-omaisuuden muutos	-319	-2 791
Saamisten muutos	10 434	-15 382
Korottomien velkojen muutos	14 994	42 993
	25 563	25 454
Rahoituksen rahavirta	-58 497	100 392
Rahavarojen muutos	-97 284	67 106
Rahavarojen muutos	-97 284	67 106
Rahavarat 31.12.	139 939	237 223
Rahavarat 1.1.	237 223	170 117
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2011	2010
Investointien tulorahoitus, %	65,1	76,9
Pääomamenojen tulorahoitus, %	28,9	49,9
Lainanhoitokate	0,7	1,3
Kassan riittävyys, pv	25	47

12.7. Konsernin rahoitusasema ja sen muutokset

Konsernin sijoitukset kasvoivat 40,9 milj. euroa. Kasvusta suurin osa on Turun kaupungin myöntämiä antolainoja kaupungin osakkuusyhteisöille. Aineellisten hyödykkeiden rakennusten kirjanpitoarvo kasvoi 30,8 milj. euroa

Turku-konsernin lainakanta vuoden päättyessä oli 1 121,2 milj. euroa (1 158,6 milj. euroa v. 2010). Konsernin lainat asukasta kohden olivat 6 277 milj. euroa (6 534 milj. euroa v. 2010). Lainakantaan sisältyy lyhytaikaisia korollisia velkoina kaupungin henkilöstökassatalletuksia yhteensä 46,7 milj. euroa.

Konsernin koko lainakannasta kohdistuu kiinteistö- ja asuntoliiketoimintaan 47 %, muuhun elinkeino- ja liiketoimintaan 19 %, kuntayhtymien toimintaan 6 % ja emon eli Turun kaupungin toimintaan 28 %.

Konsernin leasingvastuiden määrä 31.12.2011 oli 101,7 milj. euroa (77,8 milj. euroa v. 2010). Leasingvastuista Turun kaupungin osuus on 40,0 milj. euroa ja tytäryhteisöiden osuus 61,7 milj. euroa. Suurin osa tytäryhteisöjen leasingvastuista on seudullisen jätevedenpuhdistamon investointihankkeen leasingrahoitusta sekä seudullisen vesiyhtiön investointihankkeista.

Konsernin omavaraisuusaste oli 40,9 prosenttia (40,0 % v. 2010).

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2 011	2 010	VASTATTAVAA	2 011	2 010
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 206 258	2 101 774	OMA PÄÄOMA	831 665	813 863
Aineettomat hyödykkeet	21 301	14 882	Peruspääoma	601 956	601 956
Aineettomat oikeudet	3 783	4 540	Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 31.12.	3	3
Muut pitkävaikutteiset menot	15 046	9 622	Muut omat rahastot	121 153	112 603
Ennakkomaksut	2 472	720	Ed. tilikauden yli-/alijäämä	100 306	75 551
Aineelliset hyödykkeet	2 064 773	2 007 608	Tilikauden yli-/alijäämä	8 247	23 749
Maa- ja vesialueet	181 468	181 559			
Rakennukset	1 137 083	1 106 268	VÄHEMMISTÖOSUUDET	41 098	51 647
Kiinteät rakenteet ja laitteet	430 973	406 938			
Koneet ja kalusto	73 868	71 902	POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET	151 072	138 362
Muut aineelliset hyödykkeet	131 096	12 078	Poistoero	102 272	90 739
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	110 286	228 862	Vapaaehtoiset varaukset	48 801	47 623
Sijoitukset	120 184	79 284	PAKOLLISET VARAUKSET	19 550	20 527
Osakkuusyhteisöosuudet	34 130	35 454	Eläkevaraukset	11 205	12 810
Osakkeet ja osuudet	33 886	38 374	Muut pakolliset varaukset	8 345	7 717
Joukkovelkakirjasaamiset	2 893	1 878	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	25 979	28 734
Muut lainasaamiset	46 538	780	Valtion toimeksiannot	8 104	8 642
Muut saamiset	2 736	2 798	Lahjoitusrahastojen pääomat	13 936	15 404
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	23 576	26 784	Muut toimeksiantojen pääomat	3 939	4 688
Valtion toimeksiannot	7 466	7 735			
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	12 171	14 361	VIERAS PÄÄOMA	1 438 854	1 461 209
Muut toimeksiantojen varat	3 939	4 688	Pitkäaikainen	987 382	940 276
VAIHTUVAT VASTAAVAT	278 385	385 784	Joukkovelkakirjalainat	50 000	50 000
Vaihto-omaisuus	10 129	9 811	Lainat rah. ja vak.laitoksilta	423 210	361 118
Aineet ja tarvikkeet	10 107	9 788	Lainat julkisyhteisöiltä	216 240	219 312
Valmiit tuotteet	20	18	Lainat muilta luotonantajilta	252 872	267 078
Muu vaihto-omaisuus	2	5	Liittymismaksut ja muut velat	45 060	42 769
Saamiset	128 317	138 751	Lyhytaikainen	451 472	520 933
Pitkäaikaiset saamiset	3 955	5 192	Joukkovelkakirjalainat	0	100 000
Lainasaamiset	387	2 065	Lainat rah. ja vak.laitoksilta	107 818	82 213
Muut saamiset	3 565	3 011	Lainat julkisyhteisöiltä	9 992	11 122
Siirtosaamiset	2	116	Lainat muilta luotonantajilta	61 113	67 751
Lyhytaikaiset saamiset	124 362	133 559	Saadut ennakot	3 662	6 254
Myyntisaamiset	74 945	66 054	Ostovelat	90 988	97 986
Lainasaamiset	623	574	Liittymismaksut ja muut velat	39 704	39 986
Muut saamiset	23 705	29 549	Siirtovelat	138 196	115 621
Siirtosaamiset	25 090	37 382			
Rahoitusarvopaperit	86 434	169 851			
Osakkeet ja osuudet	17 126	20 579			
Sijoitukset rahamarkkinainstr.	226	42 950			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	68 816	86 026			
Muut arvopaperit	266	20 297			
Rahat ja pankkisaamiset	53 505	67 372			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 508 219	2 514 343	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 508 219	2 514 343

Konsernitaseen tunnusluvut	2011	2010
Omavaraisuusaste, %	40,9	40,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	82,7	86,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	108 553	99 301
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	608	560
Lainakanta 31.12., 1000 €	1 121 244	1 158 594
Lainat, €/asukas	6 277	6 534
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	49 431	2 639
Asukasmäärä	178 630	177 326

12.8. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen

Kaupunginvaltuusto päätti 26.9.2011 § 177 Turun Seudun Kuntatekniikka Oy:n perustamisesta. Turun kaupungin kunnallistekniikkaliikelaitoksen ja viherliikelaitoksen liiketoiminnat myytiin 1.1.2012 alkaen perustetulle yhtiölle.

Kaupunginvaltuusto päätti 14.11.2011 § 200 Turun Seudun Kiinteistöpalvelu Oy:n perustamisesta. Turun kaupungin kiinteistöpalveluliikelaitoksen liiketoiminta myytiin 1.1.2012 alkaen perustetulle yhtiölle.

Kaupunginvaltuusto päätti 14.11.2011 § 200 Turun Seudun Rakennustekniikka Oy:n perustamisesta. Turun kaupungin talotoimiliikelaitoksen liiketoiminta myytiin 1.1.2012 alkaen perustetulle yhtiölle.

Turun kaupunginvaltuusto hyväksyi 29.8.2011 § 161 osaltaan Turun seudun energiaratkaisun. Ratkaisumallissa seudullinen energiahuoltojärjestelmä muodostuu yhdestä yhteisomistukseen perustuvasta energian tuotantoyhtiöstä sekä kaukolämmön myyntiin ja jakeluun Turussa, Raisiossa, Kaarinassa ja Naantalissa keskittyneestä toimijasta. Sähkön ja lämmön tuotanto keskitettiin Turku Energian, Fortumin ja seudun kuntien omistamaan yhteisyritykseen, Turun Seudun Maakaasu ja Energiatuotanto Oy:öön. Samalla kaukolämmön jakelu ja myynti keskitettiin Turku Energialle. Seudullinen energiahuolto on käynnistynyt TSME Oy:ssä vuoden 2012 alussa.

13. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä

Tilikauden tulos on 9 693 969,09 euroa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tilaliikelaitoksen kertynyttä poistoeroa vähennetään investointivarauksilla toteutettujen investointien hankintamenosta (Pääkirjasto – hanke, Vähä-Heikkilän koulu – hanke ja Hirvensalon/Haarlan koulu – hanke) tehdyn suunnitelmapoiston määrällä, yhteensä 876 488,96 euroa
- Kiinteistöliikelaitoksen vapaaehtoisista varauksista tuloutetaan Skanssin aluekeskuksen katujärjestelyihin liittyvien investointien hankintamenoa tehtyä investointivarauksen hankintamenoa vastaava määrä yhteensä 56 667,20 euroa ja tehdään kohteeseen liittyvä poistoeron lisäys 56 667,20 euroa
- Kiinteistöliikelaitoksen kertynyttä poistoeroa vähennetään investointivarauksilla toteutettujen investointien hankintamenosta tehdyn suunnitelmapoiston määrällä, yhteensä 265 354,10 euroa.
- Vesiliikelaitoksen kertynyttä poistoeroa vähennetään investointivarauksella toteutettujen investointien hankintamenosta tehdyn suunnitelmapoiston määrällä, yhteensä 39 321,36 euroa
- Satamaliikelaitoksen kertynyttä poistoeroa vähennetään investointivarauksilla toteutettujen investointien hankintamenosta tehdyn suunnitelmapoiston määrällä, yhteensä 40 000 euroa
- Satamaliikelaitoksen vapaaehtoisista varauksista tuloutetaan Pansion entisen siirtokuorma-

hallin hankintamenoa vastaava määrä yhteensä 2 003 746,04 euroa ja tehdään kohteeseen liittyvä poistoeron lisäys 1 948 190,54 euroa

- Vahinkorahastosta tuloutetaan 7 576 099,77 euroa Myllysilän toteutuneiden investointimenojen katteeksi ja tehdään kohteeseen liittyvä poistoeron lisäys 7 432 644,47 euroa
- Vahinkorahastosta tuloutetaan kaupungin vastuulle jäävien vahinkojen korvaamisesta aiheutuvia menoja vastaava määrä, yhteensä 10 203,30 euroa
- Siirretään Turun Ammattikorkeakoulun investointirahastoon 4 396 074,00 euroa
- Kaupungin vuoden 2011 ylijäämä 6 782 273,61 euroa siirretään kaupungin taseen omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämäriiville

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

TOIMINNAN JA TALOUDEN SEURANTA 1.1. – 31.12.2011

Johdanto

Toiminnan ja talouden seuranta 1.1. – 31.12.2011 -osassa annetaan kuntalain mukainen selvitys toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt vuoden 2011 talousarvion noudattamista koskevissa määräyksissään (29.11.2010 § 226), että kaupunginvaltuuston vuodelle 2011 sitoviksi hyväksymien tavoitteiden sekä talouden tasapainottamiseen tähtäävien toimenpiteiden toteuttamisesta tulee raportoida tasekirjaan liitettynä kaudelta 1.1. – 31.12.2011.

Toiminnan ja talouden seurantaraporteissa on käytetty mittareihin liitettyjä "liikennevaloja". Liikennevalo näkyy vuosiraportissa kunkin mittarin kohdalla sarakkeessa "Toteutunut 2011". Vuosiraporttiin sisältyy virastopäällikön sanallinen arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Mahdollinen arvio on jokaisen lauta/johtokunnan raportin lopussa.

Käyttötaloudessa toimielimiä sitovat erikseen toimintatuotot ja toimintakulut. Poikkeuksen muodostavat ammattikorkeakoulun hallitus, joukkoliikennelautakunta ja ympäristö- ja kaavoituslautakunta, jotka ovat nettositovia. Sitovuus on ilmaistu talousarviossa rasterilla. Liikelaitoksilla sitovaksi tavoite-euromääräksi on määritelty peruspääoman korko sekä likeylijäämä/-alijäämä + poistot.

Investointiosassa toimielimiä sitovat erikseen käyttöomaisuuden menot ja tulot. Liikelaitosten osalta on erikseen sidottu kiinteistöliikelaitoksen pääliikenneväylät sekä keskustan kehittämisen menot ja tulot. Tilaliikelaitoksen osalta on sidottu hankkeet kustannusarvioittain ja toteuttamiskatauluittain. Tuloslaskelmaosassa on sidottu menojen ja tulojen osalta verotulot, valtionosuudet, korkomenot ja -tulot, muut rahoitusmenot ja -tulot sekä liikelaitosten korko peruspääomalle. Sitovuus on esitetty toteutumisvertailuissa rasterilla.

Toiminnan ja talouden vuosiraportissa käytettyjen merkkien selitykset:

"Liikennevalot":

	mittarin tavoitearvo saavutettiin eli tavoite toteutui
	mittarin tavoitearvo lähes saavutettiin
	mittarin tavoitearvoa ei saavutettu eli tavoite ei toteutunut

Poikkeamasarake:

+	tulojen ylitys / menojen alitus
-	tulojen alitus / menojen ylitys

Hallinnon tavoitteiden toteutuminen

Keskusvaalilautakunnan toiminnalliset tavoitteet toteutuivat hyvin, mutta taloudelliset tavoitteet eivät täysin toteutuneet. Äänestysaktiivisuusmainoskampanja ei ollut tiedossa talousarviota tehtäessä ja valtion tuki jäi hieman ennakoitua pienemmäksi.

Kaupunginvaltuuston ja tarkastuslautakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat talousarviota paremmin.

Kaupunginhallituksen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääasiassa hyvin. Erityisesti kestävän kehityksen budjetointiin asetetut tavoitteet saavutettiin. Samoin Turun väestömäärätavoite ja työtömyysasteen laskutavoite toteutui. Keskushallinnon palkkamenojen kehityksessä tavoite saavutettiin, mutta koko kaupungin 12.258 henkilötyövuoden tavoitetta ei saavutettu (toteutui 13.005 htv.)

Kaupunginjohtajan valvontavastuulla olevat strategiset konserniyhtiöt:

Turku Energia –konsernin toimintavolyymi eli sähkön- ja lämmön myynti kehittyi lähes tavoitteen mukaan (tavoite 3 400 GWh/v, toteuma 3 340 GWh/v). Sähkön ja lämmön toimitusvarmuus säilyi hyvänä. Asiakastytyväisyydessä ja konsernin keskimääräisessä henkilöstömäärässä tavoitteet eivät aivan toteutuneet. Konsernin liikevaihto oli 226,8 milj. euroa, mikä ylitti 16,9 milj. euroa budjetoidun 209,9 milj. euron tason. Liikevoitto oli 23,4 milj. euroa, mikä alitti 0,6 milj. euroa budjetoidun tason. Tilikauden tulos puolestaan toteutui 3,7 milj. euroa tavoitetta paremmin ollen 19,3 milj. euroa. Oman- ja sijoitetun pääoman tuotot toteutuivat lähes tavoitteiden mukaisesti. Vakavaraisuuden tunnusluvut ovat erinomaisia ja konsernin tase on vahva. Nettoinvestoinnit jäivät tavoitteestaan seudullisen energiaratkaisun viivästymisestä johtuen ja TSME:n osakepääoman korotukset ja Kakolan toisen lämpöpumpun hankinta siirtyivät vuodelle 2012. Turku Energia maksoi kaupungille osinkoa 14,01 milj. euroa, mikä vastasi edellisvuoden osingonjakoa.

Turku Science Park -konsernin toiminta kehittyi lähes asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja alueelle saadun ulkoisen rahoituksen osuus kasvoi merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna erityisesti hautomoyritysten osalta. Tavoitteista jäätiin hieman yrityshautomoissa aloittavien yritysten ja Invest –in sijoittumisneuvotteluiden lukumäärässä.

Konsernin liikevaihto oli 7,6 milj. euroa, mikä ylitti tavoitteen 0,38 milj. eurolla. Konsernin liikevoitto oli 0,42 milj. euroa ja tilikauden tulos puolestaan 0,26 milj. euroa ja ne toteutuivat tavoitteita (-14 tuhatta euroa) huomattavasti paremmin. Konsernin nettoinvestoinnit jäivät tavoitteesta, johtuen LOURA - rahastoon suunnitellun sijoituksen viivästymisestä. Konserni on erittäin vakavarainen omavaraisuuden ollessa 84 % ja nettovelkaantumistasen negatiivinen. Kaupunkikonsernin pa-

nostus oli 3,99 milj. euroa, mikä muodosti 52,5 % konsernin koko liikevaihdosta.

Logomo Oy:n toiminta käynnistyi vuoden 2011 aikana, minkä vuoksi toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteumien informaatioarvo on vielä vähäinen. Logomo on toimitusjohtajan mukaan kuitenkin saavuttanut ja osittain jopa ylittänyt sille asetut tavoitteet ensimmäisen toimintavuotensa aikana. Logomo Oy emoyhtiönä muodostaa konsernin, joka omistaa Logomo Veturi Oy:n ja Koy Turun Köydenpunojan osakekannan kokonaisuudessaan. Esitetyt tavoitteet ja toteumat ovat konsernin lukuja.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Keskusvaalilautakunnan sihteeri	Juha Karvinen (24.11.2011 asti Pertti Liesivuori)

Toiminta-ajatus:	Ylläpitää valmiutta vaalien ja kansanäänestysten järjestämiseen ja suorittaa vaalien tuloksen laskenta valtakunnallisten ohjeikkojen puitteissa.
-------------------------	---

Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Toteutumat			Tavoite	Toteutunut	
	2008	2009	2010	2011	31.12.2011	
Äänestysprosentti	B) 58,6	A) 40,5	Ei vaaleja	E) 70,0	E) 71,0	
Laskennan valmistumisaika	B) 23.10	A) 21.50	Ei vaaleja	E) 22.30	E) 22.50	
A) Europarlamenttivaalit						
B) Kunnallisvaalit						
C) Presidentinvaalin I vaali						
D) Presidentinvaalin II vaali						
E) Eduskuntavaalit						

TALOUS

Toteutumisvertailu 31.12.2011

€	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama
Keskusvaalilautakunta						
T	0	285.000		285.000	279.095	-5.906
M	72.250	387.280		387.280	425.757	-38.477
N	-72.250	-102.280		-102.280	-146.663	-44.383

Viranhaltijan arvio taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Taloudelliset tavoitteet eivät täysin toteutuneet. Tulokertymä, joka muodostui valtiolta tulleesta avustuksesta ja toimitilavuokrasta, jäi hieman ennakoitua pienemmäksi. Menoylityksestä noin puolet muodostui äänestysaktiivisuusmainoskampanjasta, johon ryhtyminen ei ollut tiedossa talousarviota tehtäessä. Muutoin ylityksessä oli kysymys lähinnä siitä, että budjetointi ei täysin kattanut kustannustason nousua. Sellaisia kustannuksia, jotka olisivat olleet vältettävissä tai olennaisesti alennettavissa, keskusvaalilautakunnan toimintaan ei mainoskampanja pois lukien sisällynyt.

KAUPUNGINVALTUUSTO

TALOUS							
Toteutumisvertailu 31.12.2011							
€		Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama
Kaupunginvaltuusto							
	T	6.796	0		0	0	0
	M	738.633	1.015.000		1.015.000	795.195	219.805
	N	-731.837	-1.015.000		-1.015.000	-795.195	219.805

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Kaupunginrevisori	Kari Koivuluhta

Toiminta-ajatus:
<p>Tarkastuslautakunnan tehtävänä on</p> <ul style="list-style-type: none"> - järjestää hallinnon ja talouden tarkastus - huolehtia kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta - tuottaa kaupungin strategisen johtamisen ja toiminnan kehittämisen tueksi luotettavaa ja olennaista arviointitietoa <ul style="list-style-type: none"> - valtuustolle ja muille päätöksentekijöille - kuntalaisille ja ympäröivälle yhteiskunnalle - kaupungin henkilöstölle sekä - arvioida <ul style="list-style-type: none"> - valtuuston asettamien strategisten tavoitteiden ja talousarviotavoitteiden toteutumista - toiminnan tarkoituksenmukaisuutta, tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta - muita kuntalaissa lautakunnan tehtäväksi annettuja asioita

Ohjelmista johdetut toimielimen sitovat tulostavoitteet ja kehittämistoimenpiteet
<p>Tarkastuslautakunnan tavoitteena on valtuustokaudella tukea valtuuston päättämien strategisten tavoitteiden toteutumista toiminta-ajatuksensa mukaisesti. Tavoitteiden toteutumista tuetaan arviointitoiminnalla, jossa tarkastellaan asetettujen tavoitteiden toimeenpanoa, toteutumista ja vaikutuksia organisaation eri tasoilla ja toiminnoissa. Arviointitoiminnalla pyritään kattamaan olennaisimmiksi katsotut asiakokonaisuudet tai toiminnot valtuustokauden aikana. Arviointitoiminnan tuloksista raportoidaan kulloinkin tarkoituksenmukaisella tavalla.</p>

Henkilöstöohjelma	2008	2009	2010	TA 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Työvoiman käyttö henkilötyövuosina, ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita)	6	5	5	6	5	
Palkkamenojen kehitys (tiliryhmä 400)	301 789	254 691	235 142	330 581	257 511	
Sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolo %)	0,57	1,24	0,47	1,00	0,61	
Työtaturmat (tapaturmapoissaolo %)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Varhemaksut						

TALOUS							
Toteutumisvertailu 31.12.2011							
€		Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama
Tarkastuslautakunta							
	T	0	0		0		0
	M	475.199	647.000	-28.981	618.019	473.037	144.982
	N	-475.199	-647.000		-618.019	-473.037	144.982

Virastopäällikön arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Toimikauden 2009 - 2012 tarkastuslautakunta suoritti keväällä 2011 vuoteen 2010 kohdistunutta arviointia ja tarkastusta laaditun arviointisuunnitelman pohjalta. Arviointia varten on kuultu kaupunginjohtoa sekä henkilöstö- ja talousjohtoa Turun kaupungin vuoden 2010 tilinpäätöksestä, talousarviotavoitteiden toteutumisesta, henkilöstöraportoinnista 2010 ja henkilöstötavoitteiden toteutumisesta. Tarkastuslautakunnan raportti vuoden 2010 arviointista käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 13.6.2011. Tarkastuslautakunnan raportoinnissa vuonna 2011 on kiinnitetty huomiota Turku-sopimuksen ohjelmarakenteeseen ja ohjelmien sisältöön, talousarvioon ja tilinpäätökseen 2010 sekä kaupungin sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan ja konsernivalvontaan.

Tarkastuslautakunnan raportti "Turun kaupungin talousarvioprosessin kehittäminen" käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 14.2.2011. Tarkastuslautakunnan toinen raportti "Seutuyhteistyö ja Turun kaupunki" käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 9.5.2011.

Kaupungin tilintarkastaja PwC Julkistarkastus Oy on raportoinut vuoteen 2010 kohdistuneesta tilintarkastuksesta. Tilintarkastuskertomus vuodelta 2010 käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 13.6.2011. Lisäksi tilintarkastaja antoi Turun kaupungin tilikauden 2010 tilintarkastusta koskevan, 12.5.2011 päivätyn raportin, johon kaupunginhallitusta on pyydetty antamaan selvitys toimenpiteistä 31.10.2011 mennessä. Kaupunginhallitus ei ole antanut selvitystä määräajassa tarkastuslautakunnalle.

Revisiotoimisto muutti keskushallinnon toimitiloihin Yliopistonkatu 27a:han 21.12.2010. Tarkastuslautakunnan vuoden 2011 talousarvioon oli varattu Kristiinankadun toimitilojen mukaisesti Rakennusten ja huoneistojen vuokria varten 25 681 euroa ja Puhtaanapitopalveluihin 3 300 euroa. Eristä on tehty määrärahan siirto kaupunginhallitukselle.

KAUPUNGINHALLITUS

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Kaupunginjohtaja	Apulaiskaupunginjohtajat oman toimialansa osalta

Toiminta-ajatus:	
	Turku on kaksikielinen Itämeren kasvukeskus ja yhteistyösuuntautunut seutukunnan sydän, jonka perusta on historiallinen tausta, innovatiivisuus, monikulttuurisuus, kansainvälisyys, logistinen asema ja kestävä kehitys.
	Turvallinen Turku palvelee kilpailukykyisesti ja laadukkaasti asukkaita ja yrityksiä sekä luo toimintaedellytyksiä elinkeinoelämälle.

Henkilöstöohjelma (Keskushallinto)	2008	2009	2010	TA 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Työvoiman käyttö (henkilötyövuosina, ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita)	442,3	448,7	514,6	Tavoitetta ei asetettu	506,4	
Palkkamenojen kehitys (tiliryhmä 400)				34.482.476	30.846.982	
Sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolo %)		3,21	3,15	Tavoitetta ei asetettu	3,57	
Työtapaturmat (tapaturmapoissaolo %)		0,14	0,10	Tavoitetta ei asetettu	0,10	
Varhemaksut	28.865	39.478	75.529	Tavoitetta ei asetettu	93.194	

Kunta 10- mittarit Kyselyt vuosina 2008 ja 2010 Tulokset raportoidaan v. 2009 ja 2011	2009	2011	
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	60,7	53,87	
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,0	2,7	
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	46,64	52,96	
Työpaikan ilmapiiri	3,4	3,19	

Tulostavoitteet	Toteumat		TP	Tavoite	Toteutunut	
	2008	2009	2010	2011	31.12.2011	
Talouden ylijäämä taseessa (milj. €)	76,2	85,3	98,5	88,2	100,4	
Henkilötyövuodet	12.942,9	12.650,6	12818,7	12.257,9	13.005,0	
Väestön määrä	175.582	176.087	177.326	176.558	178.630	

Työttömyysaste, vuosikeskiarvo %	9,1	11,6	13,1	laskee	12,6
----------------------------------	-----	------	------	--------	------

Hallintokunnan kestävä kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla				
Kaupungin yhteiset tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut	
	2010	2011	31.12.2011	
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähemmän/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähemmän kokonaispäästöissä				
Toimenpide: Laaditaan hallintokuntakohtaiset kasvihuonepäästövähennyssuunnitelmat		laaditaan	Toimeenpanossa on tarkennettu suunnitelmien kohdentumista yksikkö tasolle: päästövähennys-suunnitelma keskushallinnossa laadittu 4 yksikköön (matkailun palvelukeskus, painatuspalvelukeskus, hankinta- ja logistiikkakeskus, velkaneuvonta) ja käynnistetty 6/15	
Toimenpide: Ekotukihenkilön nimeäminen hallintokuntaan		4-5 hlöä nimetään ja koulutetaan	nimettyjä 10, koulutettuja 8	
Energiatehokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatehokkuussopimus))	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Toimenpide: Toteutetaan energiatehokkuussuunnitelmassa esitettyjä toimia hallintokunnissa		käyttäjäkoulutus	osana ekotukikoulutusta	
Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Toimenpide: Erillishankinnoissa hallintokunnat määrittelevät Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä		80 %	65 %	
Hallintokunnan toimialakohtaiset kestävä kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut	
Kirjataan hallintokunnan toimialakohtaisia kestävä kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.	2010	2011	31.12.2011	
Kehitetään kestävä kehityksen budjetointia	Kehittämissuunnitelma ja toimien käynnistys	Ekotukihenkilöverkoston perustaminen, koulutus ja ohjaus Hallintokuntakohtaisten päästövähennys-suunnitelmien laadinta Keke-budjetin kehittäminen (ml. sosiaalinen kestävyys)	Ekotukihenkilöverkosto perustettu, yhteensä 52 ekotukihenkilöä koulutettu koko konsernissa Yhteensä 50 lähtötilannekartoitusta ja 11 päästövähennys-suunnitelmaa koko konsernissa Keke budjetoinnin jatkokehitystyö käynnissä	
100 % kaupungin ostamasta sähköstä tuotetaan uusiutuvilla v. 2013 mennessä	Kilpailutus	Hankintasopimus	Uusiutuvilla tuotetun sähkön toimitukset alkavat 1.1.2013	

Seudullisen joukkoliikenneorganisaation käynnistäminen (v. 2012 alkaen)	Valmistelu	Päätös	Seudullinen joukkoliikenneorganisaatio aloittanut toimintansa 1.1.2012
Vähintään 50% kaukolämmöstä tuotetaan uusiutuvilla v. 2020 mennessä	Konserniohjaus (Turku Energia)	Konserniohjaus	V. 2011 uusiutuvilla tuotettiin 36 % kaukolämmöstä. Kaupungin ja Turku Energian päätökset mahdollistavat tavoitteen toteutumisen
Oma uudisrakentaminen toteutetaan energiatehokkaasti ja perusparannuksissa parannetaan energiatehokkuutta	Huomioidaan valmistelussa ja päätöksissä	Huomioidaan valmistelussa ja päätöksissä	Kaikki uudistuotanto on toteutettu matalaenergiaratkaisuuina (esim. 2011 valmistuneita kohteita Paattisten koulu ja päiväkotia, Lakkatien lastenkoti, Eläinhoitola, Sauvo-Ahtelan huoltorakennus) Peruskorjauksissa on kiinnitetty erityistä huomiota rakennusten vaipan tiiveyteen (lämpöhukka pienenee). Paattisten koulussa kokeillaan aurinkoenergiaa käyttöveden lämmittäjänä ja veden säästämiseksi vedettömiä pisuaareja
Turun keskustan läpäisevä pyörätieverkosto on valmis v. 2015	Huomioidaan valmistelussa ja päätöksissä	Huomioidaan valmistelussa ja päätöksissä	Tuureporin kadun ja Tornikadun kevyenliikenteen yhteydet hyväksytyt YKL Humalistonkatu ja Puutarhakatun suunnitelmat valmistumassa
Joukkoliikenteen runkolinjasto on toteutettu kokonaisuudessaan v. 2020 mennessä	Huomioidaan valmistelussa ja päätöksissä	Huomioidaan valmistelussa ja päätöksissä	Runkolinjaston kehittämissuunnitelma valmistuu 4/2012
Edistetään työsuhdematkalipun ja -polkupyörien käyttöönottoa ja vähennetään työsuhdepysäköintiä	Huomioidaan valmistelussa ja päätöksissä	Huomioidaan valmistelussa ja päätöksissä	Työsuhdematkalippuun oikeutettuja ovat kaikki ne Turun kaupungin työntekijät, joiden palvelussuhde on toistaiseksi voimassa oleva tai joiden määräaikainen palvelussuhde on yhtäjaksoisesti kestänyt tai tulee kestämään yli neljä kk. (Kh 28.9.2009 § 507)
Edistetään etätömahdollisuuksia, sähköistä asiointia ja kokouksia	Huomioidaan valmistelussa ja päätöksissä	Huomioidaan valmistelussa ja päätöksissä	Asiakaspalvelun kokonaisvaltaisen kehittämishankkeen toimeenpano ASPA (Kh 6.6.2011) Ympäristötoimen keskitetty asiakaspalautejärjestelmä (Yaspa) aloitti 1.1.2012. Etätöyön tekemisen ohjeistus (Khhal 11.11.2008 § 362)

Kv: *Talousarvion 2011 yhteydessä virastot tekivät suunnitelmat v. 2011 työvoiman käytöstä. Suunnitelmia ei voi tässä vaiheessa käsitellä eikä hyväksyä, koska ne eivät toteuttaneet ryhmien välisen sopimuksen tavoitetta. Hallintokuntien tulee päivittää vuoden 2011 työvoiman käyttöä koskevat suunnitelmansa välittömästi talousarvion hyväksymisen jälkeen viimeistään vuoden 2010 loppuun mennessä. Suunnitelmat on laadittava niin, että ne on toteutettavissa hallinto-*

	kunnalle hyväksytyyn talousarvion puitteissa. Kaupunginhallituksen hallintojaosto päättää suunnitelmien pohjalta sitovista hallintokuntakuntaohjelmista työvoiman käytön tavoitetasoista viimeistään helmikuussa 2011.
Toimenpiteet:	t: Kaupunginhallituksen hallintojaosto päätti 22.2.2011 § 33, että virastojen ja laitosten henkilöstösuunnitelmia ei hyväksytä ja virastotasoisia työvoiman käytön tavoitetasoja vuodelle 2011 ei vahvisteta. Lisäksi hallintojaosto päätti, että kaupunkitasoisen työvoiman käytön tulee laskea vuodesta 2010 ja virastot/laitokset toimittavat esityksensä erillisinä toiminnallisina kokonaisuuksina, joissa perusteiden lisäksi selvitetään välittömät/välilliset vaikutukset (työvoima ja kustannukset) lähivuosina. Keskushallinnon tulee välittömästi aloittaa uuden toiminnan, talouden ja työvoiman käytön yhteisen suunnittelu- mallin valmistelu. Mallin tulee olla käytössä vuonna 2012.
	Selvitetään Turun Ammattikorkeakoulun ylläpitomuodon vaihtoehdot.
Toimenpiteet:	Kaupunginhallitus asetti 10.1.2011 § 18 työryhmän valmistelemaan Ammattikorkeakoulun ylläpitomuotojen vaihtoehtoja. Kaupunginhallitus päätti 6.6.2011 § 279 työryhmän antaman raportin pohjalta, että Turun Ammattikorkeakoulun ylläpitomallin valmistelua jatketaan osakeyhtiömallin pohjalta ja loppuraportti valmistellaan vuoden 2011 loppuun mennessä. Kaupunginhallitus päätti kuitenkin 24.10.2011 § 491 antaa jatkoaikaa vuoden 2012 maaliskuun loppuun jotta OKM:ssa vireillä oleva lainsäädäntöuudistus voidaan ottaa huomioon raportoinnissa.
	Selvitetään Kampus –hankkeen toteuttaminen.
Toimenpiteet:	Kampus-hankkeen toteuttamismahdollisuuksia selvitettiin ja asia valmisteltiin Kaupunginhallituksen käsittelyyn. Kaupunginhallitus teki 31.10.2011 periaatepäätöksen Kampus-hankkeen toteuttamisesta. Päätöksen mukaan: - Kampus-hankkeen suunnittelu Kupittaaan alueelle voidaan käynnistää, - hankkeelle varataan vuodelle 2012 750.000 euroa ja vuodelle 2013 1.250.000 euroa suunnittelu- määrärahaa, - ammattikorkeakoulun hallituksen 13.10.2011 § 126 esitys hyväksytään, että hankkeen suunnittelu- kustannukset katetaan purkamalla ammattikorkeakoulun investointirahastoa, - kaupunginjohtaja ohjaa hankkeen valmistelua ja päättää jatko-organisoinnista ja että - lähtökohtana kampusalueen suunnittelussa tulee olla kestävä kehitys kampusalueen rakentamisen ja liikenteen osalta.
	Laaditaan sopimus Matkailun palvelukeskuksen tuottamista palveluista ja tavoitteista (sopi- musohjaus)
Toimenpiteet:	Matkailun palvelukeskuksen tavoitteet ja resurssit sisältyvät muiden nettoyksiköiden tavoin kaupun- ginhallituksen talousarvioon. Varsinaista erillistä sopimusta palveluista ja tavoitteista ei ole laadittu.
	Kiinteistöliikelaitoksen palvelumaksun tasoa korotetaan vuoden 2011 osalta väliaikaisesti noin 5 % kulttuuripääkaupunkivuoden edellyttämän yleisten alueiden ylläpidon tehostamiseksi.
Toimenpiteet:	Kulttuuripääkaupunkivuoden kesäkauden aikana keskusta-alueen ylläpitoa tehostettiin merkittävästi.
	Toteutetaan loput ympäristötoimen sektorin rakennemuutoksen edellyttämät toimintojen ja henkilöstön siirrot vuoden 2011 aikana.
Toimenpiteet:	Kaikki Yj-sektorin hallintokuntien väliset henkilöstösiirrot on toteutettu. Lisäksi Yj- ja Oj-sektoreiden hallintokuntien sekä Yj-sektorin ja keskushallinnon väliset henkilöstösiirrot on toteutettu. Liikuntapalve- lukeskuksen tuotantohenkilökunnan siirtoa Viherliikelaitokseen ei toteutettu.
	Myydään vuoden 2011 aikana Turun osakehuoneistot Oy:n osakkeet tai osakkeita vakavaraisel- le ja luotettavalle asuntotoimijalle.
Toimenpiteet:	Tarjouskilpailussa tarjoukset jätettiin 31.12.2010 mennessä ja alkuvuonna 2011 aloitettiin neuvottelut tarjoajien kanssa. Riittävän hyvää tarjousta ei saatu ja tarjoajien kanssa ei siten edetty. Erilaisten toi- menpidevaihtoehtojen taloudelliset ja juridiset selvitykset jatkuivat koko vuoden 2011 ja esitys jatko- toimenpiteistä laaditaan vuoden 2012 kuluessa.
	Selvitetään keskushallinnon toimesta yhdessä peruspalveluluiden ja ympäristönsuojelutoimis-

	ton kanssa ympäristöterveydenhuollon toimintojen uudelleenorganisointi.
	Toimenpiteet: Asian valmistelu kesken
	Valmistellaan Sosiaali- ja terveystoimen hallinnon keskittämisen tilaratkaisun, Kaupunginteatterin peruskorjauksen, Konserttitalon peruskorjauksen ja Palloiluhallin uusinvestointihankkeen hankesuunnitelmat.
	Toimenpiteet: Sosiaali- ja terveystoimen hallinnon keskittämisen tilaratkaisun hankesuunnitelma laadittiin. Kaupunginhallitus päätti 20.12.2011 kokouksessaan, että tilaratkaisun valmistelua jatketaan Yliopistonkatu 30:n vaihtoehdon pohjalta siten, että asia Yliopistonkatu 30 kauppa koskeva asia voidaan viedä kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi viimeistään helmikuun 2012 aikana. Kaupunginteatterin peruskorjauksen hankesuunnitelmaa valmisteltiin vuonna 2011 siten, että se on valmis vuonna 2012 ja rakentaminen ajoittuu vuosille 2013 -2015. Kaupunginteatterin korjauksen valmistuttua pyritään toteuttamaan Konserttitalon peruskorjaus. Logomo on tarkoitus saada valmiiksi ennen näitä peruskorjauksia, jotta se voi toimia väistötilana niin Kaupunginteatterille kuin Konserttitalolle. Palloiluhallin uusinvestointihankkeen hankesuunnitelma valmistuu vuonna 2012.
	Käynnistetään kaupungin asiakaspalvelun kokonaisvaltainen kehittämishanke.
	Toimenpiteet: Yhteistyö Kuntaliiton kanssa on aloitettu 2/2011. Ympäristötoimen asiakaspalveluprojekti Y-aspa asetettiin 5/2011. ASPA-hankkeen toimeenpanopäätös on tehty kaupunginhallituksessa 6.6.2011. Puhe- linvaihteiden, aulapalveluiden sekä opastus- ja ohjauspalveluiden arviointi on aloitettu elokuussa 2011. Projektipäällikkö on palkattu 11/2011. Projektipäällikkö perehtyi loppuvuonna 2011 ASPA-projektin ydinkohtiin ja hallintokuntien asiakaspalvelutoimintoihin. Kaupungin asiakaspalvelun nykytila-analyyseistä työstettiin hallintokuntaakohtainen yhteenveto työn tueksi. ASPA-hankkeen kehittämiskorien tunnistamistyö aloitettiin. Ympäristötoimen Y-aspan karttapohjaisen palautejärjestelmän käyttöönotto-suunnitelma valmistui 12/2011.
	Kaupungin hallintokunnat ja laitokset määrittelevät ja arvioivat asiakaslähtöisesti hallintoprosessinsa tavoitteena hallintotyön tuottavuuden lisääminen. Hallintotyön kustannuksia ja siihen käytettävää henkilötyövuosimäärää tulee vähentää
	<ul style="list-style-type: none"> • työprosesseja yksinkertaistamalla • yhdistämällä toimintoja hallintokunnissa ja laitoksissa sekä etenkin yksiköiden välillä • hyödyntämällä käytössä olevia ja käyttöön otettavia tietojärjestelmiä nykyistä tehokkaammin • lisäämällä henkilöstön sisäistä liikkuvuutta • lisäämällä johdon ja henkilöstön koulutusta sekä parantamalla johtamiskäytäntöjä ja työhyvinvointia • rajaamalla tiukasti ulkoista rekrytointia hallintotehtäviin henkilöstön luonnollinen poistuman hyödyntämiseksi mahdollisimman hyvin
	Hallinnon tuottavuuden lisäystoimenpiteistä ja niiden tuloksista tulee raportoida kaupunginjoh-tajalle puolivuositain.
	Toimenpiteet: Kaupunginhallitus päätti 23.5.2011 hallinnon tuottavuuden lisäämistoimenpiteiden ohjeistuksesta. Selvitys hallinnon tuottavuuden parantamisesta on annettu 6.10.2011. Selvityksen käsittely kaupunginhallituksessa on kesken.
	Toimielimien tulee ottaa huomioon nykyistä kattavammin konsernitason Turku-sopimuksen ohjelmien tavoitteet vuoden 2011 talousarvion toimeenpanossa ja vuoden 2012 talousarvion valmistelussa.
	Toimenpiteet: Ohjelmien jalkauttaminen hallintokuntien toimintaan on osa toiminnan ja talouden vuosijohtamisprosessia. Jalkauttamisen onnistumista voidaan parhaiten edistää vuosijohtamisprosessin kehittämisellä: oleellista on asioiden kokouskäsittelyn hallinta ja sisältöjen muuttaminen tehtäviksi nimettyine vastuuhenkilöineen. Vuosijohtamisprosessin määrittely ja määrämuotoistaminen on alkanut k:n toimeksian-nosta keväällä 2011 ja jatkuu vuonna 2012 sähköisten työvälineiden käyttöönotolla.
	Kustannustietoisuutta parannetaan ja toiminnan ja talouden raportointia konkretisoidaan. (KH)
	Toimenpiteet: Kaupunginvaltuusto päätti 28.11.2011 talouden ja toiminnan kuukausiraportoinnin kehittämisestä.

	<i>Toteutuksen suunnittelu aloitettiin 2011 ja toteutus alkaa 3/2012. Kuukausiraportointi koostaa systemaattisesti toiminnan, talouden ja henkilöstökäytön tietoja hallintokuntien tulosityksiköistä aina hallintokuntatasolle ja kaupunkitasolle asti. Mielenkiinnon kohteena raportoinnissa on kaupungin mittakaavassa merkittävät keskeiset muutokset ja poikkeamat.</i>
	Selvitetään Humalistonkadun pyörätien toteuttaminen KH:n nimittämän kaupunkikeskustan kehittämistyöryhmän kokonaissuunnitelmassa. (KH)
	Toimenpiteet: <i>Humalistonkadun pyörätien suunnitelma on käsitelty kaupunkikeskustan kehittämistyöryhmässä ja suunnitelma on tekeillä Ympäristö- ja kaavoitusviraston suunnittelutoimistossa.</i>
	Työttömyyteen on varauduttu 2,5 M € määrärahalla. Tätä voidaan käyttää mm. työttömyydestä suoraan johtuvaan määräaikaiseen palvelutarpeen lisäykseen. (KH)
	Toimenpiteet: <i>Kaupunginjohtaja päätti 4.2.2011 § 6 hyväksyä sosiaali- ja terveystoimen esittämän käyttösuunnitelman 1 milj. euron kohdentamiseksi palkkatukityöllistämiseen 45 + miehiin, jotka ovat pitkäaikaistyöttömiä tai ovat ajautumassa pitkäaikaistyöttömyyteen. Määräraha on siirretty sosiaali- ja terveystoimeen. Kaupunginjohtajan päätöksen mukaan määrärahan käyttöä koskevista toimenpiteistä tulee raportoida palvelutoimen apulaiskaupunginjohtajalle neljännesvuosittain ja palvelutoimen apulaiskaupunginjohtaja oikeutetaan päättämään raportoinnin sisällöstä.</i>
	Selvitetään saavutettavuus toimitiloihin ja poistetaan mahdollisuuksien mukaan pääsyn esteet kulkea terveys-/ sosiaali-/ kulttuuri-/ liikunta-/ nuoriso-/opetuspalvelurakennuksiin kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.
	Toimenpiteet: <i>Toimenpiteistä sopimatta raportointiajankohtaan mennessä.</i>
	Valtuuston käsittelyyn tuodaan kesään mennessä selvitys, v. 2009 hyväksytyin Aukkaiden hyvinvointiohjelman tavoitteiden toteutumisesta. (KH)
	Toimenpiteet: <i>Kaupunginvaltuustolle on raportoitu Aukkaiden hyvinvointiohjelman tavoitteiden toteutumisesta 30.5.2011 § 102. Ohjelman edellyttämät toimenpiteet on käynnistetty ja ohjelman tavoitteiden suuntaiset vaikutukset on jo osittain saavutettu.</i>
	Panostetaan yrittäjyyden edellytyksiin mm. käynnistämällä yritysvaikutusten arviointi. Edistetään asiakaspalvelukokonaisuuden suunnittelua ja toteuttamista erityisesti huomioiden asiakasnäkökulma.(KH)
	Toimenpiteet: <i>Yritysvaikutusten arvioinnin valmistelu on käynnissä. Vuonna 2010 laadittiin pohjaksi selvitys pk-yritysten aluetaloudellisista vaikutuksista sekä käytiin läpi kaupungin toimintoja, jotka ovat yritysten kannalta olennaisia. Asiasta on keskusteltu Turun yrittäjien kanssa järjestetyssä aamukahvittelaisuudessa, käyty Kaarinassa järjestetyssä työpajassa läpi erilaisia malleja yhdessä Suomen yrittäjien kanssa sekä hankintafoorumissa käyty läpi suurien hankintojen yritysvaikutuksia. Elinkeinoelämä on lisäksi tiiviisti mukana RM35-työn valmistelussa. Suurista kaupungeista Kuopio on ottanut yritysvaikutusten arvioinnin käyttöön maaliskuussa 2011 ja malli toimii esimerkkinä myös Turun mallille. Yritysvaikutusten arviointimalli viedään EO-joryn käsittelyyn 18.10.2011, jonka jälkeen se tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn. Turun seudulla käyttöön otetut yritysvaikutusten arvioinnit analysoidaan vuonna 2012 ja tehdään tarvittavia muutoksia malleihin.</i>
	Tehdään hankesuunnitelmat 2011 Kaksikerran koulusta, Hirvensalo II:sta ja kombikoulusta (KH)
	Toimenpiteet: <i>Hankesuunnitelmat on tehty</i>
	EViVa- hankkeen toteuttamiseen myönnetään 2011 kokonaisuudessa 500.000 euroa (+250.000 (KH)
	Toimenpiteet: Kaupunginhallitus hyväksyy hankesuunnitelman. <i>Kaupunginhallitus on hyväksynyt 31.1.2011 pitämässään kokouksessa EViVa-hankkeen hankesuunnitelman.</i>

TALOUS							
Toteutumisvertailu 31.12.2011							
€	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama	
Kaupunginhallitus							
T	37 605 227	42 294 021	-1 864 000	40 430 021	40 903 228	473 207	
M	95 670 742	108 033 874	-7 808 207	100 225 667	98 734 893	-1 490 774	
N	-58 065 515	-65 739 853		-59 795 646	-57 831 665	-1 963 981	
Investoinnit							
M	8 222 590	4 443 188		4 443 188	3 166 746	1 276 442	
T	1 188 624	59 300 000		59 300 000	30 180 617	-29 119 383	
N	-7 033 966	54 856 812		54 856 812	27 013 871	-27 842 941	

Virastopäällikön arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Kaupunginhallituksen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääasiassa hyvin. Erityisesti kestävän kehityksen budjetointiin asetetut tavoitteet saavutettiin. Samoin Turun väestömäärätavoite ja työttömyysasteen laskutavoite toteutui. Keskushallinnon palkkamenojen kehityksessä tavoite saavutettiin, mutta koko kaupungin 12.258 henkilötyövuoden tavoitetta ei saavutettu (toteutui 13.005 htv).

Kaupunginhallituksen toimintakate toteutui yli kaksi miljoonaa euroa budjetoitua parempana. Kolmannessa talouden ennusteessa kaupunginhallituksen sitovat toimintatulot arvioitiin ylittyvän noin 2,8 milj. euroa, mutta vastaavasti valmistuksessa omaan käyttöön jäisi toteutumatta 3,1 milj. euroa. Valmistus omaan käyttöön jäi asetetusta tavoitteesta, mutta varsinaiset toimintatuotot toteutuivat 3,6 miljoonaa euroa budjetoitua suurempina. Yhteensä talousarviotulot ylittivät lähes 0,5 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallituksen varsinaisten toimintatuottojen merkittävä ylittyminen johtui siitä, että hankinta- ja logistiikkakeskuksella toteutui teknisten toimintatapamuutosten johdosta ns. varasto-otoista yhteensä noin 2,6 miljoonaa euroa sisäisiä talousarviotuloja, jotka eivät olleet tiedossa tämän vuoden budjettia laadittaessa. Hankinta- ja logistiikkakeskuksen osalta tilanne oli viime vuonna poikkeuksellinen ja jatkossa kaupungin sisäiset hallintokuntien varasto-otot eivät enää näy hankinta- ja logistiikkakeskuksen sisäisinä tuloina. Kaupunginhallituksen nettoyksiköistä toimintatuottoja kertyi budjetoitua enemmän Turun seudun kehittämiskeskukselle lähes 0,5 miljoonaa euroa, Matkailun palvelukeskukselle lähes 0,19 miljoonaa euroa ja Velkaneuvontatoimistolle noin 0,17 miljoonaa euroa.

Ennen päätöstä kulttuuripääkaupungin lainan perittämättä jättämisestä oli kaupunginhallituksen yhteisistä toiminnoista säästymässä lähes 7 miljoonaa euroa. Edellä mainittu säästö sisälsi vuoden 2011 talousarviossa budjetoidun kulttuuripääkaupungin 2,3 miljoonan euron avustuksen, jota ei maksettu vuonna 2011. Kaupunginhallitus päätti 5.3.2012 § 104 jättää kulttuuripääkaupungin 6 miljoonan euron laina perimättä. Kaupunginhallituksen sitovista toimintakuluista säästy 1,6 miljoonaa euroa.

Suurimmat menomäärärahojen säästöt syntyivät muun toiminnan ja kaupungin johdon tulosalueilla. Säästöjä syntyivät perusturvajärjestelyissä 0,7 miljoonaa euroa, Päätöksenteon tuessa 0,52 miljoonaa euroa, Strategian ja viestinnän vastuualueella lähes 0,4 miljoonaa euroa. Myös Tilakeskuksen, tietojärjestelmien kehittämisessä ja vastuualueiden yhteisissä menomäärärahoista säästy yhteensä noin yli 0,6 miljoonan euroa.

Lähes kaikki kaupunginhallituksen nettositovat palvelukeskukset ylittivät tulostavoitteensa. Ainoastaan matkailun palvelukeskus jäi tulostavoitteestaan noin 300.000 euroa, mikä on kuitenkin talousarviovuonna ennustettua parempi tulos. Matkailun palvelukeskus jäi tavoitteestaan, koska Boren Hostel- toiminnan viivästyminen aiheutti sekä tulon menetyksiä että menon lisäyksiä. Matkailun palvelukeskus teki merkittävän tuloksen markkinointiyhtiönsä Turku Touringin kautta.

KAUPUNGINHALLITUS, OMARAHOITUSOSUUDET

TALOUS							
Toteutumisvertailu 31.12.2011							
€		Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama
Kaupunginhallitus, omarahoitusosuudet							
	T	0	0		0		0
	M	37.428.583	44.404.862		44.404.862	44.274.262	130.600
	N	-37.428.583	-44.404.862		-44.404.862	-44.274.262	130.600

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Asiakastytyväisyys (Taloustutkimus Corporate 360 malli: tyytyväisten ja erittäin tyytyväisten %-osuus)	58	58	58	58	61	58	
Hyvä toimitusvarmuus	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	
Asiakkuuksien hoidon kustannustehokkuus (€/MWh)	0,60	0,74	0,69	0,62	0,61	0,57	
Sähkön ja lämmön myynti (GWh/v.)	3 245	3 187	3 393	3 672	3 400	3340	
Henkilöstömäärä keskimäärin	298	297	293	293	289	310	
Uusiutuvien energialähteiden osuus kaukolämmön tuotannossa, %		24 %	32 %	28 %	35 %	37 %	

TALOUDELLISET TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Liikevaihto (1.000 €)	172 207	185 797	197 351	205 734	209 900	226 765	
Liikevoitto (1.000 €)	26 862	21 089	27 494	18 492	24 000	23 372	
Tilikauden tulos (1.000 €)	21 170	13 199	23 175	15 085	15 600	19 315	
Kaupungin avustukset (1.000 €)	0	0	0	0	0	0	
Sijoitetun pääoman tuotto %, ROI	18,8	13,3	21,5	14,4	17,3	17,3	
Oman pääoman tuotto %, ROE	19,8	12,1	20,9	13,3	17,7	16,5	

Osinkotuotto kaupungille, (1.000€)	14 025	13 500	21 300	14 010	14 000	14 010	
Nettoinvestoinnit, (1.000 €)	15 100	19 000	12 300	17 700	27 900	14 100	
Gearing (nettovelkaantumisaste) %	21,1	25,1	17,6	20,3	9,3	14,7	
Omavaraisuusaste %	49,6	48,8	50,4	48,6	52,9	50,0	
Yhteenveto	Turku Energia tarjoaa asiakkailleen ympäristömyötäisiä, kilpailukykyisiä ja vaivattomasti käytettäviä energiapalveluita. Asiakastytyväisyys, -myyntivolyymi ja liiketoiminnan kannattavuus taataan kehittämällä toiminnan kustannustehokkuutta sekä varmistamalla riskienhallinnan onnistuminen ja investointien tuottavuus. Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen ovat edellytyksiä edellä mainituissa tavoitteissa onnistumiselle.						

Toimitusjohtajan yhteenveto toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin pääosin. Sähkön ja lämmön myyntimäärät jäivät budjetoitua pienemmiksi edellistä vuotta lämpimämmän sään johdosta. Asiakastytyväisyys ei ollut toimenpiteistä huolimatta aivan tavoitetasolla. Liikevoitto jäi hieman budjetista, mutta tilikauden voitto oli budjetoitua parempi. Seudullisen energiaratkaisun viivästyisestä johtuen TSME:n osakepääoman korotukset ja Kakolan toisen lämpöpumpun hankinta siirtyivät vuodelle 2012. Henkilöstösuunnitelmassa ei ollut huomioitu kaupungin jätteenpolttolaitoksen henkilöstön siirtymistä Turku Energialle.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Alueelle saatavan ulkoisen rahoituksen osuus yhtiön oman toiminnan kautta suhteessa Turun kaupungin panostukseen. (kerroin ja €)*		kerroin 4,8 14,0 milj. €	kerroin 3,4 9,0 milj. €	kerroin 3,9 12,0 milj. €	> 4,5 *	kerroin 5,7 19,7 milj. €	
Yhtiöille arviotavaksi saapuvien tutkimuslähtöisten liiketoimintaideoiden määrä (kpl)				71	70	92	
Yrityshautomoissa ja -kiihdyttämöissä aloittavien ja lopettavien yritysten määrä (netto kpl)				uudet 6 kpl valm. 11 kpl	uudet 10 kpl valm. 10 kpl	uudet 7 kpl valm. 12 kpl	
Yritysten kanssa käytyjen invest in -sijoittumisneuvotteluiden lukumäärä				6	20	16	
*) Yksittäisten pääomasijoitusten vaihtelut saattavat aiheuttaa vuosittain merkittäviä heilahteluja tunnusluvun arvoon. Pitkällä tähtäyksellä trendin pitää olla nouseva.							

TALOUDELLISET TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010*	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Liikevaihto (1.000 €)	10 396	8 770	8 123	7 572	7 225	7 601	
Liikevoitto (1.000 €)	842	-902	-848	-7 562	-14	416	
Tilikauden tulos (1.000 €)	427	-1 333	-1 297	-7 764	-14	257	
Kaupunkikonsernin panostukset (1.000 €)	3 951	3 415	2 866	3 585	4 015	3 988	
Sijoitetun pääoman tuotto %, ROI %	3,2	-1,3	-2,1	-37,6	-0,1	7,7	
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	0	0	0	0	0	0	
Nettoinvestoinnit, (1.000 €)	-722	1.910	447	-18 000	2 000	31	
Gearing (nettovelkaantumisaste) %	30	41	49	-68	8	-67	

Omavaraisuusaste %	50,8	50,8	52,0	82,0	67,0	84,0	
--------------------	------	------	------	------	------	------	--

*) Tilikauden toteumatiedot ovat 30.6.2010 tilanteesta.

TScP Oy on 30.6.2010 jakautunut kahdeksi uudeksi yhtiöksi ja ennustetiedot muodostuvat "vanhan" TScP-konsernin 1-6/2010 ja "uuden" TScP-konsernin tietojen yhdistelmästä.

Toimitusjohtajan yhteenveto toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Alueelle saadun ulkoisen rahoituksen osuus kasvoi merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Erityisesti myönteinen kehitys oli hautomoyritysten osalta, joiden saama rahoitus oli yli 2,5-kertainen edelliseen vuoteen verrattuna.

Yhtiölle arvioitavaksi saapuvien tutkimuslähtöisten liiketoimintaideoiden määrä ylitti tavoitteen. Tavoitteen saavuttamista edesauttoi Protomo-hankkeen tuoma ideamäärän kasvu.

Yrityshautomoissa ja –kiihdyttämöissä aloittavien yritysten määrän osalta tavoitteesta jäätii hieman, johtuen pääasiassa hautomohakemusten käsittelyssä olevista viiveistä. Hautomosta valmistuneiden osalta tavoite ylitetiin.

Invest in –sijoittautumisneuvottelujen lukumäärä jäi hieman tavoitteesta. Invest in Finlandin kautta saadut toimeksiannot ovat laskeneet selvästi ja siksi on ryhdytty itse kartoittamaan mm. Venäjän Medical Device –markkinoita. Neuvotteluihin pääseminen vie kuitenkin aikaa. Käydyt sijoittautumisneuvottelut eivät ole johtaneet vielä päätökseen sijoittautua alueelle. Asiakkaat ovat ilmaisseet tyytyväisyytensä samaansa palveluun ja pitävänsä Turku varteenotettavana sijoittautumispaikkana. Kansainvälisten bio-yritysten tapaamisissa on asiakkaitemme puolesta käyty lisäksi yhteensä 114 kpl sijoittaja- ja yhteistyökumppanitapaamisia, joista 16 suoria invest in -neuvotteluita.

Turku Science Park –konsernin taloudelliset tavoitteet pääosin saavutettiin. Myönteisesti talouteen vaikutti etenkin loppuvuodesta toteutunut Biolaboratorion toiminnan onnistunut siirto Turun yliopistolle. LOURA-rahaston käynnistymisen viivästyttyä rahastoon suunnitellut sijoitukset eivät toteutuneet suunnitelmien mukaisesti.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut
	2007	2008	2009	2010	2011	2011
Arviointikriteerit						
Käyttöaste, toimitilat, %					-	15
Käyttöaste, Logomo - sali, %					10	10
Syntyneet / sijoittuneet työpaikat, kpl					130	130

TALOUDELLISET TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut
	2007	2008	2009	2010	2011	2011
Arviointikriteerit						
Liikevaihto (1.000 €)					200	239
Liikevoitto/tappio (1.000 €)					0	0,2
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)					0	1,4
Taseen loppusumma (1.000 €)					32 400	38 533
Sijoitetun pääoman tuotto % , ROI					0	0
Pääomalainan tuotto kaupungille (pääoma 10,75 m€), 1.000 €					0	0
Tehdyt poistot (1.000 €)					0	0
Keskimääräinen työpaikkatilojen vuokra (€/m ²)					-	-
Gearing, % (nettovelkaantumisaste)*					77	75
Omavaraisuusaste, %*					55	48

*) Omaan pääomaan sisällytetty osakaslainat

Toimitusjohtajan yhteenveto toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta vuoden 2011 tilinpäätöksessä:

Logomon tiloja pääasiassa rakennettiin vuonna 2011. Logomo on saavuttanut ja osittain jopa ylittänyt sille asetut tavoitteet ensimmäisen vuoden aikana. Toteutuneet luvut ovat konsernin lukuja.

Päivi Rytsä

Sopimusohjausmallin toteuttaminen

Kaupunginhallituksen ja peruspalvelulautakunnan välisessä strategisessa palvelusopimuksessa on sovittu lautakunnan strategiset painopisteet, strategiset kehittämistavoitteet ja resurssit ydinprosesseittain.

Peruspalvelulautakunnan strategisessa palvelusopimuksessa kaikissa neljässä ydinprosessissa painottuu rakennemuutoksen aikaansaaminen eli palvelutuotannon siirtäminen laitoshoidosta avohoitoon tai kevyempään hoitomuotoon, ehkäisevän työn tehostaminen, peruspalveluiden turvaaminen sekä tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen.

Kaupunginhallituksen ja kulttuurilautakunnan väliseen strategiseen palvelusopimukseen on kulttuurilautakunnan esityksen mukaisina prioriteetteina kirjattu avustusten tason pitäminen vähintään ennallaan, kaikkien toimialojen (kirjasto, museo, teatteri, orkesteri) toiminnan ylläpitäminen, lasten ja nuorten toiminnan pitäminen vähintään samalla tasolla sekä tulonmuodostuksen varmistaminen ja lisääminen.

Sopimusohjausmallin toteuttaminen nuorisotoimessa ja liikuntatoimessa käynnistettiin syksyllä 2010. Vuoden 2011 aikana työssä edettiin siten, että sopimusohjausmalli otetaan käyttöön nuorisolautakunnan ja liikuntalautakunnan vuoden 2012 talousarviossa.

Ohjelmatyö

Kaupunginvaltuuston syksyllä 2009 hyväksymän hyvinvointiohjelman mukaista työtä on jatkettu aktiivisesti. Ohjelmatyössä on kyetty aktivoimaan toimijoita hyvin laaja-alaisesti. Asukkaiden hyvinvointiteemaan sisältyvät ohjelmat jakautuvat ikäkausittain lasten ja nuorten ohjelmaan, työikäisen väestön ohjelmaan ja senioriohjelmaan. Ohjelman tavoitteiden toteutumisesta raportoitiin kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle keväällä 2011.

Toiminnan ja talouden toteutuminen

Sektorin hallintokuntien yhteisenä huolena täytyy todeta taloushallinnon järjestelmänvaihdon mukaan tuomat haasteet kirjanpidon tietojen ajanmukaisuudesta ja oikeellisuudesta, mikä aiheutti haasteita talousarvion toteutumisen seuraamisessa sekä kuukausiraportoinnissa.

Sosiaali- ja terveystoimen toiminnassa toteutettiin strategiseen palvelusopimukseen kirjattuja tavoitteita. Ydinprosessien osalta voidaan todeta, että palvelut toteutuivat valtaosin sopimusten mukaisesti. Suurimpina haasteina olivat suun terveydenhuollon, mielenterveyspalvelujen sekä lastensuojelun palvelujen kasvaneeseen kysyntään vastaaminen. Positiivisena asiana voidaan todeta, että hoito- ja palvelutakuussa pysyttiin suun terveydenhuoltoa lukuun ottamatta ja, että asiakas- ja potilaspalaute oli pääsääntöisesti kiitettävää.

Sosiaali- ja terveystoimessa käynnistettiin kehittämishankkeita, joilla pyritään mm. ehkäisemään nuorten työttömyyttä ja syrjäytymistä sekä siirtämään painopistettä laitoshoidosta avohoitoon kuten asumispalveluihin tai kotona asumisen tukemiseen.

Poikkihallinnollisella yhteistyöllä Liikuntatoimen sekä Kulttuuritoimen kanssa kyettiin tukemaan kotona asuvien ikäihmisten fyysistä toimintakykyä sekä laitoshoidossa olevien elämänlaatua.

Asiakasmäärien kasvu ja ongelmat rakenteellisten muutosten toteuttamisessa aiheuttivat määrärahojen ylitystä erityisesti palvelujen/asiakaspalvelujen ostoissa, joissa ylitys n. 14,3 miljoonaa euroa. Kokonaisuutena menot ylittivät talousarvion n. 10,5 miljoonaa (1,7%) ja tulot n. 2,8 miljoonaa (3,5%), joten nettotulos ylittää talousarvion 7,7 miljoonaa euroa (1,5%).

Nuorisotoimessa ja liikuntatoimessa saavutettiin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet erinomaisesti. Nuorisotoimen eri palveluita käyttäneiden kokonaismäärä kasvoi hieman, mutta ylitti asetetun tavoitteen. Keväällä 2011 valmistunut poikkisektoraalinen Turun nuorten ohjausmalli tehosti ilman koulutuspaikkaa olevien nuorten ohjausta. Nuorisotoimessa otettiin käyttöön uusi sopimus pohjainen avustus, joka voidaan myöntää turkulaiselle nuorisojärjestölle tämän sitoutuessa lautakunnan erikseen hyväksymiin tulo- ja kasvatuksellisiin tavoitteisiin. Talouden osalta menot ylittivät talousarvion n. 0,39 miljoonaa (3,7%) ja tulot n. 0,54 miljoonaa (49%), joten nettotulos alitti talousarvion 0,15 miljoonaa euroa (1,6%).

Liikuntatoimen osalta erityisen positiivisina asioina voidaan nähdä turkulaisten korkea asukastytyväisyys (85%) liikuntapalveluihin sekä vuonna 2011 raportoidut merkittävästi kohonneet henkilöstötyytyväisyysarvot työpaikan ilmapiirikysymyksissä. Impivaaran uimahallin rakennushankkeen johdosta liikuntainvestointeihin asetettu tavoite ylittyi ensi kertaa 2000-luvulla. Vuonna 2011 Turussa järjestettiin mm. ringeten seurajoukkueiden MM-kisat sekä Kalevan Kisat, joista saatiin runsaasti kiitosta. Liikuntatoimi jatkoi erinomaista taloudenpitoaan pysyessään jo kymmenettä kertaa peräkkäin sille asetetussa tavoitteessa. Menot alittivat talousarvion 0,35 miljoonaa (2%) ja tulot n. 0,28 miljoonaa (12%). Nettotulos alitti talousarvion 74.192 euroa (0,5%).

Kulttuuritoimessa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin henkilöstöohjelman mittareita lukuun ottamatta hyvin. Voidaan olettaa, että kulttuuripääkaupunkivuodella oli positiivinen vaikutus myös kaupungin omien kulttuurilaitosten kävijämääriin, jotka ylittivät tavoitteen kirkkaasti ja kokonaisvaltaisesti. Oman toiminnan lisäksi myös kulttuurin vapaan kentän kävijämäärä ylittyi merkittävästi. Vuoden aikana tehtiin myös merkittäviä yhteistyöproduktioita, kuten Passio-tanssiteos, tilausooppera Eerik IXV ja Linnan juhlat –konsertit. Kulttuuritoimen menot ylittyivät n. 1,4 miljoonaa (3,7%) ja tulot n. 1,42 miljoonaa (23%), joten nettotulos alitti lievästi talousarvion.

Kolmen vuoden talousarvio seurannassa olevista yksiköistä Kaupunginorkesteri (+236.376 euroa) ja Museokeskus (+118.345 euroa) tekivät positiivisen tuloksen. Kaupunginteatterin osalta on tehty paljon työtä, mutta tulojen jäädessä huomattavasti tavoitteesta nettotuloksen poikkeama oli alijäämäinen (-161.905 euroa). Tämä lisää entisestään teatterin katettavana olevaa alijäämää, joten toimin-

nan tarkasteluun tulee kiinnittää tulevaisuudessa erityistä huomiota.

Forum Marinum säätiön toiminnalliset tavoitteet toteutuivat hyvin ja kävijämäärä oli yli 148 tuhatta kävijää tavoitteen ollessa 130 tuhatta kävijää. Myös säätiön talous kehittyi suotuisasti ja säätiön liikevaihdoksi muodostui 0,9 milj. euroa ylittäen hieman asetetun tavoitteen. Varsinainen kulujäämä toteutui lähes tavoitteen mukaisesti ollen -0,5 milj. euroa. Tilikauden tulos oli 51 tuhatta euroa positiivinen ylittäen tavoitteen. Säätiön nettoinvestoinnit 1,4 milj. euroa, eivätkä siten toteutuneet aivan suunnitellun (0,7 milj. euroa) mukaisesti, koska osa vuodelle 2010 suunnitelluista investoinneista siirtyi kevääseen 2011. Kokonaisuutena investoinnit ovat kuitenkin pysyneet suunnitellussa määrärahassa.

PERUSPALVELULAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Peruspalvelujohtaja	Riitta Liuksa

Toiminta-ajatus:
Toimimme tuloksellisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä sairauksien parantamiseksi ja sosiaalisten ongelmien ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.
Visio:
Turun sosiaali- ja terveystoimi on tuloksellisesti turkulaisten terveyttä, elämänhallintaa ja hyvinvointia tukeva nopeasti palvelukysynnän muutoksiin vastaava, innovatiivinen organisaatio, jossa henkilöstön tietotaito käytetään asukkaiden hyväksi.

Henkilöstöohjelma	2008	2009	2010	TA 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Työvoiman käyttö (henkilötyövuosina, ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita)	6 026	6 016	4687,9	4694	4759,1	
Palkkamenojen kehitys (tiliryhmä 400) (milj €)	187,4	189,1		165,8	167,2	
Sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolo %)	5,42	5,45	5,32	5,00	5,44	
Työtapaturmat (tapaturmapoissaolo %)	0,27	0,23	0,20	0,22	0,24	
Varhemaksut			2,278 M€	2,205 M€	1,835 M€	

Kunta 10 -mittarit Kyselyt vuosina 2008, 2010 ja 2012 Tulokset raportoidaan v. 2009 ja 2011	2009	2011	
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	71,58	66,82	
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,11	2,96	
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	54,24	46,03	
Työpaikan ilmapiiri	3,61	3,50	

Palvelukokonaisuuksille asetettavat keskeiset operatiiviset tulostavoitteet					
Tulostavoitteet	Toteumat		TP	Tavoite	Toteutunut
	2008	2009	2010	2011	31.12.2011
Ydinprosessi: Lasten ja nuorten kasvun tukeminen					
SPS: Tuetaan lasten ja nuorten normaalia kasvua ja kehitystä					

Lastensuojelun asiakkaana olevien alle 18-vuotiaiden osuus ikäluokasta, tavoitteena osuuden pieneneminen.	7,8 %	8,4 %	9,4 %	osuus pienenee	9,9 %	
Lastensuojelun avohuollon tukitoimenpiteitä saavien lasten ja nuorten osuus alle 18-vuotiaista / sijaishuollossa olevien lasten ja nuorten osuus alle 18-vuotiaista. Tavoitteena avohuollon suhteellisen osuuden kasvu.	6,1 % avohuolto, 1,7 % sijaishuolto, suhteelliset osuudet 78,2 % / 21,8%	6,7 % avohuolto, 1,7 % sijaishuolto, suhteelliset osuudet 79,8 % / 20,2%	7,18 %	avohuollon suhteellinen osuus kasvaa	7,9 % avohuolto, 2,0 % sijaishuolto. Suhteelliset osuudet 79,83%/20,17%.	
Palvelujen tuottaminen palvelu- ja hoitotakuiden asettamisessa määräajoissa						
1) Arvio lastensuojelutarvetta selvittämisen tarpeellisuudesta tehdään 7 arkipäivän ja lastensuojelutarpeen selvitys 3 kk:n sisällä lastensuojeluilmoituksesta	arviot tehdään määräajassa	arviot tehdään määräajassa	-	arviot tehdään määräajassa	Ei toteutunut: noin puolet selvityksistä tehty määräajassa	
2) Lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon tarkastusten tekeminen sekä suun terveydenhuollon järjestäminen asetuksen mukaisesti			-	arviot tehdään määräajassa	toteutunut	
3) Psykiatriseen ja somaattiseen erikoissairaanhoidon arvioon ja hoidon aloitukseen pääsee hoitotakuun (3 kk) aikarajoissa	≤6 kk	≤3 kk	-	≤3 kk	toteutunut	
4) Vammaispalvelulain määräaika viranhaltijapäätöksen tekemiselle	..	≤3 kk		≤3 kk	toteutunut	
SPS: Vahvistetaan ennaltaehkäisevää toimintaa						
Perhetyön piirissä olevien perheiden määrä (oma tuotanto, ostopalvelut ja avustuksilla tuettu). Tavoitteena paraneva saataavuus.	perheitä 963, oma tuotanto 439 perhettä	perheitä 929, oma tuotanto 445 perhettä	perheitä 756, oma tuotanto 420 perhettä	perheiden määrä kasvava	perheitä 748, oma tuotanto 375	
Ennaltaehkäisevän lastensuojelun määrittely ja seurannan kehittäminen	-	-	ei toteutunut	määrittely	määrittely tehty, ei vielä virallisesti käsitelty	
Lastensuojelun sijaishuollossa perhehoidon osuus kasvaa 31.12.2009 lähtötasosta yhteensä 20 % - yksiköllä vuosien 2010-2013 aikana	perhehoidon osuus 32,9 %	perhehoidon osuus 32,9 %	perhehoidon osuus 35,8 %	perhehoidon osuus kasvava	37,7 %	
Ydinprosessi: Nuorten aikuisuuden vahvistaminen						
SPS: Tuetaan elämänhallintaa ja aikuistumista						

Toimeentulotukea saavat 18-24 -vuotiaat, lukumäärä ja osuus ikäluokasta, tavoite laskeva	1.833/8,7 % (pl. maahanmuuttajat)	2301/10,9 % (pl. maahanmuuttajat)	2419/11,3%	määrä laskeva	2315/10,5 %	
SPS: Edistetään nuorten aikuisten sosiaalista vahvistumista						
Aktivointitiedon piirissä olevat 18 – 24-vuotiaat, tavoitteena laskeva lukumäärä	-	määrä laskeva	..	
Ydinprosessi: Itsenäisesti selviytyvien toimintakyvyn vahvistaminen						
SPS: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen						
Väestön koettu hyvinvointi (Elämänlaatunsa (WHO-QOL 8) keskimääräistä paremmaksi kokevien osuus (%))	saadaan 2010	saadaan 2010	perustieto 55,7 %	koettu hyvinvointi lisääntyy	mitataan joka toinen vuosi	
Hyvinvointierojen kaventuminen eri väestöryhmien välillä (Elämänlaatunsa keskimääräistä paremmaksi kokevien prosentiosuuksien ero korkean ja matalan koulutusryhmien välillä)	saadaan 2010	saadaan 2010	perustieto: 13,9 %	hyvinvointierot kaventuvat – pros.osuus pienenee	mitataan joka toinen vuosi	
Maahanmuuttajien terveystarkastukset toteutetaan tutkimussuunnitelman mukaisesti	-	-	-	tutkimus toteutettu 2012	toteutettu v. 2011	
Pitkäaikaistyöttömien v. 2010 aloitettuja terveystarkastuksia jatketaan	-	aloitetaan 2010	ei toteutunut	tarkastukset käynnissä	tarkastukset käynnissä	
SPS: Palveluiden tarkoituksenmukainen kehittäminen						
Perusterveydenhuollon menojen ja sairaanhoitopiirin menojen suhde (Pth/Esh kustannussuhde kasvaa)	32,2	33,6	34,6	kustannussuhde kasvaa: tavoitearvo yli 34,0 v. 2012	34,2	
Palvelut tuotettu hoito- ja palvelutakuun määräämissä rajoissa:						
Toimeentulotuki, myöntämisaika ≤ 7 vrk	toteutunut	toteutunut	toteutunut	toteutuu	toteutunut	
Hoidon tarpeen arviointi perusterveydenhuollossa ≤ 3 vrk	toteutunut	toteutunut	toteutunut	toteutuu	toteutunut	
Ei kiireellinen hoito 3 kk	toteutunut	toteutunut	toteutunut	toteutuu	toteutunut	
Hammashuolto (ei kiireellinen) ≤ 6 kk	toteutunut	toteutunut	toteutunut	toteutuu	ei toteutunut	
Hoidon aloitus erikoissairaanhoidossa ≤ 6 kk	toteutunut	toteutunut	toteutunut	toteutunut	toteutunut	
Ydinprosessi: Ikäihmisten elämänlaadun turvaaminen						
SPS: Turvataan ikäihmisten aktiivinen elämä toimintakykyä ylläpitävillä palveluilla						

Laitoshoitoon siirtyvien keski-ikää myöhennetään kahdella kuukaudella kolmen vuoden aikana	-	lähtöarvo 83 vuotta vuonna 2009		keski-ikä kasvava	..	
SPS: Muutetaan ikäihmisten hoidon palvelurakenne avopalvelupainoisemmaksi						
75 vuotta täyttäneiden kotihoidon piirissä olevien osuus kasvaa 14 %:iin	12,93 %	13,54 %	13,6 %	osuus kasvava, tavoite koko ohjelmakaudella v. 2012 14 %	13,7 %	
Omaishoidon tukea saavien 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa 4,5 %:iin	3,1 %	2,8 %	3,3 %	osuus kasvava, tavoite koko ohjelmakaudella v. 2012 4,5 %	2,7 %	
Tehostetun palveluasumisen piirissä olevien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa 3,8 %:iin	2,8 %	2,4 %	3,5 %	osuus kasvava, tavoite koko ohjelmakaudella v. 2012 3,8 %	3,8 %	
Ympäri vuorokautisen hoidon (pitkäaikaissairaanhoidon ja vanhainkotihoidon) piirissä olevien 75 vuotta täyttäneiden osuus vähenee 6,5 %:iin	9,5 %	8,2 %	7,3 %	osuus vähenevä, tavoite koko ohjelmakaudella v. 2012 6,5 %	6,8 %	
Vanhuspalvelujen piirissä olevien 75 vuotta täyttäneiden määrä nousee suunnitelmakaudella 28,8 %:iin.	29,33 %	29,33 %		osuus kasvava, tavoite koko ohjelmakaudella v. 2012 28,8 %	27,0%	

Hallintokunnan kestävä kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla

Kaupungin yhteiset tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähentämällä asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähentämällä kokonaispäästöissä	2010	2011	31.12.2011
Toimenpide: Laaditaan hallintokunta-kohtaiset kasvihuonepäästövähennys-suunnitelmat		Kasvihuone-päästövähennys-suunnitelmaa valmistellaan	Suunnitelma etenemisestä valmis ja priorisoitu hallintokunnan toimenpidekohteet
Toimenpide: Ekotukihenkilöiden nimeäminen hallintokuntaan		Nimetään kevään 2011 aikana	Ekotukihenkilöt (8) on nimetty, yksi kullekin tulosalueelle. Ekotukihenkilöiden työstä on sovittu ja työjärjestys laadittu
Energiatohokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä) (Energiatohokkuussopimus)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Toteutetaan energiatohokkuussuunnitelmassa esitetyt toimet hallintokunnissa		Otetaan huomioon kasvihuonepäästöjen vähennysuunnitelmassa	Energiatohokkuustoimenpiteet sisältyvät valmisteltavaan päästövähennysuunnitelmaan
Kestävä kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Erillishankinnoissa hallintokunnat määrittelevät Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä		SoTe määrittelee vuosittaisille erillishankinnoilleen ympäristökriteerit	Määrittelytyö on kesken

Hallintokunnan toimialakohtaiset kestävä kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2012
Kirjataan hallintokunnan toimialakohtaisia kestävä kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.			

Kv:	<i>SoTen yhdistymishankkeen nykytilasta tulee suorittaa ulkoinen arviointi ja sen perusteella peruspalvelulautakunnan tulee esittää kaupunginhallitukselle jatkokehittämistoimenpiteet.</i>
Toimenpiteet:	Kauppakorkeakoulu on suorittanut syksyllä 2011 sopimusohjausmallin arvioinnin ja tulokset on luovutettu helmikuussa 2012 Turun kaupungille.
	<i>Kotihoidon muutosprosessin nopeuttamiseen tarvittavat toimenpiteet tuodaan päätettäväksi ja kotihoidon palveluita edistetään erilaisia vaihtoehtoisia palveluratkaisuja kehittäen (Perla)</i>
Toimenpiteet:	Kotihoidon kehittäminen jatkuu niin sisällön, itsearvioinnin kuin johtamiskoulutuksen avulla. Kotihoidon palveluita edistetään vuoden 2012 aikana lautakuntaan tuotavilla ehdotuksilla palvelusetelin käyttöönotolla, n 150-160 kotihoitoasiakkaan alueen benchmarking - / ulkoistamisajatuksella sekä kehittämällä palveluohjausta entistä monimuotoisemmaksi, jotta näin voidaan auttaa kotona asuvia ennenkuin he ovat säännöllisen hoidon tarpeessa.
	<i>Palvelusetelin käyttöä kehitetään yhtenä palveluasumista paremmin mahdollistavana toteuttamiskeinona. (Perla)</i>
Toimenpiteet:	Palveluseteli – hanke yhteistyössä Sitran kanssa on edennyt seudullisena hankkeena. Palveluseteliä kehitettiin ikäihmisten palveluissa sekä kotihoitoon että tehostettuun palveluasumiseen. Molemmat mallit mahdollistavat palvelusetelin käytön sekä tilapäisessä kotisairaanhoidossa että palveluasumisessa. Palveluseteli tulee pilotinomaisesti käyttöön vanhuspalveluissa v 2012 kevään aikana.
	<i>Selvitetään laboratorio- ja kuvantamiskeskuksen (TYKSLAB) toimivuus ja kustannustehokkuus. (PERLA)</i>
Toimenpiteet:	Vuoden 2009 alusta laboratorio- ja kuvantamispalveluja on tuottanut TYKS-Sapa Liikelaitos. TYKS-Sapa on pystynyt pitämään palveluiden myyntihinnat samana v. 2009 – 2011 Varsinais-Suomen kuvantamiskeskuksen osalta ja laskenut näitä hintoja 0,9% vuodelle 2012. TYKSLAB:n osalta hinnastoa on tarkistettu v. 2011 alusta 1,2% ja vuodelle 2012 hinnat pidetään ennallaan. Kuntaliitto on tehnyt maaliskuussa 2010 sairaanhoitopiirien laboratorioiden laboratoriotutkimusten hintavertailun 28 tutkimusnimikkeen osalta. Kokonaisvertailussa TYKSLAB:n hinnat olivat 99% mediaanista. 17 tutkimusta oli hinnaltaan alle mediaanin ja 14 tutkimuksen osalta TYKSLAB:n hinnat olivat välillä 69 – 90% mediaanista. Mediaanin ylittäviä tutkimuksia oli vain viisi, joista yksi ylitti mediaanin ollen 144% mediaanista ja vaikutti varsin voimakkaasti kokonaishintavertailuun.

TALOUS							
Toteutumisvertailu 31.12.2011							
€	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama	
Peruspalvelulautakunta							
T	83 561 680	79 810 181	1 864 000	81 674 181	84 495 868	+2 821 687	
M	587 459 493	594 879 471	6 823 046	601 702 517	612 248 799	-10 546 282	
N	-503 897 813	-515 069 290	-4 959	-520 028 336	-527 752 931	-7 724 595	

			046				
Investoinnit							
M	281 647	1 145 000	0	1 145 000	462 012	+682 988	
T	41 461	0	0	0	20 000	+20 000	
N	-240 186	-1 145 000	0	-1 145 000	-442 012	+702 988	

Virastopäällikön arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Peruspalvelulautakunnan menot vuonna 2011 (sisältäen työllisyysmäärärahan) olivat noin 612,2 miljoonaa euroa ja tulokertymä noin 84,5 miljoonaa. Peruspalvelulautakunnan tilinpäätös osoittaa, että menot ylittävät talousarvion noin 10,5 miljoonaa euroa ja tulot 2,8 miljoonaa, joten nettotulos ylittää talousarvion noin 7,7 miljoonaa euroa. Peruspalvelulautakunnan tulos on parantunut edellisestä ennusteesta nettomääräisesti kuitenkin 5,3 miljoonaa euroa. Ennustettua parempaa tulosta selittää pääosin Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ennustettua pienempi veloitus. Suurimmat ylitykset menolajeittain liittyvät asiakaspalveluiden (ylitys noin 10,8M€), muiden palveluiden (ylitys noin 3,5 M€) ja avustusten ylittymiseen (työmarkkinatuen kuntaosuus noin 1,2 M€). Huomattavaa sinänsä on, että avustukset yksityisille alittivat budjetoidun bruttomääräisesti lähes 3,9 M€. Myös henkilöstömenot alittivat talousarvion koko lautakunnan tasolla vajaat 1,8 M€. Muissa menolajeissa ei ole merkittäviä poikkeamia talousarvioon nähden.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin osalta voidaan todeta, että turkulaisten avohoitokäyntejä oli vuonna 2011 yhteensä 209 683, jossa on lisäystä edellisestä vuodesta 3,2 %. Hoitokäyntejä oli 23 465, jossa oli vähennystä edellisestä vuodesta 0,9 %. Hoitopäiviä kertyi yhteensä 104 873, jossa on vähennystä edellisestä vuodesta 3,0 %. Turkulaisten läheteitä sairaanhoitopiiriin sairaaloihin tehtiin vuonna 2011 yhteensä 36 722, jossa on lisäystä edellisestä vuodesta 2,7 %. Tämä luku sisältää myös yksityissektorin läheteet, joita oli vajaa kolmannes läheteistä. Terveyskeskuksen (käytännössä pelkästään Turun terveystieteiden keskuksen) läheteitä oli 23 249, jossa oli lisäystä edellisestä vuodesta 6,0 %. Siirtoviivepäiviä kertyi vuonna 2011 yhteensä 6 968 eli keskimäärin kuukaudessa 581. Näistä yli 3 pv:n lukumäärä, josta vuonna 2012 maksetaan korotettua maksua, oli yhteensä 5 208 pv.

Sairaanhoitopiiriin maksuosuus ylitti talousarvion 3,5 M€:lla ollen yhteensä 150,7 M€. Tästä ylityksestä varsinaiset sairaalapalvelujen ostot ylittivät talousarvion 2,9 M€:lla, johon sisältyy siirtoviivepäivämaksuja yhteensä 2,3 M€, joita ei sairaanhoitopiiri eikä Turku budjetoit, koska tavoitteena on, ettei siirtoviivepäiviä kerry. Loput Turun maksuosuuden ylityksestä sairaanhoitopiirille johtuivat kalliin hoidon tasausmaksun tarkistamisesta vuoden 2011 loppulaskutuksen yhteydessä.

Työvoima

Työvoiman kasvu (n. +60) edellisestä vuodesta selittyi suurimmaksi osaksi perusterveydenhuollon (n. +35), sosiaalityön (n. +18) ja vanhustyön (n. +20) työvoiman lisäyksillä.

Perusterveydenhuollon työvoiman lisäykset johtuvat terveydenhuoltolain, ns. neuvola- ja kouluasetuksen, peruspalvelulautakunnassa hyväksytyin perusterveydenhuollon kehittämissuunnitelman ja opetushammashoitola koskevan yhteistyösopimuksen edellyttämistä henkilöstölisäyksistä. Lisäksi päivystykseen on lisätty henkilökuntaa joulukuussa 2010 tehdyn aluehallintoviraston tarkastuksen johdosta.

Sosiaalityössä työvoiman lisäys johtuu ennen muuta Lakkatie erityislastenkodin uusista vakansseista ja tilapäisen henkilöstön määrän lisäyksistä (n. +6). Työvoiman lisäys on kohdistunut ennen muuta lastensuojeluun ja siellä sijaishuoltoon. Tämä on ollut rakenteellinen työvoiman käyttöön liittyvä ongelma, jota parannetaan lastensuojelun palvelujärjestelmään tehtävillä muutoksilla vuonna 2012. Tarkoitus on siirtää työvoimaresurssia avohuoltoon, jotta jatkossa vältetään sijaishuollon ylikuormitukset.

Vanhuspalveluissa työvoiman kasvu on ollut 19,6 henkilötyövuotta, mikä on kuitenkin vain n. 0,88 % vanhuspalveluiden kokonaistyövoimasta. Osittain työvoiman määrän lisäys näkyy sijaistyövoiman kasvussa. Sijaisten saatavuus on parantunut, mikä on ollut tärkeää toiminnan turvaamisen kannalta, mutta yksin sairauspoissaolien kasvun ja sijaisten saatavuuden parantumisen yhteisvaikutus selittää noin puolet työvoiman kasvusta.

Sairauspoissaolot

Erityisesti vanhuspalvelujen tulosalueella sairauspoissaolot ovat kasvaneet ja siellä on havaittavissa kasvava trendi. Vuoden 2011 aikana sairauspoissaoloja oli 6,8 % kun vastaava luku edellisen vuoden aikana oli 6,4 %. Vanhuspalveluiden, jossa on lähes puolet SoTe:n työvoimasta, sairauspoissaolot nostavat myös koko hallintokunnan sairauspoissaoloprosenttia.

Sairauspoissaolojen negatiiviseen kehitykseen pyritään löytämään keinoja vanhuspalvelujen tulosalueella pilotoitavassa ja kaupungin henkilöstöjohdon ja työterveyshuollon yhdessä käynnistämässä Työkyvyn hallinta - hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on löytää keinot varhaiseen puuttumiseen työkyvyn heiketessä ja ehkäistä näin usein toistuvia ja pitkittyneitä sairaslomia sekä helpottaa työntekijän työhön paluuta pitkiltä sairaslomilta.

Ydinprosessittainen tarkastelu

Lasten ja nuorten kasvun tukeminen

Ydinprosessin palvelut ovat toteutuneet vuonna 2011 valtaosin sopimusten mukaisesti. Neuvoloita, koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa sekä lasten ja nuorten suun terveydenhuollon palvelut toteutuvat asetus 380/2009 vaatimusten mukaisesti. Suun terveydenhuollon palvelut on pystytty tarjoamaan lapsille ja asetuksen mukaisesti. Toteutumalukuja seurattaessa on huomioitava vuonna 2010 tehdyt H1H1-rokotukset, jotka nostivat neuvolan ja kouluterveydenhuollon suoritelukuja. Suurimmat haasteet olivat äitiys- ja lastenneuvolan kotikäyntien toteuttamisessa sekä opiskelijaterveydenhuollossa, syynä oli riittämätön henkilöstöresurssi. Suurimmat saata- vuusongelmat ovat lasten puheterapiassa sekä asiakasmäärän kasvun myötä lastensuojelun tarpeen arviois- sa. Verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin Turku on kuitenkin pystynyt tekemään arvioita hyvin. Nuorisopsy- kiatrian saatavuus heikkeni loppuvuodesta.

Perhetyötä tai kotiapua saavien perheiden määrä on tavoitteen vastaisesti edelleen vähentynyt, vähennystä on tapahtunut erityisesti sosiaalityön tulosalueella niin ennaltaehkäisevässä kuin lastensuojelun perhetyössä.. Tilannetta paransi hieman ennaltaehkäisevää työtä tekevä neuvolan perhetuki, jonka asiakasmäärä kasvoi hiljalleen. Ehkäisevän työn kannalta merkittävää neuvolan yhdennettyä tehdään vain osassa neuvoloita. Yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa toimii edelleen hyvin, yhteistyötä koskevat sopimusneuvottelut aloitettiin vuonna 2011. Ehkäisevän työn määrittelyä tarvitaan, jotta sen määrällinen, vaikuttavuus- ja kustannus seuranta olisi mahdollista.

Lastensuojelun palvelujen kysyntä kasvoi edelleen, samoin lastensuojeluilmoitusten ja kiireellisten sijoitusten määrä. Ennakkotietojen perusteella näyttää siltä, että lastensuojelun piirissä olevien väestöosuus 0-17- vuotiaista kasvaa edelleen. Huostaanottoja tehtiin ennätykselliset 84 (vuonna 2010 51). Avohuollon toiminta- edellytyksiä pystyttiin loppuvuodesta hieman lisäämään intensiivisen perhetuen yksikön työn käynnistyessä. Perusongelma on resurssien sitoutuminen sijaishuoltoon, jolloin ennaltaehkäisevän ja avohuollon toiminta- mahdollisuudet ovat tarpeeseen nähden liian vähäiset. Lastensuojelun rakennemuutosta ei saatu tavoitellulla tavalla käyntiin, joskin perhehoidon osuus huostaan otettujen sijoituksista kasvoi lähes tavoitteen mukaisesti huolimatta asiakasmäärän merkittävästä kasvusta. Asiakasmäärän kasvu näkyi ostopalvelujen määrän kasvu- na ja sijaishuollon määrärahojen ylittymisenä. Vuoden 2011 lastensuojelun talouden ja toiminnan toteutuma edellyttää pikaisia ja koko lastensuojelun kentän läpäiseviä korjaavia toimia ja rakenteellisia muutoksia.

Nuorten aikuisuuden vahvistaminen

Ydinprosessissa palvelut ovat toteutuneet pääasiassa suunnitellusti. Saatavuusongelmia on ollut opiskeluter- veydenhuollossa sekä suun terveydenhuollossa. Ongelmat johtuvat henkilöstöresurssin niukkuudesta.

Nuorten työttömyys on edelleen lievässä laskussa. Erityisesti nuorilla, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa, työt- tömyys helposti pitkittyy. Osa näistä nuorista on palvelujen monikäyttäjiä, ja heillä on myös sosiaalityön ja psy- kiatrien palvelujen tai päihdepalvelujen tarvetta.

Nuorten työttömyyttä ja syrjäytymistä ehkäistään turkulaisen nuoren ohjausmallilla. Sosiaali- ja terveystoimi on sitoutunut mallin toteuttamiseen omilla toimenpiteillään. Mallin mukaisella toiminnalla varmistetaan nuorten toisen asteen koulutustakuun toteutuminen. Tavoitteena on, että kaikilla peruskoulun päättävillä on jatkoai- ka, ellei toisella asteella, niin ohjaavan toiminnan piirissä.

Nuorten asunnottomuuden laajuutta ja rakennetta koskeva selvitystyö käynnistyi loppuvuodesta. Tällöin myös haettiin TALK-hankkeelle jatkoa, jonka yhtenä kohderyhmänä ovat laitoksissa asuvat nuoret. Nyt tarjottavia palveluja ovat lastensuojelun tukiasunnot ja asumisneuvojen palvelu, joita ei ole riittävästi saatavilla

Itsenäisesti selviytyvien toimintakyvyn turvaaminen

Strategisen palvelusopimuksen tavoitteet toteutuivat hyvin. Väestön hyvinvointia ei mitattu vuoden 2011 aikana. Maahanmuuttajien PALO –hanke eteni suunnitelmien mukaan ja sen osahankkeet valmistavat palvelujärjestelmää uuden maahanmuuttajien kotouttamislain vaatimuksiin. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Maahanmuuttajien terveystutkimus toteutettiin ennakkotiedoista poiketen Turussa jo loppusyksystä 2011. Pitkäaikaistyöttömien terveystarkastukset toteutetaan perusterveydenhuollon normaalitoiminnassa. Hoito- ja palvelutakuussa pysyttiin suun terveydenhuoltoa lukuun ottamatta.

Perusterveydenhuollon kehittämishankkeeseen kuuluva terveystyömalli keskittyy kansansairauksien ehkäisyyn ja hoitoon ja korostaa myös oman vastuun ottamista terveyden ylläpitämisessä. Toukokuun alusta lähtien asukkaat ovat saaneet valita oman terveysasemansa terveydenhuoltolain mukaisesti. Terveysasemien toimintamalleja kehitetään ja Pansio-Pernon terveysaseman kilpailutus eteni neuvotteluvaiheeseen joulukuussa 2011.

Hammashuollon kysyntä on ollut suurta ja yli 6 kk jonottaneita oli vuoden lopussa noin yli 2000. Lounais-Suomen aluehallintovirasto velvoitti lokakuussa Turun kaupungin huolehtimaan siitä, että suun terveydenhuolto saadaan lain edellyttämälle tasolle 31.3.2012 loppuun mennessä. Jonojen lyhentämiseen on pyritty omaa toimintaa tehostamalla ja ostopalveluita lisäämällä. Ongelmana on ollut hammaslääkäri työvoiman huono saatavuus koko Suomessa.

Mielenterveys- ja päihdeohjelma on käsitelty lautakunnassa tammikuussa ja päihdeidenkäyttäjien hoidon kokonaissuunnitelma maaliskuussa. TALK -hanke on onnistunut hyvin pitkäaikaisasunnottomien asunnottomuuden vähentämisessä ja sen toimintaa jatketaan peruspalveluina. Aikuisten selviämishoidon liittäminen katkaisuaseman toimintaan tulee parantamaan hoitoketjun toteutumista. Päihdeiden käytön suurkulutusta pyritään tunnistamaan kaikilla tulosalueilla.

Mielenterveyskuntoutujien palveluasumisen tarve ylitti suunnitellun eikä siirtymistä palveluista normaaliasumiseen tapahtunut riittävästi. Asiakkaiden siirtäminen sairaalahoidosta palveluasumiseen on kuitenkin strategian mukaista. Toimeentulotuen tarpeessa on ollut sitä vastoin merkittävää laskua.

Sairaanhoitopiirin sekä somaattiset että psykiatriset avohoitokäynnit ovat lisääntyneet edelliseen vuoteen verrattuna noin 3 %, mutta vastaavasti vuodeosastohoidon määrä on vähentynyt. Alkuvuoden käyntimäärien lisääntyminen saatiin laskuun loppuvuonna. Sairaanhoitopiirin talousarvion ylitys oli kuitenkin merkittävä.

Vammaispalvelujen hoidon porrastus etenee. Kehitysvammaisten asumispalvelut kilpailutettiin vuonna 2010 ja vammaispalveluiden asumispalvelut syksyllä 2011. Tarkoituksena on asumispalveluiden lisääminen ja laitoshoidon vähentäminen. Asumispalveluihin jonottavien määrä on lyhentynyt merkittävästi, mikä toisaalta aiheutti talousarvion ylityksen. Vammaispalveluiden kustannusten nousu johtuu vammaispalvelulain velvoitteista.

Työelämän kuntoutuksessa toimintaluovut ovat kasvaneet ja toisaalta talousarvio ylittynyt. Tämä hillitsee kuitenkin pitkäaikaistyöttömyyttä ja siitä seuraavaa hyvinvointierojen kasvua ja toisaalta jatkossa työmarkkinatuen kuntaosuuden määrää.

Ympäristöterveydenhuolto ja työterveyshuolto saavuttivat tavoitteensa ja pysyivät talousarviossaan kohtuullisen hyvin.

Ikäihmisten elämänladun turvaaminen

Kotihoidon piirissä olevien 75 vuotta täyttäneiden osuus on vuoden vaihteessa 13.7%. Tavoitteena olleeseen kotihoidon alimman palveluluokan asiakasmäärän osuuden vähenemiseen ja palveluluokkien 2 ja 3 asiakasmäärän kasvuun ei ole vielä päästy. Sisäisellä palvelurakenteen muutoksella on ollut tavoitteena vaikuttaa kotona asumisen tukemiseen ja laitoshoidon siirtymisen myöhentymiseen. Kotihoito on saanut sisäisten siirtojen myötä sekä uusien vakanssien kautta lisää henkilöstöresurssia toimintansa vahvistamiseen. Vuonna 2012 kotihoidon on mahdollista saavuttaa tavoite niin, että kotihoidon piirissä on 14% + 75 vuotiaista.

Omaishoidon tuen saajien osuus 75-vuotta täyttäneistä on jäänyt selvästi alle tavoitteen, osin vähäisen kysynnän takia ja toisaalta myös siksi, että myös taloudellinen mahdollisuus omaishoidon tuen laajentamiseen on ollut rajallista. Strategista omaishoidon tuen saajien määrän tavoitetta on näistä syistä laskettu vuodelle 2012 3.5%:iin 75 vuotta täyttäneistä.

Ympäri vuorokautisen hoidon kokonaistavoite on lähes saavutettu. Tehostetun palveluasumisen osuus on 3.8%

ja vanhainkoti- sekä pitkäaikaissairaanhoidon osuus on 6.8%. Kehittämiskohteeksi vuodelle 2012 painottuu ympärivuorokautisen hoidon sisäisen rakenteen muutos. Tätä palvelurakenteen muutosta tukee pitkäaikaissairaanhoidon ostopalvelusopimuksen päättyminen vuoden 2012 loppuun mennessä. Näin vaihteittain vapautuvat paikat muutetaan tehostetun palveluasumisen paikoiksi.

Vuonna 2012 alkuvuoteen mennessä on saatu valmiiksi Sitran kanssa toteutettu seudullinen palveluseteli-hanke. Sen toteuttaminen alkaa v 2012 alkuvuodesta kohdistuen erityisesti tilapäiseen kotisairaanhoitoon ja tehostettuun palveluasumiseen. Palveluseteli on vaihtoehto oman toiminnan tuottamiselle.

Oman somaattisen erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit ovat lisääntyneet yli tavoitteen. Tämä on myös strateginen tavoite, jotta sairaanhoitopiirin avohoitokäyntejä voidaan vähentää ikäihmisten osalta, koska omassa erikoissairaanhoidossa on vahvaa ikäihmisten sairauksien hoidon osaamista. Oman erikoissairaanhoidon päätyneiden hoitajaksojen jääminen alle tavoitteen kertoo hoitajaksojen pituuden kasvusta ja toisaalta siitä, että odotusaika jatkohoitoon tai kotihoitoon on pidentynyt. Hoitoketjun tehostamiseksi on perustettu eri tulosalueiden yhteinen työryhmä, jota tuetaan konsulttityöllä. Tulokset saadaan keväällä 2012. Toinen ikäihmisten sairaanhoidon hoitoketjun kehittämiskohde on keskitetyn geriatrisen arviointikeskuksen yhteistyön tiivistäminen. Tämä työ aloitettiin syksyllä 2011, jotta ikäihmisten akuutin sairaanhoidon tarve voidaan arvioida, tutkia ja hoitaa ilman, että ikäihminen ohjataan päivystyspalveluihin. Myös tämän välimuotoisia toimintoja koordinoivan työryhmän esitys valmistuu kevään 2012 aikana.

Perusterveydenhuollon osalta sekä terveysasemien käyttö, diabetesvastaanoton käyttö sekä päivystyksen käyttö ovat lisääntyneet. Terveystieteiden tutkimuskeskus muutti hoitotarvikkeiden jakelua siten, että myös palvelutalojen asukkaat ovat oikeutettuja ilmaisiin hoitotarvikkeisiin, mikäli sairauden hoito sitä vaatii. Myös tämä näkyy hoitotarvikejakelun käytön lisääntymisenä perusterveydenhuollossa yli 65 – vuotiaiden osalta.

Kuntoutuspalveluiden osalta niin lääkinnällisen kuntoutuksen kuin vammaispalveluiden palvelutapahtumat ovat lisääntyneet.

LIKUNTALAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Liikuntajohtaja	Arto Sinkkonen

Toiminta-ajatus:
Innostamme turkulaiset liikkumaan. Takaamme monipuoliset liikuntamahdollisuudet ja rakennamme urheilumyönteistä ilmapiiriä. Liikunta antaa elämyksiä ja hyvinvointia kaupunkilaisen jokaiseen päivään.

Ohjelmista johdetut toimielimen sitovat tulostavoitteet ja kehittämistoimenpiteet			
Tulostavoitteet/kehittämistoimenpiteet			
Asukkaiden hyvinvointiohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Lasten ja nuorten ohjelma:	0,25% kasvu edelliseen vuoteen	68 %	
1. Nuorten 8-9 lk. liikunta-aktiivisuus (Kouluterveyskysely kahden vuoden välein)			
Työikäisten ohjelma:			
1. Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvat %:a 20 – 64 v. asukkaista (ATH)	Osuus kasvaa	46,61 %	
2. Liikuntapalvelujen riittävyys ikäryhmän asukkaiden mielestä (ATH)	Riittävänä pitävien määrä kasvaa	86,21 %	
Senioriohjelma			
1. Kulttuuritarjonta osaksi liikunnan seniorikorttia. Liikunta- ja kulttuurikorttien määrä.	1 200	2171	
2. Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvat %:a yli 64 vuotiaista asukkaista (ATH)	Osuus kasvaa	53,12 %	
3. Liikuntapalvelujen riittävyys ikäryhmän asukkaiden mielestä.	Riittävänä pitävien määrä kasvaa	84,44 %	
Osaamis-, yrittäjyys ja elinkeino-ohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Asunto- ja maankäyttöohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Talousohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Sopimusohjausmallin jatkokehittäminen	Osallistutaan keskitettyihin kehittämishankkeisiin		
Asiakaspalveluketjujen uudelleen järjestäminen	Osallistutaan keskitettyihin kehittämishankkeisiin		
Avustusjärjestelmän kehittäminen	Osallistutaan keskitettyihin kehittämishankkeisiin		

Henkilöstöohjelma	2008	2009	2010	TA 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Työvoiman käyttö (henkilötyövuosina, ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita)	103	99	93,3	105	93,8	
Palkkamenojen kehitys (tiliryhmä 400)	2971415	2975018	2960374	3196949	3076171	
Sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolo %)	2,9	2,4	3,9	2,3	4,5	
Työtaturmat (tapaturmapoissaolo %)	0,06	0,57	0,31	0,5	0,25	
Varhemaksut	56 787	15 524	15798	20424	6481	

Kunta 10 -mittarit Kyselyt vuosina 2008 ja 2010 Tulokset raportoidaan v. 2009 ja 2011	2009	2011	
Työnantajan suositteluinen (suosittelee %)	66,67	81,67	
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,18	3,22	
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	42,62	81,36	
Työpaikan ilmapiiri	3,43	3,54	

Tulostavoitteet	Toteumat		TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
	2008	2009				
Sisäliikunta- ja ulkoliikuntapalvelu- ja riittävänä pitävien määrä (ATH)				Mittaaminen aloitetaan	85,9 %	
Asiakastytyväisyys sisäliikuntatiloihin yhteensä (asiakaskysely, asteikko 1-5, LiikuntaVertti)	3,94	4,0		4,0	ei mitattu	
Tiedottamisen riittävyys (ATH, asteikko 1) en ole tarvinnut, 2) tiedottaminen ei ole riittävää, 3) tiedottaminen on riittävää)				Mittaaminen aloitetaan	77,4 %	

Turkulaisten liikunnan harrastaminen järjestöissä (avustustieto) -lapset ja nuoret 0 -19 vuotta -aikuiset 20 -				lapset 46,5% aik. 14,0%	lapset 73 % aik. 24,1 %	
Liikuntatoimen seuroille myöntämä välitön ja välillinen tuki, euroa/as.				Mittaaminen aloitetaan	43,95	
Investoinnit, 5v. keskiarvo euroa/asukas	9,74	10,77	19,51	20	33,58	

Hallintokunnan kestävän kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla			
Kaupungin yhteiset tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähenemä/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähenemä kokonaispäästöissä	2010	2011	31.12.2011
Toimenpide: Laaditaan hallintokuntakohtaiset kasvihuonepäästövähennyssuunnitelmat		Valmistelu	
Toimenpide: Ekotukihenkilön nimeäminen hallintokuntaan		Nimetty	
Energiatlehokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016mennessä (Energiatlehokkuussopimus)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Toteutetaan energiatlehokkuussuunnitelmassa esitettyjä toimia hallintokunnissa		Toteutetaan	
Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Erillishankinnoissa hallintokunnat määrittelevät Hankinta- ja logistiikka-keskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä		Toteutetaan yhdessä hankinta- ja logistiikka-keskuksen kanssa	
Hallintokunnan toimialakohtaiset kestävän kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Kirjataan hallintokunnan toimialakohtaisia kestävän kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.			
Keveyen liikenteen väylät, km/1000 as (LiikuntaVertti)	2,04	2,1	1,96

Työmatkan/ opiskelumatkan jalan tai pyöräillen liikkuvat 20 – 54 vuotiaat (ATH)		Mittaaminen aloitetaan	43,70 %	
---	--	------------------------	---------	--

Kv:	Selvitetään vuoden 2011 aikana Impivaaran uimahallin laajennuksen ja peruskorjaukset aiheuttamat lisäkustannukset ja niiden rahoitus v. 2011 ja taloussuunnitelmavuosina
Toimenpiteet:	Selvitys on tehty.
	Ruiskadun uimahallin siirretään liikuntatoimelta ammattikorkeakoululle 1.1.2012
Toimenpiteet:	Päätöksen mukainen siirtyminen tapahtuu 1.1.2012
	Selvitetään Liikuntalautakunnan siirtymistä nettoyksiköksi
Toimenpiteet:	Asia ei ole enää ajankohtainen, koska liikuntatoimi on luopunut nettoyksiköittämisestä.

TALOUS

Toteutumisvertailu 31.12.2011

€	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama	
Liikuntalautakunta							
T	2 019 300	2 289 522		2 289 522	2 013 862	-275 660	
M	17 225 105	17 814 122	34 221	17 848 343	17 498 491	+349 852	
N	-15 205 805	-15 524 600	- 34 221	-15 558 821	-15 484 629	+74 192	
Investoinnit							
M	436 500	990 000		990 000	683 714	+306 286	
T	76 851	86 000		86 000	0	-86 000	
N	-359 649	-904 000		-904 000	-683 714	+220 286	

Virastopäällikön arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

- Avustusjärjestelmien keskitetty kehittämissuunnitelma ei ole edennyt kuluvana vuonna odotetusti.
- Pienessä virastossa jo muutaman työntekijän pidempi sairausloma korottaa prosenttia merkittävästi.
- Omia hankintoihin liittyvien ympäristökriteerien määrittelyä ei ole resurssien rajallisuuden vuoksi ehditty tekemään
- Kaupunki ei resursoi riittävästi kevyen liikenteen rakentamiseen.

Asukkaiden hyvinvointiohjelmaan merkityt tavoitteet saavutettiin ja samalla otettiin käyttöön yhdessä THL:n kanssa toteutetut hyvinvointimittarit, jotka muodostavat vastedes perustan säännölliselle sekä paikalliselle että kansalliselle hyvinvoinnin seurannalle. Tutkimukseen saatiin ensimmäistä kertaa mukaan myös liikunnan ja kulttuurin kysymykset.

Henkilöstötulokset kohenivat merkittävästi kaikilla osa-alueilla työpaikan ilmapiiristä kehityskeskusteluihin ja oman työpaikan suositteluun (82%).

Liikuntainvestoinnit (5-v seurantajakso) saavuttivat ensi kertaa 2000-luvulla tavoitteen ja myös vertailukaupunkien tason lähinnä merkittävän Impivaaran uimahallin saneerauksen ansiosta.

Liikuntatoimen erinomainen taloudenhoito jatkuu ja liikuntalautakunta pysyi historiallisesti kymmenettä kertaa peräkkäin sille myönnetyn talousarvion raameissa. Osaltaan tähän vaikutti vuosia jatkunut kustannustehokas ja sääntöinen henkilöstöpolitiikka.

NUORISOLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Nuorisotoimenjohtaja	Annina Lehtiö-Vainio

Toiminta-ajatus:
Lasten ja nuorten myönteisen kasvun tukeminen

Ohjelmista johdetut toimielimen sitovat tulostavoitteet ja kehittämistoimenpiteet			
Tulostavoitteet/kehittämistoimenpiteet	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Asukkaiden hyvinvointiohjelma			
Nuorten matalan kynnyksen tuen kehittäminen	Ohjaamon uudet asiakkaat / vuosi:100	186	
	Etsivän nuorisotyön tavoittamat nuoret 165 / vuosi	268	
Talousohjelma			
Avustusjärjestelmää kehitetään, tavoitteena tuotantotapojen yhtenäistäminen ja päällekkäisten töiden purkaminen, henkilöstötarpeen vähentäminen ja avustusmäärärahojen tarkempi seuranta. Kehittämiseen liittyy olennaisesti prosessien tarkastelun ohella myös tietojärjestelmän kehittäminen	Kehittämistyötä tehdään	Avustusjärjestelmää kehitetty ja selkeytetty.	

Henkilöstöohjelma	2008	2009	2010	TA 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Työvoiman käyttö (henkilötyövuosina, ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita)	163	148	154,9	159	159,1	
Palkkamenojen kehitys (tiliryhmä 400)	4.340.005	4.077.229	4.469.435	4.741.394	4.717.424	
Sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolo %)	4,28	5,36	3,55	4,3	4,04	
Työtapaturmat (tapaturmapoissaolo %)	0,16	0,06	0,23	0,01	0,08	
Varhemaksut	10.807	-1.469	46.820	38.609	38.287	

Kunta 10 -mittarit Kyselyt vuosina 2008 ja 2010 Tulokset raportoidaan v. 2009 ja 2011	2009	2011	
Työnantajan suositteluinen (suosittelee %)	45,35	57,43	
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	2,54	2,71	
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	83,53	84,85	
Työpaikan ilmapiiri	3,44	3,60	

Palvelukokonaisuuksille asetettavat keskeiset operatiiviset tulostavoitteet						
Tulostavoitteet	Toteumat		TP	Tavoite	Toteutunut	
	2008	2009	2010	2011	31.12.2011	
Nuorisoasiainkeskuksen kokonaisasiakasmäärä / Nuorisotoimen eri palveluita ja palvelumuotoja käyttäneiden määrä	423.582	397.576	466.476	385.000	476.576	

Hallintokunnan kestävä kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla					
Kaupungin yhteiset tulostavoitteet/toimenpiteet		TP	Tavoite		Toteutunut
		2010	2011		31.12.2011
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähemmän/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähemmän kokonaispäästöissä					
Toimenpide: Laaditaan hallintokuntakohtaiset kasvihuonepäästövähennyssuunnitelmat		saadaan ohjeistus suunnitelman tekemiseksi	valmistellaan suunnitelma	Työ käynnistyi; suunnitelma tehty nuorten työpaja Fendarile.	
Toimenpide: Ekotukihenkilön nimeäminen hallintokuntaan		nimetään 2 edustajaa	lkm=2, koulutetaan, toimii		lkm=1
Energiatohokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatohokkuussopimus))		TP 2010	Tavoite 2011		Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Toteutetaan energiatohokkuussuunnitelmassa esitettyjä toimia hallintokunnissa		saadaan ohjeistus suunnitelman tekemiseksi	valmistellaan suunnitelma	Toteutui Nuorten työpaja Fendarissa. (V.2008 tehty ekokartoitus Seikkailupuistossa, Vimmassa, Fendarissa sekä toimistossa.)	
Annetaan henkilökunnalle tarvittavaa tietoa ja koulutusta, jotta heillä on valmiudet toimia energiatohokkaasti omassa työssään.		koulutusta annetaan (osallistuneiden määrä)	koulutusta annetaan (osallistuneiden määrä)		17
Osallistutaan vuosittaiseen energiansäästöviikkoon, vko 41		kyllä	kyllä		kyllä

Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Erillishankinnoissa hallintokunnat määrittelevät Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä. <i>Huom. Nuorisosiainkeskus tekee hyvin vähän kilpailutettavia erillishankintoja</i>		Kyllä (mikäli tehdään erillishankintoja)	Nuorisosiainkeskuksella ei ollut Halolle annettavia kilpailutustoimeksiantoja.
Hallintokunnan toimialakohtaiset kestävän kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut
Kirjataan hallintokunnan toimialakohtaisia kestävän kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.	2010	2011	31.12.2011
- <i>toimenpide</i> : Osallistutaan KPK2011-vuoteen yhteistyöhankkeella "Ekoteko! - nuoret Itämeren äärellä"	valmistelu + 1.vaihe	osallistutaan 2. vaiheeseen	Toteutui.
- <i>toimenpide</i> : Lasten ja nuorten kanssa työskentelevät soveltavat monipuolisesti ympäristökasvatuksen menetelmiä kasvatustyössään (esim. tapahtumat, tempaukset, kierrätysmateriaalien käyttö)	toteutuu > raportointi	toteutuu > raportointi	Toteutui.

Kv:	<i>Nuorisotyöntekijän vakanssin perustaminen nuorten työpajoille: Selvitetään nuorisotyöntekijän vakanssin rahoittaminen rakennemuutosrahoista</i>
Toimenpiteet:	Kahden vuoden määräajaksi palkatun nuorisotyöntekijän palkkakustannukset voitiin ensimmäisenä vuonna, v.2011, kattaa ulkopuolisella avustuksella, joten rakennemuutosrahoja ei tarvittu.

TALOUS							
Toteutumisvertailu 31.12.2011							
€	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama	
Nuorisolautakunta							
T	1 457 833	1 107 546	0	1 107 546	1 646 886	+539 340	
M	10 539 467	10 534 052	4 196	10 538 248	10 929 065	-391 817	
N	-9 081 634	-9 426 506		-9 430 702	-9 282 179	+148 523	
Investoinnit							
M	133 469	157 000	0	157 000	107 956	+49 044	
T	30 000	62 800	0	62 800	30 000	-32 800	
N	-103 469	-94 200	0	-94 200	77 956	+16 244	

Virastopäällikön arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:
Nuorisotoimen kokonaiskävijämäärä oli 476.576, mikä oli 10.100 enemmän kuin vuonna 2010. Kokonaiskävijämäärä on kasvanut jo usean vuoden ajan säästövuoden 2009 poikkeusta lukuun ottamatta.

Turun nuorten ohjausmalli valmistui kevään 2011 aikana. Ohjausmalli on poikkisektoraalinen; mukana ovat nuorisotoimen (Ohjaamo, etsivä nuorisotyö, Fendarin nuorisotyöntekijät) lisäksi sosiaali- ja terveystoimi (KOHO, sosiaalityö), kasvatust- ja opetustoimi (peruskoulun uraohjaaja, ammattiopetuksen urasuunnittelijat, lukioi- den opinto-ohjaajat) sekä muita yhteistyötahoja (Puolustusvoimat/siviilipalvelu jne.). Näin varmistetaan, että peruskoulun päättävällä on joko koulutuspaikka tai hän on muun tarvitsemansa palvelun piirissä. Ohjausmallin avulla saavutettu tulos, 186 uutta asiakasta v.2011, on hyvä.

Avustusjärjestelmää kehitettiin ja selkeytettiin. Nuorisolautakunta hyväksyi 16.6.2010 § 87 uuden avustusohjeen. Avustusmuodot ovat toiminta-avustus, projektiavustus sekä uutena sopimusperustainen avustus. Sopimusperustainen avustus on avustus, joka voidaan myöntää turkulaiselle nuorisoyhteisölle, joka sitoutuu lautakunnan erikseen hyväksymiin tulos- ja kasvatuksellisiin tavoitteisiin. Sopimusperustaisesta avustuksesta saattoi hakea ensimmäisen kerran 30.9.2011 mennessä.

Työtapa- ja tapaturmista johtuvat poissaoloprosentti oli hieman tavoitetta korkeampi, mutta joka tapauksessa vuoden 2010 poissaoloprosenttia pienempi. Tapaturmia oli lukumääräisesti vähemmän vuonna 2011 (14) kuin vuonna 2010 (22).

Ekotukihenkilön vastuulle tulevat tehtävät osoittautuivat aikaa vievemmiksi kuin mitä ensimmäisten tietojen mukaan oli oletettu (mm. kaksi koulutuspäivää). Organisaatiosta ei ollut mahdollista irrottaa useampaa työntekijää ekotukihenkilöiksi. Ekotukihenkilö teki nuorten työpaja Fendarissa päästövähennyskartoituksen yhdessä muun henkilökunnan kanssa. Kartoitus tehtiin koulutuksellisesti. - Nuorisotoimessa on jo aiemmin (v.2008) tehty päästövähennyskartoitusta vastaavat ekokartoitukset neljässä eri pisteessä, ja annettu niille suosituksia havaittujen puutteiden korjaamiseksi.

Kehityskeskustelut on nuorisotoimessa käyty jo vuosien ajan kaikkien työntekijöiden kanssa, joiden esimiesalaissuhde on kestänyt vähintään 6 kk.

Tulot ylittyivät positiivisesti budjetoidusta. Menot ylittyivät niin ikään budjetoidusta; syynä on ulkopuolinen rahoitus, joka näkyy sekä tulo- että menopuolella. Investointeihin myönnetty valtionavustus jäi ennakoitua pienemmäksi, jolloin toteutetut investoinnit sopeutettiin myönnettyyn avustukseen. Kaikkia investointeja ei myöskään toteutettu täysimääräisinä.

Ulkopuolisen rahoituksen turvin (mm. OKM, ELY) katettiin useiden työntekijöiden palkkakustannukset. Nuorten työpajoille palkattiin kaksi työpajaohjaajaa ja kaksi nuorisotyöntekijää sekä nuorten työllistämiseen muissa yksiköissä nuorisotyöntekijä, ja työpajatoiminnan kehittämiseen koko maakunnassa pajakoordinaattori. Etsivään nuorisotyöhön palkattiin neljä ohjaajaa. Niin ikään Pointti-, Vertti- ja Vaikuta-hankkeet toteutuivat ulkopuolisella rahoituksella. Näiden seutukunnallisten hankkeiden avulla edistetään nuorten kuulemis-, vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksia. Meidän Puisto-lähiöhankkeeseen Varissuolla palkattiin yhteisötaiteilija toteuttamaan yhdessä alueen asukkaiden kanssa koko perheen olohuonetta. Yhteensä ulkopuolisella rahoituksella tehtiin nuorisotoimessa 9,3 htv, mikä on lisäystä + 6,3 htv vuoteen 2010 verrattuna.

KULTTUURILAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Kulttuurijohtaja	Minna Sartes

Toiminta-ajatus:
Kulttuuritoimi vahvistaa Turun vetovoimaa sekä edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja elämänhallintaa sekä aktiivisuutta tuottamalla kulttuuripalveluja ja tukemalla kulttuurituotantoa sekä aktivoimalla ihmisiä kulttuuripalvelujen käyttämiseen ja kulttuurin harrastamiseen.

Ohjelmista johdetut toimielimen sitovat tulostavoitteet ja kehittämistoimenpiteet		
Tulostavoitteet/kehittämistoimenpiteet		
Asukkaiden hyvinvointiohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Kaupungin omien kulttuurilaitosten (muiden kuin kirjaston) yhteenlaskettu kävijämäärä (kaikki kävijät)	585 151	578 783 Tuli on irti: 104.328 yhteensä: 683.111
Kaupunginkirjaston kävijämäärä (kaikki kävijät)	1,8 milj.	1,88 milj.
Lasten tapahtumissa kävijöiden määrä yhteensä (kaupungin omat kulttuurilaitokset ml. kirjasto)	71 200	84.165
Kulttuurin vapaan kentän kävijämäärä (sopimuksen tehneet avustuksen saajat) kaikki kävijät	260.000	542.023
Kulttuurin vapaan kentän kävijämäärä (sopimuksen tehneet avustuksen saajat) lapset	75.000	89.495
Senioritoiminnan käynnistäminen ja vakiinnuttaminen suunnitelmakauden aikana	käynnistetty 2010 jatkuu	toiminta lähtenyt erinomaisesti käyntiin ja sen vakiinnuttaminen jatkuu
Kaupungin vetovoimaisuuden lisääminen		
Matkailijoiden absoluuttinen määrä kulttuurilaitoksissa kasvaa (otanta asiakaskyselyssä)	12 %	15 %
Rakenteelliset muutokset		
Myynnin ja markkinointiviestinnän uudistaminen ja yhdistäminen hallintokuntatasolla	käynnissä	Toiminnot on yhdistetty hallintokuntatasolla. Toiminnan uudistaminen jatkuu.
Kulttuuripalvelujen järjestämistapojen selvittäminen	Teatterin hallintomallin selvittäminen.	Hallintomallin selvitys valmis ja raportti jätetty akj:lle. Kh:n jatko päätös 12.12.2011 § 599.
Talousohjelma		
Talousohjelman toiminnalliset tavoitteet on pantu toimeen ja taloudellisten tavoitteiden osalta säästöt ovat olleet huomattavasti suuremmat kuin mitä talousohjelma piti sisällään.	Toteutunut	Toteutunut

Henkilöstöohjelma	2008	2009	2010	TA 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Työvoiman käyttö (henkilötyövuosina, ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita)	547	550	549,3	549	566,8	
Palkkamenojen kehitys (tiliryhmä 400)	15.739.000	15.296.000	15.995.001	16.723.176	16.756.196	
Sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolo %)	3,16	2,91	3,19	3,0	3,09	
Työtaturmat (tapaturmapoissaolo %)	0,08	0,08	0,08	0,08	0,12	
Varhemaksut	132.085	97.807	229.048	225.216	361.676	

Kunta 10 -mittarit Kyselyt vuosina 2008 ja 2010 Tulokset raportoidaan v. 2009 ja 2011	2009	2011	
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	46,95	53,15	
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	2,6	2,60	
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	45,71	42,16	
Työpaikan ilmapiiri	3,34	3,35	

Palvelukokonaisuuksille asetettavat keskeiset operatiiviset tulostavoitteet					
Tulostavoitteet	Toteumat		TP	Tavoite	Toteutunut
	2008	2009	2010	2011	31.12.2011
Asiakastyytyväisyys	x	x	4,2	Asiakastyytyväisyys kasvaa 4,22	4,24

Hallintokunnan kestävä kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla			
Kaupungin yhteiset tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut
	2010	2011	31.12.2011
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähenemä/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähenemä kokonaispäästöissä			

Toimenpide: Laaditaan hallintokuntaohjauksen kasviuonepäästövähennyssuunnitelmat	Saadaan ohjeistus suunnitelman tekemiseksi	Suunnitelma valmis	Teatteri aloittanut pilottikokeilun	
Toimenpide: Ekotukihenkilöiden nimeäminen hallintokuntaan	Nimeäminen ja koulutus alkavat	Ekotukihenkilöt olemassa ja saavat koulutusta	Teatterissa nimetty ekotukihenkilö	
Energiatehokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatehokkuussopimus))	TP 2010	2011		
Toimenpide: Toteutetaan energiatehokkuussuunnitelmassa esitetyjä toimia hallintokunnissa	Saadaan ohjeistus suunnitelman tekemiseksi	Toteutetaan	Suunnitelma työn alla	
Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	2011		
Toimenpide: Erillishankinnoissa hallintokunnat määrittelevät Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä	Otetaan huomioon	Otetaan huomioon	On otettu huomioon	
Hallintokunnan toimialakohtaiset kestävän kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut	
Kirjataan hallintokunnan toimialakohtaisia kestävän kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.	2010	2011	31.12.2011	
Kulttuuritoimi aktivoi ihmisiä käyttämään monipuolisesti kulttuuripalveluja (aineettomia nautintoja) omassa kotikaupungissaan.	Toteutetaan	Toteutetaan	Toteutettu. Perustettu markkinointiportaali kulttuuriaturussa.fi. Ks kävijämäärät	

Kv:	Uudelleensijoitusmääräraha myönnetyn henkilökohtaisen vakanssin perustaminen (Khhall 19.1.2010 § 29 ja 22.6.2010 § 150), 29.100 euroa	- 29.100 €
Toimenpiteet:	Määrärahat siirretty ao. tulosalueelle. Vakanssit perustettu.	
	Vuoden 2011 talousarvio sisältää panostuksen Turun kulttuuripääkaupunkivuoden 2011 pitkäaikaisten vaikutusten aikaansaamiseen.	
Toimenpiteet:	KPK 2011 ohjelman toimenpiteistä valikoitunut hyviä käytäntöjä, jotka on kirjattu vuoden 2012 kulttuurilautakunnan strategiseen palvelusopimukseen (SPS).	
	Vuoden 2011 aikana selvitetään kulttuurilautakunnan esittämien, kaupunginhallituksen määrärahoissa olevien vakiintuneiden, säännöllistä vuosittaista avustusta saavien kulttuuri-instituutioiden toiminta-avustusten siirtäminen kulttuurilautakunnan alaisuuteen ja sopimusohjauksen piiriin tai ainakin ko. laitosten sopimusohjauksen delegoiminen kulttuurilautakunnalle.	
Toimenpiteet:	Ei ole toteutettu. Ko. avustusten saajat yhä kh:n sopimusten piirissä.	
Kaupunginvaltuusto vahvistaa kulttuurilautakunnan alaisille taidelaitoksille käyttötalouden määrärahan ja tuloarvion nettomääräisenä.		
Toimenpiteet:	On vahvistettu nettomääräisenä.	

Kaup	<i>unginteatteri (nettoyksikkö), - 5.298.018 euroa (huomioitu uudelleen-sijoitusmäärärahasta myönnetty 12.100 euroa) Kaupunginorkesteri ja konserttitalo (nettoyksikkö), - 4.887.932 euroa Turun museokeskus (nettoyksikkö), - 6.902.062 euroa</i>	
Toimenpitee	t: <i>Talousarviot vahvistettu em. päätöksen mukaisesti.</i>	
	<i>Kaupunginvaltuusto on 29.3.2010 § 63 päättänyt em. taidelaitosten taloussuunnittelua, talousseurantaa ja talouden tasapainottamista koskevas-ta taloussuunnittelumallista. Periaatepäätöksenä hyväksytty kolmen vuo-den taloussuunnittelumalli on kokeilu, jonka kestoksi päätettiin neljä (4) vuotta.</i>	
Toimenpitee	t: <i>Taloussuunnittelumalli on käytössä taidelaitosten osalta.</i>	

TALOUS							
Toteutusvertailu 31.12.2011							
€		Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama
Kulttuurilautakunta							
	T	7 033 872	6 184 647		6 184 647	7 610 221	+1 425 574
	M	38 064 643	38 201 040	199 469	38 400 509	39 807 936	-1 407 427
	N	-31 030 771	-32 016 393		-32 215 862	-32 197 715	+18 147
Investoinnit							
	M	414 286	700 000		700 000	699 284	+716
	T	0	0			38 700	+38 700
	N	-414 286	-700 000		-700 000	-660 584	+39 416
Kaupunginteatteri (nettoyksikkö)							
	N	-5 404 430	-5 298 018	-50 503	-5 348 521	-5 510 426	-161 905
Kaupunginorkesteri ja konserttitalo (nettoyksikkö)							
	N	-4 471 139	-4 894 308	-4 193	-4 898 501	-4 662 125	+236 376
Museokeskus (nettoyksikkö)							
	N	-6 655 760	-6 902 062	- 44 463	-6 946 525	-6 828 180	+118 345

Virastopäällikön arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet. Henkilötyövuodet ovat ylittyneet, tähän ovat vaikuttaneet Kulttuuri-pääkaupunkivuoden ulkoisella rahalla toteutetut hankkeet sekä muut ulkoisella rahalla toteutetut hankkeet. Henkilötyövuodet ovat vuonna 2012 palaamassa vuoden 2010 tasolle. Hallintokuntatasolla talouden toteutu-ma oli varsin tarkkaan budjetoidun mukainen. Nettoyksiköistä kaupunginorkesteri ja Museokeskus tekivät budjetoitua paremman tuloksen. Kaupunginteatterin osalta on tehty paljon työtä menokurin parantamiseksi ja menot jäivätkin alle budjetoidun. Teatteri ei kuitenkaan pystynyt saavuttamaan tulotavoitetta, ohjelmisto ei vetänyt riittävästi maksavaa yleisöä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Kävijämäärä / vuosi	59 260	88 722	119 511	117 651	130 000	148 316	
Oman tuoton osuus käyttötaloudesta/vuosi %	28,5	27,4	29,0	27,9	27,0	29,9	
Henkilöstömäärä 31.12.	16	17	17	17	18	17	
Näyttelyjen määrä/vuosi	5	4	4	5	6	6	
Jokisatama ja 2011 Culture 2011 Tall Ship Regatta/muu merellinen suurtapahtuma					3	3	
Hankesuunnitelman mukaisten investointien loppuun saattaminen			Venehuolto ja piha-alue	Venehuolto ja piha-alue	toteutunut	toteutunut	
Yhteinen näyttely Suomen merimuseon kanssa 500 m ²				Suunnittelu aloitettu	toteutunut	toteutunut	
Osallistuminen kulttuuripääkaupunki 2011 tapahtumiin					toteutunut	toteutunut	
Itärannan nosturien hoitovastuunotto					toteutunut	Toteutunut 1:n nosturin osalta	

TALOUDELLISET TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Liikevaihto (1.000 €)	528	684	871	882	890	933	
Varsinaisen toiminnan kulujäämä (1.000 €)	-576	-551	-504	-509	-509	-521	
Tilikauden tulos (1.000 €)	-3	-12	29	24	30	51	
Kaupungin avustukset (1.000 €)	533	548	558	718	754	744	

Sijoitetun pääoman tuotto %, ROI							
Oman pääoman tuotto %, ROE							
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	259	334	494	1.697	660	1368	
Gearing (nettovelkaantumisaste) %							
Omavaraisuusaste %							

Kulttuuripääkaupunkivuosi toimi hyvänä yleisöveturina myös Forum Marinumin tarjoamille kulttuuripalveluille ja viestintä ja muu yhteistoiminta koettiin 2011 säätiön kanssa olleen positiivista. Vaikka säätiöllä ei ollut yhtään 2011 -säätiön hanketta, kiinnosti merellinen kulttuuri yleisöä ja saatiin ennakoitua huomattavasti suurempi kävijämäärä. The Kulture 2011 Tall Ships Regatan järjestämisellä oli myös kävijämäärien kannalta suuri merkitys. Myös omat sekä yhteistyökumppaneitten kanssa tehdyt merelliset tapahtumat hyvä ja runsas näyttelytarjonta vaikutti ennätyselliseen kävijämäärään.

Investoinnit olivat arvioitua suuremmat, koska myöhästyneitä töitä siirtyi edelliseltä vuodelta vuodelle 2011. Kolmen vuoden investointisuunnitelma saatiin kuitenkin kokonaisuutena toteutettua suunnitelman mukaisesti. Tuloslaskelma näyttää 51 000€ tulosta, mikä on tarpeen edellisten vuosien (2009-2008) tappioiden pienentämiseksi.

Säätiön taseessa ei näy investointeja, jotka ovat tehty lahjoitusvaroin ja avustuksin, yhteensä 15 112 857€. Tämän vuoksi kaikkien talouslukujen esittäminen ei ole mahdollista.

Kasvatus- ja opetustoimi

Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunnan toiminnalliset tavoitteet toteutuivat hyvin. Uudessa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhdistyneessä hallintokunnassa yhteisten toimintatapojen käyttöönotto on vienyt aikaa ja kehittämistyötä jatketaan edelleen. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen peruspalveluiden monipuolisuus ja laatu on organisaatiomuutoksista ja tiukentuneista resursseista huolimatta voitu toteuttaa.

Perusopetuksen alakoulujen ryhmäkokotavoitetta ja koulupsykologien määrätavoitetta ei saavutettu taloudellisten resurssien puitteissa. Kuitenkin alakoulujen keskimääräinen luokkakoko on laskenut vuoden 2004 yli 22 oppilaan keskikoosta noin 19 oppilaan keskikokoon vuonna 2011.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2011 toisesta ennusteesta lähtien varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta arvioi talousarvion nettomenon ylitystä noin 4,8 miljoonaa euroa. Lautakunnan kokonaistulos vuodelta 2011 osoittaa ennustetta huonompaa tulosta, nettomenon ylitys on noin 6,6 miljoonaa euroa (3,6 %).

Lautakunnan ennusti talousarviovuoden aikana tuloja kertyvän noin 2,1 miljoonaa euroa budjetoitua suurempana. Tuloja kertyi ennusteen mukaisesti 12,3 % yli budjetoidun. Tuloja kertymiseen vaikutti eniten se, että 1,3 miljoonaa euroa valtionosuuksia saatiin ryhmäkokojen pienentämiseen ja vieraskielisten opetukseen. Ainoastaan varhaiskasvatuksen tulosalueella talousarviotulotavoitteesta jäätettiin noin 8 % eli n. 0,6 milj. euroa. Tulosaluekohtaisesti tuloja kertyi budjetoitua enemmän seuraavasti:

- Kasvatus- ja opetusvirasto 1,1 milj. € (+ 45 %)
- Perusopetus 1,6 milj.€ (+ 22,7 %)

Lautakunnan sitovat talousarviomenot ylittyivät 8,7 miljoonaa euroa (4,3 %). Lautakunnan henkilöstökulut ylittyivät 6,4 miljoonaa euroa (5,5 %), palvelujen ostot 1,5 miljoonaa euroa (3,6 %) ja ns. materiaalihankinnat lähes 0,4 miljoonaa euroa (10,7 %).

Merkittävimmät tulosaluekohtaiset menojen ylitykset olivat:

- Kasvatus- ja opetusviraston tulosalue 2,3 milj. € (39,5 %)
- Varhaiskasvatuksen tulosalue 2,3 milj.€ (3,3 %)
- Perusopetuksen tulosalue 3,9 milj.€ (4,4 %)

Viraston yhteisten toimintojen osalta ennustettiin vielä kolmannessa ennusteessa lomapalkkavelkojen aiheuttavan noin 0,4 milj. euron menoylityksen. Lopullinen menoylitys saatiin kurottua yhteisten

toimintojen osalta noin 176.000 euroon, koska varhaiseläke- ja eläkemenoperusteiset menot jäivät 0,22 miljoonaan euroon ja sisäisistä vuokrat alittuivat.

Kasvatus- ja opetuksen viraston tulosalueen tuloarvio ylittyi 1,1 miljoonaa euroa (+45 %), joka ei täysin riittänyt kattamaan menojen kasvua. Tulosalueen nettomenon ylitykseksi jäi 1,2 miljoonaa euroa (35,5 %). Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunnan esityksen mukaan nettomenon ylityksen aiheutti se, että talousarvion laadintavaiheessa sitovaa tuloarviota lisättiin ilman että, niiden saamiseksi tarvittavaa menoarviota korjattiin.

Varhaiskasvatuksen tulosalueen lähes kolmen miljoonan euron nettomenoylitys syntyi edellä mainitusta 0,6 miljoonan euron tulovajeesta ja päivähoitossa olevien lasten määrän lisääntymisestä. Lasten määrän lisääntyminen aiheutti hoitohenkilöstön henkilöstökulujen kasvua. Henkilöstökulut ylittivät varhaiskasvatuksessa 4,5 % eli noin kaksi miljoonaa euroa.

Kaupungin omassa päivähoitossa on ollut keskimäärin 90 lasta kuukaudessa enemmän kuin viime vuonna. Tämä merkitsee keskimäärin 18 työntekijän lisäystä kuukausitasolla. Myös kotihoidon tuella olevien lasten määrä on lisääntynyt vuoden loppupuolella. Tuen saajia on ollut kuukausittain yli sata enemmän kuin vuonna 2010. Niin kuin muissakin suurissa kaupungeissa vuonna 2011 varhaiskasvatuspalvelujen kysyntä ylitti odotukset ja niihin ei budjetin laadintavaiheessa riittävästi varauduttu.

Perusopetuksen nettomenon ylitys on noin 2,3 miljoonaa euroa (2,8 %). Henkilöstökulut ylittivät lähes 2,8 miljoonaa euroa (4,5 %) ja palvelujen ostot lähes 0,9 miljoonaa euroa (4 %). Palvelujen ositoissa suurimmat ylitykset syntyivät koulukuljetuksista ja maksetuista kotikuntakorvauksista ja muista palveluista. Muiden palvelumenojen osuus oli lähes 0,3 miljoonaa euroa, joka aiheutui koulupuuseppätoiminnan siirtämisestä viraston tulosalueelta perusopetuksen tulosalueelle. Perusopetuksessa olevien lasten määrä pysähtyi viime vuonna lähes vuosikymmenen jatkuneen laskun jälkeen, mihin ei myöskään ollut varauduttu budjetin laadintavaiheessa.

Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunnan talousarvioon varatut 1,05 miljoonan euron investointimäärärahoista ehdittiin käyttää 94 %. Paattisten koulun ja päiväkodin investointimäärärahan hankinnoista osa siirtyi vuodelle 2012. Kohteelle myönnettiin myös valtionavustusta lähes 106.000 €, jota ei ollut budjetoitu.

Lukio- ja ammattiopetuslautakunta

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Lukio- ja ammattiopetuslautakunnan toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääasiassa lähes suunnitellusti. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi vain 40 koulutuspaikkaa, kun tavoitteena oli saada 80 koulutuspaikkaa. Perustutkintoa suorittavien opiskelijoiden määrätavoitetta ei täysin saavutettu. Nuorten osuudesta jäätin noin 115 opiskelijalla, mutta aikuisten opiskelijatavoite ylitettiin 32 opiskelijalla. Läpäisyaste jäi sekä nuorten että aikuisten kohdalla valtuuston asettamasta 76 % tavoitteesta, mutta on valtakunnallista tasoa parempi tulos.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Lukio- ja ammattiopetuslautakunnalle myönnettiin talousarviovuoden aikana lisärahoitusta 1,1 miljoonaa euroa, joka tarkoitti -68,5 miljoonan euron toimintakatetta. Lukio- ja ammattiopetuslautakunta ennusti kolmannessa ennusteessa toimintakatteen ylittyvän noin 150.000 eurolla. Lukio- ja ammattiopetuslautakunnan kokonaistulos toteutui ennustetta parempana, toimintakate oli noin 100.000 euroa budjetoitua parempi (-68,4 milj.€).

Lautakunta ennusti noin yhden miljoonan euron alitusta valtuustoon nähden sitoviin noin 7,35 miljoonan euron toimintatuloihin. Toimintatuloja kertyi kuitenkin ennustetta paremmin ja sitovasta tulotavoitteesta jäi saavuttamatta alle 600.000 euroa. Toimintatuloja kertyi lähes 6,8 miljoonaa euroa. Toimintatulojen alitus johtui toimielimen sisäiset tulojen muuttuneesta käsittelytavassa uudessa järjestelmässä.

Valtuustoon nähden sitovista 75,9 miljoonan euron toimintamenoissa lautakunta ennusti jäävän käyttämättä noin 887.000 euroa. Lautakunta alitti toimintamäärärahasa noin 0,7 miljoonalla eurolla. Toteutuneet toimintakulut olivat 75,2 miljoonaa euroa.

Tulosalueista lautakunnan yhteisten toimintojen tulosalue toteutui budjetoidun mukaisesti. Lukiokoulutuksen tulosalue ylitti budjetoidut talousarviomenonsa, mutta vastaavasti toimintatuotot kasvoivat lähes saman verran. Lukiokoulutuksen tulosalueen nettomenon ylitys oli vain 43.000 euroa.

Ammatillisen koulutuksen tulosalue alitti budjetoidun 34 miljoonan euron toimintakulunsa 0,3 miljoonalla eurolla. Toimintatuottoja kertyi lähes 0,2 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän. Tulosalueen kokonaistulos, toimintakate (-31.2 milj.€), toteutui 134.000 euroa budjetoitua parempana.

Aikuiskoulutuksen tulosalue alitti sekä toimintamenoja että toimintatuottoja 0,5 miljoonalla eurolla. Kokonaistulos, nettomenon ylitys oli vain 43.000 euroa. Tulosalueen tulos on erittäin hyvä ottaen huomioon, että edellä mainittu järjestelmämuutos vaikutti eniten tällä tulosalueella sisäisten tulojen vähentymiseen. Aiemmin sisäisinä tuloina kertyneet Turun oppisopimustoimiston hankkimien koulutusten ostot eivät enää kohdistu Aikuiskoulutuksen tulosalueen talousarviotuloiksi. Tulosalue pystyi kuitenkin kasvattamaan työvoimakoulutuksen myyntiä 43 % ja tulosalueen toiminta kasvoi kaikilla toimialueilla edellisestä vuodesta.

Lukio- ja ammattiopetuslautakunnan investointiosan investointimenot ylittivät noin 13.000€.

Ammattikorkeakoulun hallitus

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Ammattikorkeakoulun tavoitteista jäätiin eroamisasteessa, tutkintojen suorittamisnopeudessa ja suoritettujen ammattikorkeakoulututkintojen määrässä. Tavoitteiden saavuttamiseen vaikutti käyttöta-

louden niukkuudesta johtuva opetustarjonnan vähentyminen. Opetustarjonnan vähentyminen heikensi koulutuksen läpäisyä ja johti tutkintojen viivästymiseen. Ylemmän AMK-tutkinnon tavoite ylittyi 37%:lla, mutta ammattikorkeakoulututkintojen osalta tavoitteesta jäi 9,4 % eli 149 kpl.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Nettositovana toimielimenä ammattikorkeakoulu ennusti koko vuoden pysyvänsä talousarvion puitteissa. Kaupunginvaltuuston hyväksymään – 58,6 miljoonan euron sitovaan toimintakatteeseen on tehty talousarviomuutoksia yhteensä noin - 0,5 miljoonaa euroa. Ammattikorkeakoulun sitova toimintakate oli vuonna 2011 – 59,1 miljoonaa euroa. Toimintakate toteutui -58,9 miljoonan euron suuruisena, joka on 0,2 miljoonaa euroa talousarviota pienempi.

Apulaiskaupunginjohtajan valvontavastuulla olevien strategisten yhtiöiden tavoitteiden toteutuminen

Koneteknologiakeskus Turku Oy

Yhtiön toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääasiassa hyvin. Ainoastaan projektiin osallistuvien yritysten määrätavoite ei toteutunut. Yhtiön käyttöaste ja oppilaitosten ja teollisuuden käyttötuntimäärät ylittivät tavoitteet. Tilojen käyttöaste toteutui huomattavasti (54 %) tavoitetta (30 %) paremmin. Yhtiön varsinainen 0,65 milj. euron liikevaihto ylitti hieman tavoitteen. Yhtiön liikevoitto- ja tulostavoitteita ei aivan saavutettu. Liikevoitto oli 17.000 euroa ja tilikauden tulos 19.000 euroa.

Turku Touring

Yhtiön toiminnalliset tavoitteet toteutuivat hyvin. Matkailun palvelukeskuksen markkinointiyhtiönä toimivan Turku Touringin toiminnassa kulttuuripääkaupunkivuosi näkyi positiivisesti. Kävijämäärät ja erityisesti majoitusvuorokausien määrä kasvoi huomattavasti Turussa verrattuna koko maan kehitykseen.

Vuoden 2011 aikana Turussa oli 500 kansainvälistä ja 200 kotimaista toimittajavierailua kun normaalisti on vuosittain yhteensä noin 250 toimittajavierailua. Majoituskapasiteetti kasvoi 304 paikalla ja rekisteröidyt yöpymiset majoitusliikkeissä kasvoivat 6,2 % kun koko maassa vastaava kasvu oli 3,9 %. Huoneiden käyttöaste oli 58,8 % (koko maassa 49,7 %) ja siinä oli kasvua 1,5%. Vuonna 2011 majoitusmyynti oli 37,95 miljoonaa euroa, mikä on 3,69 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2010. Valtakunnallisessa kaupunkivertailussa ja kongressikaupunkina Turku oli kolmannella sijalla.

Yhtiön liikevaihto ja tilikauden tulos ylittivät asetetut tavoitteet.

Turun Aikuiskoulutussäätiö

Säätiön toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin tavoitteiden mukaisesti. Ainoastaan opiskelija- ja työnantajatyytyväisyyden tavoitteiden toteumat jäivät hieman alle tavoitetason. Säätiön ei aivan saa-

vuttanut asetettuja taloudellisia tavoitteita. Säätiön taloudelliseen tilanteeseen vaikutti pääasiassa oppisopimuskoulutuksen opiskelijamäärän vähentyminen. Omatoiminen tuotto/kulujäämä oli 0,8 milj. euroa (tavoite 1,3 milj. euroa) ja ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja oli 0,8 milj. euroa (tavoite 1,4 milj. euroa).

VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Kasvatus- ja opetustoimen johtaja	Timo Jalonen

Toiminta-ajatus:
Turun kaupunki järjestää korkeatasoista ja monipuolisia kasvatus- ja opetuspalveluita asiakkaan ja yhteiskunnan tarpeista lähtien sekä vahvistaa Turun ja Turun seudun vetovoimaa ja edistää asukkaiden hyvinvointia, elämänhallintaa ja aktiivisuutta.

Ohjelmista johdetut toimielimen sitovat tulostavoitteet ja kehittämistoimenpiteet			
Tulostavoitteet/kehittämistoimenpiteet			
Asukkaiden hyvinvointiohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Käytettävät määrärahat kulttuuripääkaupunki-hankkeeseen	150.000 €	Toteutunut	
Päivähoidon ja oppilaitosten toimintasuunnitelmissa kuvaus siitä, millä tavoin kulttuuripääkaupunkivuosi otetaan toiminnassa mukaan	100 %	Kouluissa 100 %	
Laaditaan toimintaohje kiusaamiseen puuttumiseksi jo päivähoidossa ja koulutetaan henkilöstöä peruskoulussa toteutettavien toimintatapojen pohjalta	ohjelma laadittu	Työstetään varhaiskasvatussuunnitelman päivityksen yhteydessä	
Lasta koskevien tietojen välittyminen varhaiskasvatuksen, lastensuojelun sekä lastenneuvolojen välillä	suunnitelma laadittu	Toteutetaan käytännössä. Kirjallista suunnitelmaa ei ole.	
Oppilaita/ psykologi *)	978	1.058	
Oppilaita/ kuraattori	1.085	1.058	
Osaamis-, yrittäjyys ja elinkeino-ohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
		–	
Asunto- ja maankäyttöohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
		–	

*) Suunnitelman mukaiseen yhden psykologin lisäämiseen ei ollut taloudellisia mahdollisuuksia.

Talousohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Tilat			
Kouluverkon kehittämisohjelman 2009 – 2012 toteuttaminen	toteutus ohjelman mukaan	Etenee ohjelman mukaan	
Uusi kouluverkon kehittämisohjelma 2013 - 2016		Kehittämisohjelma käynnistyy 2012	
Neliöt/ käyttäjä alenee		–	
Rakenteet			
Kasvatus- ja opetustoimen rakenneuudistuksen toteuttaminen	käynnissä	Rakenneuudistuksen toteutus käynnissä	
Henkilöstö			
Toimintaprosessien läpikäynti	prosessit yhdenmu-kaistettu	Toimintaprosesseja yhdenmu-kaistettu, läpikäynti jatkuu 2012	
Kasvatus- ja opetusviraston hallintohenkilöstön määrä vähenee 1.1.2011 tilanteesta			
IT			
Hallinnon IT –järjestelmät tehokkaassa käytössä	ESS ja Populus käytössä	Perhepäivähoitajilla ei vielä mahdollisuutta käyttää järjestelmiä ja Populusen osalta odotetaan ruotsinkielistä versiota	
Uudet taloushallinnon järjestelmät	osallistutaan kehittämiseen	Järjestelmän käyttöönotto, kouluttaminen ja kehitystyö	

Henkilöstöohjelma	Opetus- toimi 2008	Opetus- toimi 2009	2010	TA 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Työvoiman käyttö (henkilötyövuosina, ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita)	1694	1676	–	–	2826,9 (virasto 79,2 varhaisk. 1406,1 perusop. 1341,6)	
Palkkamenojen kehitys (tiliryhmä 400)	81,9 milj	82,7 milj.	–	–	122,1 milj	

Sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolo %). *) Raportoidut luvut 2010 ja 2011 toteumat kasvatus- ja opetustoimi yhteensä	2,54	2,66	3,63*)	2,55	3,74*)	
Työtapatuemat (tapaturmapoissaolo %) *) Raportoidut luvut 2010 ja 2011 toteumat kasvatus- ja opetustoimi yhteensä	0,07	0,06	0,11*)	0,05	0,17*)	
Varhemaksut	106.377	185.785		1.101.939	780.997	

Kunta 10 -mittarit Kyselyt vuosina 2008 ja 2010 Tulokset raportoidaan v. 2009 ja 2011	2009 Opetustoimi	2011 Opetustoimi
Työnantajan suosittelu (suosittelee %)	66,52	69,11
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,22	3,18
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	65,98	66,56
Työpaikan ilmapiiri	3,76	3,78

Palvelukokonaisuuksille asetettavat keskeiset operatiiviset tulostavoitteet					
Tulostavoitteet	Toteumat		TP	Tavoite	Toteutunut
	2008	2009	2010	2011	31.12.2011
Perusopetuksen ryhmäkoko, alakoulut *)	21,3	21,9		18,8	19,3
Esiopetukseen osallistuvien lasten määrä	1340	1325		1450	1439
Varhaiskasvatuksen strategian 2020 laatiminen				laadittu	Laadittu, asiaa esitelty KH:lle 26.9.2011

*) Ryhmäkokojen pienentämiseen haettiin enemmän valtionavustusta kuin saatiin ja siksi aivan asetettuun tavoitteeseen ei päästy.

Hallintokunnan kestävän kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla			
Kaupungin yhteiset tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut
	2010	2011	31.12.2011
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähenemä/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähenemä kokonaispäästöissä			
Toimenpide: Laaditaan hallintokuntaakohtaiset kasvihuonepäästövähennyssuunnitelmat		laadittu	laadittu ja päätetty yhdistää suoraan sopimuksiin (SPS ja OPTS)

Toimenpide: Ekotukihenkilöiden nimeäminen hallintokuntaan		nimetty	nimetty	
Energiatehokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatehokkuussopimus))	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Toimenpide: Toteutetaan energiatehokkuussuunnitelmassa esitettyjä toimia hallintokunnissa			Päästövähennys-suunnitelma on voimassa 2012	
Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Toimenpide: Erillishankinnoissa hallintokunnat määrittelevät Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä	Toteutettu	Toteutettu	Toteutettu	
Hallintokunnan toimialakohtaiset kestävän kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut	
Kirjataan hallintokunnan toimialakohtaisia kestävän kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.	2010	2011	31.12.2011	
<i>Ympäristöpolkuhankkeen ohjelmat sisällytetään koulujen opetussuunnitelmiin</i>		sopimukset palveluntuottajien kanssa tehty	Toteutunut suunnitelmien mukaan	
<i>Lisätään kestävän kehityksen ohjelmiin liittyvää koulutusta</i>			Hallintokunta-kohtaiset ekotukihenkilöt on koulutettu	
<i>Järjestetään koulutus- ja infotilaisuuksia Vihreä lippu-ohjelmasta ja oppilaitosten ympäristösertifikaatista</i>		koulutus- ja infotilaisuudet	Valonia järjestänyt	

Kv:	Perusopetuksen ryhmäkokoja ei kasvateta
Toimenpiteet	t: Ryhmäkokoja ei ole kasvatettu.

TALOUS							
Toteutumisvertailu 31.12.2011							
€	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama	
Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta							
T	16 484 761	17 160 823		17 160 823	19 277 934	2 117 111	
M	199 049 491	202 919 977	68 326	202 988 303	211 727 646	-8 739 343	
N	-182 564 730	-185 759 154	-68 326	-185 827 480	-192 449 712	-6 622 232	
Investoinnit							
M	373 087	1 048 900		1 048 900	967 807	81 093	
T	0	0		0	105 963	105 963	
N	-373 087	-1 048 900		-1 048 900	- 861 844	187 056	

Virastopäällikön arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:
Varhaiskasvatus yhdistettiin opetustoimeen 1.8. 2010. Lukio- ja yleissivistävä aikuiskoulutus siirrettiin lukio- ja

aikuiskoulutuksen alaisuuteen 1.1. 2011. Samassa yhteydessä osa Ammatti-instituutin hallintohenkilöstöstä siirrettiin kasvatus- ja opetusvirastoon.

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat kokonaisuutena hyvin. Uuden hallintokunnan perustaminen ja yhteisten toimintatapojen löytäminen vievät aikaa. Peruspalvelujen (varhaiskasvatus ja perusopetus) monipuolisuus ja laatu on voitu hyvin turvata.

Taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet. Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunnan talousarvio ylittyi yli seitsemän miljoonaa euroa. Tähän on löydettävissä kolme selittävää tekijää. Ensiksikin varhaiskasvatuksen kysyntä kasvaa kaikissa suurissa kaupungeissa. Näin kävi myös Turussa. Tähän ei riittävästi osattu varautua. Myöskään siihen, että perusopetuksen oppilasmäärän aleneminen yllättäen pysähtyi lähes vuosikymmenen laskun jälkeen, ei oltu varauduttu taloudellisesti. Lapsimäärän kasvu Turussa on luonnollisesti ilahduttavaa ja kaupungin strategian mukaista. Kolmantena selittävänä tekijänä on kasvatus- ja opetustoimen uuden hallinnon perustaminen kasvatus- ja opetusviraston yhteyteen. Kaikkia seikkoja ei voitu ottaa huomioon talousarvion laadinnan yhteydessä ja varsinkin tulot arvioitiin noin miljoona euroa liian suuriksi.

LUKIO- JA AMMATTIOPETUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Kasvatus- ja opetustoimen johtaja	Timo Jalonen

Toiminta-ajatus:
Monialainen Turun ammatti-instituutti - Åbo yrkesinstitut on työelämälähtöinen, osaava, kehittyvä ja verkostoitunut eurooppalaisen ammattisivistyksen keskus kaikenikäisille opiskelijoille.

Ohjelmista johdetut toimielimen sitovat tulostavoitteet ja kehittämistoimenpiteet			
Tulostavoitteet/kehittämistoimenpiteet			
Asukkaiden hyvinvointiohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Koulutustakuun toteuttaminen/Lisätään koulutuspaikkoja ammatilliseen peruskoulutukseen alueen tarvetta vastavasti	vähintään 80	Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös 40 koulutuspaikan lisäyksestä 1.1.2011 alkaen	
Tuetaan toisen asteen koulutukseen siirtymistä riittävällä ohjauksella/Nivelvaiheohjaan toimi vakinaistettu (yhteinen toimi opetustoimen ja nuorisotoimen kanssa)	toimen perustaminen	Vakanssiesitys on tehty VPOLin kautta, hankerahoituksella jatkettu vuoden loppuun	
Lasten ja nuorten maahanmuuttajien suomen ja ruotsin kielen opetus järjestetään seudullisesti/rahoitusmallin pilotointi	mallin pilotointi	Toteutunut Osallisena Suomessa Turun kaupungin hankkeen kautta	
Lisätään ammatillisen koulutuksen määrää maahanmuuttajien kotoutumisen tueksi/koulukseen osallistujien osuus aikuisopiskelijoista	lisääntyy ed. vuodesta	Aikuisopetuksen maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä 832, kasvu vrt 2010 36 %	
Osaamis-, yrittäjyys ja elinkeino-ohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Tuotetaan alueen työelämän tarpeita vastaavaa ammatillista koulutusta/ennakointijärjestelmän kehittäminen yhdessä ELY:n ja Varsinais-Suomen liiton kanssa	suunnittelu käynnistyy uudessa virastossa	Ennakointijärjestelmän kehittäminen alkanut	
Matkailualan koulutustarjonnan kehittämisen/käynnistetään ohjelmanpalvelujen koulutusohjelma	koulutusohjelma käynnistyy syksyllä 2011	Kokeilu alkanut syksyllä 2011	
Vahvistetaan aikuis- ja oppisopimuskoulutusta/koulutuspaikkojen määrää	vähintään v 2010 tasolla	Aikuisopetuksen opiskelijatyöpäivät yhteensä 190.255, kasvu vrt 2010 6 % Oppisopimus 1444 v. 2010 1476 v. 2011	
Asunto- ja maankäyttöohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Talonrakennuksen opetukseen tarvittava tonttitarve (vuokra).	uusia tontteja 2 – 3	10 tontin varaus Yli-Maariassa	
Logistiikka-alan opetukseen tarvittavat uudet opetustilat, jotka sisältävät ajoharjoitteluradan, kalustohallit sekä opetus- ja sosiaalilat.	suunnitelma valmistuu	Valmistelu aloitettu Turun kaupungin tilapalveluiden ja tilaliikelaitoksen kanssa ja tarveselvitys tehty	
Infoteekkirakennuksen suunnittelun aloitus, rakennetaan opiskelijatyönä Peltolan koulutalon yhteyteen.	Suunnitelma valmistuu	Alustava tarveselvitys tehty	

Talousohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Taloudelliset resurssit vastaavat opiskelijamäärän kasvua	rahoitus: Amlk:n TAE 2011 + 80 lisäopiskelijaa	Toteutunut + 40 koulutuspaikan lisäys 2011 ja resurssit vastaavat opisekklijamäärän kasvua	
Opiskelijamäärät tilastointipäivinä: - vos pt, nuoret ja aikuiset - aikuisten lisäkoulutus - oppisopimus lisäkoulutus	3859 391	vos pt nuoret 3744 vos pt aikuiset 423 aikuisten lisäkoulutus 541 opiskelijaa 85 opiskelijatyövuotta oppisopimus 1476	
Ammatti-instituutin yhdistäminen opetustoimen kanssa	yhdistetty hallintokunta 1.1.2011, tehokkuusmittarit vahvistettu	Yhdistetty hallintokunta 1.1.2011 ja strateginen palvelusopimus laadittu	
Ammattikorkeakoululta vapautuviin tiloihin siirretään ammatti-instituutin koulutusalojen toiminta = Kampus-tavoite	suunnittelu käynnistetty	Suunnittelu on käynnistynyt	
Kustannukset / opiskelija pysyvät valtionosuuden alakohittaisen yksikköhinnan puitteissa	toteutuu	Toteutunut	

Henkilöstöohjelma	2008	2009	2010	TA 2011	Toteutunut 31.12.2011 Ammatillinen koulutus + aikuiskoulutus (pois lukien työväenopisto)	
Työvoiman käyttö (henkilötyövuosina, ilman työllistettyjä ja (harjoittelijoita) *64 henkilöä siirtynyt opetusvirastoon ja kiinteistöpalveluliikelaitokseen	542	529			*487	
Palkkamenojen kehitys (tiliryhmä 400)	20.665.312	20.439.587		22.485.244	21.423.407	
Sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolo %)	2,94	3,20		3,0	ammatillinen 2,9 aikuiskoulutus 2,8	
Työtapaturmat (tapaturmapoissaolo %)	0,03	0,11		0,03	0,01	
Varhemaksut	230.878	230.878	254.344	239.268	194.051	
* mittarit laskettu vuoden 2010 opiskelijamäärillä (vos pt 4155) myönnettävät lisäykset koulutuspaikkoihin lisäävät vastaavassa suhteessa mittarien arvoja.						

Kunta 10 -mittarit Kyselyt vuosina 2008 ja 2010 Tulokset raportoidaan v. 2009 ja 2011	2009	2011 Ammatillinen koulutus + aikuiskoulutus (pois lukien työväenopisto)	
Työnantajan suosittelu (suosittelee %)	71 %	79 %	

Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	2,86	2,93	
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	55,5 %	52 %	
Työpaikan ilmapiiri	3,36	3,42	

Palvelukokonaisuuksille asetettavat keskeiset operatiiviset tulostavoitteet					
Tulostavoitteet	Toteumat		TP	Tavoite	Toteutunut
	2008	2009	2010	2011	31.12.2011
Läpäisyaste	72 %	74 %	Nuoret 75,1 % Aikuiset 55,6 % K.a. 72,4 %	76 %	Nuoret 73,4 % Aikuiset 52,3 % K.a. 70,3 %
Keskeyttämisaste (negatiivinen kesk) * Uusivaltakunnallinen mittari Ei läpäissyt, ei töissä, ei jatko-opinnoissa	2,8 %	3,7 %	5,9 %*	3,8 %	Tietoa ei saatavissa
Työllistymisaste/jatko-opintoihin siirtyminen		82 %		80 %	84,8 %
Henkilöstön koulutukseen ponnostaminen (% henkilöstömenoista)	3,4 %	2,4 %	2,3 %	3,0 %	3,0 %
Bruttomenot/vos-perustutkinto-opiskelija	8.312	8.163	8.525	keskimääräinen yksikköhinta 9.386	9.178
Henkilötyövuodet/opiskelija (kaikki opiskelijat, myös myytävät koulutukset: op.työpäivät muunnettuna op.työvuosiksi, ei oppisopimuksia)					

Hallintokunnan kestävän kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla			
Kaupungin yhteiset tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut
	2010	2011	31.12.2011
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähemmän/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähemmän kokonaispäästöissä			
Toimenpide: Laaditaan hallintokunta-kohtaiset kasvihuonepäästövähennys-suunnitelmat	hallintokuntien yhdistyminen	suunnitelman laatiminen	Alkukartoitus tehty ja suunnitelma laadittu
Toimenpide: Ekotukihenkilön nimeäminen hallintokuntaan		nimetään	Ekotukihenkilö nimetty
Energiatohokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatohokkuussopimus))	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Toteutetaan energiatohokkuussuunnitelmassa esitettyjä toimia hallintokunnissa		Yhdistetään päästövähennysuunnitelmaan	Toimenpiteet alkavat vuonna 2012
Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011

Toimenpide: Erillishankinnoissa hallintokunnat määrittelevät Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä		80 %	80 %	
Hallintokunnan toimialakohtaiset kestävä kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut	
Kirjataan hallintokunnan toimialakohtaisia kestävä kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.	2010	2011	31.12.2011	
<i>toimenpide/investointihanke 1.</i>				

LUKIO- JA AIKUISKOULUTUS SEKÄ TYÖVÄENOPISTOT (Opetuslautakunnasta siirtyvä osuus)

Tilivelvollinen viranhaltija:
Kasvatus- ja opetustoimen johtaja Timo Jalonen

Toiminta-ajatus:
Turun kaupunki järjestää korkeatasoista ja monipuolisia kasvatus- ja opetuspalveluita asiakkaan ja yhteiskunnan tarpeista lähtien sekä vahvistaa Turun ja Turun seudun vetovoimaa ja edistää asukkaiden hyvinvointia, elämänhallintaa ja aktiivisuutta.

Ohjelmista johdetut toimielimen sitovat tulostavoitteet ja kehittämistoimenpiteet			
Tulostavoitteet/kehittämistoimenpiteet			
Asukkaiden hyvinvointiohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Käytettävät määrärahat kulttuuripääkaupunki	77.000 €	toteutunut	
Oppilaitosten toimintasuunnitelmissa kuvaus siitä, millä tavoin kulttuuripääkaupunkivuosi otetaan toiminnassa mukaan	100 %	Yhteiset vanhojen tanssit 100 %	
Opiskelijoita/ psykologi	1700	1748	
Luupin kurssimäärät/ vuosi	50	70	
Kurssitoiminnan kokonaismäärä h/ v	1000	Turun suomenkielinen työväenopisto 863 kurssia 23.709 tuntia. Åbo svenska arbetarinstitut 140 kurssia, 3.635 tuntia, joista Luuppi 2.844 tuntia. Yhteensä 1.003 kurssia, 27.344 tuntia.	
Osaamis-, yrittäjyys ja elinkeino-ohjelma			
Luonnontiedelinjalle hakeneiden määrä	50	67	

Lukioon ensisijaisesti hakeneiden määrä	1250	1149	
Opiskelijamäärät kesälukiassa	400	450	
Opiskelijamäärät starttilukiotoiminnassa	30	40	
Asunto- ja maankäyttöohjelma			
Talousohjelma			
Tilat			
Kouluverkon kehittämissuohjelman 2009 – 2012 toteuttaminen	toteutus ohjelman mukaan	Toteutunut	
Uusi oppilaitosverkon kehittämissuohjelma 2013 - 2016		Käynnistyy, kun kam-pushankkeesta on saatu periaatepäätös	
Neliöt/ käyttäjä alenee			
Rakenteet			
Kasvatus- ja opetustoimen rakenneuudistuksen toteuttaminen	käynnissä	Toteutunut	
Henkilöstö			
Toimintaprosessien läpikäynti	prosessit yhdenmukaistettu	Toteutunut	
IT			
Hallinnon IT –järjestelmät tehokkaassa käytössä	ESS ja Populus käytössä	Toteutunut	
Uudet taloushallinnon järjestelmät	osallistutaan kehittämiseen	Toteutunut	

Henkilöstöohjelma	2008	2009	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011 Lukiot ja työväenopisto
Työvoiman käyttö (henkilötyövuosina, ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita)				318
Palkkamenojen kehitys (tiliryhmä 400)			13.504.844	13.760.030
Sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolo %)	2,54	2,66	2,55	Sisältyy opetus-toimen lukuihin
Työtapaturmat (tapaturmapoissaolo %)	0,07	0,06	0,05	Sisältyy opetus-toimen lukuihin
Varhemaksut			10.287	7.407

Kunta 10 -mittarit Kyselyt vuosina 2008 ja 2010 Tulokset raportoidaan v. 2009 ja 2011	2009	2011
Työnantajan suositteluinen (suosittelee %)		Sisältyy opetustoimen lukuihin
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus		Sisältyy opetustoimen lukuihin
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)		Sisältyy opetustoimen lukuihin
Työpaikan ilmapiiri		Sisältyy opetustoimen lukuihin

Palvelukokonaisuuksille asetettavat keskeiset operatiiviset tulostavoitteet					
Tulostavoitteet	Toteumat		TP	Tavoite	Toteutunut
	2008	2009	2010	2011	31.12.2011
Yo-kirjoitusten valtakunnalliset tulokset	18.82	18.84		18,80	18,67
Hallintokunnan kestävän kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla					
Kaupungin yhteiset tulostavoitteet/toimenpiteet			TP	Tavoite	Toteutunut
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähenemä/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähenemä kokonaispäästöissä			2010	2011	31.12.2011
Toimenpide: Laaditaan hallintokuntaakohtaiset kasvihuonepäästövähennyssuunnitelmat				laadittu	Alkukartoitus tehty ja suunnitelma laadittu
Toimenpide: Ekotukihenkilöiden nimeäminen hallintokuntaan				nimetty	Ekotukihenkilö nimetty
Energiatehokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatehokkuussopimus))			TP 2010	2011	
Toimenpide: Toteutetaan energiatehokkuussuunnitelmassa esitettyjä toimia hallintokunnissa					Toimenpiteet alkavat vuonna 2012
Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)			TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Erillishankinnoissa hallintokunnat määrittelevät Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä			Toteutettu	Toteutettu	Toteutunut
Hallintokunnan toimialakohtaiset kestävän kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet			TP	Tavoite	Toteutunut
Kirjataan hallintokunnan toimialakohtaisia kestävän kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.			2010	2011	31.12.2011
<i>Lisätään kestävän kehityksen ohjelmiin liittyvää koulutusta</i>					Ekotukihenkilöt on koulutettu
<i>Järjestetään koulutus- ja infotilaisuuksia Vihreä lippu -ohjelmasta ja oppilaitosten ympäristösertifikaatista</i>				koulutus- ja infotilaisuudet	Valonia järjestänyt

TALOUS								
Toteutumisvertailu 31.12.2011								
€		Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama	
Lukio- ja ammattiopetuslautakunta								
	T	9 398 684	7 329 997	22 000	7 351 997	6 787 108	-564 889	
	M	76 337 095	74 742 161	1 145 057	75 887 218	75 218 095	669 123	
	N	-66 938 411	-67 412 164	-1 123 057	-68 535 221	-68 430 987	104 234	
Investoinnit								
	M	0	30 000			42 805	-12 805	
	T	0	0			0	0	
	N	0	-30 000			-42 805	-12 805	

Virastopäällikön arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Opetustoimesta lukio- ja aikuiskoulutus yhdistettiin ammatti-instituutin kanssa valtuuston päätöksen mukaisesti 1.1.2011 ja samalla osa hallintohenkilöstöä siirrettiin kasvatus- ja opetusvirastoon. Lukio- ja ammattiopetuslautakunnan osalta valtakunnalliset ja paikalliset toiminnalliset tavoitteet toteutuivat hyvin ja talouden osalta erinomaisesti.

AMMATTIKORKEAKOULUN HALLITUS

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Rehtori	Juha Kettunen

Toiminta-ajatus:
Turun AMK:n tehtävänä on antaa monialaista korkeakouluopetusta sekä harjoittaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä Varsinais-Suomen työ- ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

Ohjelmista johdetut toimielimen sitovat tulostavoitteet ja kehittämistoimenpiteet			
Tulostavoitteet/kehittämistoimenpiteet			
Osaamis-, yrittäjyys ja elinkeino-ohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Vahvistetaan tutkimus- ja kehitysohjelmien mukaisia osaamisen painoaloja, jotka on määritellyt ammattikorkeakoulun strategiassa Mittari: ammattikorkeakoulu- tai ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet bioalan ja ICT-alan koulutusohjelmisissä (lkm)	280	275	
Tehostetaan koulutuksen läpäisyä (tutkinnon suorittaneiden osuus aloittaneista nousee). Mittari: Tutkinnon suorittaneet / 5 vuotta aikaisemmin aloittaneet, nuorten koulutus (%)	68	56	
Koulutus vastaa maakunnan osaamistarpeisiin. Mittari: Tutkinnon suorittaneiden sijoittuminen Varsinais-Suomeen (%)	75	77	
Vahvistetaan soveltavaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa. Haetaan kotimaista ja EU-rahoitusta toimintojen kehittämiseksi. Mittari: T&K-tulot/ toimintamenot (%)	7.7	7,5	

	Toteutumat			Tavoite	Toteutunut
	2007	2008	2009	2011	31.12.2011
Eroamisaste, normiaikaiset nuoret (%)	10,8	8,5	8,2	eroamisaste ei kasva	8,8
Eroamisaste, normiaikaiset aikuiset (%)	12,6	13,4	11,0	eroamisaste ei kasva	9,8

Talousohjelma	TA 2011	Toteutunut 31.12.2011
Ammattikorkeakoulun hallituksen (15.4.2010 § 62) ja kaupunginhallituksen (7.6.2010 § 356) päätösten mukaisesti nuorten tutkintoon johtava koulutus Loimaalla ja Uudessa-Kaupungissa päättyy. Koulutukset siirtyvät Turkuun vuodesta 2011.	toteutettu	toteutettu
Loimaalla ja Salossa vahvistetaan aikuiskoulutusta ja täydennyskoulutusta sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaa.	käynnistetty	käynnistetty
Aloitetaan Kupittaaan kampuksen suunnittelu. Kampus mahdollistaisi toiminnan keskittämisen, koulutusten synergiaedut, laajemmän opetustarjonnan ja tehokkaammat tukipalvelut.	käynnistetty	käynnistetty

Henkilöstöohjelma	2008	2009	2010	TA 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Työvoiman käyttö (henkilötyö- vuosina, ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita)	757	795	843	810	867	
Palkkamenojen kehitys (tiliryhmä 400)	28 935 903	30 916 850	33 608 899	34 058 881	35 826 149	
Sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolo %)	1,68	1,55	1,51	1,55	1,16	
Työtapaturmat (tapaturmapoissaolo %)	0,01	0,02	0,01	0,01	<0,01	
Varhemaksut	291 148	107 626	86 508	95 846	120 641	

Kunta 10 -mittarit Kyselyt vuosina 2008 ja 2010 Tulokset raportoidaan v. 2009 ja 2011	2009	2011	
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	68,0	70,64	
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	2,84	2,84	
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	67,0	66,51	
Työpaikan ilmapiiri	3,48	3,44	

Palvelukokonaisuuksille asetettavat keskeiset operatiiviset tulostavoitteet						
Tulostavoitteet	Toteumat		TP	Tavoite	Toteutunut	
	2008	2009	2010	2011	31.12.2011	
Suoritettavat ammattikorkeakoulututkin- not	1796	1334	1480	1591	1442	
Suoritettavat ylemmät ammattikorkea- koulututkinnot	38	46	85	70	96	

Hallintokunnan kestävän kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla			
Kaupungin yhteiset tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähemmän/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähemmän kokonaispäästöissä	2010	2011	31.12.2011
Toimenpide: Laaditaan hallintokuntaakohtaiset kasvihuonepäästövähennyssuunnitelmat (suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa)		laaditaan suunnitelma	suunnitelma tehty
Toimenpide: Ekotukihenkilön nimeäminen hallintokuntaan <i>Ekotukihenkilöiden määrä nousee ja vuonna 2015 jokaisessa toimipisteessä on koulutettu ekotukihenkilö</i>	nimetään edustaja	LM = 1	LM = 2
Energiatsehokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatsehokkuussopimus))	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Toteutetaan energiatsehokkuussuunnitelmassa esitettyjä toimia hallintokunnissa (Tämä on tehtävä yhteistyössä kaupungin kiinteistölaitoksen kanssa)		suunnitelmaa aloitellaan	suunnitelmaa ei ole aloitettu
Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Erillishankinnoissa hallintokunnat määrittelevät Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä (kestävän kehityksen kriteereitä)			
<ul style="list-style-type: none"> julkaistuissa tarjouspyynnöissä kriteerit huomioitu 		80 %	kriteerejä ei ole selkeästi määritely
<ul style="list-style-type: none"> sisäisissä hankinnoissa kriteerit huomioitu 		kriteerit määritellään	kriteerejä ei ole selkeästi määritely
Hallintokunnan toimialakohtaiset kestävän kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut
Kirjataan hallintokunnan toimialakohtaisia kestävän kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.	2010	2011	31.12.2011
<i>Kupittaan kampushanke (kampushanke tuo vähennyksiä hiilidioksidipäästöihin sekä tilojen että liikkumisen osalta)</i>		suunnittelu aloitettu	edetään ylläpitäjän päätösten mukaisesti
<i>Reilun kaupan kampushanke</i>		käynnistys	edennyt, toteutunee vuonna 2012
<i>Opiskelijoiden kestävän kehityksen opintopisteet (ympäristötietoisuuden lisääminen)</i>	7 000 op	10 000 op	seurantatietoja ei saada tietojärjestelmästä
<i>Turun AMK:n yhteiskuntavastuuraportti (kyllä/ei)</i>	kyllä	kyllä	kyllä
<i>Henkilökunnan ympäristötietoisuuden lisääminen (www.kestavakehitys.fi sivuja ja siellä olevaa kestävän kehityksen ohjeistusta jalkautetaan henkilökunnalle ja opiskelijoille)</i>		tiedotusta lisätään	tiedotusta on lisätty

Kv:	<i>Eroamisten määrää pyritään vähentämään kehittämällä edelleen ohjaus- ja neuvontapalveluja sekä painottamalla tutkintoihin johtavaa perusopetusta</i>
Toimenpiteet:	<i>Tutkintoon johtavaan koulutukseen käytettiin opetushallituksen kustannus-tilastojen perusteella lähes yhtä paljon rahoitusta kuin ammattikorkeakoulut keskimäärin. Ohjaus- ja neuvontapalveluiden kehittämishanke jatkui koulutuksen kehittämisohjelman toimintana. Ohjaus- ja neuvontahenkilöstön työnjakoa on määritelty, minkä jälkeen on mahdollista kiinnittää huomiota ko. henkilöstön yhteistyöhön ja sitä kautta saumattomien ohjaus- ja neuvontapalveluiden rakentamiseen. Henkilöstön ja opiskelijoiden intranetin (Messi) sisältöjä jäsennettiin uudelleen, jotta opiskelijat löytäisivät tarvittavaa tietoa entistä helpommin. Opiskelijoiden henkilökoh- taista ohjausta ja opintojen edistymisen seurantaan tehostaa käyttöönotettu eHOPS, joka sisältyy SoleOPS-järjestelmään. Ammattikorkeakoulun johtoryhmässä sovitun mukaisesti tutkintotavoitteen opintojen nopeuttamiseksi ja loppuun saattamiseksi haetaan uusia keinoja kevään 2012 aikana.</i>

TALOUS**Toteutumisvertailu 31.12.2011**

€	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama
Ammattikorkeakoulun hallitus						
N	-55 874 688	-58 539 000	-533 431	-59 072 431	-58 896 238	176 193
Investoinnit						
M	0	0		0	65 000	-65 000
T	0	0		0		0
N	0	0		0	-65 000	-65 000

Virastopäällikön arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet melko hyvin.

Nettomenot jäivät ennakoitua pienemmiksi. Syynä olivat lähinnä vasta tilivuoden jälkeen ilmenneet menoerien odottamattomat pienentämiset.

Turun AMK on toteuttanut strategian painoalueiden mukaista soveltavaa T&K-toimintaa, jonka ulkoisen rahoituksen tavoite ylitettiin. Tulevina vuosina tavoitellaan ulkoisen rahoituksen voimakasta kasvua, jotta henkilöstön työpaikat voidaan turvata OKM:n toteuttamien leikkausten jälkeen.

Turun AMK vastaa maakunnan osaamistarpeisiin, mistä kertoo tutkinnon suorittaneiden sijoittuminen Varsinais-Suomeen (77 %). Tiedot perustuvat turkulaisten korkeakoulujen yhteiseen seuranta-aineistoon.

Käyttötalouden tiukkuudesta johtuva opetustarjonnan vähentäminen heikentää koulutuksen läpäisyä ja johtaa tutkintojen viivästymiseen. Tutkintotavoitteiden saavuttaminen on vaikeaa. Ylemmän AMK-tutkinnon tavoite ylitettiin 37%:lla, mutta ammattikorkeakoulututkintojen osalta jäätin tavoitteesta 9,4 % eli 149 kpl. Turun AMK:n johtoryhmässä sovittiin, että tulosalueet miettivät yhdessä opettajatuutorien ja opinto-ohjaajien kanssa, mitä menettelytapoja tulosalue kehittää opintojen nopeuttamiseksi ja loppuun saattamiseksi. Asiaa tarkastellaan uudelleen loppukevällä AMK:n johtoryhmässä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilaston mukaan läpäisymittarilla Tutkinnon suorittaneet / 5 vuotta aikaisemmin aloittaneet oli Turun AMK:ssa. 62,7 % ja kaikilla ammattikorkeakouluilla keskimäärin 59,9 %. Opiskelijoiden keskeyttäminen on hallinnassa, vaikka nuorten koulutuksen keskeyttäneiden osuus hieman nousi.

Henkilöstötavoitteet saavutettiin hyvin. Kunta 10-kyselyn osoittamien kehittämiskohtien (kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, työilmapiiiri) korjaamiseksi käynnistettiin Työterveyslaitoksen kanssa koko ammattikorkeakoulun yhteinen työhyvinvoinnin kehittämishanke.

Kestävän kehityksen tavoitteiden suuntaan on edetty kohtuullisesti. Kestävän kehityksen koulutusohjelma ehdotettiin lakkautettavaksi, mutta kestävän kehityksen ja ympäristöalan osaaminen pyritään turvaamaan uuden ympäristöteknologian koulutusohjelman tukemana hanketoimintana.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Alueelle saatavan ulkoisen rahoituksen osuus yhtiön oman toiminnan kautta suhteessa Turun kaupungin panostukseen. (kerroin ja t€) = (Hankkeiden budjetoitu ulkoinen rahoitus 2011 / kaupungilta laskutettu kuntaraha 2011) (1.612.497€/69.735,50€)				13,6	8,0	23,12	
Kontaktien määrä meri- ja metalliteollisuuden yrityksiin				1 628	1 100	954	
Käyttötunnit (oppilaitokset)	2 500	3 454	3 062	4 368	4 000	4 074	
Käyttötunnit (teollisuus)	5 800	8 172	2 048	1 542	2 000	4 964	
Yritykset projekteissa, kpl	30	60	65	187	250	124	
joista meriklusterin verkostoyrityksiä, kpl				150	80	114	
Tilojen ja laitteiden käyttöaste (käyttötunnit / 7h * 5pv * 48 vko * 10 yksikköä)	60 %	55 %	25 %	35 %	30 %	54%	

TALOUDELLISET TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Liikevaihto (1.000 €)	868	1 043	613	654	620	652	
Liiketoiminnan muut tuotot (1.000 €)	841	1 571	1 662	1 869	1 950	2 116	
Kaupungin panostus (1.000 €)		870	800	650	650	650	
Liikevoitto/tappio (1 000 €)	-177	303	31	136	30	17	

Tilikauden tulos/tappio (1 000 €)	-174	308	28	90	30	19	
Sijoitetun pääoman tuotto, ROI (%)	-43,8	51,3	4,9	20,4		2	
Oman pääoman tuotto, ROE (%)	-	-	300	199		14	
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	0	0	0	0	0	0	
Nettoinvestoinnit, (1.000 €)	73	79	20	12	5	16	
Gearing (nettovelkaantumisaste), %	-	-	2 065	402		448	
Omavaraisuusaste %	-41,3	-0,3	2,3	11,1		12	

Toimitusjohtajan yhteenveto toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Koneteknologiakeskuksen tilojen käyttö on lisääntynyt erittäin myönteisesti. Turun ammatti-instituutin ja Turun ammattikorkeakoulun käyttö kehittyi positiivisesti ja toteutui suunnitellusti, mutta suunniteltuihin työvoimakoulutuksiin (TuAKK) on ollut erittäin vaikeaa saada opiskelijoita. Yritysyhteistyön kehittyminen on tuonut ennakoitua enemmän käyttötunteja, mutta yritysten mukaan saaminen projekteihin on ollut odotettua hitaampaa talouden yleistilanteesta johtuen. Turvallisen ja monikäyttöisen laserympäristön valmistuminen syksyllä 2011 lisäsi yritysten kiinnostusta. Koneteknologiakeskuksen toiminnasta on koottu vuosiraportti.

Meriklusteriohjelman toiminnan kannalta keskeistä oli päätös perustaa Lounaisrannikon Meriteollisuuden Innovaatioalusta. Innovaatioalusta on yhteistoimintamalli, joka integroi alueen meriteollisuuden rakenteet, toimijat ja osaamisen nykyistä tiiviimpään yhteistyöhön. Toiminnalla tehostetaan koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoimia elinkeinoelämän sekä yliopistojen ja korkeakoulujen rajapinnassa. Suurena kansainvälisenä toimenpiteenä oli Brasilia-yhteistyön laajeneminen yritysyhteistyöstä sekä tutkimus- ja oppilaitosten väliseksi sopimuksiksi. Toiminta vuonna 2011 oli muutenkin myönteistä, koska koko klusteri arvioitiin TEM:n arvioinnissa parhaaksi osaamis-klusteriksi.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010			
Arviointikriteerit							
Markkinaosuus, %	4,30	4,46	4,10	3,90	4,40	4,4	
lentomatkustajamäärien kehitys (1.000 kpl) laivamatkustajamäärien kehitys (1.000 kpl)	309	318 +3,0%	278 -12,6%	357 300	357 300	377 3.5 milj	
Yhtiön Internet myynti (matkailupaketit ja mökit) (1.000 €)		176	211	220	500	490	
Verkkosivujen kävijämäärä (vuodesta 2011 alkaen) (1.000 kpl)	47	176	211	221	550	545	
Kulttuuripääkaupunkia tukevat uudet matkailutuotteet ja -hankkeet (lkm)				4	6	15	

TALOUDELLISET TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010			
Arviointikriteerit							
Liikevaihto (1.000 €)	827	1 115	1 248	1 182	1 609	1 416	
Liikevoitto (1.000 €)	43	53	28	4	29	54	
Tilikauden tulos (1.000 €)	43	53	27	3	29	36	
Kaupungin avustukset (1.000 €)	0	0	0	0	0	0	
Sijoitetun pääoman tuotto %, ROI	12,9	14	7	1	7	11,9	
Oman pääoman tuotto %, ROE	78	14	6	1	6	7,8	

Osinkotuotto kaupungille, (1.000 €)	0	0	0	0	0	0	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	0	0	23	56	0	0	
Gearing (nettovelkaantumisaste) %				-29,4		-50,6	
Omavaraisuusaste %				76,9	75	69,1	

Toimitusjohtajan yhteenveto toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Tavoitteet toteutuivat hyvin. Liikevaihto oli arvioitu suuremmaksi, koska oli varauduttu eräiden suorien lentoyhteyksin ja tätä kautta yhteismarkkinoinnin kampanjoinnin alkamiseen jo vuonna 2011. Matkailupakettimyynnistä ohjautui suuri osa ja koululaisretket kokonaan suoraan 2011-säätiöön/Logomoon. Suosittelimme Tuli on irti/Only a Game – näyttelyitä kaikille koululaisryhmille.

Kun majoitusvuorokaudet Suomessa nousivat vuonna 2011 3,9%, oli nousu Turussa 7,5% eli huomattavasti muuta maata suurempi.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Koulutuksen vastaaminen rakennemuutokseen, opiskelijamäärän kasvu (hlöä)					200	261	
Maahanmuuttajakoulutus:							
i) opiskelijatyöpäivät		58 451	64 556	65 000	67 000	60 000	
ii) opiskelijamäärä		1 008	1 169	1 200	1 250	1 312	
Työllistyvyys, tutkintotavoitteinen työvoimapolitiittinen koulutus, valtakunnallinen keskiarvo n. 55 % ennen vuotta 2009		60 %	50 %	76 %	50 %	arvio 50 %	
Opiskelijatytytyväisyys, asteikko 0 – 5		4,1	4,1	4,0	4,1	4,0	
Työnantajatytytyväisyys, asteikko 0 - 5		4,0	4,1	4,1	4,1	4,0	

TALOUDELLISET TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Varsinaisen toiminnan tuotot (1.000 €)	13.342	14.096	21.005	20.263	21.000	20.037	
Omatoiminen tuotto/kulujäämä (1.000 €)	902	521	1.035	1.288	1.250	776	
Yli/alijäämä ennen tilinpäätössiirtoja (1.000 €)	948	568	1.081	1.389	1.350	822	
Oman pääoman tuotto %, ROE		2,8	7,1	8,3	6,7	4	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)		386	1.091	1.100	800	4.266	
Omavaraisuusaste %	82	81	77	79	82	77	

Hallituksen puheenjohtajan/Talousjohtajan yhteenveto toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Pääosin oppisopimuskoulutuksen opiskelijamäärän väheneminen aiheutti sekä liikevaihdon että kannattavuuden toteutumisen alle tavoitelukujen.

Ympäristötoimen tavoitteiden toteutuminen 1.1.- 31.12.2011

Ympäristötoimen sektorilla otettiin vuoden 2012 alussa käyttöön Tekla Oy:n tekemä sähköinen palautejärjestelmä, jonka avulla kaupunki voi vastaanottaa karttapohjaista palautetta. Paikalla – palvelun kautta kaupungin asukkaat voivat ottaa yhteyttä kaupungin teknisiin palveluihin internetin kautta mihin tahansa vuorokauden aikaan. Lähetetyt viestit tallentuvat järjestelmään, jossa asiakaspalvelusihteerit käsittelevät ja välittävät ne eteenpäin kaupungin asiantuntijoille seuraavien arkipäivien aikana. Palautetta voi antaa tällä hetkellä mm. kaduista, ulkoliikuntapaikoista, viheralueista, vesihuoltoasioista, kartoista ja osoitteista. Palaute voi liittyä korjaustarpeeseen tai se voi olla yleisempää kehittämisspalautetta. Järjestelmän kautta voi lisäksi ehdottaa ympäristötalkoita. Paikalla -palvelu löytyy www-osoitteesta <http://www.turku.fi/paikalla>.

Osallistuminen Euroopan kulttuuripääkaupunkivuoteen näkyi mm. kesäkauden aikana keskustaa-alueen ylläpidon merkittävänä tehostamisena, puitteiden luomisena kulttuuripääkaupunkivuoden tapahtumien onnistumiselle ja investointeina kuten nosturitaideteoksen entisöintiä.

Virastojen tavoitteiden toteutuminen

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen talous toteutui suunnitellusti ja toiminnalliset tavoitteet toteutuivat palvelutasopäätöksen mukaisesti. Suunniteltuja valtionosuuksia investointimeinonin jäi saamatta n. 0,6 milj. euroa ja kunnille palautettava maksuosuus vuodelta 2010 oli 0,4 milj. euroa.

Pelastustoimen paloasemaverkostosta on aluepelastuslautakunnan päätös vuodelta 2007 (visio 2017). Tuon päätöksen mukaisesti on pelastuslaitoksella valmisteltu Liedon nykyisen paloaseman ja Turun Jaanin paloaseman toimintojen keskittämistä yhdelle uudelle paloasemalle Liedon Loukinaisiin. Paloaseman odotetaan valmistuvan huhtikuussa 2012. Valmistella on myös Raision ja Naantalin paloasemien yhdistäminen v. 2014.

Joukkoliikennelautakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat hyvin. Toimintakate parani 0,2 milj. euroa ja subventiotarve laski lähes prosenttiin suunnitellusta. Lipputulotavoite toteutui suunnitellusti (19,1 milj. euroa). Matkamäärä lisääntyi n. 546 000 matkalla ja valtuuston edellyttämä 2 prosenttien matkamäärän kasvu ylitettiin nyt toisena vuotena peräkkäin. Joukkoliikennetuesta toteutui 1,2 milj. euroa, mikä jäi 0,3 milj. euroa suunnitellusta. Joukkoliikennelautakunnan nettomenojen kasvu oli 5,7 prosenttia vuoteen 2010 verrattuna. Liikenne lisääntyi noin 169 000 linjakilometriä, mikä vastaa 1,6 prosentin lisäystä vuoteen 2010 verrattuna. Seudullisen joukkoliikenteeseen liittyvät viranomaistehtävät siirtyivät 1.1.2012 lukien Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle.

Ympäristö- ja kaavoituslautakunnan toimintakate - 6,7 milj. euroa toteutui lähes suunnitellusti. Strategisten asemakaavojen toteutuminen jäi selvästi alle tavoitetason, vaikka kerrostalokaa-

voituksen tavoitteet ylittyivät. Yhtenä painopisteenä on ollut kaupunkiseudun rakennemallin valmistelu ja mallin linjauksia noudatetaan valmisteilla olevissa maakunta- ja yleiskaavoissa.

Vuoden 2011 tilinpäätöksessä pientalokaavoituksen tulos on huono. Toisaalta myös kaavoitusprosessit ovat pitkiä eivätkä kaavojen valmistumiset kohdennu välttämättä tasaisesti peräkkäisille vuosille. Asunto- ja maankäyttöohjelman kautta johdetut kaavoitustavoitteet perustuivat alun perin 200.000 asukkaan ja 100.000 työpaikan visionäärisiin tavoitteisiin. Tulevaisuudessa tavoitteet tulisi johtaa aiempaa voimakkaammin yleiskaavallisten tavoitteiden näkökulmasta.

Vuoden 2011 aikana on valmisteltu pohjoiseen Yli-Maariaan kooltaan ihanteellinen Koskenurmen asemakaava, missä on kerralla tulossa 50.450 k-m² rakennusoikeutta pääasiassa omakoti- ja pientalokortteleihin. Kaava valmistuu kuitenkin vasta vuoden 2012 tilinpäätökseen. Vastaava pientaloasemakaava Yli-Maariaan Vakiniitun alueelle vahvistui jo vuonna 2010. Siinä oli rakennusoikeutta omakoti- ja pientalorakentamisella 67.872 k-m².

Molemmista edellä mainituissa asemakaavoissa kaupunki omistaa suurimman osan maa-alueesta. Yhtä suuria kokonaisuuksia ei pystytä jatkossa kaavoittamaan ilman merkittävää maanhankintaa joko vapaaehtoisin kaupoin tai lunastusmenettelyin.

Pientalokaavoituksen hankaluudet eivät ole vuosien kuluessa poistuneet ja ongelmana on edelleen sirpaleinen yksityinen maanomistus. Pientalokaavoitus vaatii runsaasti raaka-maata. Esimerkiksi Vakiniitun kaava-alueen pinta-ala on noin 125 ha ja rakennusoikeus erityyppisiin pientaloihin noin 68.000 k-m². Koskenurmen vastaavat luvut ovat noin 81 ha ja 50.000 k-m². Vireillä olevan Jäkärilän Kailan osalta pinta-ala on 70 ha, johon mahtuu alustavan arvion mukaan noin 80 AO -tonttia, mikä vastaisi noin 45.000 k-em² rakennusoikeutta.

Karkealla tasolla kaupunki tarvitsee vuodessa noin 180 ha uusia raakamaa-aluetta, jotta sen olisi mahdollista toteuttaa tavoitteen mukaiset noin 90.000 k-m² pientalorakennusoikeutta. Yleiskaavoissa esitetyt pientaloaluevaraukset alkavat olla käytetty ja osayleiskaavojen tarkistuksille olisi siten muodostumassa tarvetta. Ongelmana on lisäksi se, että myös maakuntakaavassa Turulle osoitetut pientaloaluereservit alkavat olla käytetty.

Hirvensalossa parhaimmat vapaat alueet on kohta asemakaavoitettu ja jäljellä on enää sirpaleisia yksityisiä maita. Yksityiselle maalle kaavoitettaessa laadittavan maanomistajan ja kaupungin välille solmittavan maankäyttösopimuksen aikaansaaminen on usein hidasta. Toisaalta yksityisillä suunnitteluvarausalueilla on edelleen tyhjiä tontteja luovuttamatta, vaikka kunnallistekniikka rakennettu esimerkiksi Toijaisissa, Lauttarannassa ja Pansiossa. Hirvensalossa osayleiskaavan mukaiset aluevaraukset ovat lisäksi hupenemassa ja uudet aluevaraukset edellyttävät useissa kohteissa maakuntakaavan tarkistusta.

Rakennuslautakunnan taloudellinen tavoite, toimintakulut -0,1 milj. euroa, toteutui suunnitellusti. Rakennusvalvontaviranomaisen päätöksistä tehdyt valitukset (1,6 % päätöksistä) kasvoivat hieman edellisen vuoden tasosta, mutta valitusviranomaisten käsittelyssä menestyneiden määrän (31 % käsitellyistä) laski selvästi. Myönnettyjen rakennus- ja toimenpidelupien määrä

oli 4 % enemmän kuin vuonna 2010. Rakennuslupien keskimääräinen käsittelyaika (31 vrk) parani vuorokaudella vuoden 2010 tilanteesta.

Liikelaitosten tavoitteiden toteutuminen

Kiinteistöliikelaitoksen liikevaihto 59,5 milj. euroa kasvoi suunnitellusta 4,4 milj. euroa, mikä johtui mm. maanvuokratulojen lisääntymisestä sekä maankäyttösopimustulojen jaksottamisesta vastaamaan Telakkarannan, Kakolan ja Alfa Barkerin kaava-alueiden toteutuneita investointimenoja.

Yhtiömuotoisen asuntotuotannon ja elinkeinotonttien luovutukset olivat yhteensä 118 447 kerros-m², josta vuokraluovutuksien osuus oli 37 prosenttia. Omakotitonttien luovutukset uudistuantoon tehtiin pääsääntöisesti vuokrattuna (35/46 kpl). Vuokrattujen omakotitonttien omaksi lunastamisia tehtiin 13 kpl. Omakotitonttien ja yhtiömuotoisen asuntotuotannon luovutustavoitteet eivät toteutuneet suunnitellusti. Kiinteistöjen myyntitulot olivat 16,1 milj. euroa (TA 21,0 milj. euroa), josta tonttiluovutusten osuus oli 14,9 milj. euroa ja rakennusten 1,2 milj. euroa. Liiketoiminnan muut tuotot jäivät 5,4 milj. euroa suunnitellusta, josta toteutumattomien myyntivoittojen osuus oli 1,2 milj. euroa ja budjetoitu kattamaton tulo 4,0 milj. euroa. Kaupungin laatimien investointien poistoaikojen muutos vähensi toteutuneita poistoja noin 1,8 milj. euroa suunnitellusta. Kiinteistöliikelaitoksen sitova käyttökatetavoite ylittyi kuitenkin 1,0 milj. euroa suunnitellusta (36,1 milj. euroa). Kiinteistöliikelaitoksen tuloutus/korko kaupungille muodostui peruspääoman 4,5 milj. euron ja 1,2 milj. euron lainojen koroista. Myllysilan uudelleenrakentamisen investointimenoja vastaava summa 7,6 milj. euroa kirjattiin satunnaisiin tuloihin.

Kiinteistöliikelaitoksen investointimenot olivat yhteensä 39,1 milj. euroa (TA 36,6 milj. euroa). Uudis- ja laajennusinvestointikohteita olivat mm. Alfa Barkerin, Kakolan, Kuninkojanlaakson, Kupittaa 10, Lentokentän eteläpuolen, Peippolan, Telakkarannan ja Vakiniitun kaava-alueet. Muita valmistuneita kohteita olivat mm. Uusi Myllysilta, Messukentän katu ja -silta sekä virkistysalueiden rakentaminen (Vepsä, Maisaari, Saaronniemi) ja Paavo Nurmen Stadion.

Vesiliikelaitokselle asetetut sitovat tavoitteet saavutettiin. Käyttökate ylittyi 2,3 milj. euroa (TA 14,6 milj. euroa), sillä budjetoituja menoja jäi toteutumatta. Tekopohjavesilaitoksen käyttöönotto viivästyi ja veden ostot alittuivat suunnitellusta. Korvausta peruspääomasta tuloutettiin sitovan tavoitteen mukaisesti 6,2 milj. euroa ja vanhan keskuspuhdistamon rakenteiden purkukustannuksista kirjattiin pakollinen varaus 0,15 milj. euroa.

Vesiliikelaitoksen investointimenot vuonna 2011 olivat 11,6 milj. euroa, josta uusien kaava-alueiden verkostojen osuus oli 4,5 milj. euroa. Vesi- ja viemäriverkostoa rakennettiin uusille kaava-alueille Raunistulassa (Alfa Barker), Kakolassa, Kuninkojanlaaksossa, lentokentän eteläpuolella, Peippolassa ja Vakiniitussa. Uudisrakentamisinvestointien rahoittamiseksi oli mahdollista tehdä 3,4 milj. euroa rahoitusaliijäämää valtuuston päätöksen mukaisesti. Lopulliseksi rahoitusaliijäämäksi muodostui kuitenkin vain 0,7 milj. euroa. Verkostojen saneeraukseen käy-

tettiin 6,8 milj. euroa, josta viemäriverkoston osuus oli 5,1 milj. euroa.

Vesiliikelaitos on vähentänyt hulevesien aiheuttamaa vesistökuormitusta saneeraamalla viemäriverkostoa ja kehittämällä erillisviemärintiä. Tulokset näkyvät Kakolaan johdetun jäteveden määrässä ja viemäriverkoston ohituksissa. Määrät kuitenkin nousivat edellisestä vuodesta runsaasti, sillä vuosi oli poikkeuksellisen sateinen ja kevään sulamiskausi tavanomaista hankalampi. Vuoteen 2008 verrattuna, joka oli sääoloiltaan vastaava, viemäriverkoston ohitukset vähenivät puoleen ja vähäisemmän huleveden ansioista puhdistamolle johdetun jätevesimäärä aleni noin 30 prosenttia. Saneerauskohteista suurimpia olivat Suikkilantien, Markkulantien, Kupittaankadun, Länsikaaren, Pahanienkadun ja Puistomäenkadun vesihuollon saneeraukset. Vesijohtoverkoston saneerauksissa jäätiin uusiutumisaikatavoitteesta, mikä näkyy jonkin verran laskuttamattoman veden määrässä.

Seudullisen vesihuolto-yhtiön perustamisen esiselvitys valmistui alkuvuodesta 2011. Selvityksessä olivat mukana kaikki Turun seudullisten laitosten osakkaat. Kunnat ratkaisivat selvityksen perusteella halukkuutensa jatkaa yhtiön perustamisen valmistelua. Tavoiteaikataulua tarkennettiin siten, että yhtiö voisi aloittaa toimintansa vuoden 2014 alusta.

Satamaliikelaitoksen käyttökate 10,9 milj. euroa heikkeni suunnitellusta 0,5 milj. euroa. Liikevaihto ei kehittynyt riittävästi taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Talouden hidastuminen vuoden loppupuoliskolla näkyi etenkin Turun Sataman tavaraliikenteessä. Pääasiallisena syynä tähän oli euron kriisistä johtuva voimakas talouden hidastuma ja telakkatoiminnan hiljentyminen Turussa. Satamaliikelaitoksen liikevaihto 22,8 milj. euroa jäi 0,9 milj. euroa suunnitellusta ja aleni vuoteen 2010 verrattuna 4,0 prosenttia. Verrattaessa liikenteen avainlukuja edellisvuoteen kokonaistavaraliikenne oli 2,8 miljoonaa tonnia, mikä oli 6,5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2010. Aluskäyntien määrä pysyi lähes ennallaan ja matkustajaliikenne laskenut 2,8 prosenttia. Liikelyijäämä kasvoi 0,2 milj. eurolla 6,4 milj. euroon. Liikelyijäämän paranemiseen vaikutti kantasatamassa sijaitsevan Linnan kiinteistön myynti vuoden alussa Åbo Akademin säätiölle sekä henkilöstö- ja materiaalikulujen lasku edellisvuoteen verrattuna. Satama kirjasi rahoituskuluina 0,4 milj. euroa joukkovelkakirjalainasaatavasta Elcotek Oyj:n konkurssin seurauksena. Korvausta peruspääomasta tuloutettiin 6,0 milj. euroa sitovan tavoitteen mukaisesti.

Satamaliikelaitoksen investointimenot olivat 5,7 milj. euroa. Merkittävimmät investoinnit olivat Viking Line'n alueen laajennus sekä Pansion sataman siirtokuormaushallin hankinta ja kunnostus jakeluvarastoksi. Turun Satama on tarkoitus yhtiöittää lainsäädännöllisten muutosten perusteella siten, että operatiivinen organisaatio on järjestetty vastaamaan yhtiörakennetta ja osakeyhtiö voi käynnistää toimintansa vuoden 2013 alusta.

Tilaliikelaitoksen käyttökate 56,8 milj. euroa ylittyi 2,8 milj. euroa suunnitellusta. Liikevaihto ja valmistus omaan käyttöön kasvoivat yhteensä 2,6 milj. euroa budjetoidusta. Rakennusten ja toimitilojen myyntivoitot jäivät 2,6 milj. euroa tavoitteesta. Merkittävimpänä kohteena oli Kristiinankatu 1 kiinteistökaupan loppuunsaattaminen. Käyttömenojen pientyminen 1,3 milj. euroa ja vastaava poistojen lasku paransivat toteutunutta käyttökateä. Korvausta peruspääomasta tu-

loutettiin sitovan tavoitteen mukaisesti 26,1 milj. euroa. Investointivaroilla toteutettujen kohteiden (Pääkirjasto, Vähä-Heikkilän koulu ja Hirvensalon/Haarlan koulu) kertynyttä poistoeroa purettiin suunnitelmapoistojen määrällä, yhteensä 0,9 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä oli 5,8 milj. euroa.

Tilaliikelaitoksen investointimenojen toteutuma, 47,9 milj. euroa, alittui yhteensä 10,5 milj. euroa suunnitellusta. Uudisinvestointien toteutuma oli 10,1 milj. euroa. Valmistuneita kohteita olivat mm. Paattisten koulu, Lakkatien lastenkoti ja eläinhoitola. Korvausinvestointien toteutuma oli 37,7 milj. euroa. Merkittävimpiä peruskorjauskohteita olivat mm. Puutarhakadun koulurakennus (Puolalanmäen koulu), Psykiatrian talo 6, Säkäkadun päiväkotit ja Impivaaran uimahalli. Muiden peruskorjauskohteiden investointimenojen toteutuma oli noin 70 prosenttia suunnitellusta.

Rakennemuutos johti yhtiöiden perustamiseen

Omistajapolitiikan mukainen ympäristötoimen sektorin rakennemuutos näkyi voimakkaasti tuottajaliikelaitosten tilikauden toiminnassa. Kiinteistöpalvelu-, Talotoimi-, Kunnallistekniikka- ja Viherliikelaitosten organisaatioita uudistettiin tulevaa yhtiöittämistä silmälläpitäen. Vuosi 2011 oli tuottajaliikelaitosten kolmas ja viimeinen toimintavuosi kunnallisina liikelaitoksina. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti Kunnallistekniikka- Viher- Talotoimi- ja Kiinteistöpalveluliikelaitosten toiminnot yhtiöitettiin ja yritykset aloittivat 2012 alussa kolmena uutena tytäryhtiönä Turku-konsernissa (Turun Seudun Kuntatekniikka Oy, Turun Seudun Rakennustekniikka Oy ja Turun Seudun Kiinteistöpalvelu Oy).

Kunnallistekniikkaliikelaitoksen käyttökate heikkeni 1,2 milj. euroa tavoitetasosta. Muutokset ylläpito- ja investointisopimuksissa laskivat liikelaitoksen liikevaihtoa, joka jäi 0,8 milj. euroa suunnitellusta. Lisäksi ajoneuvokaluston siirto hankinta- ja logistiikkakeskukseen vähensi kaluston vuokratuottoja. Kustannustason nousu, jota ei saatu siirrettyä hintoihin sekä liikelaitokselle syntyneet kertaluonteiset yhtiöittämisskulut kasvattivat samalla käyttömenoja. Korvaus pääomasta tuloutettiin sitovan tavoitteen mukaisesti. Osana yhtiöittämisvalmistelua varikon tilannetta edelleen kartoitettiin ja arvioitiin varikon roolia jatkossa. Kartoituksen ja arvioinnin tuloksista päättämisen jatkotoimet päätettiin jättää uudelle yhtiölle.

Viherliikelaitoksen käyttökate kasvoi hieman suunnitellusta, vaikka liikevaihto laski budjetoidusta. Ylläpidon alueurakoinnin kilpailutuksen seurauksena Viherliikelaitoksen toimintavoimien aleni jonkin verran, mikä näkyi ylläpidettyjen hehtaarien määrän ja liikevaihdon laskuna. Käyttömenoja kuitenkin kyettiin vähentämään tuloja vastaavasti. Korvausta pääomasta tuloutettiin sitovan tavoitteen mukaisesti.

Talotoimiliikelaitoksessa käyttökate laski 1,0 milj. euroa tavoitetasosta. Muutamien hankkeiden tulojen ja menojen jaksottuminen eri tilikausille vaikutti vuoden 2011 tulosta heikentävästi noin 820.000 euroa. Lisäksi liikelaitoksen kustannuslaskennassa ja laskutuksessa käytetyt tekniset yleiskulukertoimet olivat alkuvuodesta liian pieniä ja ne korjattiin keväällä 2011. Korvausta

peruspääomasta tuloutettiin sitovan tavoitteen mukaisesti. Talotoimiliikelaitos osallistui vuoden aikana kahteen indikaatiiviseen tarjouskilpailuun, joissa toisessa hävittiin voittajalle noin 8 % ja toinen hävittiin selvästi.

Kiinteistöpalveluliikelaitoksen käyttökate saavutettiin suunnitellusti. Toimintavolyymi kasvoi vuonna 2011, kun Ammatti-instituutista ja Ammattikorkeakoulusta siivous- ja vahtimestaripalvelujen jatkokeskittäminen toteutettiin. Liikevaihto ja käyttömenot kasvoivat toimintavolyymien ja henkilötövuosien suhteessa.

Apulaiskaupunginjohtajan valvontavastuulla olevien strategisten yhtiöiden tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2011 seurattavat kiinteistöyhtiöt jakautuvat liiketoimintansa mukaan kahteen pääryhmään - Asuntoyhtiöihin (TVT Asunnot Oy, Turun ylioppilaskyläsäätiö, Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy) ja toimitilayhtiöihin (Turun Teknologikiinteistöt Oy ja Koy Turun Monitoimihalli).

Toimintavuotta voitaneen pitää normaalina ja yhtiöiden toiminta sekä talous toteutuivat pääpiirteissään asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Seurannan piirissä ei ollut Turun Osakehuoneistot Oy, joka oli tarkoitus myydä vuoden 2011 kuussa. Myyntiprosessissa ei edetty, koska saadut tarjoukset eivät olleet riittäviä. Myyntiprosessin aikana yhtiö on toiminut normaalisti ja pysynyt asettamassaan talousarviossa.

TVT Asunnot Oy:n toiminnalliset ja taloudelliset eivät ole vertailukelpoisia edellisten vuosien kanssa johtuen 2010 tapahtuneista fuusiosta ja diffuusiosta. Vuosi 2011 on siten TVT Asunnot Oy:n ensimmäinen varsinainen tilivuosi. Yhtiön käyttöastetavoite ylittyi ollen 97,2 %. Yhtiön liikevaihto oli 65,0 milj. euroa, mikä jäi tavoitteesta 1,1 milj. euroa. Liikevoitto oli 13,7 milj. euroa ja tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja 2,7 milj. euroa. Molemmat ylittivät tavoitteen. Yhtiön kaupungilta ottama 28,0 milj. euron pääomallinen nosti yhtiön nettovelkaantumisasastetta ja laski omavaraisuusastetta lähelle fuusiota ja diffuusiota edeltävää tasoa. Nettoinvestoinnit ylittivät suunnitellut ollen 3,0 milj. euron sijasta 7,6 milj. euroa. Ylitys johtui aiemmin aloitettavaksi kaavailtujen hankkeiden aloituksen siirtymisestä.

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy:n käyttöaste oli 95,7 %, se jäi selvästi tavoitteena olleesta 98,0 %:sta ja laskua viimevuoden toteutuneeseen oli 1,0 % -yksikköä. Lasku johtui pääasiassa telakan tilanteen aiheuttamasta kysynnän laskusta tietyillä asuntoalueilla. Tyhjiä asuntoja oli tilikauden lopussa 78 kappaletta. Yhtiön liikevaihto jäi noin 0,3 milj. euroa suunnitellusta 18,0 milj. eurosta. Yhtiön liikevoitto jäi samoin ~0,3 milj. euroa 3,8 milj. euron tavoitteesta. Tilikauden voitto ennen tilinpäätössiirtoja ylitti silti tavoitteen 0,2 milj. eurolla ollen 0,9 milj. euroa. Yhtiön nettoinvestoinnit jäivät 8,5 milj. euron tavoitteesta ja olivat 6,4 milj. euroa.

Turun ylioppilaskyläsäätiön asuntojen käyttöaste oli 96,5 % ja se ylitti tavoitteen 1,5 %-yksiköllä. Myös Säätiön liikevaihto kehittyi tavoitteita paremmin (23,5 milj. euroa), mutta liikevoiton (4,4 milj. euroa) ja tilikauden voiton (0,5 milj. euroa) osalta jäätin tavoitteesta. Oman pääoman tuotto prosentti jäi alle puoleen (tot. 2,2 %) tavoitellusta 4,5 %:sta. Nettovelkaantumisasaste aleni ja omavaraisuusaste parani. Nettoinvestoinnit jäivät suunnitellusta.

Turun Teknologiakiinteistöt Oy: Kupittaa alueelle muodostettu Turun Teknologiakiinteistöt Oy aloitti toimintansa helmikuussa 2011. Käyttöaste- ja liikevaihtotavoitteet ylittyivät, mutta liikevoitto ja sijoitetun pääoman tuotto jäivät tavoitteesta. Tämä johtui pitkälti siitä, että ICT-talon kauppahinnassa ollutta, noin 2,0 milj. euron, lainanpurkukustannusta ei tavoitelukuja asetettaessa oltu huomioitu. Nettovelkaantumisaste (Gearing) oli tavoitetta selvästi korkeampi, mikä johtuu tavoiteasetannassa käytetystä erilaisesta laskutavasta. Ensimmäistä vuottaan toimivan yhtiön raportointivalmius oli yhtiön konsernirakenteesta johtuen vielä puutteelliset, mutta paranevat ensi vuodeksi, kun isännöinti- ja kirjanpito saadaan keskitettyä.

Koy Turun Monitoimihallin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat lähes tavoitteiden mukaisesti, vaikka käyttöasteet olivat laskussa. Varsinkin areenahuoneiston muut kuin jääkiekkotapahtuvat vähenivät 25:stä 17:ään eli 32 %. Vähentyneestä käytöstä huolimatta liikevaihto ylitti asetetun tavoitteen 0,2 milj. eurolla. Käyttökate nousi 17 %. Vieraan pääoman määrä väheni, mutta ei asetetun tavoitteen mukaisesti, koska yhtiö ei tehnyt ylimääräisiä lainanlyhennyksiä.

Turun Seudun Puhdistamo Oy:n Kakolan jätevedenpuhdistamo valmistui vuoden 2008 lopussa ja varsinainen toiminta alkoi vuoden 2009 alussa. Yhtiön toiminnalliset tavoitteet toteutuivat vuonna 2011 hyvin ja jäteveden puhdistuksen taso huomattavasti tavoitteita paremmin. Vuoden 2011 asiakaslaskutus perustuu toteutuneen kuormituksen mukaisiin osuuksiin. Laskutus vastaa siten kokonaisuudessaan laitokselle johdetun kuormituksen määrää, minkä vuoksi Turun osuus puhdistetuista jätevesistä (68,6 %) on vähentynyt 60,9 %:iin. Yhtiön liikevaihto oli 15,3 milj. euroa ja ylitti tavoitteen (14,4 milj. euroa) 0,9 milj. eurolla. Liikevoitto oli lähes tavoitteen mukainen 1,3 milj. euroa. Tilikauden tulos oli – 0,4 milj. euroa, koska yhtiö ei perinyt Raision siirtoviemärin poistoja Raision suunnan kuntien maksamalta osuudelta. Tulos ylitti kuitenkin asetetun tavoitteen, joka oli – 0,47 milj. euroa. Yhtiön taseen tunnusluvut säilyivät lähes ennallaan, nettovelkaantumisaste heikkeni hieman, mutta omavaraisuusaste pysyi aiemmalla tasolla.

Turun Seudun Vesi Oy on veden tukkutoimittaja ja osakaskunnat järjestävät veden jakelun kulluttajille. Hanke on noin kahdeksan viikkoa jäljessä suunnitellusta aikataulusta johtuen mm. muutostöiden viivästymisestä ja käyttöön oton ongelmista. Tekopohjavesihankkeen investointikustannukset vuonna 2011 poikkeavat suunniteluista, sillä hankkeen viivästymisestä johtuen osa vuoden 2010 kustannuksista siirtyi vuodelle 2011. Viivästyksestä johtuen tekopohjavesihankkeelle kirjautuu ylimääräisiä vuoden 2011 aikana aktivoitavia kuluja (mm. rahoitus- ja toimintakuluja), minkä vuoksi taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet suunnitellusti. Turun kaupungin omistusosuus Turun Seudun Vesi Oy:n osakkeista ja takausvastuista on 70,17 %.

Turun kaupunkiliikenne Oy:n toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat hyvin vuonna 2011. Yhtiön liikevaihto oli 5,3 milj. euroa, mikä ylitti 0,2 milj. euroa asetetun tavoitetason. Yhtiön liikevoitto oli 0,4 milj. euroa, mikä ylitti tavoitteen 0,3 milj. eurolla. Yhtiö ei näyttänyt tulosta johtuen tehdystä poistoerokirjauksesta. Oman ja sijoitetun pääoman tuotot jäivät hieman asetetuista tavoitteista, mutta niitä voidaan pitää toimialallaan edelleen hyvinä.

Tilikauden nettoinvestoinnit olivat 1,4 milj. euroa, mikä ylitti hieman suunnitellun tason. Suurimmat kalustoinvestoinnit ajoittuvat vuosille 2011 – 2015 ja ne rahoitetaan konsernin sisäisellä lainalla leasingrahoituksen sijasta. Tämän vuoksi velkaisuuden tunnusluvut heikkenivät hieman,

mutta ovat edelleen tyydyttävällä tasolla.

Turun Seudun Jätehuolto Oy:n toiminnalliset tavoitteet toteutuivat hyvin ja jätteen hyötykäyttö toteutui suunnitellusti. Lisäksi yhtiö on siirtänyt markkinaehtoiset jätehuoltopalvelunsa erilliseen yhtiöön (TSJ Yrityspalvelut Oy), jonka toisena omistaja toimii Ekokem Oyj. Yhtiön talous toteutui ennakoitua paremmin ja liikevaihto oli 18,5 milj. euroa tavoitteen ollessa 16,1 milj. euroa. Myös kannattavuuden tunnusluvut toteutuivat ennakoitua paremmin ja yhtiön tulos satunnaiserien jälkeen kohosi 2,8 milj. euroon tavoitteen ollessa 0,75 milj. euroa. Poikkeuksellisen suuret satunnaiset tuloerät johtuvat tehdyistä yritysjärjestelyistä TSJ Yrityspalvelut Oy:ssä. Yhtiö on erittäin vakavarainen ja taseen tunnusluvut ovat erinomaiset.

VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Pelastusjohtaja	Jari Sainio

Toiminta-ajatus:
Laadukkaat pelastustoiminta-, turvallisuus- ja ensihoitopalvelut tuotetaan Varsinais-Suomessa ammattitaitoisesti, tasapuolisesti ja nopeasti kaikkina vuorokauden aikoina.

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen toiminnan tulostavoitteet		
Tulostavoitteet/kehittämistoimenpiteet		
1. Tyytyväisyyskysely (asteikko 1-5)	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Työtyytyväisyyskysely (henkilöstö ja sidosryhmät)	2,56	2,65
Kuntien yleisarvolukema	2,66	kyselyä ei suoritettu
2. Kiireellisten tehtävien toimintavalmiusai-ka	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaikaprosentti	yli 90 %	96 %
5* suurimman pelastuslaitoksen toiminta- valmiusaikojen ka. - %	n. 88-90 %	84 %
3. Tarkastusmäärien toteutuminen	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Tarkastusmäärien tavoitteiden prosentuaalinen toteutuminen	väh. vertailuryhmän %	96,7 %
5* suurimman pelastuslaitoksen tarkastustoteuman ka.- %	n. 90 %	yli 90 %
4. Pelastustoimen kustannusvertailu	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
V-S pelastuslaitoksen kustannukset €/asukas	Alle vrt.-ryhmän ka	66,1
5* suurimman pelastuslaitoksen kustannuksien ka. €/asukas	n. 66	tietoja ei vielä saatavilla.
* (Helsinki, Tampere, Keski-Uusimaa ja Länsi- Uusimaa)		

Henkilöstöohjelma	2008	2009	2010	TA 2011	Toteutunut 31.12.2011
Työvoiman käyttö (henkilötyövuosina, ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita)	571,7	571,5	582	580	578
Palkkamenojen kehitys (tiliryhmä 400, M€)	24,4	25,5	26,7	27,2	26,6

Sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolo %)	3,6	3,5	4,1	4,0	4,2	
Työtaturmat (tapaturmapoissaolo %)	0,5	0,32	0,15	0,3	0,13	
Varhemaksut nettona (1000 €)	163	170	137	150	85	

Kunta 10 -mittarit Kyselyt vuosina 2008 ja 2010 Tulokset raportoidaan v. 2009 ja 2011	2009	2011
Työnantajan suosittelu (suosittelee %)	-	54,58
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	-	2,49
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	-	51,65
Työpaikan ilmapiiri	-	3,12

Palvelukokonaisuuksille asetettavat keskeiset tulostavoitteet					
Tulostavoitteet	Toteumat		TP	Tavoite	Toteutunut
	2008	2009	2010	2011	31.12.2011
Tukipalvelut ja talouden toteutuminen (pelastuslaitoksen kustannukset/asukas)	60,77	61,82	64,50	alle 66	66
Pelastuspalvelut ja toimintavalm.aika (kiir.tehtävien tavoiteajan toteut.%)	94 %	95 %	96 %	90 %	96 %
Turvallisuuspalvelut ja tarkastukset (tavoitetason saavuttamis-%)	yli 90 %	yli 90 %	93,5 %	yli 90 %	96,7 %

Kaupungin yhteiset tulostavoitteet/ toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut
	2010	2011	31.12.2011
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähemmän/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähemmän kokonaispäästöissä			
Toimenpide: Laaditaan ja toteutetaan hallintokunta-kohtaiset kasvihuonepäästövähennyssuunnitelmat	-	-	-
Toimenpide: Ekotukihenkilön ja työryhmän nimeäminen hallintokuntaan toimenpidesuunnitelmien toteuttamiseksi	-	nimetty työryhmä	nimetty

Energiatehokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatehokkuussopimus))	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Toimenpide: Toteutetaan energiatehokkuus- suunnitelmassa esitettyjä toimia hallintokunnissa (uusien toimitilojen rakentaminen ja peruskorjauk- set)	-	paranee	toteutettu	
Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Toimenpide: Erillishankinnoissa hallintokunnat määrittelevät Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäris- tökriteereitä	-	-	toteutettu	
Hallintokunnan toimialakohtaiset kestävän kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut 31.12.2011	
Kirjataan hallintokunnan toimialakohtaisia kestävän kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.	2010	2011		
<i>toimenpide/investointihanke 1:</i> uusien toimitilojen rakentaminen tai peruskorja- us	1	1	1	
<i>toimenpide/investointihanke 1:</i> tarkastusautoiksi hybridi- ja/tai sähköautoja (kpl)	-	-	0	

TALOUS**Toteutumisvertailu 31.12.2011**

€	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama	
Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta							
Tavoite *)	1 616 252	1 500 000		1 500 000	1 529 634	29 634	
*) Liikelyjäämä/-alijäämä + poistot + rahoitustuotot							
Investoinnit							
M	1 748 838	2 660 000		2 660 000	2 091 799	568 201	
T	132 585	1 160 000		1 160 000	562 028	-597 972	
N	-1 616 253	-1 500 000		-1 500 000	-1 529 771	-29 771	

Virastopäällikön arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Talous toteutui suunnitelmien mukaan, toiminnan rahavirralla katettiin nettoinvestoinnit ja toiminnallisesti päästiin palvelutasopäätöksen mukaisesti asetettuihin tavoitteisiin.

JOUKKOLIIKENNELAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Joukkoliikennejohtaja	Sirpa Korte

Toiminta-ajatus:
Joukkoliikennetoimi on tilaajaorganisaatio, joka tarjoaa kilpailukykyisen, matkustaja- ja ympäristöystävällisen liikkumistavan Turussa asuville ja toimiville. Joukkoliikennetoimi tekee hyvää yhteistyötä kaupunkiseudun kuntien ja eri toimijoiden kanssa.
Visio:
Joukkoliikenne tarjoaa sujuvan, miellyttävän ja edullisen liikkumistavan sekä Turussa että Turun kaupunkiseudulla. Joukkoliikenteen matkamäärä kasvaa palvelutason parantamisen ja joukkoliikenteen nopeuttamisen ansiosta. Tehokas kaavoittaminen mahdollistaa hyvän joukkoliikenteen.
Korkeatasoinen joukkoliikennejärjestelmä tukee kaupunki- ja kuntakeskusten asemaa asukkaiden elävinä kohtauspaikkoina ja palvelukeskuksina.

Ohjelmista johdetut toimielimen sitovat tulostavoitteet ja kehittämistoimenpiteet			
Tulostavoitteet/kehittämistoimenpiteet			
Talousohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Joukkoliikenteen netto-ohjeluku (1.000 €)	-14.501	-14.311	
Lipputulot (1.000 €) (sisältää seutuliikennetuloja, ei valtionaputuloja)	18.962	19.082	
Subventio % (sis. kaupungin ja valtion tuen)	45,4	44,5	

Henkilöstöohjelma
Kunta 10 –tutkimus
Henkilöstöasiat ovat joukkoliikennetoimen osalta ympäristö- ja kaavoitusviraston alaista toimintaa.

Palvelukokonaisuuksille asetettavat keskeiset operatiiviset tulostavoitteet						
Tulostavoitteet	Toteumat		TP	Tavoite	Toteutunut	
	2008	2009	2010	2011	31.12.2011	
Matkamäärä (milj.)	19,8	19,4	19,9	2 % kasvu edelliseen vuoteen	20,4	
Asiakastyytyväisyys (matkustajien tyytyväisyys palveluun; painotettu keskiarvo)	4,0	4,0	4,0	4,0	3,9	
Nettilataus 1.5.2008 alkaen (latausmäärä kpl)	1.778	6.777	12.065	lisääntyy	20.957	

Korttimatkojen osuus kaikista matkoista %	81,5	82,1	84,1	lisääntyy	84,6	
---	------	------	------	-----------	------	--

Erikseen seurattava tilastotieto, johon joukkoliikennetoimella ei ole vaikutusmahdollisuutta					
	Toteumat		TP	Tavoite	Toteutunut
	2008	2009	2010	2011	31.12.2011
Linja-autoliikenteen kokonaiskustannusindeksi *) ja muutos % ed. vuoteen	169,4 8,2%	166,7 -1,6 %	173,3 3,9%		182,5 5,3%
Ostoliikenteen kustannus €/ajotunti	53,3	52,6	54,2		56,5

Hallintokunnan kestävä kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla			
Kaupungin yhteiset tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut
	2010	2011	31.12.2011
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähemmän/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähemmän kokonaispäästöissä			
Toimenpide: Laaditaan hallintokuntaakohtaiset kasvihuonepäästövähennyssuunnitelmat	Toimitaan Ympäristö- ja kaavoitusviraston päätösten mukaisesti		
Toimenpide: Ekotukihenkilön nimeäminen hallintokuntaan	Toimitaan Ympäristö- ja kaavoitusviraston päätösten mukaisesti		
Energiatohokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatohokkuussopimus))	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Toteutetaan energiatohokkuussuunnitelmassa esitetyjä toimia hallintokunnissa	Toimitaan Ympäristö- ja kaavoitusviraston päätösten mukaisesti		

Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Erillishankinnoissa hallintokunnat määrittävät Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä	Jatkuva käytäntö		

Hallintokunnan toimialakohtaiset kestävä kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut
	2010	2011	31.12.2011
Kirjataan hallintokunnan toimialakohtaisia kestävä kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.			
Kaluston tiukat ympäristövaatimukset (ympäristönormit, hybridibussit)		Sisältyy kilpailutushintaan	
Kv päätti 14.12.2009 § 238, että Turkuun toteutetaan bussien runkolinjasto. Valtuusto ei tehnyt päätöstä hankkeen rahoituksesta.		300.000	300.000

Runkolinjaston toteutus jakaantuu vuosille 2011 – 2020. Ensimmäisten linjojen tulee aloittaa toimintansa vuoden 2011 loppuun mennessä.

Vuonna 2011 runkolinjastopäätöksen toimeenpano tarkoittaa jlk:n osalta liikenteen lisäystä, lipunmyynnin ja tiedotuksen parantamista sekä näyttötaulujen hankintaa. Osaan kustannuksista saataneen valtion suurten kaupunkien tukea (max 50 %).

Vuosien 2012 – 2020 osalta kehittämisohjelma ja vuosittainen kustannusarvio valmistuvat kesään 2011 mennessä.

Kv:	Kohdennetaan + 300.000 € runkolinjaston käynnistämiseen ja joukkoliikenteen palvelutason parantamiseen.
Toimenpiteet:	<ul style="list-style-type: none"> • uusi palvelutoimisto, kesä 2011 • linja 2 (entinen linja 28) vuorotiheyden parantaminen, syyskuu 2011 • näyttötauluhankinnat, kesä ja syyskuu 2011 • lipunmyyntilaaajennukset, talvi 2011 - 2012 <p>Yhteensä n. 300.000 euroa.</p>

TALOUS

Toteutusvertailu 31.12.2011

€	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama
Joukkoliikennelautakunta						
N	-13 544 363	-14 501 000		-14 501 000	-14 310 649	190 351
Investoinnit						
M	57 007	270 000		270 000	217 330	52 670
T	2 613	75 000		75 000	0	-75 000
N	-54 394	-195 000		-195 000	-217 330	-22 330

Virastopäällikön arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Joukkoliikennetoimi saavutti vuonna 2011 kaikki sille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Investoinnit ajoittuivat aivan loppuvuoteen 2011, joten niitä koskeva valtionapu haetaan vuodelle 2012. Siinä mielessä ei siis ole kyse ylityksestä, vaan vuodenvaihteen aiheuttamasta tilikauden vaihtumisesta.

YMPÄRISTÖ- JA KAAVOITUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Kaavoitustoimenjohtaja	Markku Toivonen

Toiminta-ajatus:
Ympäristö- ja kaavoitustoimi mahdollistaa vetovoimaisen ja kilpailukykyisen, innovatiivisen, terveellisen ja turvallisen sekä kulttuuriperintöä ja luonnonympäristöä vaalivan ympäristön Turussa eläville ja toimiville suunnitelmalla, lupia myöntämällä ja valvomalla yhteistyötä ja kestävästä kehityksestä edistään.

Ohjelmista johdetut toimielimen sitovat tulostavoitteet ja kehittämistoimenpiteet			
Tulostavoitteet/kehittämistoimenpiteet			
Asukkaiden hyvinvointiohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Tutkimukseen 'Kaupunki- ja kuntapalvelut' perustuen (FCG Efeko Oy, mikäli vielä tehdään):		Tutkimusta ei ole tehty v. 2008 jälkeen.	
– Rakennetun ympäristön viihtyisyys ja kauneus, tyytyväisiä 62 % vuonna 2008	Lisääntyy	-	
– Asuntojen, työpaikkojen ja palveluiden sijoittelu, tyytyväisiä 37 % vuonna 2008	Lisääntyy	-	
– Liikenneolot jalankulkijan ja pyöräilijän kannalta, tyytyväisiä 61 % vuonna 2008	Lisääntyy	-	
– Liikenneolot julkisen liikenteen kannalta, tyytyväisiä 74 % vuonna 2008	Lisääntyy	-	
Osaamis-, yrittäjyys ja elinkeino-ohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Ympäristö- ja kaavoitustoimen osalta tätä ohjelmaa tukevat toimenpiteet sisältyvät asunto- ja maankäyttöohjelmassa asetettuihin, erityisesti elinkeinopoliittisiin (kohta 2.7) tavoitteisiin ja tonttutuotantoon		Ks. alla Asunto- ja maankäyttöohjelman elinkeinot ja palvelut -kohta.	
Asunto- ja maankäyttöohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Asunto- ja maankäyttöohjelman mukaisen strategisten asemakaavojen ohjelman toteutuminen (k-m ²). Esitetty kohteittain Liitteessä 1.1 vuodelle 2011			
– Kerrostaloja (AK)	35.000	49.000	
– Pientaloja (AP, AR)	40.000	4.000	
– Erillispientaloja (AO)	50.000	8.000	
– Elinkeinot ja palvelut	80.000	47.000	
Hirvensalon osayleiskaava hyväksytään	kv	Luonnos hyväksytty. Odotetaan rakennemallityön linjauksia.	

Linnakaupungin osayleiskaava hyväksytään		kv	Hyväksytty.	
Lentokentän ympäristön (Turku – Rusko) osayleiskaava hyväksytään		kv	Valmisteilla. Selvityksiä Natura-vaikutusten arvioinnista tarvitaan lisää. Raja-aluekaavana haastava.	
Maaria – Ilmarinen osayleiskaava hyväksytään			Valmisteilla. Odottanut rakennemallityön linjauksia.	
Turun kaupungin yleiskaava 2025 hyväksytään		Luonnos	Valmisteltu rakennemallityöhön niveltyn.	
Kaupunkiseudun rakennemalli (PARAS – hanke)		Rakennemalli valmis	Rakennemalli päätöksen tekovaiheessa.	
Talousohjelma		Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Talousarvion neton pitävyys (1.000 €)		-6 713	-6 732	
Tonttutuotantoprosessin tehostaminen ja ennustettavuuden parantaminen – yhteinen hanke ympäristötoimen muiden prosessiin osallistuvien hallintokuntien kanssa akj:n johdolla		Valmistelu, avainhenkilöiden valmennus, pilotointi	Prosessi edennyt ohjelmoidusti.	

Henkilöstöohjelma	2008	2009	2010	TA 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Työvoiman käyttö (henkilötyövuosina, ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita)	174	172	175	176	185,5	
– perusorganisaatio ilman projekteja	149	148	146,5	ei lisäännny	145,3	
Palkkamenojen kehitys (tiliryhmä 400)	6 206 921	6 270 444	6 547 143	6 855 472	6 970 820	
– perusorganisaatio ilman projekteja	5 483 507	5 461 469	5 474 330	5 845 472	5 553 815	
Sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolo %)	3,60	3,33	4,71	vähenee	2,67	
Työtapaturmat (tapaturmapoissaolo %)	0,08	0,03	0,15	vähenee	0	
Varhemaksut	92.720,19	45.111,92	96 637,24	109 027,91	47 842,22	

Kunta 10 -mittarit Kyselyt vuosina 2008 ja 2010 Tulokset raportoidaan v. 2009 ja 2011	2009	2011	
Työnantajan suositteluinen (suosittelee %)	79,86	83,47	
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,28	3,24	
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	49,64	63,33	
Työpaikan ilmapiiri	3,62	3,51	

Palvelukokonaisuuksille asetettavat keskeiset operatiiviset tulostavoitteet						
Tulostavoitteet	Toteumat		TP	Tavoite	Toteutunut	
	2008	2009	2010	2011	31.12.2011	
Ympäristö- ja kaavoitustoimen brutto-kustannukset/asukas €	69,61	68,03	70,19	ei lisääntynyt	79,02	

Hallintokunnan kestävä kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla			
Kaupungin yhteiset tulostavoitteet/toimenpiteet	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähemmän/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähemmän kokonaispäästöissä:			
Toimenpide: Laaditaan hallintokuntaakohtaiset kasvihuonepäästövähennyssuunnitelmat		Suunnitelmat laadittu	Suunnitelma laadittu
Toimenpide: Ekotukihenkilön nimeäminen hallintokuntaan		Nimetty ja koulutettu	1 henkilö nimetty ja koulutettu
Energiatohokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatohokkuussopimus))	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Toteutetaan energiatohokkuussuunnitelmassa esitettyjä toimia hallintokunnissa.		Jatkuva käytäntö liittyen edelliseen	Toimenpiteet aloitettu
Kestävä kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Erillishankinnoissa hallintokunnat määrittelevät Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä		Jatkuva käytäntö	Jatkuva käytäntö

Hallintokunnan toimialakohtaiset kestävä kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011															
<p>Kirjataan hallintokunnan toimialakohtaisia kestävä kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.</p> <p>3.1 Kulkumuotojakauman kestävä kehitys Turussa Osallistutaan seudullisen liikkumisen ohjauskeskuksen perustamiseen</p> <p>3.3 Elämänlaadun kohentaminen ja ympäristövaikutusten hallinta Kartoitetaan liikennemelu Turun kaupunkiseudun alueella. Laaditaan meluntorjuntaohjelma.</p>			<p>3.1 Projekti käynnissä (Valonia)</p> <p>3.3 Projekti käynnissä (YKV/ympäristönsuojelu ja suunnittelutoimisto)</p>															
Kunnan alueen kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen		Inventointi	Päästöinventaario 2010 on tehty															
Annetaan pientalorakentajille neuvontaa matalaenergiarakentamisesta ja uusiutuvien energialähteiden käyttömahdollisuuksista.		Jatkuva käytäntö	Jatkuva käytäntö															
<p>Liikennemuotojakauman kehitys. Kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen osuus Turussa: yli 55 % vuonna 2020, yli 66 % vuonna 2030:</p> <table border="1"> <tr> <td></td> <td>v. 1997</td> <td>v.2008</td> </tr> <tr> <td>Kävely</td> <td>29%</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>Pyöräily</td> <td>11%</td> <td>13%</td> </tr> <tr> <td>Linja-auto</td> <td>14%</td> <td>9%</td> </tr> <tr> <td>Yhteensä</td> <td>54%</td> <td>52%</td> </tr> </table>		v. 1997	v.2008	Kävely	29%	30%	Pyöräily	11%	13%	Linja-auto	14%	9%	Yhteensä	54%	52%	52	Lisääntyy	Uutta tutkimusta ei ole tehty v. 2008 jälkeen. Arvioitu, että säilynyt ennallaan.
	v. 1997	v.2008																
Kävely	29%	30%																
Pyöräily	11%	13%																
Linja-auto	14%	9%																
Yhteensä	54%	52%																
Tehokas maankäyttö, tiivis kaupunkirakenne – asukkaiden keskimääräinen etäisyys (m) Kauppatorista (lähtöarvo 31.12.2009)	3514,40	Ei lisääntynyt	3507,48															

Kaavoitusohjelma suuralueittain 2011–2020 talousarvio (saatavana erillisenä tarvittaessa)

Kv:	Kohdennetaan + 70.000 € liikennesuunnittelijan vakanssin perustamiseen, seudullisen rakennemallityön loppuun saattamiseen ja kaupunkikeskustavision toteuttamiseen vuoden 2011 aikana.
Toimenpiteet:	<i>Vakanssi perustettu ja täytetty, rakennemallityö valmistui nopeutetussa aikataulussa ja keskustavision 2031 on valmisteltu.</i>
	Valmistellaan Skanssin asemakaavoituksen yhteydessä kestävä kehityksen mukainen kokonaisvaltainen sähköistä informaatiota hyödyntävä kaupunginosakonsepti.
Toimenpiteet:	<i>Asemakaavatyö on ohjelmoitu ja käynnistymässä. Kaupunki ja Siemens ovat tehneet kolmivuotisen sopimuksen, joka mahdollistaa urauurtavan yhteistyön ja tuo lisää vahvuutta osaamiseen ja hankkeen sisältöön. Työn alle on tarkoitus ottaa heti myös Skanssi-asuntoalueen kestävä kehityksen mukainen konsepti.</i>
Esteettömät yysasiamiehen tehtävien hoito turvataan ensisijaisesti seudullisena toimintana (Ympäristö- ja kaavoitusltk).	
Toimenpiteet:	<i>Seudullista esteettömyystoimintaa on käsitelty PARAS –hankkeen ohjausryhmässä, jossa päätettiin pyytää lausunnot kaupunkiseudun kunnilta. Lausuntopyyntöissä piti kertoa kunnan kanta seudulliseen esteettömyysasiamiestoimintaan. Viimeisin lausunto saatiin kuluva vuoden 2012 puolella. 8 kuntaa suhtautui hankkeeseen myönteisesti, viisi kielteisesti ja yksi ei ole vastannut. Valmisteilla on yhteenvetoraportti ohjausryhmälle. Vuoden 2012 aikana jatketaan työtä seudullisen esteettömyys-</i>

asiameistoiminnan käynnistämiseksi.

TALOUS							
Toteutumisvertailu 31.12.2011							
€	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama	
Ympäristö- ja kaavoituslautakunta							
N	-6 394 497	-6 658 660	-54 196	-6 712 856	-6 731 309	-18 453	
Investoinnit							
M	0	65 000		65 000	66 320	-1 320	
T	0	0		0	0	0	
N	0	-65 000		-65 000	- 66320	- 1 320	

Virastopäällikön arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Pientalokaavoituksen hankaluudet eivät ole poistuneet minnekään. Hyvin sirpaleinen, pienimuotoinen, pääasias-
sa yksityinen maanomistus tekee kaavoitusprosessista hitaan ja resursseja kuluttavan. Hirvensalon osalta alkaa
voimassa olevan osayleiskaavan aluevaraukset olla käytetty. Menneen vuoden aikana on valmisteltu Yli-
Maariaan kooltaan ihanteellinen Koskennurmen asemakaava pohjoisille alueille, missä on kerralla tulossa 50
450 k-m² pääasiassa omakoti- ja pientalokortteleihin. Vastaava pientaloasemakaava Yli-Maariaan vahvistui
vuonna 2010. Siinä oli rakennusoikeutta omakoti- ja pientalorakentamisella 67.872 k-m². Valitettavasti samanlai-
siin kokonaisuuksiin ei pystytä saarilla.

Pääpaino on ollut kaupunkiseudun rakennemallityön valmistelussa, joka etenee aikataulutetusti ja kärkihankkee-
na ja jonka linjauksia noudatetaan valmisteilla olevissa yleiskaavassa ja osayleiskaavoissa. Hirvensalossa olevat
osayleiskaavan mukaiset aluevaraukset ovat hupenemassa ja maanomistus on heikko. Uudet aluevaraukset
edellyttävät pahimmillaan maakuntakaavan tarkistusta.

Henkilötyövuosien määrä on lisääntynyt ulkopuolisella rahoituksella toimivissa projektitoimistoissa enemmän
kuin mitä perusorganisaation henkilötyövuosien määrä on vähentynyt, jolloin kokonaismäärä on lisääntynyt, mis-
tä johtuu myös palkkamenojen kasvu.

Taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet kohtuullisen hyvin. Investointipuolella oli ongelmia veneen hankinnan
kanssa, koska ehdot täyttävää varatun määrärahan mukaista venettä ei ollut tarjolla.

RAKENNUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Rakennustarkastaja	Reima Ojala

Toiminta-ajatus:
Rakennusvalvonta edistää vetovoimaisen, virikkeellisen ja turvallisen rakennetun ympäristön kehittymistä Turussa asuville ja toimiville neuvomalla, ohjaamalla, lupia myöntämällä ja valvomalla yhteistyötä ja kestävästä kehityksestä edistäen.
Rakennusvalvonta toimii asiakaslähtöisesti siten, että Turun asukkaiden ja yritysten on mahdollista rakentaa laadukkaita ja kestäviä rakennuksia sekä viihtyisää, vetovoimaista ja kestävästä kehityksestä mukaista asuin- ja elinympäristöä. (Visio)

Ohjelmista johdetut toimielimen sitovat tulostavoitteet ja kehittämistoimenpiteet			
Tulostavoitteet/kehittämistoimenpiteet			
Asukkaiden hyvinvointiohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Asiakaspalvelua kehitetään jatkuvasti:			
Jatkuva palautteen arviointi ja tarpeelliset toimenpiteet	Asiakaspalaute ja toimenpiteet	Asiakaspalaute ja toimenpiteet	
Osaamis-, yrittäjyys ja elinkeino-ohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Rakennusvalvontaviranomaisen päätöksistä tehdyt valitukset % / joista menestyneitä valitusviranomaisten käsittelyssä %	0 / 0	1,6/31	
Asunto- ja maankäyttöohjelma	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Lupapäätösten keskimääräinen käsittelyaika (90 % päätöksistä), Vrk	30	31	

Talousohjelma
Hankintasuunnitelma
Henkilöstöohjelma
Kunta 10-tutkimus
Hallintokunnan kestävästä kehityksestä budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla
Kaikki edellä esitetyt ohjelmat ja suunnitelmat sisältyvät ympäristö- ja kaavoituslautakunnan talousarvioon.

Palvelukokonaisuuksille asetettavat keskeiset operatiiviset tulostavoitteet					
Tulostavoitteet	Toteumat		TP	Tavoite	Toteutunut
	2008	2009	2010	2011	31.12.2011
Rakennuslautakunnan netto-ohjeluku (1.000 €)	-125	-62	-114	-105	-104

TALOUS							
Toteutumisvertailu 31.12.2011							
€		Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Talousarvio muutoksin	Tilinpäätös 2011	Poikkeama
Rakennuslautakunta							
	T	0	0		0	0	0
	M	113 611	105 000		105 000	104 100	+900
	N	-113 611	-105 000		-105 000	-104 100	+900

Virastopäällikön arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Vuoden 2011 loppuun mennessä myönnettiin 1517 rakennus- ja toimenpidelupaa, joka on 4 % enemmän kuin vuonna 2010 (1459 kpl). Myönnettyjen rakennuslupien kerrosala oli 215 965 m², joka on 21,7 % enemmän kuin vuonna 2010 (177 449 m²). Myönnettyt rakennusluvut sisälsivät 1289 asuntoa, joka on 48 % enemmän kuin vuonna 2010 (871 asuntoa).

Myönnettyjen rakennuslupien kerrosalat 1.1.-31.12.:

2008 248 087 m² 2009 173 004 m² 2010 177 449 m² 2011 215 965 m²

Vuoden 2011 loppuun mennessä valmistuneiden rakennusten kerrosala oli 186 561 m², joka on 1 % vähemmän kuin viime vuonna (188 495 m²). Asuntoja valmistui 1021 kpl, joka on 28 % enemmän kuin viime vuonna (799 kpl).

Rakennuslupien keskimääräinen käsittelyaika oli 31 vuorokautta.

KIINTEISTÖLIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA, Turun Kiinteistöliikelaitos

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Liikelaitosjohtaja	Jouko Turto

Liiketoiminta-ajatus:
Kiinteistöliikelaitos tuottaa ja ylläpitää kaupunkilaisille ja elinkeinoelämälle hyvää toimintaympäristöä sekä huolehtii omistajanhallintaansa kuuluvasta omaisuudesta ja sen kehittämisestä.

Sitovat tavoitteet					
	Toteumat			TA	Toteutunut 31.12.2011
Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	2008	2009	2010	2011	
Korvaus peruspääomasta, 1.000 €	2.295	2.295	12.724	4.500	4.500
Liikelylijäämä/-alijäämä + poistot, 1.000 €	37.745	31.405	37.523	35.132	36.133

Liikelaitoksen kestävä kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla			
Kaupungin yleinen tulostavoite / Liikelaitoksen toimenpide, joka edistää kaupungin tulostavoitteen saavuttamista	TP	Tavoite	Toteutunut
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähenemä/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähenemä kokonaispäästöissä	2010	2011	31.12.2011
Toimenpide: Laaditaan liikelaitoskohtaiset kasvihuonepäästövähennyssuunnitelmat	-	Käynnistys	Suunnitelma valmisteilla
Toimenpide: Ekotukihenkilön nimeäminen liikelaitokseen	-	1	1
Energiatohokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatohokkuussopimus))	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Toteutetaan energiatohokkuussuunnitelmassa esitettyjä toimia liikelaitoksissa	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Erillishankinnoissa liikelaitos määrittelee Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä	-	80 %	80 %

Liikelaitoksen toimialakohtaiset kestävä kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut
Kirjataan liikelaitoksen toimialakohtaisia kestävä kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.	2010	2011	31.12.2011

Pyörätiet keskusta-alueelle (metriä)	135	530	483	
--------------------------------------	-----	-----	-----	--

Kv:	Siirrytään alueurakointimalliin yhden alueen osalta vuoden 2011 aikana.
Toimenpiteet:	<i>Maaria-Paattinen alueurakka alkoi kesäkuussa 2011.</i>
	Kohdennetaan 650.000 € kulttuuripääkaupunkivuoden edellyttämään kaupunkikeskustan yleisten alueiden ylläpidon tehostamiseen.
Toimenpiteet:	<i>Kulttuuripääkaupunkivuoden kesäkauden aikana keskusta-alueen ylläpitoa tehostettiin merkittävästi, lisättiin kesäkukkia sekä varmistettiin puitteet kulttuuripääkaupunkivuoden tapahtumien onnistumiselle.</i>
	Valmistellaan Vanhan Suurtorin alueen perusparannushanke huomioiden esteettömyyden ja tapahtumien edellyttämien sähköjärjestelmien vaatimukset.
Toimenpiteet:	<i>Apulaiskaupunginjohtaja Jarkko Virtanen nimesi loppuvuodesta 2011 työryhmän, jonka tehtävänä paitsi em. toimenpiteiden myös koko alueen yleissuunnitelman laatiminen tavoitteena sen toteuttaminen vuosina 2012 – 2013.</i>
	Vaikeasti työllistyvien nuorten osalta – selvitetään kuntouttavan työtoiminnan ja muiden työllistämismahdollisuuksien hyödyntämistä mm. kaupunkikuvan siistimiseen suunnattujen määrärahojen puitteissa.
Toimenpiteet:	<i>Työllistettyjä nuoria on ollut Viherliikelaitoksen palveluksessa.</i>

	TP 2009 (€)	TP 2010 (€)	TA 2011 (€)	Toteutunut
TURUN KIIENTEISTÖLIKELAITOS				
PÄÄLIKENNEVÄYLÄT JA KESKUSTAN KEHITTÄMINEN (Kh)				
MENOT	3.487.218	3.769.783	9.700.000	12.201.806
TULOT	0	24.298	0	0
NETTO	-3.487.218	-3.745.485	-9.700.000	-12.201.806

Liikelaitoksen johtajan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Liikelyijäämä + poistot -ohjeluku ylittyy noin 1,0 milj. eurolla. Selityksenä tähän on maankäyttösopimuskorvauksiin v. 2010 tehtyjen varausten purkaminen sekä maanvuokratulojen arvioitua suurempi määrä. Pääliikenneväylät ja keskustan kehittäminen -investoinnit ylittivät noin 2,5 milj. eurolla. Tämä johtuu mm. siitä, että Myllysilän kustannusarvio ylittyi v. 2011 noin 2,1 milj. eurolla.

TILALIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA, Turun Tilaliikelaitos

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Liikelaitosjohtaja	Martti Kuitunen

Liiketoiminta-ajatus:
Turun Tilaliikelaitos huolehtii Turun kaupungin toimitilakäyttäjien tilatyytyväisyydestä sekä toimitilavarallisuuden suunnitelmallisesta kehittämisestä ja hoidosta.

Sitovat tavoitteet						
Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	Toteumat			Talousarvio muutoksin	Toteutunut 31.12.2011	
	2008	2009	2010	2011		
Korvaus peruspääomasta, 1.000 €	13.664	13.678	13.861	26.078	26.078	
Liikelylijäämä/-alijäämä + poistot, 1.000 €	46.755	49.483	40.299	53.957	56.785	

Liikelaitoksen kestävä kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla				
Kaupungin yleinen tulostavoite / Liikelaitoksen toimenpide, joka edistää kaupungin tulostavoitteen saavuttamista	TP	Tavoite	Toteutunut	
	2010	2011	31.12.2011	
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähemmän/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähemmän kokonaispäästöissä				
Toimenpide: Laaditaan liikelaitoskohtaiset kasvi-huonepäästövähennyssuunnitelmat	-	käynnistys	käynnistetty	
Toimenpide: Ekotukihenkilön nimeäminen liikelaitokseen	-	tehty	tehty	
Energiatehokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatehokkuussopimus))	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Toimenpide: Toteutetaan energiatehokkuussuunnitelmassa esitetyjä toimia liikelaitoksissa	kyllä	Kyllä	Kyllä	
Kestävä kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Toimenpide: Erillishankinnoissa liikelaitos määrittelee Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä	kyllä	kyllä	kyllä	

Liikelaitoksen toimialakohtaiset kestävän kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut
Kirjataan liikelaitoksen toimialakohtaisia kestävän kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.	2010	2011	31.12.2011
Toimenpide: Osallistutaan energiansäästöviikkoon	kyllä	kyllä	kyllä
Toimenpide: Uudistuotantoa pyritään tekemään matalaenergiaratkaisuuina.	kyllä	kyllä	kyllä

Kv:	Sote-hallinnon tilat ratkaistaan vuoden 2011 aikana.
Toimenpitee	t: Sote-hallinnon tiloiksi on päädytty esittämään osoitteessa Yliopistonkatu 30 sijaitsevia tiloja. Tilat on tarkoitus vuokrata ensin ja mahdollisesti ostaa myöhemmin.
	Rakennemuutoksen edellyttämät toimintojen ja henkilöstön siirrot toteutetaan vuoden 2011 aikana.
Toimenpitee	t: Toteutettu
	Valmistellaan yhdessä Tilakeskuksen kanssa osittaista siirtymistä välilliseen omistamiseen kaupungin omistamien tilojen osalta.
Toimenpitee	t: On valmisteltu yhteistyössä Tilakeskuksen kanssa, mutta asia on vielä kesken. Kaupungin uudessa omistajapolitiikka-asiakirjassa otetaan tarkemmin kantaa asiaan.
	Valmistellaan yhdessä Tilakeskuksen kanssa takaisinvuokrausmallia niiden kaupungin omistamien tilojen osalta, joista on tarkoitus luopua seuraavien 15 vuoden kuluessa.
Toimenpitee	t: On valmisteltu yhteistyössä Tilakeskuksen kanssa, mutta asia on vielä kesken. Kaupungin uudessa omistajapolitiikka-asiakirjassa otetaan tarkemmin kantaa asiaan.
	Valmistellaan yhdessä Tilakeskuksen kanssa investointi- ja hankesuunnittelujärjestelmän uudelleenorganisointi osana kaupunginvaltuustolle esitettävää Turun kaupungin tilaohjelmaa.
Toimenpitee	t: Tehty
	Tarkistetaan kaupunginvaltuuston kouluverkkoapäätöstä 15.6.2009 § 134 Seikkailupuiston päiväkodin ja koulun uudisrakennuksen osalta siten, että Seikkailupuiston koulu (1.321.000 €), Seikkailupuiston toimintakeskuksen korvaava tila (1.071.900 €) ja Kellonsoittajankadun päiväkodin peruskorjaus (5 M€) yhdistetään uudisrakennushankkeeksi Kellonsoittajankadun koulu ja päiväkotit (6,3 M€).
	Perusteluina muutokseen on hankkeen noin 1,1 M€ alempi kokonaistavoitehinta, nuorisotoimen vuokrakustannusten kasvun hillitseminen, Seikkailupuiston ulko-alueiden toimintakonseptin säilyttäminen, Vesiliikelaitoksen investointien keventäminen sekä Kellonsoittajankadun uudisrakennushankkeen mahdollistamat kiinteistötaloudesta ja toiminnallisesta synergiasta saatavat hyödyt.
Toimenpitee	t: Kohteen toteutus on käynnissä.
Kv 24.1.2011 § 22 Kellonsoittajankadun päiväkodin ja koulun uudisrakennuksen sitovaksi kustannusarvioiksi hyväksytään 5.857.000 euroa.	

Liikelaitoksen johtajan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin. Investoinneissa oli joitakin poikkeamia.

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirjan 25.5.2011 § 46 perusteella on ”Likeylijäämä/-alijäämä + poistot” –mittarin tavoitearvoa muutettu.

TURUN TALOTOIMILIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA, Turun Talotoimiliikelaitos

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Liikelaitosjohtaja	Jouko Jortikka

Liiketoiminta-ajatus:
Talotoimiliikelaitos on erityisesti Turun kaupunkikonsernin julkisten rakennusten korjausrakentamiseen ja kunnossapitoon erikoistunut liikelaitos. Talotoimiliikelaitos toimii Tilaliikelaitoksen strategisena yhteistyökumppanina.

Sitovat tavoitteet					
	Toteumat			Talousarvio muutoksin	Toteutunut
Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	2008	2009	2010	2011	31.12.2011
Korvaus peruspääomasta, 1.000 €		30	109	30	30
Liikelylijäämä/-alijäämä + poistot, 1.000 €	270	149	306	239	-741

Liikelaitoksen kestävä kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla			
Kaupungin yleinen tulostavoite / Liikelaitoksen toimenpide, joka edistää kaupungin tulostavoitteen saavuttamista	TP	Tavoite	Toteutunut
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähemmän/asukas v. 1990tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähemmän kokonaispäästöissä	2010	2011	31.12.2011
Toimenpide: Laaditaan liikelaitoskohtaiset kasvihuonepäästövähennyssuunnitelmat		täydennetään liikelaitoksen ympäristöohjelmaa	ympäristöohjelma on ajan tasalla sekä laadittu päästövähennyssuunnitelma.
Toimenpide: Ekotukihenkilön nimeäminen liikelaitokseen		nimetään yksi ekotukihenkilö	kaksi ekotukihenkilöä on koulutettu
Energiatohokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatohokkuussopimus))	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Toteutetaan energiatohokkuussuunnitelmassa esitettyjä toimia liikelaitoksissa		toteutetaan ympäristöohjelmaa	noudatetaan ympäristöohjelmaa
Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaankaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Erillishankinnoissa liikelaitos määrittelee Hankinta- ja logistiikkakeskukseen annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä		omissa hankinnoissa noudatetaan kaupungin kriteerejä	yhteistyö halokkeen kanssa jatkuu
Liikelaitoksen toimialakohtaiset kestävä kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Kirjataan liikelaitoksen toimialakohtaisia kestävä kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.		-	-

Kv:	Liikelaitos yhtiötetään vuoden 2010 tilinpäätöksen vahvistuttua siten, että osakeyhtiö voi aloittaa toimintansa Kiinteistöpalveluyhtiön tytäryhtiönä vuoden 2012 alusta lukien.
	Toimenpiteet: Toiminta on aloitettu yhtiömuotoisena 1.1.2012
	Rakennemuutoksen edellyttämät toimintojen ja henkilöstön siirrot toteutetaan vuoden 2011 aikana.
	Toimenpiteet: Toimintojen ja henkilöstön on siirrot toteutettu.
	Mikäli kaupunginvaltuusto tekee asiassa yhtiörakenteen jatkovalmistelua tukevan päätöksen, liikelaitos yhtiötetään vuoden 2010 tilinpäätöksen vahvistuttua siten, että osakeyhtiö voi aloittaa toimintansa Kiinteistöpalveluyhtiön tytäryhtiönä vuoden 2012 alusta lukien.
	Toimenpiteet: Toiminta on aloitettu yhtiömuotoisena 1.1.2012

Liikelaitoksen johtajan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin kohtuullisesti.

Taloudelliset tavoitteet saavutettiin huonosti. Liikelaitokselle syntyi liikealijäämää noin 741.000 euroa. Pääsyy tähän oli, että parin hankkeen maksuerätaulukon mukaan tulot ajoittuivat vuodelle 2010, mutta menot vuodelle 2011. Nämä pari kohdetta selittävät alijäämästä noin 819.000 euroa. Lisäksi alijäämään oli syynä se, että taloudellisiin riskeihin ei oltu varauduttu riittävästi.

TURUN KIIENTEISTÖPALVELULIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA, Turun Kiinteistöpalveluliikelaitos

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Liikelaitosjohtaja	Paula Juvonen

Liiketoiminta-ajatus:
Kiinteistöpalveluliikelaitos on Turun kaupungin julkisten rakennusten kiinteistöhoitoon liittyvien palveluiden, käyttäjäpalveluiden, taloteknisten huolto-palveluiden, siivouspalveluiden ja ruokapalveluiden tuottamiseen erikoistunut yksikkö. Liikelaitos toimii Tilaliikelaitoksen strategisena yhteistyökumppanina. Kiinteistöpalveluliikelaitos tuottaa asiakkaiden (pääasiassa kaupungin eri hallintokuntien) tilaamia kiinteistöjen ylläpitoon, siivoukseen ja ruokapalveluun liittyviä monipuolisia ja asiakkaan odotuksia vastaavia palvelutuotteita. Palvelulaatu ja tuotteet määritellään yhdessä asiakkaan kanssa ja esitetään sopimuksissa sekä tuotantosuunnitelmissa.

Sitovat tavoitteet						
	Toteumat			Talousarvio muutoksin	Toteutunut	
Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	2008	2009	2010	2011	31.12.2011	
Korvaus peruspääomasta, 1.000 €		10	326	30	30	
Liikeliijäämä/-alijäämä + poistot, 1.000 €	6	469	966	135	269	

Liikelaitoksen kestävän kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla			
Kaupungin yleinen tulostavoite / Liikelaitoksen toimenpide, joka edistää kaupungin tulostavoitteen saavuttamista	TP	Tavoite	Toteutunut
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähemmän/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähemmän kokonaispäästöissä	2010	2011	31.12.2011
Toimenpide: Laaditaan liikelaitoskohtaiset kasvihuonepäästövähennyssuunnitelmat		laaditaan ympäristö-ohjelma sisältäen ao. suunnitelmat	Biojäteseurantaa toteutetaan. Lähi- ja luomuruokasuunnitelma hyväksytty.
Toimenpide: Ekotukihenkilön nimeäminen liikelaitokseen		nimetään 3 ekotukihenkilöä	nimetty yksi ekotukihenkilö, joka toimii koko liikelaitoksen ekotukihenkilönä.
Energiatehokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatehokkuussopimus))	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Toteutetaan energiatehokkuussuunnitelmassa esitettyjä toimia liikelaitoksissa			Seurannan kehittämistä toteutettu yhteistyössä Tilaliikelaitoksen kanssa.
Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Erillishankinnoissa liikelaitos määrittää Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä		Määritellään.	Toteutettu yhteistyössä Hankinta- ja logistiikkakeskuksen kanssa.

Liikelaitoksen toimialakohtaiset kestävä kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Kirjataan liikelaitoksen toimialakohtaisia kestävä kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.		-	Lähi- ja luomuruoka-suunnitelma on valmistunut ja käyttöön otettu yhteistyössä Tilajahalintokuntien kanssa.

Kv: Liikelaitos	yhtiöitetään vuoden 2010 tilinpäätöksen vahvistuttua siten, että osakeyhtiö voi aloittaa toimintansa vuoden 2012 alusta lukien.		
Toimenpitee	t: Osakeyhtiö on aloittanut toimintansa 1.1.2012		
	Rakennemuutoksen edellyttämät toimintojen ja henkilöstön siirrot toteutetaan vuoden 2011 aikana.		
Toimenpitee	t: Siirrot toteutettu.		
	Mikäli kaupunginvaltuusto tekee asiassa yhtiörakenteen jatkovalmistelua tukevan päätöksen, liikelaitos yhtiöitetään vuoden 2010 tilinpäätöksen vahvistuttua siten, että osakeyhtiö voi aloittaa toimintansa vuoden 2012 alusta lukien.		
Toimenpitee	t: Osakeyhtiö on aloittanut toimintansa 1.1.2012.		

Liikelaitoksen johtajan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

KUNNALLISTEKNIKKALIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA, Turun Kunnallistekniikkaliikelaitos

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Liikelaitosjohtaja	Markku Monnonen

Liiketoiminta-ajatus:
Turun Kunnallistekniikkaliikelaitos tarjoaa katualueiden kunnossapitoon ja kehittämiseen liittyvää palvelua Turun kaupungin tilaajayksiköille.
Turun Kunnallistekniikkaliikelaitos vastaa maa- ja vesirakentamisen ohjelmiin sisältyvien korjauksen ja ylläpidon toimintojen kokonaisvaltaisesta hoitamisesta tilaajaorganisaatioiden hyväksymien hankeohjeiden mukaisesti.
Turun Kunnallistekniikkaliikelaitos on määritellyt perustuotteensa tilaajaorganisaatioiden tarpeiden mukaisiksi niin, että toimintaa voidaan kehittää optimaaliseen suuntaan sekä kehittää jatkuvasti uusia innovatiivisia tapoja parantaa palveluvastettaan.

Sitovat tavoitteet						
	Toteumat			TA	Toteutunut	
Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	2008	2009	2010	2011	31.12.2011	
Korvaus peruspääomasta, 1.000 €		116	136	50	50	
Liikelylijäämä/-alijäämä + poistot, 1.000 €	317	558	530	218	- 996	

Liikelaitoksen kestävä kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla					
Kaupungin yleinen tulostavoite / Liikelaitoksen toimenpide, joka edistää kaupungin tulostavoitteen saavuttamista	TP	Tavoite	Toteutunut		
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähemmän/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähemmän kokonaispäästöissä	2010	2011	31.12.2011		
Toimenpide: Laaditaan liikelaitoskohtaiset kasvihuonepäästövähennyssuunnitelmat		Laaditaan	Työ kesken		
Toimenpide: Ekotukihenkilön nimeäminen liikelaitokseen	Nimetään	Koulutetaan	Nimetty ja koulutettu		
Energiatehokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatehokkuussopimus))	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011		
Toimenpide: Toteutetaan energiatehokkuussuunnitelmassa esitettyjä toimia liikelaitoksissa		Toteutetaan	Toimia toteutettu		
Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011		
Toimenpide: Erillishankinnoissa liikelaitos määrittelee Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä		80 %	80 %		

Liikelaitoksen toimialakohtaiset kestävän kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Kirjataan liikelaitoksen toimialakohtaisia kestävän kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.		*	Toimenpiteiden kehittäminen käynnistynyt

* Laaditaan 2011 toimialakohtaisia kestävän kehityksen toimenpiteitä

Kv (Kh) (Kj):	Liikelaitos yhtiötetään vuoden 2010 tilinpäätöksen vahvistuttua siten, että Kunnallistekniikka- ja Viherliikelaitosten muodostama osakeyhtiö voi aloittaa toimintansa vuoden 2012 alusta lukien
Toimenpiteet:	Turun Kunnallistekniikkaliikelaitos yhtiöitettiin siten, että Kunnallistekniikka- ja Viherliikelaitoksen muodostama osakeyhtiö aloitti toimintansa vuoden 2012 alusta.
	Rakennemuutoksen edellyttämät toimintojen ja henkilöstön siirrot toteutetaan vuoden 2011 aikana.
Toimenpiteet:	Rakennemuutoksen edellyttämät toimintojen ja henkilöstön siirrot toteutettiin vuoden 2011 aikana lukuun ottamatta Liikuntapalvelukeskuksen kunnossapidosta suunniteltujen toimintojen ja henkilöstön siirtojen osalta.
Kv:	Mikäli kaupunginvaltuusto tekee asiassa yhtiörakenteen jatkovalmistelua tukevan päätöksen, liikelaitos yhtiötetään vuoden 2010 tilinpäätöksen vahvistuttua siten, että Kunnallistekniikka- ja Viherliikelaitosten muodostama osakeyhtiö voi aloittaa toimintansa vuoden 2012 alusta lukien.
Toimenpiteet:	Turun Kunnallistekniikkaliikelaitos yhtiöitettiin siten, että Kunnallistekniikka- ja Viherliikelaitoksen muodostama osakeyhtiö aloitti toimintansa vuoden 2012 alusta.

Liikelaitoksen johtajan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti. Kunnallistekniikkaliikelaitos yhtiöitettiin siten, että uusi Kunnallistekniikkaliikelaitoksen ja Viherliikelaitoksen muodostama Turun Seudun Kuntatekniikka Oy aloitti toimintansa vuoden 2012 alusta. Liiketoiminta-ajatuksen mukaiset toiminnot Kunnallistekniikkaliikelaitos toteutti suunnitelmien mukaan.

Taloudellisten tavoitteiden osalta korvaus peruspääomasta toteutui talousarvion mukaisesti. Liikelylijäämä-/alijäämä + poistot –mittarin osalta jäätiin selvästi tavoitteesta. Tähän olivat pääasiallisesti syynä ylläpitoasfalttoinnin poistuminen ylläpitosopimuksesta ja sitä kautta pienentynyt liikevaihto, kustannustason nousu, jota ei pystytty siirtämään hintoihin, ylläpitosopimuksen pieneminen alkaneen alueurakointisopimuksen myötä, yhtiöittämisskulut sekä henkilö- ja pakettiautokaluston siirrosta Halokelle aiheutunut liikevaihdon lasku.

VIHERLIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA, Turun Viherliikelaitos

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Liikelaitosjohtaja	Mari Helin

Liiketoiminta-ajatus:
Viherliikelaitos on johtava kaupunkimaisen ympäristön viheralueiden rakentaja ja ylläpitäjä. Se tarjoaa laadultaan ja tehokkuudeltaan Turun seudun ykköstason palveluita kuntien tilaajaorganisaatioille sekä muille kunnallisille liikelaitoksille. Viherliikelaitoksen toimintatapa perustuu pitkäjänteiseen kumppanuuteen, jossa Viherliikelaitos vastaa asiakkaan kanssa sovittujen alueiden monivuotisesta ylläpidosta yhdessä sovittun hoitotason mukaisesti.

Sitovat tavoitteet					
	Toteumat			TA	Toteutunut 31.12.2011
Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	2008	2009	2010	2011	
Korvaus peruspääomasta, 1.000 €		30	69	30	30
Liikelyijäämä/-alijäämä + poistot, 1.000 €	141	54	512	80	155

Liikelaitoksen kestävä kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla			
Kaupungin yleinen tulostavoite / Liikelaitoksen toimenpide, joka edistää kaupungin tulostavoitteen saavuttamista	TP	Tavoite	Toteutunut
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähenemä/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähenemä kokonaispäästöissä	2010	2011	31.12.2011
Toimenpide: Laaditaan liikelaitoskohtaiset kasvihuonepäästövähennyssuunnitelmat		Laaditaan	Laadinta käynnistetty
Toimenpide: Ekotukihenkilön nimeäminen liikelaitokseen	Nimetty ympäristövastaava ja ekoagentti	Mukana kaupungin yhteisringissä	Mukana kaupungin yhteisringissä
Energiatehokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatehokkuussopimus))	2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Toteutetaan energiatehokkuussuunnitelmassa esitettyjä toimia liikelaitoksissa		Toteutetaan	Toteutettu
Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Erillishankinnoissa liikelaitos määrittelee Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutus toimeksiantoihin ympäristökriteereitä		80 %	80 %

Liikelaitoksen toimialakohtaiset kestävän kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Kirjataan liikelaitoksen toimialakohtaisia kestävän kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.			
*		*	Ohjelman toteuttamista jatkettu

* Ympäristöohjelman toteuttamista jatketaan. Vuodesta 2012 eteenpäin uuden yhtiön ympäristöohjelma, jossa kestävän kehityksen toimenpiteet.

Kv:	Liikelaitos yhtiötetään vuoden 2010 tilinpäätöksen vahvistuttua siten, että Kunnallistekniikka- ja Viherliikelaitosten muodostama osakeyhtiö voi aloittaa toimintansa vuoden 2012 alusta lukien.
	Toimenpiteet: Turun Viherliikelaitos yhtiöitettiin siten, että Kunnallistekniikka- ja Viherliikelaitoksen muodostama osakeyhtiö aloitti toimintansa vuoden 2012 alusta.
	Rakennemuutoksen edellyttämät toimintojen ja henkilöstön siirrot toteutetaan vuoden 2011 aikana.
	Toimenpiteet: Rakennemuutoksen edellyttämät toimintojen ja henkilöstön siirrot toteutettiin vuoden 2011 aikana lukuun ottamatta Liikuntapalvelukeskuksen kunnossapidosta suunniteltujen toimintojen ja henkilöstön siirtojen osalta.
Kv:	Mikäli kaupunginvaltuusto tekee asiassa yhtiörakenteen jatkovalmistelua tukevan päätöksen, liikelaitos yhtiötetään vuoden 2010 tilinpäätöksen vahvistuttua siten, että Kunnallistekniikka- ja Viherliikelaitosten muodostama osakeyhtiö voi aloittaa toimintansa vuoden 2012 alusta lukien.
Toimenpiteet:	t: Turun Viherliikelaitos yhtiöitettiin siten, että Kunnallistekniikka- ja Viherliikelaitoksen muodostama osakeyhtiö aloitti toimintansa vuoden 2012 alusta

Liikelaitoksen johtajan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti. Viherliikelaitos yhtiöitettiin siten, että uusi Viherliikelaitoksen ja Kunnallistekniikkaliikelaitoksen muodostama Turun Seudun Kuntatekniikka Oy aloitti toimintansa vuoden 2012 alusta.

Taloudellisten tavoitteiden osalta korvaus peruspääomasta toteutui talousarvion mukaisesti. Liikelylijäämä-/alijäämä + poistot – mittarin osalta asetettu tavoite ylitettiin.

VESILIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA, Turun Vesiliikelaitos

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Liikelaitosjohtaja	Irina Nordman

Liiketoiminta-ajatus:
Vesilaitos tarjoaa asukkaille, yhteisöille ja elinkeinoelämälle laadukkaita vesihuoltopalveluja. Jätevedet käsitellään modernissa seudullisessa laitoksessa, jonka puhdistustulos on riittävän tehokas ja edistää Saaristomeren hyvän tilan saavuttamista. Talousveden tuottamiseen valmistuu vuosien 2010 – 2011 aikana moderni seudullinen laitos, jonka ansiosta talousveden laatu paranee olennaisesti.
Laadun takeena on palveluiden jatkuva kehittäminen sekä omistajahallintaan kuuluva infraomaisuuden ylläpitäminen.
Vesilaitos hoitaa tavoitteidensa mukaiset uus- ja korvausinvestoinnit hankkimallaan rahoituksella.

Sitovat tavoitteet					
	Toteumat			Talousarvio muutoksin	Toteutunut
Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	2008	2009	2010	2011	31.12.2011
Korvaus peruspääomasta, 1.000 €	6.198	6.198	6.242	6.198	6.198
Liikelylijäämä/-alijäämä + poistot, 1.000 €	17.044	15.056	15.531	14.637	16.958

Liikelaitoksen kestävä kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla				
Kaupungin yleinen tulostavoite / Liikelaitoksen toimenpide, joka edistää kaupungin tulostavoitteen saavuttamista	TP	Tavoite	Toteutunut	
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähenemä/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähenemä kokonaispäästöissä	2010	2011	31.12.2011	
Toimenpide: Laaditaan liikelaitoskohtainen kasvihuonepäästövähennyssuunnitelma		Laaditaan kasvihuonekaasujen päästövähennyssuunnitelma	Laadittu 25.11.2011 ja lähetetty kestävä kehityksen budjetointiin.	
Toimenpide: Ekotukihenkilön nimeäminen liikelaitokseen	Asian esittely henkilöstölle	Nimetään vähintään 1	Nimetty kaksi	
Energiatehokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatehokkuussopimus))	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Toimenpide: Toteutetaan energiatehokkuussuunnitelmassa esitettyjä toimia liikelaitoksessa		Osana kasvihuonekaasupäästöjen vähennyssuunnitelmaa arvioidaan energiatehokkuuden parantamista	Sähkönkulutuksessa merkittävimmät toimenpiteet liittyvät hulevesien määrän ja sitä kautta pumpausenergian vähentämiseen. Kasvihuonepäästövähennyssuunnitel-	

			man mukaisia toimenpiteitä ei ehditty toteuttaa.	
Kestävän kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Toimenpide: Erillishankinnoissa liikelaitos määrittelee Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutustoimeksiantoihin ympäristökriteereitä		määritelty 80 % kaikista Haloken vesilaitokselle tekemistä kilpailutustoimeksiannoista	0/0	
Liikelaitoksen toimialakohtaiset kestävän kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011	
Kirjataan liikelaitoksen toimialakohtaisia kestävän kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.			Ei seurattavia	
Kestävän kehityksen toimenpiteet ovat osa normaalia toimintaa. Ei erityisiä uusia hankkeita ohjelman seurauksena..			Ei seurattavia	

Liikelaitoksen johtajan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Sitovat tavoitteet toteutuivat. Investointihankkeissa tai toimialakohtaisissa mittareissa ei ollut valtuustotasolla seurattavia mittareita. Kasvihuonekaasupäästövähentämistoimenpiteet etenivät suunnitelman mukaisesti. Energiatoteutuksen mittarin tavoite on huonosti asetettu eikä riittävällä tavalla kuvaa energiategokkuuden toteutumista. Puhtaasti vesiliikelaitoksen toimintaa tarkasteltaessa toimenpiteet näyttäisivät toteutuneen erinomaisesti (jo yli 40 % tehostaminen vuodesta 2005). Vähenneminen on osittain näennäistä ja johtuu jätevedenpuhdistuksen siirtämisestä seudullisen yhtiön vastuulle.

SATAMALIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA, Turun Satamaliikelaitos

Tilivelvollinen viranhaltija:	
Toimitusjohtaja	Christian Ramberg

Liiketoiminta-ajatus:
Turun Satama on valtakunnallisesti merkittävä liikenteellinen ja logistinen keskus, joka asiakaslähtöisellä toiminnallaan tukee voimakkaasti elinkeinoelämän kehittymistä ja tätä kautta työllisyyttä. Turun Satama toimii tehokkaasti itsenäisenä kunnallisena liikelaitoksena keskittyen matkustaja- ja suuryksikköliikenteeseen ja kehittämällä tuotoillaan satamaa siten, että ulkomaankaupan ja -liikenteen harjoittajille turvataan kilpailukykyiset toimintaedellytykset. Toiminnassaan Turun Satama tukeutuu osaavaan ja sitoutuneeseen henkilöstöön sekä Turku-strategian painottamiin liikenteellisiin ja elinkeinopoliittisiin tavoitteisiin.

Sitovat tavoitteet					
	Toteumat			Talousarvio muutoksin	Toteutunut
Tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja arvot	2008	2009	2010	2011	31.12.2011
Korvaus peruspääomasta, 1.000 €	4.813	4.813	8.851	6.000	6.000
Liikelyijäämä/-alijäämä + poistot, 1.000 €	11.099	10.375	13.284	11.553	10.917

Liikelaitoksen kestävä kehityksen budjetointi, jota seurataan valtuuston tasolla (1000 €)			
Kaupungin yleinen tulostavoite / Liikelaitoksen toimenpide, joka edistää kaupungin tulos- tavoitteen saavuttamista	TP	Tavoite	Toteutunut
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 30 % vähenemä/asukas v. 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja vähintään 20 % vähenemä kokonaispäästöissä	2010	2011	31.12.2011
Toimenpide: Laaditaan liikelaitoskohtaiset kasvi- huonepäästövähennyssuunnitelmat		20	Toimitettu 5.12.2011 2
Toimenpide: Ekotukihenkilön nimeäminen liikelaitokseen (resurssointi)		5	Nimetty, koulutus 0,5
Energiatehokkuuden parantaminen (9 % parannus v. 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä (Energiatehokkuussopimus))	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Toteutetaan energiatehokkuus- suunnitelmassa esitettyjä toimia liikelaitoksissa		50	Toteutunut kaukolämpö -20% sähkö -67% 45
Kestävä kehityksen kriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin tarjouspyynnöissä v. 2013 (välitavoite 80 % v. 2011)	TP 2010	Tavoite 2011	Toteutunut 31.12.2011
Toimenpide: Erillishankinnoissa liikelaitos määrittää Hankinta- ja logistiikkakeskukselle annettaviin kilpailutustoimeksiantoihin ympäristökriteereitä			Kyllä, tapauskohtaisesti

Liikelaitoksen toimialakohtaiset kestävän kehityksen tulostavoitteet/toimenpiteet	TP	Tavoite	Toteutunut
Kirjataan liikelaitoksen toimialakohtaisia kestävän kehityksen toimenpiteitä tai investointihankkeita, joita seurataan valtuustotasolla.	2010	2011	31.12.2011
<i>Pilaantuneiden ruoppausmassojen alue – (suunnittelu)</i>		20	Lauttarannan alue (YKV, Kiinteistöliikelaitos ja Satama yhteistyössä) 0,5
<i>Ympäristöperusteiset satamamaksut, tulojen vähentyminen</i>	630	630	Käytössä, tulojen vähentyminen n. 640
<i>Turun ja Naantalın yhteisläjäytysalue (lupahakemusasiakirjat)</i>		50	Alustava kartoitus valmistui 2011 15
<i>Alusten maasähkön käyttömahdollisuuden luominen (suunnittelu)</i>		20	Ei aloitettu

Kv:	<i>Turun Satama yhtiöitetään lainsäädännön muutosten perusteella siten, että operatiivinen organisaatio järjestetään vastaamaan yhtiörakennetta vuoden 2011 kuluessa ja osakeyhtiö voi käynnistää toimintansa vuonna 2012. (Khkon 13.10.2010 § 80)</i>
Toimenpitee	t: <i>Uusi organisaatio otettu käyttöön 1.6.2011. Kuntalain muutoksen viivästyminen lykkää Sataman yhtiöittämistä vuodelle.</i>
	<i>Rakennemuutoksen edellyttämät toimintojen ja henkilöstön siirrot toteutetaan vuoden 2011 aikana.</i>
Toimenpitee	t: <i>Henkilöstösiirrot toteutettu.</i>

Liikelaitoksen johtajan arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Eurokriisi liitännäisseuraamuksineen kärjistyi vuoden 2011 jälkipuoliskolla siinä määrin, ettei tavaraliikenteen tavoitetta kyetty saavuttamaan. Eräs merkittävä tekijä tavaraliikenteen vähenemisessä oli siinä, että STX on menettänyt uudet risteilijätalaukset kilpaileville telakoille. Tästä johtuen Sataman liikevaihto ei kehittynyt riittävästi taloudellisen tavoitteen saavuttamiseksi, vaikka käyttömenot vähenivätkin -kulttuuripääkaupunkivuoden kustannukset poisluettuina. Toisena merkittävänä nettotulokseen oleellisesti vaikuttavana tekijänä mainittakoon Elcotek Oyj:n konkurssi, minkä seurauksena Satama menetti n. 370.000 € joukkovelkakirjalainan alaskirjauksena.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010			
Arviointikriteerit							
Käyttöaste, %	98,0	98,1	97,0	96,9	96,5	97,2	
Vaihtuvuus, %	23	23	23	22	25	22	
Voimassa olevia asunohakemuksia vähintään, kpl	790	760	680	1.536	1.360	1.460	
Asukastoimikuntien määrä, % asuintalokoh-teista	66	67	65	69	65	65	

TALOUDELLISET TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010			
Arviointikriteerit							
Liikevaihto (1000 €)	36.192	37.330	38.608	52.106	66.150	65.026	
Liikevoitto (1.000 €)	9.469	9.388	9.217	10.008	13.250	13.745	
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	1.150	1.037	1.390	3.064	1.300	2.683	
Sijoitetun pääoman tuotto %, ROI	3,9	4,0	3,9	3,7	3,4	3,5	
Oman pääoman tuotto %, ROE (laskentatapaa muutettu - asuintalovaraukses-ta on vähennetty laskennallinen verovelka)	4,3	3,8	4,9	5,3	1,6	3,9	
Pääomalainan (28 milj. euroa) tuotto kaupungille (1.000 €)	0	0	0	0	0	1.325	
Vieras pääoma €/ asuinneliömetri	629	614	573	579	564	606	

Nettoinvestoinnit (1.000 €)	583	81	172	280	3.000	7.576	
Gearing, % (nettovelkaantumisaste)	1.014	1.013	931	471	441	834	
Omavaraisuusaste, %	7,6	8,1	9,0	16,0	15,3	9,9	
Yhteenveto	Aikaisemmat vuodet eivät ole vertailukelpoisia, koska Kiinteistö Oy Lehtolaakso fuusioitui TVT Asunnot Oy:hyn 30.6.2010 ja Turun Osakehuoneistot Oy jakautui erilliseksi yhtiöksi 30.11.2010. Vuosi 2011 on TVT Asunnot Oy:n ensimmäinen varsinainen tilivuosi.						

Toimitusjohtajan yhteenveto toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta:

Vuosi 2011 oli nykymuotoisen TVT:n ensimmäinen toimintavuosi. Varsinaisia vertailtavia lukuja ei ollut talousarviota laadittaessa.

Käyttöaste on % vuokrattavissa olevista asunnoista. Se saatiin paremmalle tasalle erilaisin markkinointitoimenpitein ja uudelleen resursoimalla. Liikevaihtotavoitteesta jäätiin, koska tavoitteessa ei ollut huomioitu korjauksessa tai peruskorjauksessa olevia asuntoja.

Yhtiö palautti omistajalle 1.6.2011 vapaan oman pääoman rahastosta 28.000.000 euroa, joka sijoitettiin takaisin yhtiön pääomailainana. Lainan nostoa ei oltu huomioitu tavoitelukuja annettaessa syksyllä 2010.

Muilta osin yhtiön toiminta ja talous on toteutunut suunnitelmien mukaisesti.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Tekopohjavesihanke toteutuneet ja suunnitellut nettoinvestointikustannukset (1.000 €)	5 842	38 031	54 188	53 660	4 440	17 784	
Toteutuneet investointikustannukset / kokonaiskustannusarvio, %				94 %	100 %	100 %	
Kaupungin takausvastuu yhtiön lainapääomasta (1 000 €)	56 136	42 102	77 187	112 272	119 000	119 000	
Veden veroton yksikköhinta on suunnitelman mukainen (€/m ³)	0,101	0,069	0,064	0,063	0,06	0,18	
Tekopohjavesihankkeen eteneminen suunnitellun aikataulun mukaisesti (+/- vko, kk, v)	-3,0 v	0 vko (-3 v)	0 vko (-3 v)	-6 kk (-3,5 v)	0 vko		
Henkilöstömäärä 31.12.	10	10	10	10	10	9	

TALOUDELLISET TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Liikevaihto (1.000 €)	349	254	251	240	14 300	788	
Liikevoitto (1.000 €)	-141	695	680	1 584	5 800	3 587	
Tilikauden tulos (1.000 €)	-586	-588	-531	-541	1.000	-672	
Kaupungin avustukset (1.000 €)	0	0	0	0	0	0	
Sijoitetun pääoman tuotto %, ROI	0,20	3,14	0,64	0,91	3,30	2,06	

Oman pääoman tuotto %, ROE	-3,9	-3,62	-3,38	-3,56	6,25	-4,63	
Osinkotuotto kaupungille, (1.000 €)	0	0	0	0	0	0	
Gearing (nettovelkaantumisaste) %	85	477	695	1 052	1 000	1 093	
Omavaraisuusaste %				8,4	8,9	8,1	

Toimitusjohtajan yhteenveto toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta vuoden 2011 tilinpäätöksessä:

Tekopohjavesihankkeen investointikustannukset vuonna 2011 poikkeavat suunniteluista, sillä hankkeen viivästyminen johtuen osa vuoden 2010 kustannuksista toteutuu vasta vuonna 2011.

Viivästyksestä johtuen tekopohjavesihankkeelle kirjautuu ylimääräisiä, vuoden 2011 aikana aktivoitavia kuluja (mm. rahoitus- ja toimintakuluja). Siksi toteutuneet investointikustannukset ylittävät kustannusarvion, joka on laadittu siten, että kaikki hankkeen kustannukset toteutuvat vuoden 2010 loppuun mennessä.

Tekopohjavesihankkeen käyttöön otto viivästyy noin 8 viikkoa, sillä Halisissa tehtävät muutostyöt viivästyvät. Hankkeen käyttöön otossa on ollut toiminnallisia haittoja.

Veden yksikköhinta 31.7.2011 = VL-järjestelmän yksikköhinta. Veden yksikköhinta 31.12.2011= tekopohjavesijärjestelmän yksikköhinta.

Viivästyksestä johtuen tekopohjavesijärjestelmän tuotot ja siten myös liikevaihto jäävät suunniteltua pienemmiksi.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arvio käsitellyn jäteveden aiheuttamasta ympäristökuormituksesta							
BOD t/a		331	88	160	220	150	
Fosfori t/a		18,6	5,0	5,5	11,0	4,0	
Typpi t/vuosi		552	296	330	440	310	
Kiintoaine t/vuosi		653	131	210	220	180	
Turun jätevesien osuus Kakolassa puhdistetuista jätevesistä (varaus 68,6%)			68,6	65,9	68,6	60,9	
Keskiarvo € / puhdistettu jätevesi m3			0,40	0,49	0,41	0,396	
Henkilöstömäärä	5	10	10	10	10	11	

TALOUDELLISET TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Liikevaihto (1.000 €)			12 010	14 107	14 400	15 319	
Liikevoitto (1.000 €)			1 605	1 011	1 386	1 316	
Tilikauden tulos (1.000 €)			-129	-483	-467	-402	
Kaupungin avustukset (1.000 €)			0	0	0	0	
Sijoitetun pääoman tuotto %, ROI			1,9	1,2	-2,8	1,42	

Oman pääoman tuotto %, ROE			-0,8	-2,4	-2,3	-2,1	
Osinkotuotto kaupungille, (1.000 €)			0	0	0	0	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)			23 645	5 277	500	921	
Gearing (nettovelkaantumisaste) %		503	365	311	313	387	
Omavaraisuusaste %		13,8	20,8	20,1	20,0	20,0	

Toimitusjohtajan yhteenveto toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta vuoden 2011 tilinpäätöksessä:

Henkilöstömäärä kasvoi, kun käyttöiimin osaaminen ei ollut riittävä. Nettoinvestoinnit ylittyivät puhdistamon tulopumppaamon kapasiteetin noston johdosta.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Käyttöaste, %	98,9	99,0	97,1	96,7	98,0	95,7	
Asukasvaihtuvuus, %	19,1	17,7	18,2	18,6	18,0	16,7	
Yli/alikysyntä: tyhjät asunnot kauden lopussa	15	12	64	94	40	78	
Uudet aso-nro-hakemukset kuntiin, kpl	2 566	2 846	2 609	3 737	2 100.	3 465	

TALOUDELLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Liikevaihto (1.000 €)	15 897	16 392	17 118	17 376	18 035	17 769	
Liikevoitto/tappio (1.000 €)	3 581	3 308	3 644	3 727	3 787	3 495	
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	515	689	962	1 066	662	854	
Sijoitetun pääoman tuotto % , ROI	2,3	2,3	2,4	2,4	2,3	2,3	
Oman pääoman tuotto %, ROE	1,7	2,2	3,1	3,2	1,8	2,4	
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	0	0	0	0	0	0	
Vieras pääoma €/ asuinneliömetri	866	836	796	775	775	740	

Nettoinvestoinnit (1.000 €)	127	339	981	6 856	8 517	6 400	
Gearing, % (nettovelkaantumisaste)	457	432	417	381	389	359	
Omavaraisuusaste %			18,5	19,8	19,0	20,9	

Toimitusjohtajan yhteenveto toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta vuoden 2011 tilinpäätöksessä:

Koko vuoden vallinnut heikko käyttöaste erityisesti Pernon asunnoissa ja vuoden lopulla vaimentunut kysyntä heikensi koko yhtiön käyttöastetta. Tämä alensi vastiketuottoja. Toisaalta asukkaiden vaihtuvuus oli alhainen, uusia hakemuksia tuli hyvin ja uusien asuntojen kysyntä oli hyvä. Raskas talvi lisäsi kiinteistönhoitokuluja. Asuntojen markkinointia tuettiin tietoisesti huoneistokorjauksia tekemällä. Nämä yhdessä heikensivät liikevoittoamme.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut
	2007	2008	2009	2010	2011	2011
Arviointikriteerit						
Käyttöaste, %	95,8	96,3	96,0	96,3	95,0	96,5
Vaihtuvuus, %	51,2	53,1	55,5	32,8	50,0	66,7
Voimassa olevia asuntohakemuksia vähintään, kpl (lukukauden aikana)	1 155	1 187	1 175	1 388	800	1 575
Hakemusten määrä per 31.7	2 005	2028	2 116	2 330	2 000	2 712

TALOUDELLISET TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut
	2007	2008	2009	2010	2011	2011
Arviointikriteerit						
Liikevaihto (1.000 €)	19 663	20 765	22 046	22 455	23 256	23 456
Liikevoitto/tappio (1.000 €)	5 843	6 314	6 131	4 831	4 823	4 442
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	1 360	1 605	1 104	1 358	661	493
Sijoitetun pääoman tuotto % , ROI	4,2	4,8	4,5	3,5	3,5	3,3
Oman pääoman tuotto %, ROE	7,6	8,4	5,2	6,1	4,5	2,2
Vieras pääoma €/ asuineliömetri	706	699	668	655	750	651
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	8 205	1 983	3 076	7 945	5 500	2 451
Gearing, % (nettovelkaantumisaste)	666	656	556	495	650	467
Omavaraisuusaste %	11,9	12,9	13,8	14,6	13,0	14,9

Toimitusjohtajan yhteenveto toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta vuoden 2011 tilinpäätöksessä:

Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin hyvin. Vuosikorjaukset ylittivät budjetoidun. Maksuvalmius mahdollisti niiden suorittamisen kokonaistaloudellisesti järkevästi. Korjaukset heijastuivat tuottoprosentteihin. Yo-talojen perusrarannus siirtyi vuoteen 2012.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Osuus tuotetuista linjakilometreistä Turun sisäisessä liikenteessä, %	18	18	16	16	16	16	
Liikevaihto/ linjakilometri, €	2,71	2,73	2,93	2,98	2,90	3,17	
Kuljettajien myyty aika / maksettu aika	86,5	87,0	87,0	86,8	87,0	86,98	

TALOUDELLISET TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Liikevaihto (1.000 €) (* liikennelaitos)	4 458*	4 597*	4 828	4 946	5 120	5 331	
Liikevoitto (1.000 €)			262	327	78	374	
Tilikauden tulos (1.000 €)			176	93	49	0	
Sijoitetun pääoman tuotto %, ROI			35,7	20,2	30,0	12,3	
Oman pääoman tuotto %, ROE			61,8	40,8	40,0	32,9	
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)			0	0	0	0	
Nettoinvestoinnit, (1.000 €)			1 607	561	1 300	1 375	
Gearing (nettovelkaantumisaste) %			24,7	33,1	25,0	56,8	
Omavaraisuusaste %				24,8	25,0	24,6	

Toimitusjohtajan yhteenveto toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta vuoden 2011 tilinpäätöksessä:

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat hyvin. Yhtiö ylitti liikevaihdon ja liikevoiton osalta tavoitteen merkittävästi. Yhtiö ei näytä tulosta, koska verotettava tulos järjesteltiin nollassi käyttämällä poistoeroa yht 313 961,29 €.

Velkarahalla suoritettavat mittaviat korvausinvestoinnit laskivat sijoitetun ja oman pääoman tuottoa ja nostivat velkaisuusastetta.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Areenahuoneiston käyttöaste (yleisötapahtumapäivät: jääkiekko/muut tapahtumat)		58/44	57/43	58/20	58/25	55/17	
Muut tapahtumat Turkuhallin tiloissa kpl (esim. kokoukset, yritystilaisuudet)		41	47	48	57	54	
Kiinteistön korjaussuunnitelma ja investointisuunnitelma					X	x	

TALOUDELLISET TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Liikevaihto (1.000 €)			1 965	1 885	1 935	2123	
Vastikkeiden % -osuus liikevaihdosta			62	64	62	56	
Hoito / käyttökate (1.000 €)			330	464	450	526	
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)			0	0	0	2	
Sijoitetun pääoman tuotto % , ROI			-	-	-	-	
Oman pääoman tuotto %, ROE			-	-	-	-	
Vieras pääoma (1.000 €) (pankkilainat)			2 224	2 740	2 500	2645	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)			0	50	100	107	
Gearing, % (nettovelkaantumisaste)			6	7	8	6	
Omavaraisuusaste, %			90	88	90	88	

Toimitusjohtajan yhteenveto toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta vuoden 2011 tilinpäätöksessä:

Koy Turun Monitoimihallin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet lähes tavoitteiden mukaisesti käyttöasteen laskusta huolimatta. Vieraan pääoman määrä ei tässä vaiheessa pienene aiemmin asetetun tavoitteen mukaisesti, koska lainoista ei ole tehty ylimääräisiä lyhennyksiä. Lainojen lyhennyksien määrää arvioidaan edelleenkin suhteessa tuleviin investointitarpeisiin kiinteistön korjaus- ja investointisuunnitelma prosessin edetessä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut
	2007	2008	2009	2010	2011	2011
Arviointikriteerit						
<u>Tavoite 1</u> Asumisen jätteen hyötykäyttöaste on yli 90 %		n.70 %	n.80 %	n.90 %	90 %	yli 90 %
<u>Tavoite 2</u> Julkinen palvelu kattaa kustannuksensa		ei	ei	ei	kyllä	Kyllä
<u>Tavoite 3</u> Yrityspalvelu on siirretty erilliseen yhtiöön				Toteutunut 11/2010		Toteutunut
<u>Tavoite 4</u> Toiminta sopeutetaan jätelain kokonaisuudistukseen ja kuntien jätepoliittisiin linjauksiin					Aloitettu	Aloitettu

TALOUDELLISET TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut
	2007	2008	2009	2010	2011	2011
Arviointikriteerit						
Liikevaihto (1.000 €)	16 900	17 035	17 660	20 403	16 071	18 526
Jäteveron osuus liikevaihdosta, %	15,8	13,0	7,9	3,7	4,1	5,6
Liikevoitto/tappio (1.000 €)	1 154	447	366	285	300	742
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä (1.000 €)	1 231	490	320	157	250	711
Satunnaiset erät (konserniavustus/osinko)				348	500	2 118
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	1 231	490	320	505	750	2 829
Sijoitetun pääoman tuotto % , ROI	22,2	7,2	4,2	1,8		2,2
Oman pääoman tuotto %, ROE	19,6	8,0	5,6	1,2		-0,2
Osinkotuotto Turun kaupungille (1.000 €)	0	0	0	57	159	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	1 651	1 478	1 833	1 347	900	684
Gearing, % (nettovelkaantumisaste)	-7,9	-11,5	8,1	-2,9		-16,7
Omavaraisuusaste %	53,8	58,6	54,5	50,4		52,8

Toimitusjohtajan yhteenveto toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta vuoden 2011 tilinpäätöksessä: Toiminnalliset ja taloudelliset tulokset on saavutettu

Poikkeuksellisen suuret satunnaiset tuloerät johtuvat tehdyistä yritysjärjestelyistä TSJ Yrityspalvelut Oy:ssä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Käyttöaste, %					94	94,8	
Vaihtuvuus, %					3	4,4	
Korjausinvestoinnit (1.000 €): Kulut ja aktivoinnit kohteisiin					1 550	535	
Korjausvastuu (Ns. rakennusten vuotuinen kuluminen, %)					3,1	3	
Keskimääräinen neliövuookra (€/m2/kk): euro/as-m2/kk					14	13,64	
Keskimääräiset hoitokulut (€/m2/kk): euro/as-m2/kk					6	3,45	

TALOUDELLISET TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Toteutumat				Tavoite	Toteutunut	
	2007	2008	2009	2010	2011	2011	
Arviointikriteerit							
Liikevaihto (1000 €)					11 699	12 195	
Liikevoitto (1.000 €)					7 138	4 721	
Voitto/tappio tilinpäätössiirtojen ja verojen jälkeen (1.000 €)					591	-1 771	
Taseen loppusumma, (1.000 €)					134 291	142 603	
Sijoitetun pääoman tuotto %, ROI					10,6	8,44	
Vaihtovelkakirjalainan tuotto kaupungille (pääoma 28,65 m€, korko 6 % pa.) (1.000 €)					1 719	1 561	
Junior - lainan tuotto kaupungille (pääoma 10,0 m€, korko 12 kk euribor + 3 % pa.) (1.000 €)					459	457	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)					127 000	137 846	
Gearing, % (nettovelkaantumisaste) *					175	286	
Omavaraisuusaste, % *					34	31	
Yhteenveto: *) Velkaisuuden tunnuslukuja laskettaessa omistajien yhtiölle myönnetty vvk - laina on konvertoitu yhtiön omaksi pääomaksi							

Toimitusjohtajan yhteenveto toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta vuoden 2011 tilinpäätöksessä:

Liikevoitto on huomattavasti pienempi, koska arviossa ei oltu otettu huomioon KOy:den poistoja, TScP:n remonttia, joka aktivoitiin vain 50%:sti ja laki- ja konsultointipalkkiota, joka kirjattiin suoraksi kuluksi.

Konsernin tulos muodostui tappiolliseksi, koska KOy ICT:n lainankorkosuojaus purkukustannus, yht. 1.854 t€, oli pakko kirjata suoraksi kuluksi.

Kaupungin VVK lainan tuotto on jäänyt alle arvioidun, koska se oli arvioitu koko vuoden tuoton mukaisesti, vaikka korkoa kertyi vasta 7.2.2011 lukien.

PALVELUJEN JA HALLINNON SEKÄ LIIKELAITOSTEN KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Tot. 2010	TA 2011	TA YHT 2011	Tot.2011	Tot. 2011/2010 muutos-%	TA YHT Tot% 2011
Liikelaitokset						
Kiinteistöliikelaitos						
4 Toimintakulut	-53 262 935	-53 404 216	-53 404 216	-54 326 468	2,00 %	101,73 %
3 Toimintatuotot	96 601 265	88 536 625	88 536 625	90 459 673	-6,36 %	102,17 %
Netto	43 338 329	35 132 409	35 132 409	36 133 205	-16,63 %	102,85 %
Tilaliikelaitos						
4 Toimintakulut	-70 948 855	-77 586 782	-77 601 257	-74 677 538	5,26 %	96,23 %
3 Toimintatuotot	117 832 705	131 557 782	131 557 782	131 462 143	11,57 %	99,93 %
Netto	46 883 851	53 971 000	53 956 525	56 784 605	21,12 %	105,24 %
Talotoimiliikelaitos						
4 Toimintakulut	-24 699 560	-19 406 175	-19 406 175	-26 139 670	5,83 %	134,70 %
3 Toimintatuotot	25 010 347	19 645 000	19 645 000	25 398 178	1,55 %	129,29 %
Netto	310 786	238 825	238 825	-741 492	-338,59 %	-310,47 %
Kiinteistöpalveluliikelaitos						
4 Toimintakulut	-50 718 823	-41 377 353	-41 437 259	-44 565 974	-12,13 %	107,55 %
3 Toimintatuotot	51 685 299	41 572 330	41 572 330	44 835 341	-13,25 %	107,85 %
Netto	966 477	194 977	135 071	269 366	-72,13 %	199,43 %
Kunnallistekniikkaliikelaitos						
4 Toimintakulut	-32 792 405	-28 838 210	-28 838 210	-29 190 965	-10,98 %	101,22 %
3 Toimintatuotot	33 322 471	29 056 211	29 056 211	28 194 975	-15,39 %	97,04 %
Netto	530 067	218 001	218 001	-995 990	-287,90 %	-456,87 %
Viherliikelaitos						
4 Toimintakulut	-10 177 601	-11 124 931	-11 124 931	-10 646 349	4,61 %	95,70 %
3 Toimintatuotot	10 689 161	11 204 931	11 204 931	10 801 288	1,05 %	96,40 %
Netto	511 560	80 000	80 000	154 939	-69,71 %	193,67 %
Vesiliikelaitos						
4 Toimintakulut	-26 632 445	-29 266 400	-29 270 596	-27 490 426	3,22 %	93,92 %
3 Toimintatuotot	42 820 915	43 907 400	43 907 400	44 448 292	3,80 %	101,23 %
Netto	16 188 470	14 641 000	14 636 804	16 957 866	4,75 %	115,86 %
Satamaliikelaitos						
4 Toimintakulut	-13 086 137	-13 565 597	-13 565 597	-13 175 401	0,68 %	97,12 %
3 Toimintatuotot	23 992 962	25 118 200	25 118 200	24 091 980	0,41 %	95,91 %
Netto	10 906 825	11 552 603	11 552 603	10 916 579	0,09 %	94,49 %
Vahinkorahasto						
4 Toimintakulut				-10 203		
3 Toimintatuotot						
Netto				-10 203		

PALVELUJEN JA HALLINNON SEKÄ LIKELAITOSTEN KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Tot. 2010	TA 2011	TA YHT 2011	Tot.2011	Tot. 2011/2010 muutos-%	TA YHT Tot% 2011
Hallinto						
Keskusvaalilautakunta						
4 Toimintakulut	-72 250	-387 280	-387 280	-425 757	489,28 %	109,94 %
3 Toimintatuotot		285 000	285 000	279 095		97,93 %
Netto	-72 250	-102 280	-102 280	-146 663	102,99 %	143,39 %
Kaupunginvaltuusto						
4 Toimintakulut	-738 633	-1 015 000	-1 015 000	-795 195	7,66 %	78,34 %
3 Toimintatuotot	6 796				-100,00 %	
Netto	-731 837	-1 015 000	-1 015 000	-795 195	8,66 %	78,34 %
Tarkastuslautakunta						
4 Toimintakulut	-475 199	-647 000	-618 019	-473 037	-0,46 %	76,54 %
3 Toimintatuotot						
Netto	-475 199	-647 000	-618 019	-473 037	-0,46 %	76,54 %
Kaupunginhallitus, omarahoitusosuudet						
4 Toimintakulut	-37 428 583	-44 404 862	-44 404 862	-44 274 262	18,29 %	99,71 %
3 Toimintatuotot						
Netto	-37 428 583	-44 404 862	-44 404 862	-44 274 262	18,29 %	99,71 %
Kaupunginhallitus						
4 Toimintakulut	-95 670 742	-108 033 874	-100 225 667	-98 734 893	3,20 %	98,51 %
3 Toimintatuotot	37 605 227	42 294 021	40 430 021	40 903 228	8,77 %	101,17 %
Netto	-58 065 515	-65 739 853	-59 795 646	-57 831 665	-0,40 %	96,72 %
Palvelutoimi						
Peruspalvelulautakunta						
4 Toimintakulut	-587 459 493	-594 879 471	-601 702 517	-612 248 799	4,22 %	101,75 %
3 Toimintatuotot	83 561 680	79 810 181	81 674 181	84 495 868	1,12 %	103,45 %
Netto	-503 897 813	-515 069 290	-520 028 336	-527 752 931	4,73 %	101,49 %
Liikuntalautakunta						
4 Toimintakulut	-17 225 105	-17 814 122	-17 848 343	-17 498 491	1,59 %	98,04 %
3 Toimintatuotot	2 019 300	2 289 522	2 289 522	2 013 862	-0,27 %	87,96 %
Netto	-15 205 805	-15 524 600	-15 558 821	-15 484 629	1,83 %	99,52 %
Nuorisolautakunta						
4 Toimintakulut	-10 539 467	-10 534 052	-10 538 248	-10 929 065	3,70 %	103,71 %
3 Toimintatuotot	1 457 833	1 107 546	1 107 546	1 646 886	12,97 %	148,70 %
Netto	-9 081 634	-9 426 506	-9 430 702	-9 282 179	2,21 %	98,43 %
Kulttuurilautakunta						
4 Toimintakulut	-38 064 643	-38 201 040	-38 400 509	-39 807 936	4,58 %	103,67 %
3 Toimintatuotot	7 033 872	6 184 647	6 184 647	7 610 221	8,19 %	123,05 %
Netto	-31 030 771	-32 016 393	-32 215 862	-32 197 715	3,76 %	99,94 %
Osaamistoimi						
Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta						
4 Toimintakulut	-199 049 491	-202 919 977	-202 988 303	-211 727 646	6,37 %	104,31 %
3 Toimintatuotot	16 484 761	17 160 823	17 160 823	19 277 934	16,94 %	112,34 %
Netto	-182 564 730	-185 759 154	-185 827 480	-192 449 712	5,41 %	103,56 %
Lukio- ja ammattiopetuslautakunta						
4 Toimintakulut	-76 337 095	-74 742 161	-75 887 218	-75 218 095	-1,47 %	99,12 %
3 Toimintatuotot	9 398 684	7 329 997	7 351 997	6 787 108	-27,79 %	92,32 %
Netto	-66 938 411	-67 412 164	-68 535 221	-68 430 987	2,23 %	99,85 %
Ammattikorkeakoulun hallitus						
4 Toimintakulut	-66 643 482	-69 610 862	-70 144 293	-70 391 181	5,62 %	100,35 %
3 Toimintatuotot	10 768 794	11 071 862	11 071 862	11 494 943	6,74 %	103,82 %
Netto	-55 874 688	-58 539 000	-59 072 431	-58 896 238	5,41 %	99,70 %

PALVELUJEN JA HALLINNON SEKÄ LIKELAITOSTEN KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Tot. 2010	TA 2011	TA YHT 2011	Tot.2011	Tot. 2011/2010 muutos-%	TA YHT Tot% 2011
Ympäristötoimi						
Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta						
4 Toimintakulut	-36 982 254	-38 597 858	-38 597 858	-37 974 419	2,68 %	98,38 %
3 Toimintatuotot	38 648 603	40 097 858	40 097 858	39 504 053	2,21 %	98,52 %
Netto	1 666 350	1 500 000	1 500 000	1 529 634	-8,20 %	101,98 %
Joukkoliikennelautakunta						
4 Toimintakulut	-32 349 042	-34 983 996	-34 983 996	-34 565 326	6,85 %	98,80 %
3 Toimintatuotot	18 804 679	20 482 996	20 482 996	20 254 677	7,71 %	98,89 %
Netto	-13 544 363	-14 501 000	-14 501 000	-14 310 649	5,66 %	98,69 %
Ympäristö- ja kaavoituslautakunta						
4 Toimintakulut	-12 444 350	-12 585 888	-12 640 084	-14 013 796	12,61 %	110,87 %
3 Toimintatuotot	6 049 853	5 927 228	5 927 228	7 282 487	20,37 %	122,86 %
Netto	-6 394 497	-6 658 660	-6 712 856	-6 731 309	5,27 %	100,27 %
Rakennuslautakunta						
4 Toimintakulut	-113 611	-105 000	-105 000	-104 100	-8,37 %	99,14 %
3 Toimintatuotot						
Netto	-113 611	-105 000	-105 000	-104 100	-8,37 %	99,14 %

Liikelaikokset ja hallinto ja palvelut yhteensä	Tot. 2010	TA 2011	TA YHT 2011	Tot.2011	Tot. 2011/2010 muutos-%	Tot% 2011
4 Toimintakulut Yht	-1 498 605 594	-1 524 032 107	-1 525 135 438	-1 549 404 993	3,39 %	101,59 %
3 Toimintatuotot Yht	638 989 455	624 640 160	624 662 160	641 242 233	0,35 %	102,65 %
Netto	-859 616 139	-899 391 947	-900 473 278	-908 162 760	5,65 %	100,85 %

Liikelaikokset ja hallinto ja palvelut yhteensä netto	Tot. 2010	TA 2011	TA YHT 2011	Tot.2011	Tot. 2011/2010 muutos-%	Tot% 2011
Liikelaikokset yhteensä	120 137 219	116 028 815	115 950 238	119 468 876	-0,56 %	103,03 %
Palvelu ja hallinto yhteensä	-979 753 358	-1 015 420 762	-1 016 423 516	-1 027 631 636	-4,89 %	101,10 %
Nettomenot yhteensä	-859 616 139	-899 391 947	-900 473 278	-908 162 760	-5,65 %	100,85 %

Liikelaikokset yhteensä	Tot. 2010	TA 2011	TA YHT 2011	Tot.2011	Tot. 2011/2010 muutos-%	Tot% 2011
4 Toimintakulut Yht	-287 012 154	-274 569 664	-274 648 241	-280 222 994	-2,37 %	102,03 %
3 Toimintatuotot Yht	407 149 372	390 598 479	390 598 479	399 691 870	-1,83 %	102,33 %
Netto	120 137 218	116 028 815	115 950 238	119 468 876	-0,56 %	103,03 %

Palvelut ja hallinto yhteensä	Tot. 2010	TA 2011	TA YHT 2011	Tot.2011	Tot. 2011/2010 muutos-%	Tot% 2011
4 Toimintakulut Yht	-1 211 593 440	-1 249 462 443	-1 250 487 197	-1 269 181 999	4,75 %	101,50 %
3 Toimintatuotot Yht	231 840 082	234 041 681	234 063 681	241 550 363	4,19 %	103,20 %
Netto	-979 753 357	-1 015 420 762	-1 016 423 516	-1 027 641 840	4,89 %	101,10 %

PALVELUJEN JA HALLINNON SEKÄ LIIKELAITOSTEN INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Tot. 2010	TA 2011	TA YHT 2011	Tot.2011	Tot. 2011/2010 muutos-%	TA YHT Tot% 2011
Liikelaitokset						
Kiinteistöliikelaitos						
Investointikulut	26 735 599	36 570 000	36 570 000	39 076 330	46,16 %	106,85 %
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	207 936	450 000	450 000	640 478	208,02 %	142,33 %
Myyntitulot	26 834 953	21 000 000	21 000 000	16 120 475	-39,93 %	76,76 %
Nettoinvestoinnit	307 290	-15 120 000	-15 120 000	-22 315 377	-7361,99 %	147,59 %
Tilaliikelaitos						
Investointikulut	30 422 141	56 150 000	58 314 673	47 832 720	57,23 %	82,03 %
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	519 700	2 711 800	2 711 800	2 938 184	465,36 %	108,35 %
Myyntitulot	1 616 229	18 300 000	18 300 000	15 741 328	873,95 %	86,02 %
Nettoinvestoinnit	-28 286 212	-35 138 200	-35 138 200	-29 153 207	3,07 %	82,97 %
Vesiliikelaitos						
Investointikulut	10 400 820	11 800 000	11 800 000	11 619 742	11,72 %	98,47 %
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %
Myyntitulot	0	0	0	5 246	0,00 %	0,00 %
Nettoinvestoinnit	-10 400 820	-11 800 000	-11 800 000	-11 614 495	11,67 %	98,43 %
Satamaliikelaitos						
Investointikulut	1 655 857	3 985 000	3 985 000	5 742 673	246,81 %	144,11 %
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %
Myyntitulot	11 850	0	0	1 920 000	16102,53 %	0,00 %
Nettoinvestoinnit	-1 644 007	-3 985 000	-3 985 000	-3 822 673	132,52 %	95,93 %
Kaupunginhallitus						
Investointikulut	8 222 590	4 443 188	4 443 188	3 166 746	-61,49 %	71,27 %
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	0	100 000	100 000	0	0,00 %	0,00 %
Myyntitulot	1 188 624	59 200 000	59 200 000	30 180 617	2439,12 %	50,98 %
Nettoinvestoinnit	-7 033 965	54 856 812	54 856 812	27 013 870	-484,05 %	49,24 %
Palvelutoimi						
Peruspalvelulautakunta						
Investointikulut	281 647	1 145 000	1 145 000	462 012	64,04 %	40,35 %
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	41 461	0	0	20 000	-51,76 %	0,00 %
Myyntitulot	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %
Nettoinvestoinnit	-240 186	-1 145 000	-1 145 000	-442 012	84,03 %	38,60 %
Liikuntalautakunta						
Investointikulut	436 500	990 000	990 000	683 714	56,64 %	69,06 %
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	50 000	86 000	86 000	0	-100,00 %	0,00 %
Myyntitulot	26 851	0	0	0	-100,00 %	0,00 %
Nettoinvestoinnit	-359 649	-904 000	-904 000	-683 714	90,11 %	75,63 %
Nuorisolautakunta						
Investointikulut	133 469	157 000	157 000	107 956	-19,11 %	68,76 %
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	30 000	62 800	62 800	30 000	0,00 %	47,77 %
Myyntitulot	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %
Nettoinvestoinnit	-103 469	-94 200	-94 200	-77 956	-24,66 %	82,76 %
Kulttuurilautakunta						
Investointikulut	414 286	700 000	700 000	699 284	68,79 %	99,90 %
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	0	0	0	38 700	0,00 %	0,00 %
Myyntitulot	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %
Nettoinvestoinnit	-414 286	-700 000	-700 000	-660 584	59,45 %	94,37 %

PALVELUJEN JA HALLINNON SEKÄ LIIKELAITOSTEN INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Tot. 2010	TA 2011	TA YHT 2011	Tot.2011	Tot. 2011/2010 muutos-%	TA YHT Tot% 2011
Osaamistoimi						
Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta						
Investointikulut	373 087	1 048 900	1 048 900	967 807	159,41 %	92,27 %
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	0	0	0	105 963	0,00 %	0,00 %
Myyntitulot	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %
Nettoinvestoinnit	-373 087	-1 048 900	-1 048 900	-861 844	131,00 %	82,17 %
Lukio- ja ammattiopetuslautakunta						
Investointikulut	0	30 000	30 000	42 805	0,00 %	142,68 %
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %
Myyntitulot	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %
Nettoinvestoinnit	0	-30 000	-30 000	-42 805	0,00 %	142,68 %
Ammattikorkeakoulun hallitus						
Investointikulut	0	0	0	65 000	0,00 %	0,00 %
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %
Myyntitulot	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %
Nettoinvestoinnit	0	0	0	-65 000	0,00 %	0,00 %
Ympäristötoimi						
Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta						
Investointikulut	1 748 838	2 660 000	2 660 000	2 108 699	20,58 %	79,27 %
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	82 488	882 000	882 000	562 028	581,34 %	63,72 %
Myyntitulot	50 097	278 000	278 000	0	-100,00 %	0,00 %
Nettoinvestoinnit	-1 616 252	-1 500 000	-1 500 000	-1 546 671	-4,31 %	103,11 %
Joukkoliikennelautakunta						
Investointikulut	57 007	270 000	270 000	217 330	281,24 %	80,49 %
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	2 613	75 000	75 000	0	-100,00 %	0,00 %
Myyntitulot	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %
Nettoinvestoinnit	-54 394	-195 000	-195 000	-217 330	299,55 %	111,45 %
Ympäristö- ja kaavoituslautakunta						
Investointikulut	0	65 000	65 000	66 320	0,00 %	102,03 %
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %
Myyntitulot	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %
Nettoinvestoinnit	0	-65 000	-65 000	-66 320	0,00 %	102,03 %
Liikelaitokset yhteensä						
Menot	70 213 902	108 505 000	110 669 673	104 271 465	48,51 %	94,22 %
Tulot	29 227 668	42 461 800	42 461 800	37 365 712	27,84 %	88,00 %
Netto	-40 986 233	-66 043 200	-68 207 873	-66 905 752		98,09 %
Palvelu ja hallinto yhteensä						
Menot	11 667 423	11 759 088	11 759 088	8 587 674	-26,40 %	73,03 %
Tulot	1 472 134	60 683 800	60 683 800	30 937 308	2001,53 %	50,98 %
Netto	-10 195 289	48 924 712	48 924 712	22 349 633		45,68 %
Palvelu ja hallinto + liikelaitokset yhteensä						
Menot	81 881 325	120 264 088	122 428 761	112 859 139	37,83 %	92,18 %
Tulot	30 699 802	103 145 600	103 145 600	68 303 020	122,49 %	66,22 %
Netto	-51 181 523	-17 118 488	-19 283 161	-44 556 119		231,06 %

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILUT 2011

Sisältää liikelaitokset ja omat rahastot, mukaan lukien sisäiset erät.

	TA 2011	TA 2011 muutos	TA 2011 yhteensä	Toteuma 2011	Poikkeama*
TOIMINTATUOTOT	594 042 899	22 000	594 064 899	609 374 908	15 310 009
Valmistus omaan käyttöön	30 597 261		30 597 261	31 867 325	1 270 064
TOIMINTAKULUT	1 524 032 107	1 103 331	1 525 135 438	1 549 404 994	-24 269 556
TOIMINTAKATE	-899 391 947	1 103 331	-900 473 278	-908 162 760	-7 689 483
Verotulot ja valtionosuudet	928 081 061	1 074 955	929 156 016	962 953 848	33 797 832
Verotulot	608 388 000		608 388 000	637 973 549	29 585 549
Kunnan tulovero	508 000 000		508 000 000	519 039 766	11 039 766
Kiinteistovero	40 117 000		40 117 000	40 935 297	818 297
Osuus yhteisöveron tuotosta	60 271 000		60 271 000	77 998 485	17 727 485
Muut verot			0	0	0
Valtionosuudet	319 693 061	1 074 955	320 768 016	324 980 299	4 212 283
Rahoitustuotot ja -kulut	13 713 000		13 713 000	12 597 239	-1 115 761
Korkotuotot	10 769 000		10 769 000	14 828 965	4 059 965
Muut rahoitustuotot	61 406 543		61 406 543	63 108 239	1 701 696
Korkokulut	13 650 000		13 650 000	9 423 350	4 226 651
Muut rahoituskulut	44 812 543		44 812 543	55 916 615	-11 104 072
VUOSIKATE	42 402 114	-1 081 331	42 395 738	67 388 326	24 992 588
Poistot ja arvonalentumiset	58 473 170		58 473 170	54 643 944	-3 829 226
Suunnitelman mukaiset poistot	58 473 170		58 473 170	54 643 944	3 829 226
Satunnaiset tuotot ja kulut	20 000 000		20 000 000	-3 050 413	-23 050 413
Satunnaiset tuotot	20 000 000		20 000 000	9 430 814	-10 569 186
Satunnaiset kulut			0	12 481 227	-12 481 227
TILIKAUDEN TULOS	3 928 944	-1 081 331	3 922 568	9 693 969	5 771 401
Varausten ja rahastojen muutokset	-2 650 523		-2 650 523	-2 965 695	-315 172
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	-6 550 523		-6 550 523	-8 216 338	
Varausten lisäys (-) / vähennys (+)			0	2 060 413	
Rahastojen lisäys (-) / vähennys (+)	3 900 000		3 900 000	3 190 229	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	1 278 421	-1 081 331	1 272 045	6 728 274	5 456 228

*TA 2011 yht. / Toteuma 2011

+ tulojen ylitys / menojen alitus

- tulojen alitus / menojen ylitys

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILUT 2011

Sisältää peruskaupungin ja omat rahastot sekä liikelaitokset nettoperiaatteella, mukaan lukien sisäiset erät.

	TA 2011	TA 2011 muutos	TA 2011 yhteensä	Toteuma 2011	Poikkeama *
TOIMINTATUOTOT	230 744 420	22 000	230 766 420	306 208 024	75 441 604
Valmistus omaan käyttöön	3 297 261		3 297 261	31 867 325	28 570 064
TOIMINTAKULUT	1 249 462 443	1 103 331	1 250 565 774	1 246 198 814	4 366 960
TOIMINTAKATE	-1 015 420 762	1 103 331	-1 016 502 093	-908 123 464	108 378 629
Verotulot ja valtionosuudet	928 081 061	1 074 955	929 156 016	962 953 848	33 797 832
Verotulot	608 388 000		608 388 000	637 973 549	29 585 549
Kunnan tulovero	508 000 000		508 000 000	519 039 766	11 039 766
Kiinteistovero	40 117 000		40 117 000	40 935 297	818 297
Osuus yhteisöveron tuotosta	60 271 000		60 271 000	77 998 485	17 727 485
Muut verot	0		0		0
Valtionosuudet	319 693 061	1 074 955	320 768 016	324 980 299	4 212 283
Rahoitustuotot ja -kulut	59 697 543		59 697 543	12 557 943	-47 139 600
Korkotuotot	10 619 000		10 619 000	11 478 869	859 869
Muut rahoitustuotot	61 206 543		61 206 543	20 153 399	-41 053 144
Korkokulut	10 231 000		10 231 000	6 073 253	4 157 747
Muut rahoituskulut	1 897 000		1 897 000	13 001 072	-11 104 072
VUOSIKATE	-27 642 158	-1 081 331	-27 648 534	67 388 326	95 036 860
Poistot ja arvonalentumiset	6 095 725		6 095 725	54 643 944	48 548 219
Suunnitelman mukaiset poistot	6 095 725		6 095 725	54 643 944	48 548 219
Satunnaiset tuotot ja kulut	20 000 000		20 000 000	-3 050 413	-23 050 413
Satunnaiset tuotot	20 000 000		20 000 000	1 854 714	-18 145 286
Satunnaiset kulut			0	4 905 127	-4 905 127
TILIKAUDEN TULOS	-13 737 883	-1 081 331	-13 744 259	9 693 969	23 438 228
Varausten ja rahastojen muutokset	3 900 000		3 900 000	-2 965 695	-6 865 695
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)			0	-8 216 338	
Varausten lisäys (-) / vähennys (+)			0	2 060 413	
Rahastojen lisäys (-) / vähennys (+)	3 900 000		3 900 000	3 190 229	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-9 837 883	-1 081 331	-9 844 259	6 728 274	16 572 532

LIIKELAITOSTEN INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

TILALIIKELAITOKSEN INVESTOINTIOHJELMAN 2011 TOTEUTUMISVERTAILU								
- Listassa mukana hankkeet, joilla rahaa/käyttöä v. 2011								
Kohde	Hankkeen kustannus- arvio €	Toteuma 2010	Talous- arvio 2011 €	Muu- tokset	Talousarvio 2011 muutoksin (€)	Toteuma 2011	Ero TA muutoksin - käyttö	Toteuttamis- aikataulu
KV päättää:								
UUDISRAKENNUKSET								
PERUSPALVELUT								
Lakkatie erityislastenkoti	2 390 000	757 584	1 234 000	398 000	1 632 000	1 619 561,58	12 438	2009-2013
Ympäristöterveydenhuolto Eläinhoitola Pieneläinklinikka	1 991 234	1 252 134	540 000	199 100	739 100	719 017,57	20 082	2007-2013
- Turun Eläinsuojeluyhdistys ry:n avustus 509 850								
OPETUSTOIMI								
Paattisten koulu	7 767 000	999 688	6 930 000	0	6 930 000	6 185 972,23	744 028	2009-2013
- sis. päiväkotia, kirjasto, neuvola ja palvelukeittiö								
- koululle valtionavustusta, ei muille								
Kellonsoittajank. päiväkodin peruskorjaus (tai uudisrak.) Kj: Kellonsoittajank. päiväkodin ja koulun uudisrakennus	5 857 000	8 404	2 500 000	0	2 500 000	416 703,74	2 083 296	2010-2014
- sis. palvelukeittiö								
Halikonkadun päiväkotia, siirrettävä/vuokrattava	700 000		700 000	0	700 000	705 410,44	-5 410	2011-2013
- perustukset, pihat								
Nummenpuistokadun päiväkotia	3 316 000	3 068 261	0	10 000	10 000	8 831,80	1 168	2003-2012
NUORISOTOIMI								
Ahtela huoltorakennus uudisrak.	574 000	59 104	435 000	65 000	500 000	494 247,27	5 753	2005-2013
- Valtionavustus myönnetty								
- Ei sisällä kalustamista 31.460 €								
UUDISRAKENNUKSET YHTEENSÄ			12 339 000	672 100	13 011 100	10 149 744,63	2 861 355	

TILALIIKELAITOKSEN INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

PERUSKORJAUKSET								
PERUSPALVELUT								
Psykiatria talo 6	2 500 000	1 551 427	210 000	738 573	948 573	982 950,93	-34 378	2009-2012
Liinahaan vanhainkodin perusparannus	9 761 000	726 641	6 580 000	0	6 580 000	5 387 944,73	1 192 055	2011-2014
Runosmäen vanhainkodin peruskorjaus, osat A, B ja C	10 586 000	1 243 186	4 124 000	276 000	4 400 000	4 123 692,36	276 308	2009-2014
Runosmäen vanhainkodin talotekniikan osittainen uusiminen sekä siihen liittyvät rakennustekniset korjaustyöt	3 600 000	3 362 921	29 000	208 000	237 000	138 535,90	98 464	2008-2013
OPETUSTOIMI (kouluverkko-suunnitelman mukaan)								
Kerttulin koulu - korjaus lukion tarpeita varten	4 400 000	0	50 000	0	50 000	0,00	50 000	2012-2015
Puolalan koulu (luokat 1-9) ja Puolalanmäen lukio - 2. vaihe, Puolalanmäen koulu	6 575 000	1 685 666	5 157 000	0	5 157 000	4 007 913,46	1 149 087	2009-2013
Puolalan koulu (luokat 1-9) ja Puolalanmäen lukio - 3. vaihe, Tornikadun koulu	2 900 000	0	100 000	0	100 000	57 132,86	42 867	2011-2015
Säkäkujan pk	1 300 000	209 576	850 000	240 000	1 090 000	1 217 153,18	-127 153	2009-2013
LIIKUNTATOIMI								
Impivaaran uimahalli peruskorj. + laajennus	23 160 000	8 649 348	11 511 000	0	11 511 000	11 845 776,39	-334 776	2005-2013
Nunnavuoren palloiluhalli (vain peruskorjaus) - Valtionavustusta haetaan	2 000 000	0	800 000	0	800 000	66 663,99	733 336	2011-2014
Kupittaaan jalkapallostadionin kentän peruskorjaus - Nurmialusta, rakennekerrokset, lämmitysjärjestelmä - Valtionavustusta haetaan	1 000 000		200 000	0	200 000	105 485,03	94 515	2011-2013
KULTTUURITOIMI - Maaherran virka-asunnon peruskorjaus (laaditaan hankesuunnitelma) <i>Johtokunta päättää:</i>								
	1 200 000	1 311	0	30 000	30 000	41 863,23	-11 863	2010-2013
MUUT PERUSKORJAUKSET			14 000 000		14 000 000	9 707 863,03	4 292 137	
PERUSKORJAUKSET YHTEENSÄ			43 611 000	1 492 573	45 103 573	37 682 975,09	7 420 598	

TILALIIKELAITOKSEN INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

TOIMITILOJEN HANKINTA					
Nimeämättömät kohteet	200 000		200 000	20 000,00	180 000
TOIMITILOJEN HANKINTA YHTEENSÄ	200 000	0	200 000	20 000,00	180 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	56 150 000	2 164 673	58 314 673	47 852 719,72	10 461 953
TULOT:					
RAHOITUSOSUUEDET INVESTOINTEIHIN					
Ahtela huoltorakennus uudisrakennus	229 800		229 800	383 000,00	-153 200
Ahtela vesihuollon rakentaminen ja saneeraaminen	0		0	61 200,00	-61 200
Ympäristöterveydenhuolto					
Eläinhoitola Pieneläinklinikka	500 000		500 000	509 850,00	-9 850
- Turun Eläinsuojeluyhdistys ry:n rahoitusosuus					0
Impivaaran uimahallin peruskorjaus ja laajennus	450 000		450 000	375 000,00	75 000
Paattisten koulu	1 532 000		1 532 000	1 588 184,37	-56 184
Turun linnan valvontajärjestelmien uusiminen					
- Museoviraston osuus				20 950,00	
RAHOITUSOSUUEDET YHTEENSÄ	2 711 800	0	2 711 800	2 938 184,37	-226 384
KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI	18 300 000	0	18 300 000	15 741 328,48	2 558 672
josta käyttötalousosaan kirjattavien myyntivoittojen osuus	13 600 000	0	13 600 000	10 934 858,11	2 665 142

KIINTEISTÖLIKELAITOKSEN INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

Turun Kiinteistöliikelaitos investointiosa	TP 2010	TA 2011	TA 2011 muutokset	TA 2011 muutosten jälkeen	TP 2011	Poikkeama
Kiinteän omaisuuden hankinnat	4 806 425,68	3 500 000	0	3 500 000	2 201 256,52	1 298 743,48
Uus- ja laajennusinvestoinnit	15 924 876,40	25 820 000	0	25 820 000	27 845 186,17	-2 025 186,17
Korvaus- ja ylläpitoinvestoinnit	5 996 646,68	7 250 000	0	7 250 000	9 029 887,53	-1 779 887,53
Muut pysyvien vastaavien hankinnat	7 650,00	0	0	0		0,00
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	26 735 598,76	36 570 000	0	36 570 000	39 076 330,22	-2 506 330,22
VALTIONOSUUEDET JA MUUT RAHOITUSOSUUEDET						
Pääliikenneväylät ja keskustan kehittäminen (Kh)	24 298,00	0	0	0	0,00	0,00
Korvaus- ja ylläpitoinvestoinnit (Jk)	120 939,00	150 000	0	150 000	0,00	-150 000,00
Uus- ja laajennusinvestoinnit (Jk)	62 699,00	300 000	0	300 000	640 478,08	340 478,08
VALTIONOSUUEDET JA MUUT RAHOITUSOSUUEDET YHTEENSÄ	207 936,00	450 000	0	450 000	640 478,08	190 478,08
MYYNTITULOT						
Asuinrakennukset	25 000,00	0	0	0	540 000,00	540 000,00
Muut rakennukset	80 500,00	0	0	0	615 000,00	615 000,00
Kiinteän omaisuuden myynnit	26 654 673,02	21 000 000	0	21 000 000	14 943 475,03	-6 056 524,97
Kiinteät rakenteet ja laitteet	70 779,80	0	0	0		0,00
Koneet ja kalusto	4 000,00	0	0	0	22 000,00	22 000,00
MYYNTITULOT YHTEENSÄ	26 834 952,82	21 000 000	0	21 000 000	16 120 475,03	-4 879 524,97
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ	27 042 888,82	21 450 000	0	21 450 000	16 760 953,11	-4 689 046,89

LIKELAITOSTEN INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

Vesiliikelaitos	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Tilinpäätös 2011	Poikkeama
Palvelut	9 450	100 000		5 400	94 600
Vedenkäsittely	67 133	150 000		198 366	-48 366
Vesijohtoverkosto	2 810 282	3 030 000		2 578 698	451 302
Viemäriverkosto	7 465 709	8 470 000		8 767 089	-297 089
Koneet ja kalusto	48 246	50 000		70 189	-20 189
Yhteensä	10 400 820	11 800 000		11 619 742	180 258

Satamaliikelaitos	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011	Muutokset	Tilinpäätös 2011	Poikkeama
Kanavaniemi	377 967	1 550 000		1 901 499	351 499
Linnanaukko	354 712	440 000		211 862	-228 138
Länsisatama	312 761	680 000		391 886	-288 114
Väylät ja satama-altaat	141 924	700 000		119 401	-580 599
Pansion satama	439 863	540 000		3 016 811	2 476 811
Yhteiset alueet	28 630	75 000		101 214	26 214
Irtain omaisuus	0	0		0	0
Yhteensä	1 655 857	3 985 000	0	5 742 673	1 757 673

RAHOITUSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 2011

	TA 2011	TA 2011 muutos	TA 2011 yhteensä	Toteuma 2011	Poikkeama*
TOIMINNAN RAHAVIRTA	11 402 114	-6 376	11 395 738	33 774 097	22 378 359
Vuosikate	42 402 114	-6 376	42 395 738	67 388 326	24 992 588
Satunnaiset erät	20 000 000	0	20 000 000	-3 050 413	-23 050 413
Tulorahoituksen korjauserät	-51 000 000	0	-51 000 000	-30 563 817	20 436 183
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-17 118 488	-2 164 673	-19 283 161	-44 556 119	-25 272 958
Investointimenot	-120 264 088	-2 164 673	-122 428 761	-112 859 139	9 569 622
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 367 600	0	4 367 600	4 335 353	-32 247
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvtulot	98 778 000	0	98 778 000	63 967 667	-34 810 333
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRHTA	-5 716 374	-2 171 049	-7 887 423	-10 782 023	-2 894 600
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset	-63 670 937	-7 150 000	-70 820 937	-69 301 788	1 519 149
Antolainasaamisten lisäykset	-72 977 000	-7 150 000	-80 127 000	-78 656 120	1 470 880
Antolainasaamisten vähennykset	9 306 063	0	9 306 063	9 354 332	48 269
Lainakannan muutokset	75 000 000	0	75 000 000	-18 150 832	-93 150 832
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	175 000 000	0	175 000 000	100 000 000	-75 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-100 000 000	0	-100 000 000	-100 000 000	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-18 150 832	-18 150 832
Muut maksuvalmiuden muutokset				8 351 639	8 351 639
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				524 236	524 236
Vaihto-omaisuuden muutos				271 987	271 987
Saamisten muutos				10 074 745	10 074 745
Korottomien velkojen muutos				-2 519 329	-2 519 329
Rahoituksen rahavirta	11 329 063	-7 150 000	4 179 063	-79 100 981	-83 280 044
RAHAVAROJEN MUUTOS	5 612 689	-9 321 049	-3 708 360	-89 883 004	-86 174 644
Rahavarojen muutos				-89 883 004	
Rahavarat 31.12.				117 598 003	
Rahavarat 1.1.				207 481 007	

*TA 2011 yht. / Toteuma 2011 euroina

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma

Rahoituslaskelma

Tase

Konsernituloslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma

Konsernitase

TULOSLASKELMA	2011	2010
	€	€
Toimintatuotot	306 208 024,44	296 380 803,70
Myyntituotot	136 550 323,76	137 702 108,32
Maksutuotot	60 653 691,36	57 982 728,65
Tuet ja avustukset	44 426 488,40	37 487 759,34
Vuokratuotot	31 650 072,66	32 657 845,99
Muut toimintatuotot	32 927 448,26	30 550 361,40
Valmistus omaan käyttöön	31 867 325,37	32 095 494,86
Toimintakulut	-1 246 198 813,85	-1 188 088 811,90
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-460 503 878,51	-438 825 626,18
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-114 977 444,67	-109 993 696,89
Muut henkilösivukulut	-27 644 539,92	-27 413 666,15
Palvelujen ostot	-443 121 270,21	-417 110 744,92
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-73 269 718,08	-68 797 085,21
Avustukset	-69 456 657,21	-74 304 488,89
Vuokratulut	-45 914 341,26	-41 781 196,06
Muut toimintakulut	-11 310 963,99	-9 862 307,60
TOIMINTAKATE	-908 123 464,04	-859 612 513,34
Verotulot	637 973 548,62	610 858 807,57
Kunnan tulovero	519 039 766,08	516 840 274,93
Osuus yhteisöveron tuotosta	77 998 485,32	53 743 270,83
Kiinteistövero	40 935 297,22	40 275 261,81
Valtionosuudet	324 980 299,00	312 970 520,00
Rahoitustuotot ja -kulut	12 557 942,87	24 419 518,76
Korkotuotot	11 478 868,82	8 901 831,87
Muut rahoitustuotot	20 153 399,39	22 783 375,64
Korkokulut	-6 073 253,15	-4 696 466,22
Muut rahoituskulut	-13 001 072,19	-2 569 222,53
VUOSIKATE	67 388 326,45	88 636 332,99
Poistot ja arvonalentumiset	-54 643 944,15	-72 267 586,62
Suunnitelman mukaiset poistot	-54 643 944,15	-56 848 006,67
Arvonalentumiset	0,00	-15 419 579,95
Satunnaiset erät	-3 050 413,21	1 398 333,43
Satunnaiset tuotot	1 854 714,21	4 836 952,07
Satunnaiset kulut	-4 905 127,42	-3 438 618,64
TILIKAUDEN TULOS	9 693 969,09	17 767 079,80
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-8 216 337,79	59 995,62
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	2 060 413,24	-2 989 947,45
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	3 190 229,07	-1 642 774,78
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	6 728 273,61	13 194 353,19

RAHOITUSLASKELMA

	2011	2010
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	67 388 326,45	88 636 332,99
Satunnaiset erät	-3 050 413,21	1 398 333,43
Tulorahoituksen korjauserät	-30 563 816,65	-23 349 377,75
	33 774 096,59	66 685 288,67
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-112 859 139,11	-77 788 964,09
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 335 353,28	934 197,52
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	63 967 666,57	29 765 604,23
	-44 556 119,26	-47 089 162,34
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 782 022,67	19 596 126,33
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-78 656 120,00	-407 190,00
Antolainasaamisten vähennykset	9 354 331,85	8 801 673,21
	-69 301 788,15	8 394 483,21
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	100 000 000,00	50 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-100 000 000,00	-20 000 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-18 150 832,06	-7 563 965,38
	-18 150 832,06	22 436 034,62
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	524 235,85	607 035,14
Vaihto-omaisuuden muutos	271 987,34	617 742,91
Saamisten muutos	10 074 745,11	-29 228 909,86
Korottomien velkojen muutos	-2 519 329,02	30 863 230,61
	8 351 639,28	2 859 098,80
Rahoituksen rahavirta	-79 100 980,93	33 689 616,63
Rahavarojen muutos	-89 883 003,60	53 285 742,96
Rahavarojen muutos	-89 883 003,60	53 285 742,96
Rahavarat 31.12.	117 598 003,26	207 481 006,86
Rahavarat 1.1.	207 481 006,86	154 195 263,90

TASE

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010
	1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 097 308	1 009 317
Aineettomat hyödykkeet	8 652	6 811
Aineettomat oikeudet	1 639	2 219
Muut pitkävaikutteiset menot	5 448	4 545
Ennakkomaksut	1 566	46
Aineelliset hyödykkeet	798 898	751 597
Maa- ja vesialueet	107 884	109 044
Rakennukset	291 592	288 356
Kiinteät rakenteet ja laitteet	331 513	310 898
Koneet ja kalusto	12 462	13 297
Muut aineelliset hyödykkeet	2 296	2 097
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	53 151	27 906
Sijoitukset	289 758	250 909
Osakkeet ja osuudet	148 574	179 027
Muut lainasaamiset	141 130	71 864
Muut saamiset	55	19
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	89 693	94 871
Valtion toimeksiannot	77 654	80 628
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	12 039	14 243
Muut toimeksiantojen varat	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	217 263	317 493
Vaihto-omaisuus	3 046	3 318
Aineet ja tarvikkeet	1 825	2 140
Valmiit tuotteet	1 201	1 160
Ennakkomaksut	20	18
Saamiset	96 619	106 694
Pitkäaikaiset saamiset	11 446	11 329
Lainasaamiset	7 879	8 203
Muut saamiset	3 564	3 011
Siirtosaamiset	2	116
Lyhytaikaiset saamiset	85 173	95 364
Myyntisaamiset	27 640	25 778
Lainasaamiset	27 682	196
Muut saamiset	11 821	40 279
Siirtosaamiset	18 031	29 111
Rahoitusarvopaperit	85 420	167 011
Osakkeet ja osuudet	17 048	20 578
Sij. rahamarkkinainstrumentt.	0	42 950
Joukkovelkakirjalainasaamiset	68 373	85 483
Muut arvopaperit	0	18 000
Rahat ja pankkisaamiset	32 178	40 470
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 404 264	1 421 682

TASE

VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
	1000 €	1000 €
OMA PÄÄOMA	724 072	720 534
Peruspääoma	601 956	601 956
Muut omat rahastot	21 707	24 897
Edellisten tilikausien ylijäämä	93 681	80 486
Tilikauden yli-/ alijäämä	6 728	13 194
POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	52 192	46 036
Poistoero	41 692	33 475
Vapaaehtoiset varaukset	10 500	12 560
PAKOLLISET VARAUKSET	17 935	19 721
Eläkevaraukset	11 087	12 690
Muut pakolliset varaukset	6 848	7 031
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	91 862	96 517
Valtion toimeksiannot	78 292	81 535
Lahjoitusrahastojen pääomat	13 570	14 982
Muut toimeksiantojen pääomat	0	0
VIERAS PÄÄOMA	518 204	538 874
Pitkäaikainen	212 976	177 976
Joukkovelkakirjalainat	50 000	50 000
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	149 963	114 963
Liittymismaksut ja muut velat	13 013	13 013
Lyhytaikainen	305 228	360 898
Joukkovelkakirjalainat	0	100 000
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	65 000	0
Lainat muilta luotonantajilta	68 435	86 586
Ostovelat	58 522	60 901
Muut velat	20 755	21 348
Siirtovelat	92 516	92 063
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 404 264	1 421 682

KONSERNITULOSLASKELMA	2011	2010
	€	€
Toimintatuotot	771 674 125,42	769 624 692,07
Myyntituotot (+)	546 651 572,13	564 115 646,20
Maksutuotot (+)	67 875 522,37	65 140 143,35
Tuet ja avustukset (+)	47 954 830,65	42 650 931,46
Vuokratuotot (+)	48 726 862,33	50 331 822,46
Muut toimintatuotot (+)	60 465 337,93	47 386 148,60
Valmistus omaan käyttöön (+)	50 659 661,58	85 748 019,80
Toimintakulut	-1 628 144 803,46	-1 623 182 981,14
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot (-)	-587 150 066,66	-557 734 173,77
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-142 027 739,64	-136 452 271,00
Muut henkilösivukulut (-)	-34 172 589,88	-32 654 699,97
Palvelujen ostot (-)	-405 480 415,84	-406 595 884,63
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-295 094 618,90	-322 983 227,37
Avustukset (-)	-65 219 486,27	-74 136 111,86
Vuokratulot (-)	-43 684 263,05	-47 873 198,30
Muut toimintakulut (-)	-58 788 830,01	-48 181 296,84
Osuus osakkuusyrityksen voitosta/tappiosta	3 473 206,79	3 427 882,60
TOIMINTAKATE	-805 811 016,47	-767 810 269,27
Verotulot	637 973 548,62	609 255 356,04
Valtionosuudet (+)	324 980 299,00	312 970 520,00
Rahoitustuotot- ja kulut	-33 027 306,54	-11 901 392,33
Korkotuotot (+)	6 988 249,41	5 802 246,43
Muut rahoitustuotot (+)	6 843 951,87	6 409 084,65
Korkokulut (-)	-32 942 051,03	-20 354 915,36
Muut rahoituskulut (-)	-13 917 456,79	-3 757 808,05
VUOSIKATE	124 115 524,61	142 514 214,44
Poistot ja arvonalentumiset	- 103 383 346,97	- 111 491 257,22
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-102 845 965,66	-111 277 554,08
Tilikaudella tuloutettu alipariarvo	-242 502,80	0,00
Arvonalentumiset (-)	-294 878,51	-213 703,14
Satunnaiset erät	-3 050 413,21	1 353 123,43
Satunnaiset tuotot (+)	1 854 714,21	4 836 952,07
Satunnaiset kulut (-)	-4 905 127,42	-3 483 828,64
TILIKAUDEN TULOS	17 681 764,43	32 376 080,65
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-11 532 846,49	-922 064,34
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 177 798,54	-5 523 985,45
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	3 190 229,07	-1 642 810,14
Vähemmistöosuus	85 968,35	-537 832,29
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	8 247 316,82	23 749 388,43

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2011	2010
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	124 115 524,60	142 514 214,47
Satunnaiset erät	-3 050 413,21	1 353 123,43
Tulorahoituksen korjauserät	-31 771 242,65	-21 471 520,92
	<u>89 293 868,74</u>	<u>122 395 816,98</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-195 306 946,23	-190 771 441,24
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 561 102,45	1 011 196,73
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	62 665 494,57	34 078 124,45
	<u>-128 080 349,21</u>	<u>-155 682 120,06</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-38 786 480,47	-33 286 303,08
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-48 939 716,63	-337 352,84
Antolainasaamisten vähennykset	2 210 222,61	3 494 505,16
	<u>-46 729 494,02</u>	<u>3 157 152,32</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	161 569 605,47	155 661 171,33
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-192 299 213,85	-103 726 734,37
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 601 381,66	5 092 631,05
	<u>-37 330 990,04</u>	<u>57 027 068,01</u>
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	14 754 316,79
Muutokset vähemmistön osuudessa	0,00	0,00
	<u>0,00</u>	<u>14 754 316,79</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	453 458,58	634 122,24
Vaihto-omaisuuden muutos	-318 514,16	-2 790 732,64
Saamisten muutos	10 433 962,54	-15 382 152,45
Korottomien velkojen muutos	14 994 210,32	42 992 528,72
	<u>25 563 117,28</u>	<u>25 453 765,87</u>
Rahoituksen rahavirta	-58 497 366,78	100 392 302,99
Rahavarojen muutos	-97 283 847,25	67 105 999,91
Rahavarojen muutos	-97 283 847,25	67 105 999,91
Rahavarat 31.12.	139 938 950,74	237 222 797,99
Rahavarat 1.1.	237 222 797,99	170 116 798,08

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2011	2010
	€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 206 258 029,77	2 101 774 241,00
Aineettomat hyödykkeet	21 301 285,12	14 882 072,19
Aineettomat oikeudet	3 783 124,78	4 539 896,51
Konserniliikearvo	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	15 045 912,09	9 622 033,65
Aineelliset hyödykkeet	2 064 773 130,09	2 007 607 856,98
Maa- ja vesialueet	181 467 611,04	181 559 324,35
Rakennukset	1 137 082 675,60	1 106 267 966,67
Kiinteät rakenteet ja laitteet	430 972 794,74	406 937 906,91
Koneet ja kalusto	73 868 423,41	71 902 227,00
Muut aineelliset hyödykkeet	131 095 846,61	12 078 125,10
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	110 285 778,68	228 862 306,95
Sijoitukset	120 183 614,55	79 284 311,83
Osakkuusyhteisöosuudet	34 130 411,59	35 454 273,48
Osakkeet ja osuudet	33 886 325,82	38 374 384,49
Joukkovelkakirjasaamiset	2 892 846,00	1 877 585,43
Muut lainasaamiset	46 537 985,41	780 026,49
Muut saamiset	2 736 045,74	2 798 041,94
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	23 576 083,87	26 784 296,74
Valtion toimeksiannot	7 465 609,75	7 734 618,20
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	12 171 047,87	14 361 413,62
Muut toimeksiantojen varat	3 939 426,25	4 688 264,92
VAIHTUVAT VASTAAVAT	278 385 056,74	385 784 352,37
Vaihto-omaisuus	10 129 304,47	9 810 790,31
Aineet ja tarvikkeet	10 107 287,89	9 788 064,49
Keskeneräiset tuotteet		
Valmiit tuotteet	20 016,58	18 225,82
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Saamiset	128 316 801,53	138 750 764,06
Pitkäaikaiset saamiset	3 954 532,90	5 192 259,60
Lainasaamiset	387 484,96	2 065 402,10
Muut saamiset	3 564 772,38	3 010 536,03
Siirtosaamiset	2 275,56	116 321,47
Lyhytaikaiset saamiset	124 362 268,63	133 558 504,46
Myyntisaamiset	74 945 134,83	66 053 556,65
Lainasaamiset	622 805,34	573 864,22
Muut saamiset	23 704 528,22	29 549 355,11
Siirtosaamiset	25 089 800,23	37 381 728,48
Rahoitusarvopaperit	86 434 268,76	169 850 587,11
Osakkeet ja osuudet	17 126 319,08	20 578 545,30
Sijoitukset rahamarkkinainstr.	225 537,94	42 949 728,27
Joukkovelkakirjalainasaamiset	68 816 060,14	86 025 789,10
Muut arvopaperit	266 351,60	20 296 524,44
Rahat ja pankkisaamiset	53 504 681,98	67 372 210,89
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 508 219 170,37	2 514 342 890,11

KONSERNITASE

VASTATTAVAA	2011	2010
	€	€
OMA PÄÄOMA	831 665 225,95	813 863 496,75
Peruspääoma	601 956 248,89	601 956 248,89
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 31.12.	2 943,29	2 943,29
Muut omat rahastot	121 152 855,45	112 603 435,64
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	100 305 861,50	75 551 480,47
Tilikauden yli-/alijäämä	8 247 316,82	23 749 388,46
VÄHEMMISTÖOSUUDET	41 098 305,97	51 647 465,28
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	151 072 392,78	138 361 747,76
Poistoero	102 271 577,16	90 738 730,68
Vapaaehtoiset varaukset	48 800 815,62	47 623 017,08
PAKOLLISET VARAUKSET	19 549 982,58	20 527 112,19
Eläkevaraukset	11 205 347,75	12 810 191,70
Muut pakolliset varaukset	8 344 634,83	7 716 920,49
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	25 979 260,40	28 734 014,70
Valtion toimeksiannot	8 103 857,09	8 641 905,58
Lahjoitusrahastojen pääomat	13 935 977,06	15 404 272,19
Muut toimeksiantojen pääomat	3 939 426,25	4 687 836,93
VIERAS PÄÄOMA	1 438 854 002,68	1 461 209 053,43
Pitkäaikainen	987 381 602,84	940 276 376,53
Joukkovelkakirjalainat	50 000 000,00	50 000 000,00
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	423 210 345,82	361 117 761,78
Lainat julkisyhteisöiltä	216 239 611,41	219 311 759,48
Lainat muilta luotonantajilta	252 871 666,95	267 077 976,50
Liittymismaksut ja muut velat	45 059 978,65	42 768 878,77
Lyhytaikainen	451 472 399,85	520 932 676,90
Joukkovelkakirjalainat	0,00	100 000 000,00
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	107 818 278,98	82 212 974,42
Lainat julkisyhteisöiltä	9 991 529,53	11 122 099,79
Lainat muilta luotonantajilta	61 112 960,89	67 751 082,67
Saadut ennakot	3 661 867,73	6 253 658,93
Ostovelat	90 987 798,82	97 985 540,17
Muut velat	39 704 309,31	39 986 035,40
Siirtovelat	138 195 654,59	115 621 285,52
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 508 219 170,37	2 514 342 890,11

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin on kirjattu hankintahinnaltaan yli 10.000 euron realisoitavissa olevat hyödykkeet, erikseen luovutettavissa olevat oikeudet ja useammasta komponentista koostuvat yhteenkuuluvat kokonaisuudet, jotka tulon tuottamisen tarkoituksesta riippumatta vaikuttavat tuotannontekijöinä useamman kuin yhden tilikauden ajan. Uudisrakennukset ja perusrakennukset sekä maa- ja vesialueet ovat hankintarajasta riippumatta kirjattu aineellisiin hyödykkeisiin. Kunnossapitomenot kirjataan vuosikuluksi. Tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintahintoihin vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty kohdassa 12.

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden tasearvot perustuvat hyödykkeen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuviin muuttuviin menoihin. Vaihto-omaisuuden arvostuksessa on käytetty varastokirjanpidossa painotetun keskiarvon menetelmää. Tilikauden päättyessä jäljellä oleva vaihto-omaisuuden hankintameno aktivoidaan ns. alimman arvon periaatteen mukaiseen arvoon.

Vaihtuvien vastaavien saamiset ja rahoitusarvopaperit

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Pakolliset varaukset

Kaupungin eläkesääntöjen perusteella aiheutuva eläkevastuu on merkitty taseeseen Kuntien Eläkevakuutuksen laskelman 31.12.2009 mukaisena. Vastuun määrään vaikuttaneissa seikoissa ei ole vuoden 2011 aikana tapahtunut olennaisia muutoksia.

Ympäristövastuut on merkitty tuloslaskelmaan ja taseeseen arvioimalla saastuneen maa-alueen laskentahetken puhdistus- ja/tai kunnostuskustannukset. Käytössä olevan kaatopaikan vastaisiin sulkemis- ja jälkihoitomenoihin liittyvä varaus on tilikaudelle 2011 jaksotettu osuus ja se on merkitty tuloslaskelmaan ja taseeseen perustuen kustannuslaskelmiin kaatopaikan pintarakenteiden toteuttamisesta. Varaus Jätteenpolttoliikelaitoksen rakennuksen purkamiseen on merkitty taseeseen arvioitujen purkukustannusten määräisenä.

Muut erät

Erilliskorvaukset on jaksotettu henkilötasolla ansaintajaksoon perustuen. Lomapalkat ja lomarahat on kohdistettu tilikaudelle, jolle lomapäivien perustana olevat palkat merkitään ottaen huomioon kunnallisen virka- ja työehtosopimusten määräykset vuosilomasta, loma-ajan palkasta ja lomarahasta. Tuloslaskelman toimintakuluihin kirjattu lomapalkkavelan määrä tilinpäätöspäivänä on laskettu henkilöittäin käyttäen palkanlaskentajärjestelmään perustuvien todellisten ansaittujen lomapäivien ja pitämättömien lomapäivien sekä säästövapaapäivien määriä. Pidennyspäiviä ei tähän laskentaan ole huomioitu.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 24.1.2012 lausunnon lomapalkkavelan uudesta kirjaamistavasta vuoden 2011 tilinpäätöksestä alkaen. Vuosilomaa koskevia muutoksia sovelletaan ensimmäisen kerran lomanmääräytymisvuodelta 1.4.2011 - 31.3.2012 ansaittuun lomaan niiden henkilöiden osalta, joiden palvelussuhde jatkuu 1.1.2012 jälkeen. Muutokset tulivat voimaan 1.1.2012 ja sen jälkeen maksetut lomakorvaukset noudattavat uusia määräyksiä. Sopimusmuutoksen ja uuden laskentatavan vaikutus vuoden 2011 tilinpäätökseen on 4.905.127,42 euroa, joka on tilinpäätöksessä kirjattu satunnaisiin kuluihin. Sopimusmuutoksesta aiheutuva laskennallinen lisäkulu perustuu arvioon, joka on laskettu 8,5 prosenttia henkilötasolla lasketusta lomapalkkavelan määrästä.

Eläke- ja sosiaaliturvamaksut on laskettu ja kirjattu jaksotettujen palkkojen perusteella käyttäen tammikuun 2012 sosiaalivakuutusmaksut -prosentteja.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaissopimukset sisältävät koron- ja valuutanvaihtosopimuksia ja termiinejä sekä sähköjohdannaissopimuksia. Sopimuksia käytetään konsernin varojen, velkojen ja vastuiden suojaukseen tai korkoperusteen muuttamiseen. Sähköjohdannaiset on hankittu sähkökaupan suojaamistarkoituksessa. Johdannaissopimusten käypä arvo on vuoden lopun markkinahinta, joka sisältää jaksotetut korot. Koron- ja valuutanvaihtosopimusten korot ja lyhytaikaisten termiinien arvot on jaksotettu tuloslaskelmassa. Kaupunki ei luovuta sopimusten vastapuolille vakuuksia. Konserni ei luovuta sopimusten vastapuolille vakuuksia muusta kuin sähkökaupasta.

2. Esittämistapamuutokset

Omien rahastojen Siirtyvät korkosaamiset on vuoteen 2010 asti yhdistetty tilinpäätöksessä kaupungin taseen Muihin saamiin. Vuodesta 2011 alkaen nämä esitetään rahastojen yhdistämisen jälkeen Siirtosaamisissa. Muutoksen vaikutus vuoden 2010 vertailutietoon on Muut saamiset -444.480,12 ja Siirtosaamiset + 444.480,12.

Laskuttamattomat ostot on aikaisemmissa tilinpäätöksissä esitetty taseen siirtoveltoissa. Vuodesta 2011 alkaen em. erät esitetään taseen ostoveltoissa. Muutoksen vaikutus vuoden 2010 vertailutietoon on Ostovelat - 9.688.688,50 ja Siirtovelat + 9.688.688,50.

Vuoden 2010 tase on muutettu vertailukelpoiseksi.

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty oikaisuja.

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Jätteenpolttoliikelaitoksen liiketoiminta on 30.12.2010 myyty kaupungin tytäryhteisölle. Pienentävä vaikutus kaupungin toimintatuloihin on noin 5,0 milj. euroa ja toimintamenoihin noin 4,6 milj. euroa.

5. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Ei ilmoitettavaa

6. Olennaiset, yksittäiseen tase-erään sisällytetyt menot, joita ei kohdistettu tase-erittäin

Ei ilmoitettavaa

7. Valuuttakurssimuutokset

Ulkomaanrahan määräiset saamiset, velat ja muut sitoumukset on muutettu Suomen rahaksi Euroopan keskuspankin tilinpäätöspäivän kurssiin.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen menetelmät

Kuntayhtymät on yhdistelty rivi riviltä tilinpäätöshetkellä olevan peruspääomaosuuden mukaan ja tytäryhteisöt nimellis- eli pariarvomenetelmän mukaan. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty sovellettua pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Voitosta ja tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä.

Yhteisöt, joiden tilinpäätöstä ei ole toimitettu konsernikirjanpidon laatijalle 13.3.2011 mennessä, on jätetty yhdistelemättä. Turku 2011- säätiön tilinpäätöstä ei ole yhdistetty. Yhdistelemättä on jätetty seuraavat konserniin kuuluvat yhteisöt kaupunginhallituksen päätöksellä 20.10.2003 § 889:

- Koy Turun Autopiha
- Forum Marinum säätiö
- Museoalus Sigynin säätiö
- Pro Cultura -säätiö
- Turun Musiikkijuhlasäätiö
- Turku Touring Oy
- Kärkulla samkommun

Osakkuusyhteisöistä on jätetty yhdistelemättä yhteisöt, joiden merkitys omaan pääomaan on vähäinen.

Yllä mainittujen yhteisöjen samanaikainenkaan yhdistelemättä jättäminen ei vaaranna konsernitiilinpäätöksen antamaa oikeaa ja riittävää kuvaa konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Yhdistelemättä jättämisen vaikutus on selvitetty liitteessä omistukset muissa yhteisöissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä. Alakonsernien hankintamenomenetelmällä tehdyt eliminoinnit on oikaistu konsernissa.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen tuloslaskelmiin merkityt olennaiset sisäiset tuotot ja kulut on vähennetty konsernituloslaskelmaa laadittaessa. Konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty konsernitasetta laadittaessa. Olennaiset vaihto- ja käyttöomaisuuteen sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konsernin sisäisten kiinteistöverojen määrä on epäolennainen eikä kiinteistöveroja ole eliminoitu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Poistot on yhdistelty toimialakohtaisen suunnitelmapoistolaskennan mukaan. Kiinteistö- ja asuntoyhteisöihin, jotka noudattavat lyhennysmaksusuunnitelmien mukaista poistolaskentakäytäntöä, sovelletaan kiinteistötoimialalle soveltuvaa suunnitelmapoistojen laskentaa. Olennaisilta osin muiden kiinteistö- ja asuntoyhteisöjen alipoistot on oikaistu emon poistosuunnitelman mukaisiksi. Ennen 1.1.1997 yhtiöitettyjen toimintojen käyttöomaisuuden sisäiset katteet on eliminoitu.

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero

Konsernitiilinpäätöksessä vapaaehtoisia varauksia ja poistoeroa ei ole jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omaan pääomaan kuuluvista eristä.

Poikkeavat tilikaudet

Kaikilla yhdisteltävillä yhteisöillä on sama tilikausi.

Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset

Vuoden 2010 konsernin liitetietojen vastuusitoumuksista on vähennetty vastuihin virheellisesti ilmoitettu 79 milj. euroa (sisältyy konsernitaseeseen kaupungin osuutena Turun Seuduin Puhdistamo Oy:n vieraasta pääomasta).

Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat on käsitelty taseessa erillisellä rivillä peruspääoman jälkeen.

Turun Ylioppilaskyläsäätiö on yhdistelty 50 %:n omistuksella aikaisemman 0 % omistuksen sijaan, koska säätiötä lakkautettaessa puolet varoista siirtyi kaupungille.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Osakkuusyhteisöt As Oy Turun Auranranta ja As Oy Poseidon myytiin tilikauden aikana konsernin ulkopuolelle. Turun Teknologia kiinteistöt Oy on yhdistelty konserniin ensimmäisen kerran konsernitilinpäätöksessä 2011.

Liitetiedoissa 40: Velat, joista konserni on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi osakkeita tai kiinnityksiä kiinteistöihin ei ole vertailuvuodelta ilmoitettu lainan määrää euroina. Turun Ylioppilaskyläsäätiön yhdistelyosuuden muutosta ei ole oikaistu vertailuvuoteen.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT**8. Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina**

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Hallinto	11 611 952,32	32 580 420,05	9 002 702,92	32 251 867,41
Palvelutoimi	225 876 559,67	214 906 327,15	89 986 075,30	86 597 883,28
Osaamis- ja elinkeinotoimi	74 209 718,17	51 827 138,19	36 150 912,36	32 737 449,15
Ympäristötoimi	459 975 895,26	419 256 916,37	171 068 333,86	144 793 603,86
Toimintatuotot yhteensä	771 674 125,42	718 570 801,76	306 208 024,44	296 380 803,70

9. Verotulot

	Turun kaupunki	
	2011	2010
	EUR	EUR
Kunnan tulovero	519 039 766,08	516 840 274,93
Kiinteistövero	40 935 297,22	40 275 261,81
Osuus yhteisöveron tuotosta	77 998 485,32	53 743 270,83
Verotulot yhteensä	637 973 548,62	610 858 807,57

10. Valtionosuudet

	Turun kaupunki	
	2011	2010
	EUR	EUR
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	250 464 448,00	218 689 078,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-21 089 880,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valt.osuudet	95 605 731,00	94 281 442,00
Valtionosuudet yhteensä	324 980 299,00	312 970 520,00

11. Satunnaiset tuotot ja kulut**Satunnaiset tuotot**

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Jätteenpolttoliikelaituksen liiketoiminnan myyntivoitto	0,00	4 836 952,07	0,00	4 836 952,07
Osakkeiden myyntien myyntivoitot	1 854 714,21	0,00	1 854 714,21	0,00
Satunnaiset tuotot yhteensä	1 854 714,21	4 836 952,07	1 854 714,21	4 836 952,07

Satunnaiset kulut

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Myllysilän purkamiskustannukset	0,00	938 618,64	0,00	938 618,64
Varaus Jätteenpolttoliikelaitoksen rakennuksen purkamisesta	0,00	2 500 000,00	0,00	2 500 000,00
Koneteknologiakeskus Oy	0,00	45 210,00	0,00	0,00
Lomapalkkavelan laskentaperusteen muutos	4 905 127,42	0,00	4 905 127,42	0,00
Satunnaiset kulut yhteensä	4 905 127,42	3 483 828,64	4 905 127,42	3 438 618,64

12. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden laskennassa käytettävä poistosuunnitelma

Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	tasapoisto vuotta
Tietokoneohjelmistot (lisenssit)	5 v
Muut aineettomat oikeudet	5 v
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto vuotta
Omat ATK-ohjelmat (ei lisenssit)	5 v
Kehittämismenot	5 v
Lainojen aktivoitavat erät	5 v
Muut pitkävaikutteiset menot	5 v
Ennakkomaksut	ei poisteta
Ennakot aineettomista hyödykkeistä	
Ennakot muista pitkävaikutteisista menoista	
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poisteta
Maa- ja vesialueet	
- maa- ja vesialueet	
- kinteistöjen liittymismaksut	
- kiinteistöjen vuokraoikeudet ja niihin liittyvät liittymismaksut	
Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset	
Rakennukset	tasapoisto vuotta
Asuinrakennukset	
- betoniset/teräksiset asuinrakennukset	45 v
- puiset asuinrakennukset	35 v
- perusparannukset	15 v
Hallinto- ja laitosrakennukset	
- betoniset/teräksiset hallinto- ja laitosrakennukset	40 v
- puiset hallinto- ja laitosrakennukset	30 v
- perusparannukset	15 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
- tehdas- ja tuotantorakennukset	30 v
- perusparannukset	15 v
Muut rakennukset	
- muut rakennukset	15 v
- perusparannukset	15 v

Kiinteät rakenteet ja laitteet	tasapoisto vuotta
Maa- ja vesirakenteet	
- kadut, tiet, torit, puistot	20 v
- teko- ja säännöstelyaltaat, padot	30 v
- sillat, laiturit, uimalat	20 v
- muut maa- ja vesirakenteet	20 v
- vedenjakeluverkosto	30 v
- viemäriverkko	30 v
- kaukolämpöverkko	20 v
- sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovalaistuslaitteet (muut kuin katuihin, teihin ja siltoihin liittyvät)	20 v
- puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	12 v
- muut putki- ja kaapeliverkot	20 v
- vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	12 v
- energiatuotannolliset laitoskoneet ja laitteet	20 v
- kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	20 v
- liikenteen ohjauslaitteet	12 v
- kalliosuojat ja - tunnelit	40 v
- muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v
Koneet ja kalusto	tasapoisto vuotta
- rautaiset alukset	15 v
- puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 v
- raskaat ajoneuvot (kuorma- autot, linja- autot, paloautot yms.)	10 v
- muut kuljetusvälineet (henkilöautot, pakettiautot, sairausautot yms.)	5 v
- muut liikkuvat työkoneet	7 v
- henkilökohtaiset tietokoneet ja tulostimet, päätelaitteet	3 v
- mini- ja suurtietokoneet, yhteiskäyttöiset tulostimet sekä verkot	5 v
- muut raskaat koneet	7 v
-muut kevyet koneet	5 v
- sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 v
- ensikertainen kalustaminen	5 v
- muut koneet ja kalusto	3 v
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet	ei poisteta
Muut aineelliset hyödykkeet (ns. kasvatettavat varat)	5 - 20 v
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poisteta
Ennakkomaksut	
Keskeneräiset hankinnat	
Sijoutukset	ei poisteta
Osakkeet ja osuudet	

13. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

	Turun kaupunki	
	2011	2010
	EUR	EUR
Vuosina 2010 - 2014		
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	59 883 731,76	57 474 083,43
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	109 673 852,88	88 300 458,61
Ero (€)	-49 790 121,12	-30 826 375,18
Ero %	-45,4	-34,9

Vuosien 2010–2014 keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot poikkeavat saman ajanjakson keskimääräisestä investointitasosta 45,4 prosenttia.

Tarkastelujaksoon, erityisesti taloussuunnitteluvuosille, ajoittuu suuria uudisrakennus- ja perusparannusinvestointeja (sosiaalitoimen ja osaamistoimen toimitilahankkeet sekä keskustan kehittäminen ja pääliikenneväylät), jotka turvaavat kaupungin omaisuuden arvon säilyttämisen, palvelujen tuottamisen ja kaupungin kehittämisen. Hankkeiden poistolaskenta alkaa taloussuunnittelukauden lopussa tai sen jälkeen.

Kaupungin rakennuskanta sekä katu-, vesijohto ja viemäriverkostokanta on vanhaa ja pääosin loppuun poistettua, jolloin poistolaskennassa poistopohja on pieni. Omaisuuskanta on saavuttanut tai on saavuttamassa iän, joka edellyttää merkittävää panostusta perusparannuksiin. Poistopohjan pienuudesta johtuen poistot suhteessa perusparannuksiin ovat pienet. Rakennusten perusparannusten poisto-aika on 15 vuotta. Perusparannettujen kohteiden poistot tulevat nostamaan poistotasoa tulevina vuosina.

14. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Eläkevastuu 1.1	12 810 191,70	14 644 284,00	12 690 204,70	14 525 700,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	1 403,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-1 604 843,95	-1 835 495,30	-1 603 623,95	-1 835 495,30
Eläkevastuu 31.12	11 205 347,75	12 810 191,70	11 086 580,75	12 690 204,70
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 1.1	4 495 579,06	3 608 806,85	4 495 579,06	3 608 806,85
Lisäykset tilikaudella	0,00	1 000 000,00	850 000,00	1 000 000,00
Vähennykset tilikaudella	-182 773,55	-113 227,79	-1 032 773,55	-113 227,79
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 31.12.	4 312 805,51	4 495 579,06	4 312 805,51	4 495 579,06
Jätteenpolttoliikelaitoksen rakennuksen purkuvaraus 1.1.	0,00	0,00	2 500 000,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	2 500 000,00
Jätteenpolttoliikelaitoksen rakennuksen purkuvaraus 31.12.	0,00	0,00	2 500 000,00	2 500 000,00
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	3 186 114,18	3 510 145,88	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	185 487,89	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-324 031,70	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12.	3 371 602,07	3 186 114,18	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.1	35 227,25	35 227,25	35 227,25	35 227,25
Lisäykset tilikaudella	625 000,00	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 31.12	660 227,25	35 227,25	35 227,25	35 227,25
Muutokset yhteensä	-977 129,61	1 271 351,79	1 786 397,50	1 551 276,91

15. Toimintatuottoihin ja -kuluihin sisältyvät myyntivoitot tappiot

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot			14 118 375,93	24 690 717,00
Rakennusten myyntivoitot			5 654 294,71	105 246,61
Muut myyntivoitot			7 150 034,30	123 268,36
Myyntivoitot yhteensä	25 800 690,77	19 290 863,84	26 922 704,94	24 919 231,97

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0,00	6 089,59	0,00	6 089,59
Muut myyntitappiot	334 498,72	12 487,71	0,00	12 487,71
Myyntitappiot yhteensä	334 498,72	18 577,30	0,00	18 577,30

16. Rahoitustuotoista saadut tuotot, jotka on saatu osuiksista muissa yhteisöissä

	Turun kaupunki	
	2011	2010
	EUR	EUR
Osinkotuotot muista yhtiöistä	16 294 569,63	14 774 175,93
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	1 075 579,20	724 121,20
Yhteensä	17 370 148,83	15 498 297,13

17. Poistoeron muutokset

Turun kaupungin poistoeroihin ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa.

TASEEN LIITETIEDOT**18. Kuluiksi kirjaamattomat menot ja pääoma- alennukset lainan liikkeeseen laskemisesta**

Ei ilmoitettavaa

19. Arvonkorotusten periaatteet ja arvostusmenetelmät

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	10 675,00	10 851,14	0,00	0,00
Arvonkorotusten vähennys	0,00	-176,14	0,00	0,00
Arvo 31.12.	10 675,00	10 675,00	0,00	0,00
Rakennukset				
Arvo 1.1.	11 991 799,16	11 991 799,16	0,00	0,00
Arvo 31.12.	11 991 799,16	11 991 799,16	0,00	0,00

Kaupungin omistamiin maa- ja vesialueisiin ei ole tehty arvonkorotuksia. Konsernitilinpäätökseen sisältyvät arvonkorotukset on tehty tytäryhteisöjen maa- ja vesialueisiin ja pysyvien vastaavien osakkeisiin, jos arvonkorotuskohteen todennäköinen luovutushinta on tilinpäätöspäivänä pysyvästi alkuperäistä hankintahintaa olennaisesti suurempi. Ennen 1.1.1998 tehtyihin rakennusten arvonkorotuksiin sovelletaan aikaisemmin voimassa olleita säännöksiä.

20. Aktivoitujen korkomenot, jotka luettu hyödykkeen hankintameno

Turun kaupungilla ei ole aktivoituja korkomenoja.

21. Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja sijoitukset

	Turun kaupunki	
	2011	2010
	EUR	EUR
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	7 361 980,41	6 242 978,65
Lisäykset tilikauden aikana	61 160,00	1 139 659,30
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-15 311,50
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	-15 321,05
Siirrot erien välillä	0,00	9 975,00
Hankintameno 31.12.	7 423 140,41	7 361 980,40
Kertyneet poistot 1.1.	-5 142 593,26	-4 658 495,50
Tilikauden poistot	-641 933,78	-484 097,75
Kertyneet poistot 31.12.	-5 784 527,04	-5 142 593,25
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 638 613,37	2 219 387,15
Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.1.	13 374 101,59	13 842 700,36
Lisäykset tilikauden aikana	2 157 968,78	3 365 254,08
Rahoitusosuudet tilikaudella	-40 950,00	-41 460,82
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	-3 854 013,78
Siirrot erien välillä	0,00	23 049,49
Hankintameno 31.12.	15 491 120,37	13 335 529,33
Kertyneet poistot 1.1.	-8 790 425,14	-8 254 702,30
Tilikauden poistot	-1 253 097,37	-535 722,86
Kertyneet poistot 31.12.	-10 043 522,51	-8 790 425,16
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 447 597,86	4 545 104,17

Ennakkomaksut		
Hankintameno 1.1.	7 650,00	23 049,49
Lisäykset tilikauden aikana	1 558 029,66	46 222,28
Siirrot erien välillä	0,00	-23 049,49
Hankintameno 31.12.	1 565 679,66	46 222,28
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 565 679,66	46 222,28
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1.	109 043 545,55	108 297 094,26
Lisäykset tilikauden aikana	1 279 658,09	3 216 496,90
Vähennykset tilikauden aikana	-2 479 005,10	-2 470 045,61
Siirrot erien välillä	39 589,51	0,00
Hankintameno 31.12.	107 883 788,05	109 043 545,55
Kirjanpitoarvo 31.12.	107 883 788,05	109 043 545,55
Rakennukset		
Hankintameno 1.1.	756 843 803,13	742 016 188,23
Lisäykset tilikauden aikana	21 623 382,93	7 048 816,99
Rahoitusosuudet tilikaudella	-2 481 034,37	-178 900,00
Vähennykset tilikauden aikana	-9 109 057,69	-2 197 960,71
Siirrot erien välillä	11 109 010,46	10 323 174,05
Hankintameno 31.12.	777 986 104,46	757 011 318,56
Kertyneet poistot 1.1.	-468 487 528,26	-442 339 292,48
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-6 920 164,39	0,00
Tilikauden poistot	-24 827 042,04	-26 315 751,21
Kertyneet poistot 31.12.	-486 394 405,91	-468 655 043,69
Kirjanpitoarvo 31.12.	291 591 698,55	288 356 274,87
Poistoero 1.1.	25 416 888,55	27 302 646,62
Poistoeron lisäys tilikauden aikana	1 948 190,54	0,00
Poistoeron vähennys tilikauden aikana	-876 488,96	-925 758,07
Kertynyt erotus 31.12	26 488 590,13	26 376 888,55
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Hankintameno 1.1.	785 920 957,47	760 365 623,41
Lisäykset tilikauden aikana	41 487 269,97	30 293 673,56
Rahoitusosuudet tilikaudella	-701 678,08	-245 237,00
Vähennykset tilikauden aikana	-18 968,46	-9 257 718,36
Siirrot erien välillä	3 223 322,66	4 771 965,28
Hankintameno 31.12.	830 060 903,56	785 928 306,89
Kertyneet poistot 1.1.	-475 023 408,22	-450 552 947,51
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-1 195,34 *)	
Tilikauden poistot	-23 525 255,96	-24 477 810,13
Kertyneet poistot 31.12.	-498 547 468,84	-475 030 757,64
Kirjanpitoarvo 31.12.	331 513 434,72	310 897 549,25
Poistoero 1.1.	0,00	6 232 671,04
Poistoeron lisäys tilikauden aikana	0,00	1 195 023,08
Poistoeron vähennys tilikauden aikana	0,00	-329 260,63
Kertynyt erotus 31.12	0,00	7 098 433,49
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	97 366 034,24	99 531 763,37
Lisäykset tilikauden aikana	4 027 313,77	3 199 905,43
Rahoitusosuudet tilikaudella	-697 990,83	-112 488,20
Vähennykset tilikauden aikana	-653 721,91	-5 272 143,35
Hankintameno 31.12.	100 041 635,27	97 347 037,25
Kertyneet poistot 1.1.	-84 058 635,29	-79 015 904,78
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-652 528,89 *)	
Tilikauden poistot	-4 173 205,07	-5 034 624,72
Kertyneet poistot 31.12.	-87 579 311,47	-84 050 529,50
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 462 323,80	13 296 507,75

Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	2 096 930,74	1 942 750,15
Lisäykset tilikauden aikana	237 913,56	154 180,59
Rahoitusosuudet tilikaudella	-38 700,00	0,00
Hankintameno 31.12.	2 296 144,30	2 096 930,74
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 296 144,30	2 096 930,74
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	27 905 846,93	14 076 906,30
Siirrot erien välillä	-14 371 922,63	-15 105 114,33
Lisäykset tilikauden aikana	39 991 643,35	29 274 854,96
Rahoitusosuudet tilikaudella	-375 000,00	-340 800,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	53 150 567,65	27 905 846,93
Sijoitukset		
Tytäryhteisöosakkeet		
Hankintameno 1.1.	129 766 343,17	129 782 343,17
Lisäykset tilikauden aikana	30 625,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-28 004 250,00	-16 000,00
Hankintameno 31.12.	101 792 718,17	129 766 343,17
Kertyneet arvonalennukset ja niiden palautukset	-15 706 679,81	-15 706 679,81
Kirjanpitoarvo 31.12.	86 086 038,36	114 059 663,36
Kuntayhtymäosuudet		
Hankintameno 1.1.	54 483 160,97	54 537 540,97
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	-54 380,00
Hankintameno 31.12.	54 483 160,97	54 483 160,97
Kirjanpitoarvo 31.12.	54 483 160,97	54 483 160,97
Osakkuusyhteisöosakkeet		
Hankintameno 1.1.	6 973 147,52	6 923 247,52
Lisäykset tilikauden aikana	356 074,00	49 900,00
Vähennykset tilikauden aikana	-1 222 304,38	0,00
Hankintameno 31.12.	6 106 917,14	6 973 147,52
Kertyneet arvonalennukset ja niiden palautukset	-4 168 970,82	-4 168 970,82
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 937 946,32	2 804 176,70
Muut osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	8 153 258,22	8 155 061,21
Lisäykset tilikauden aikana	65 000,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-1 678 029,63	-1 802,99
Hankintameno 31.12.	6 540 228,59	8 153 258,22
Kertyneet arvonalennukset ja niiden palautukset	-473 716,83	-314 393,69
Arvonalennukset tilikaudella	0,00	-159 323,14
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 066 511,76	7 679 541,39
Joukkovelkakirjalainasaamiset, muut laina- ja muut saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Hankintamenot 1.1.	71 102 920,05	79 491 926,19
Lisäykset	32 855 120,00	407 190,00
Vähennykset tilikauden aikana	-9 311 290,77	-8 796 196,14
Hankintamenot 31.12.	94 646 749,28	71 102 920,05
Saamiset osakkuus- ja omistusyhteisyyksiltä		
Hankintamenot 1.1.	108 481,21	108 481,21
Lisäykset	45 801 000,00	0,00
Hankintamenot 31.12.	45 909 481,21	108 481,21
Saamiset muilta		
Hankintamenot 1.1.	671 545,28	677 022,35
Vähennykset tilikauden aikana	-43 041,08	-5 477,07
Hankintamenot 31.12.	628 504,20	671 545,28

*) Vertailutietoa ei saatavilla

22. -24. Omistukset muissa yhteisöissä

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta (€)	Konsernin osuus vieraasta pääomasta (€)	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta (€)
Tytäryhteisöt						
Asunto- ja kiinteistöliiketoiminta						
Eskelin Pysäköintilaitos Oy	Turku	99,4	99,4	6 747 727,40	85 020,16	-362 157,34
Koy Kupittaaan Asemakulma Oy	Turku	100	100	855 718,81	583,93	0,00
Koy Turun Monitoimihalli	Turku	88,6	88,6	11 475 743,40	2 557 372,75	-239 197,73
Koy Turun Puutarhakatu 14	Turku	0	66,6	945 199,38	149 781,73	16 138,01
Koy Teollisuuskatu 20	Turku	100	100	351 678,33	2 936,26	29 418,77
Kupittaaan Jäähalli Oy	Turku	81,2	81,2	627 733,49	4 962 195,57	-11,72
Turun Ylioppilaskyläsäätiö	Turku	0	50	11 435 940,56	65 472 440,40	246 601,47
TVT Asunnot alaktp	Turku	100	100	23 093 139,42	353 960 293,19	495 259,22
Asoy Amiraalistonkatu 9	Turku	0	100	85 958,02	-6 797,32	-7 768,88
Asoy Ristisompa	Turku	0	51	139 432,89	867 303,57	95 809,69
Koy Paakarlantoukka	Turku	46,7	66,7	1 902 177,26	25 433,39	33 296,78
Koy Rukki	Turku	0	52	115 653,26	220 656,16	0,71
Koy Turun Puistovalkama	Turku	30,4	100	4 979 365,93	4 496 814,86	3,42
Koy Turun Rauhankatu 14b	Turku	0	100	2 014 452,58	17 230,79	319,85
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy	Turku	56,7	56,7	16 010 355,24	76 052 784,79	0,00
TScP Kiinteistöt Oy	Turku	0	99,7	6 165 168,46	305,17	16 964,36
Turun Osakehuoneistot Oy	Turku	0	100	11 095 720,57	123 025,25	181 539,86
Elinkeinotoiminta ja muu liiketoiminta						
Turun Aikuisenkoulutussäätiö	Turku	0	100	16 426 944,49	5 920 067,47	803 782,62
Myllykoti Oy	Turku	100	100	1 367 803,60	587 164,07	156 497,65
Koneteknologiakeskus Oy	Turku	72,8	83,2	109 809,30	894 475,41	15 587,48
Pilot Turku Oy	Turku	64,9	64,9	3 988,80	0,00	0,00
Turku Energian alaktp	Turku	100	100	75 056 990,04	105 033 377,28	16 130 801,94
Turku Energia Sähköverkot Oy	Turku	0	100	0,00	0,00	0,00
Turun Seudun Kaukolämpö Oy	Turku	0	60,8	0,00	0,00	0,00
Koy BioTorni	Turku	0	100	0,00	0,00	0,00
Turku Science Park alaktp	Turku	0	88,3	5 341 730,46	1 225 686,01	226 987,48
ICT Turku Oy	Turku	0	88,3	0,00	0,00	0,00
Biocelex Oy	Turku	0	55,7	0,00	0,00	0,00
Turun seudun puhdistamo Oy	Turku	68,5	68,5	13 392 629,20	53 745 061,81	-275 225,68
Turun Seudun Vesi Oy	Turku	64,7	64,7	9 390 665,93	106 604 267,11	-434 606,37
Turun tekstiilihuolto Oy	Turku	66,5	66,5	752 474,11	1 463 372,75	119 251,64
Turku 2011 säätiö	Turku	60	60	0,00	0,00	0,00
Turun Kaupunkiliikenne Oy	Turku	100	100	238 563,57	3 397 296,24	0,00
Kuntayhtymät						
Varsinais-Suomen Erityishuoltoapiiri	Naskaria	39,2	39,2	1 736 479,51	2 686 471,97	-363 083,20
Varsinais-Suomen Liitto	Turku	41,51	41,5	300 955,81	432 993,07	-20 439,18
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri	Turku	30,4	30,5	55 737 735,00	100 029 975,52	-2 214 281,47

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta (€)	Konsernin osuus vieraasta pääomasta (€)	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta (€)
Osakkuusyhteisöt						
Turku Energia						
Svartisen Holding A/S	Trondheim		34,7	0,00	0,00	0,00
Turun Seudun Maakaasu- ja Energiantuotanto Oy	Turku		42,5	0,00	0,00	0,00
TScP Kiinteistöt Oy						
Koy Datacity	Turku	0	39,8	28 467 538,98	649 002,93	314 095,67
TVT Asunnot Oy alkonserni						
As Oy Talolankatu 6	Turku	0	28,6	377 628,08	69 781,00	0,00
As Oy Tornikartio	Turku	0	31,4	760 137,06	15 601,50	1,07
As Oy Turun Karjakuja 56	Turku	0	38,3	104 263,14	58 947,76	-4 202,39
Haritun Huolto Oy	Turku	0,0	28,0	76181,10	66993,12	8109,10
Jäkärilän Huolto Oy	Turku	0,0	25,5	221001,41	25956,90	-80334,62
Koy Jyrkkälänpolku	Turku	42,4	42,4	7 450,88	4 334 474,68	-0,25
Koy Pernonpuisto	Turku	0	40	3 863,31	35 120,26	4 110,15
Mesipolun Autokatos Oy	Turku	0,00	23,5	4 791,61	27,45	-889,38
Pernon Huolto Oy	Turku	0	20,1	2 763,86	39 637,34	-16,38
Turun kaupunki						
Akseli Kiinteistöpalvelut Oy	Turku	2,1	23,4	494 554,38	509 188,42	-684,27
Koy Myllysarka	Turku	47,5	47,5	766 353,65	3 200,74	0,09
Koy Turun Lintula	Turku	20,1	20,1	1 634 809,57	126 977,52	0,26
Logomo Oy	Turku	39,0	39,0	3 957,44	148 494,34	57,44
Turun TeknologiaKiinteistöt Oy	Turku	0	49,9	-1 151 102,65	68 049 982,85	-884 202,46
Turun Seudun Jätehuolto Oy	Turku	34,8	34,8	2 748 115,36	2 693 820,21	720 566,81
Turun Vapaavarasto Oy	Turku	33,3	33,3	1 047 184,85	111 099,98	7 729,63
Varissuon Lämpö Oy	Turku	2,5	24,3	1 728 583,65	866 744,33	3 126,08
Ei yhdisteltävät yhteisöt						
Kiinteistöosakeyhtiöt						
Koy Paashuolto	Turku	75,4	75,4	188 187,52	31 158,19	12 852,39
Muut yhteisöt						
Forum Marinum säätiö	Turku	17,5	17,5	-88 208,69	286 014,10	51 699,27
Museoalus Sigynin säätiö	Turku	50	50	317 752,35	20 962,49	-21 724,82
Pro Cultura säätiö	Turku	100	100	42 113,25	0,00	-865,21
Turku Touring Oy	Turku	84,4	74,5	477 471,77	403 860,51	35 825,75
Turun Musiikkijuhlasäätiö	Turku	100	100	-10 148,51	125 265,05	-74 066,97
Kuntayhtymät						
Kärkulla samkommun	Kirjala	3,1	3,1	308 273,25	423 175,43	-23 776,86
Osakkuusyhteisöt						
Koy Turun Autopiha	Turku	40,2	40,2	557 092,45	11 418,92	-5 338,15
Kiikun Huolto Oy	Turku	22	22	24 571,03	34 688,29	-14 609,94
As Oy Turun Pihlajanmarja	Turku	27,1	27,1	271 992,42	347 538,93	7,70
Koy ICT	Turku	0,0	49,9	-938 136,50	25 864 140,32	-942 239,10
Koy DataCity	Turku	0,0	39,8	28 467 538,98	649 002,93	314 095,67
Koy Ilpoisten Liikekeskus	Turku	35,1	35,1	0,00	0,00	0,00
Koy Turun Kaskenlinna	Turku	0	49,9	5 590,19	11 808 089,98	0,00
Myydyt yhteisöt						
As Oy Turun Auranranta						
As Oy Poseidon						

25. Vaihtuvien vastaavien saamiset

	Turun kaupunki		Turun kaupunki	
	2011	2011	2010	2010
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
	EUR	EUR	EUR	EUR
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	1 888 450,51	0,00	2 164 335,26
Lainasaamiset	7 595 251,05	27 681 782,01	7 897 847,69	195 930,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	24 023 462,62
Siirtosaamiset	0,00	3 101 097,27	110 632,58	1 622 528,73
Yhteensä	7 595 251,05	32 671 329,79	8 008 480,27	28 006 256,61
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	1 918 586,08	0,00	1 885 153,42
Siirtosaamiset	0,00	3 821 044,94	0,00	13 900 671,30
Yhteensä	0,00	5 739 631,02	0,00	15 785 824,72
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	290 360,73	0,00	599 985,13
Siirtosaamiset	0,00	98 755,56	0,00	293 499,06
Yhteensä	0,00	389 116,29	0,00	893 484,19
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	23 542 458,76	0,00	21 114 081,67
Lainasaamiset	284 093,96	0,00	304 757,53	0,00
Muut saamiset	3 564 297,99	11 820 739,91	3 010 536,03	16 255 532,73
Siirtosaamiset	2 275,56	11 009 875,91	5 688,89	13 294 569,33
Yhteensä	3 850 667,51	46 373 074,58	3 320 982,45	50 664 183,73
Saamiset yhteensä	11 445 918,56	85 173 151,68	11 329 462,72	95 364 352,63

26. Siirtosaamiin sisältyvät erät

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	0,00	110 632,58	0,00	110 632,58
Muut siirtosaamiset	2 275,56	5 688,89	2 275,56	5 688,89
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 275,56	116 321,47	2 275,56	116 321,47
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	1 990 335,67	1 288 415,21	4 328 238,37	2 074 536,03
Valtion tuet, avustukset ja korvaukset	6 764 881,68	5 828 160,58	6 189 711,39	4 989 382,27
Muut tuet, avustukset ja korvaukset	1 679 364,28	3 914 555,70	20 000,00	2 803 345,30
Vuokrasaamiset	199 116,31	2 892 896,34	0,00	2 607 223,10
Henkilöstökulut	46 085,03	0,00	0,00	0,00
Saamiset vakuutuslaitoksilta	3 167 132,97	0,00	0,00	0,00
Ennakomaksu sairaanhoitopiiriltä	0,00	12 361 782,60	0,00	12 361 782,60
Verosaamiset	571 715,80	41 549,35	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset *)	10 671 168,49	11 054 368,70	7 492 823,92	3 830 519,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	25 089 800,23	37 381 728,48	18 030 773,68	28 666 788,30

*) Muut siirtosaamiset ryhmään sisältyy erä, jotka eivät yksittäisinä erinä ole olennaisia.

27. Rahoitusarvopaperit

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Osakkeet ja osuudet				
Jälleenhankintahinta	17 126 468,84	22 771 437,30	17 047 534,44	22 771 256,64
Kirjanpitoarvo 31.12.	17 126 319,08	20 578 545,30	17 047 534,44	20 578 364,64
Erotus	149,76	2 192 892,00	0,00	2 192 892,00
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin				
Jälleenhankintahinta	199 658,98	42 949 728,27	0,00	42 949 728,27
Kirjanpitoarvo 31.12.	225 537,94	42 949 728,27	0,00	42 949 728,27
Erotus	-25 878,96	0,00	0,00	0,00

Joukkovelkakirjalainasaamiset				
Jälleenhankintahinta	68 821 654,21	87 047 966,00	68 372 947,50	86 505 009,50
Kirjanpitoarvo 31.12.	68 816 060,14	86 025 789,10	68 372 947,50	85 482 832,60
Erotus	5 594,07	1 022 176,90	0,00	1 022 176,90
Muut arvopaperit				
Jälleenhankintahinta	266 351,60	19 831 717,25	0,00	18 000 000,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	266 351,60	20 296 524,44	0,00	18 000 000,00
Erotus	0,00	-464 807,19	0,00	0,00
Rahoitusarvopaperien kirjanpitoarvo yhteensä	86 434 268,76	169 850 587,11	85 420 481,94	167 010 925,51

28. Oman pääoman erien muutokset

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Peruspääoma 1.1	601 956 248,89	601 956 248,89	601 956 248,89	601 956 248,89
Peruspääoma 31.12	601 956 248,89	601 956 248,89	601 956 248,89	601 956 248,89
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat				
Peruspääoma 1.1	2 943,29	2 943,29	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12	2 943,29	2 943,29	0,00	0,00
Vahinkorahaston pääoma 1.1	16 962 035,85	19 119 261,07	16 962 035,85	19 119 261,07
Siirrot rahastosta	-7 586 303,07	-2 157 225,22	-7 586 303,07	-2 157 225,22
Vahinkorahaston pääoma 31.12	9 375 732,78	16 962 035,85	9 375 732,78	16 962 035,85
Turun ammattikorkeakoulun investointirahaston pääoma 1.1	7 935 018,00	4 135 018,00	7 935 018,00	4 135 018,00
Lisäykset	4 396 074,00	3 800 000,00	4 396 074,00	3 800 000,00
Turun ammattikorkeakoulun investointirahaston pääoma 31.12	12 331 092,00	7 935 018,00	12 331 092,00	7 935 018,00
Muut rahastot 1.1.	87 706 381,77	74 842 256,15	0,00	0,00
Lisäykset	1 979 444,64	13 040 643,85	0,00	0,00
Vähennykset	-603 848,65	-176 518,21	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	10 364 052,91	0,00	0,00	0,00
Muut rahastot 31.12.	99 446 030,67	87 706 381,79	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	121 152 855,45	112 603 435,64	21 706 824,78	24 897 053,85
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	99 302 550,81	77 875 733,41	93 680 735,79	80 486 382,60
Muuntoero	-128 846,68	951 996,78	0,00	0,00
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	1 128 774,48	-5 626 443,06	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämän muutos	3 382,89	2 350 193,34	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	100 305 861,50	75 551 480,47	0,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	8 247 316,82	23 749 388,46	6 728 273,61	13 194 353,19
Oma pääoma yhteensä	831 665 225,95	813 863 496,75	724 072 083,07	720 534 038,53

29. Poistoerot

Turun kaupungin poistoeroihin ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa.

30. Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	501 096 976,07	429 568 036,98	110 000 000,00	79 962 711,86
Lainat julkisyhteisöiltä	153 747 595,11	154 725 699,65	0,00	0,00
Yhteensä	654 844 571,18	584 293 736,63	110 000 000,00	79 962 711,86

31. Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Turun kaupunki		
	2011	2010
	EUR	EUR
Turun kaupunki frn 16.2.2011	0,00	100 000 000,00
korko 1,499%, vaihtuvakorkoinen, kertalyhenteinen		
City of Turku frn 8.12.2013	50 000 000,00	50 000 000,00
korko 1,056%, vaihtuvakorkoinen, kertalyhenteinen		
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	50 000 000,00	150 000 000,00

32. Pakollisiin varauksiin merkityt erät

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Eläkevaraukset	11 205 347,75	12 810 191,70	11 086 580,75	12 690 204,70
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus	2 437 805,51	1 995 579,06	4 312 805,51	4 495 579,06
Varaus Jätteenpolttoliikelaitoksen rakennuksen purkamiseen	1 875 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00
Potilasvahinkovastuuvaraus	3 371 602,07	3 186 114,18	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	660 227,25	35 227,25	35 227,25	35 227,25
Pakolliset varaukset yhteensä	19 549 982,58	20 527 112,19	17 934 613,51	19 721 011,01

33. Pitkä- ja lyhytaikaiset velat (korottomat)

	Turun kaupunki		Turun kaupunki	
	Pitkäaikaiset 2011	Lyhytaikaiset 2011	Pitkäaikaiset 2010	Lyhytaikaiset 2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	7 042 311,76	0,00	6 051 129,21
Muut velat	0,00	0,00	25 827,38	0,00
Siirtovelat	0,00	432 291,56	0,00	230 657,15
Yhteensä	0,00	7 474 603,32	25 827,38	6 281 786,36
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	3 238 025,25	0,00	19 224 298,40
Muut velat	369 600,00	33 600,00	403 200,00	33 600,00
Siirtovelat	0,00	293 588,28	0,00	150 158,60
Yhteensä	369 600,00	3 565 213,53	403 200,00	19 408 057,00
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Ostovelat	0,00	493 773,56	0,00	410 027,75
Yhteensä	0,00	493 773,56	0,00	410 027,75
Velat muille	12 643 195,68	160 258 997,14	12 583 981,76	148 211 832,00
Pitkä- ja lyhytaikaiset korottomat velat yhteensä	13 012 795,68	171 792 587,55	13 013 009,14	174 311 703,11

34. Sekkilimiitti

Ei sekkilimiittiä.

35. Vuokrakohteen lunastusvelka

Ei ilmoitettavaa.

36. Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Liittymismaksut	44 310 694,28	41 883 721,12	12 286 796,23	12 286 796,23
Muut pitkäaikaiset velat	749 284,37	855 157,65	725 999,45	726 212,91
Liittymismaksut ja muut velat yhteensä	45 059 978,65	42 768 878,77	13 012 795,68	13 013 009,14

37. Siirtovelkoihin sisältyvät erät

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Korkojaksotukset	4 220 861,48	4 685 078,69	741 868,71	753 189,33
Henkilöstökulujen jaksotukset	96 848 491,74	86 073 923,10	74 302 817,66	65 786 516,23
Ennakkotulo kiinteistökaupasta	0,00	1 142 220,68	0,00	1 033 000,00
Valtion tuet, avustukset ja korvaukset	6 883 380,86	5 731 628,68	6 803 521,86	5 658 950,98
Ennakkomenot osakemerkinnöistä	6 456 854,32	0,00	0,00	0,00
Muut tuet, avustukset ja korvaukset	0,00	683 893,59	0,00	899 496,60
Maankäyttösovimusten ennakkotulo	0,00	0,00	0,00	4 037 954,92
Vakuutusmaksujen jaksotukset	801 043,83	805 968,60	0,00	0,00
Muut siirtovelat *)	22 985 022,36	16 498 572,18	10 667 781,10	4 205 512,43
Siirtovelat yhteensä	138 195 654,59	115 621 285,52	92 515 989,33	82 374 620,49

*) Muut siirtovelat ryhmään sisältyy erää, jotka eivät yksittäisinä erinä ole merkittäviä

38. Huollettavien varat

	Turun kaupunki	
	2011	2010
	EUR	EUR
Huollettavien varat	579 855,68	570 599,71

39. Elatustuen takautumissaatavan laskennallinen korvaus

Ei ilmoitettavaa

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

40. Velat, joista kaupunki / konserni on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi osakkeita tai kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	303 359 177,40	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	532 693 992,03	523 623 606,03	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	299 370 692,68	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	488 199 538,36	475 089 509,34	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	1 020 893 530,39	998 713 115,37	0,00	0,00

41.- 43. Vakuudet omasta, konserniin kuuluvien yhteisöjen ja muiden puolesta

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	193 412,00	2 927 662,00	0,00	0,00
Sitoumusten vakuudeksi annetut arvopaperit	19 895 995,89	25 375 213,50	0,00	0,00
Sitoumusten vakuudeksi annetut muut vakuudet	48 730 893,62	33 682 100,00	0,00	0,00
Yhteensä	68 820 301,51	61 984 975,50	0,00	0,00
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 052,04	2 052,04	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut muut vakuudet	1 112 632,00	1 112 632,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 114 684,04	1 114 684,04	0,00	0,00
Vakuudet yhteensä	69 934 985,55	63 099 659,54	0,00	0,00

44. Leasingvastuut

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	14 939 758,04	14 553 523,03	9 887 631,99	11 317 178,86
Myöhemmin maksettavat	86 782 300,97	63 267 300,06	30 145 897,84	28 677 288,00
Yhteensä	101 722 059,01	77 820 823,09	40 033 529,83	39 994 466,86

45. Vastuositoumukset

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Takaussitoumukset				
Konserniyhteisön puolesta				
Jäljellä oleva pääoma			181 025 506,37	233 729 353,71
Muiden puolesta				
Jäljellä oleva pääoma	48 926 447,52	49 082 745,46	42 046,81	210 234,69
Takaussitoumukset yhteensä	48 926 447,52	49 082 745,46	181 067 553,18	233 939 588,40
Muut takaus- ja vastuositoumukset				
Näyttelyvakuudet				
Jäljellä oleva pääoma	560 278,00	3 980 953,00	560 278,00	3 980 953,00
Muut takaukset				
Jäljellä oleva pääoma			37 499 345,90	0,00
Muut takaus- ja vastuositoumukset yhteensä	560 278,00	3 980 953,00	38 059 623,90	3 980 953,00

46. Vastuu takauskeskuksen takausvastuista

	Turun kaupunki	
	2011	2010
	EUR	EUR
Turun osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	579 256 456,23	512 205 577,61
Turun osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0,00	0,00
Turun mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	428 839,17	417 197,81

47. Muut taloudelliset vastuut

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Sopimusvastuut				
Pitkäaikaiset investointisopimukset	7 257 205,41	89 890 582,34	7 257 205,41	36 230 582,34
Vuokravastuut, vastuut voimassa vuoteen 2035 asti	308 141 440,62	249 455 384,69	255 056 101,70	194 053 052,93
Maankäyttösopimukset	9 673 578,00	13 599 292,00	9 673 578,00	13 599 292,00
Sopimusvastuut yhteensä	325 072 224,03	352 945 259,03	271 986 885,11	243 882 927,27
Johdannaissopimukset				
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset				
Nimellinen pääoma- arvo	463 118 374,00	237 031 477,37	434 588 374,00	209 588 374,00
Käypä arvo	-11 016 023,10	-3 274 784,19	-11 016 023,10	-3 274 784,19
Valuuttajohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset				
Nimellinen pääoma- arvo	19 962 711,86	19 962 711,86	19 962 711,86	19 962 711,86
Käypä arvo	-2 348 527,00	-2 660 727,00	-2 348 527,00	-2 660 727,00

Muut johdannaiset				
Sähköjohdannaiset, ostetut				
Nimellinen pääoma- arvo	99 073 275,52	89 944 528,00	0,00	0,00
Käypä arvo	-11 872 168,60	32 215 342,00	0,00	0,00
Sähköjohdannaiset, myydyt				
Nimellinen pääoma- arvo	11 697 848,58	6 205 147,00	0,00	0,00
Käypä arvo	995 207,45	-2 613 187,00	0,00	0,00

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Vireillä olevat oikeudenkäynnit, joissa kaupungilta/konsernilta vaaditaan korvauksia				
Korkein Hallinto- oikeus	85 674,24	297 096,51	85 674,24	297 096,51
Turun Hovioikeus	243 983,29	34 432,60	243 983,29	34 432,60
Turun Hallinto- oikeus	300 000,00	83 125,94	300 000,00	83 125,94
Varsinais- Suomen Käräjäoikeus	0,00	64 003,43	0,00	64 003,43
Markkinaoikeus	621 523,00	331 505,00	621 523,00	331 505,00
Vireillä olevat oikeudenkäynnit yhteensä	1 251 180,53	810 163,48	1 251 180,53	810 163,48

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Arvonlisäveron palautusvastuut	13 884 676,94	15 632 467,10	13 873 514,10	15 405 997,27

	Konserni		Turun kaupunki	
	2011	2010	2011	2010
	EUR	EUR	EUR	EUR
Päästöoikeudet				
Turku Energian päästöoikeudet				
Hallussa olevien päästöoikeuksien määrä 31.12. (CO ₂ tonnia)	660 470	660 470	0	0
Toteutuneiden päästöjen määrä (CO ₂ tonnia)	65 084	97 854	0	0
Päästöoikeuksien ostot (euroa)	0,00	478 200,00	0,00	0,00
Päästöoikeuksien myynnit (euroa)	927 000,00	681 400,00	0,00	0,00

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

48. Henkilötyövoima vuosina 2011 ja 2010

	Turun kaupunki	
	2011	2010
	EUR	EUR
Hallinto	525,5	523,10
Palvelutoimi	6 041,5	5 862,60
Osaamis- ja elinkeinotoimi	4 523,8	4 418,00
Ympäristötoimi	2 425,3	2 438,40
Yhteensä	13 516,1	13 242,10

V. 2010 tilinpäätöstiedoissa koko kaupungin työvoimaluvuksi ilmoitettiin 13 248,7. Vuoden 2011 tilinpäätöstä varten myös vuoden 2010 tiedot on ajettu uudelleen palkkatietojärjestelmästä, ja takautuvista korjauksista johtuen nyt (maaliskuu 2012) v. 2011 työvoiman käytön luku on 13 242,1 eli 6,6 htv vähemmän kuin v. 2011 helmikuussa ilmoitettiin.

Varhaiskasvatus siirtyi 1.8.2010 Sosiaali- ja terveystoimesta Osaamistoimeen; tämän taulukon luvut on laskettu siten että, Varhaiskasvatukseen siirtynyt työvoima on merkitty Kasvatus- ja opetustoimeen kokonaisuudessaan, ikään kuin siirto olisi toteutunut 1.1.2010.

49. Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut

Henkilöstökulut on eritelty tuloslaskelmassa.

Henkilöstökuluja ei ole aktivoitu taseeseen.

50. LIKELAITOSTEN JA MUIDEN TASEYKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA		
VARSAINIS- SUOMEN ALUEPELASTUSLAITOS	2011	2010
		€
Liikevaihto	35 531 458,35	35 043 937,37
Liiketoiminnan muut tuotot (+)	3 972 595,02	3 601 585,93
Materiaalit ja palvelut	-6 718 628,27	-6 244 098,49
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-1 510 655,80	-1 439 092,43
Palvelujen ostot (-)	-5 207 972,47	-4 805 006,06
Henkilöstökulut	-26 537 332,85	-26 084 062,51
Palkat ja palkkiot (-)	-21 438 000,22	-21 127 638,20
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-3 813 048,51	-3 643 966,45
Muut henkilösivukulut (-)	-1 286 284,12	-1 312 457,86
Poistot ja arvonalentumiset	-943 271,33	-874 194,26
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-943 271,33	-874 194,26
Vuokrakulut (-)	-4 506 555,77	-4 579 780,26
Liiketoiminnan muut kulut (-)	-211 902,33	-71 232,50
Liikelylijäämä (-alijäämä)	586 362,82	792 155,28
Rahoitustuotot ja -kulut	137,24	0,00
Muut rahoitustuotot (+)	137,24	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	586 500,06	792 155,28
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	586 500,06	792 155,28
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	586 500,06	792 155,28

Tuloslaskelman tunnusluvut	2011	2010
Sijoitetun pääoman tuotto, %	8,44	12,66
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	8,44	12,66
Voitto, %	1,7	2,3

RAHOITUSLASKELMA
VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAITOS

	2011	2010
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	586 362,82	792 155,28
Poistot ja arvonalentumiset	943 271,33	874 194,26
Rahoitustuotot ja kulut	137,24	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	-50 097,29
	1 529 771,39	1 616 252,25
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 091 799,22	-1 748 837,74
Rahoitusosuudet investointimenoihin	562 027,83	82 488,20
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	50 097,29
	-1 529 771,39	-1 616 252,25
Toiminnan ja investointien rahavirta	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-1 087 109,96	-772 586,53
Saamisten muutos muilta	-282 116,22	187 638,05
Korottomien velkojen muutos muilta	1 369 226,18	584 948,48
	0,00	0,00
Rahoituksen rahavirta	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarat 31.12.	400,00	400,00
Rahavarat 1.1.	400,00	400,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2011	2010
Investointien tulorahoitus, %	100,0	100,0
Pääomamenojen tulorahoitus, %	100,0	100,0
Quick ratio	1,0	1,0
Current ratio	1,0	1,0

VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAITOS

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010	VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
	€	€		€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	7 242 171,60	6 655 671,54	OMA PÄÄOMA	7 242 171,62	6 655 671,56
Aineelliset hyödykkeet	7 242 171,60	6 655 671,54	Ed. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 655 671,56	5 863 516,28
Koneet ja kalusto	7 242 171,60	6 655 671,54	Tilikauden yli-/alijäämä	586 500,06	792 155,28
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 527 198,19	6 157 972,01	VIERAS PÄÄOMA	7 527 198,17	6 157 971,99
Saamiset	7 526 798,19	6 157 572,01	Lyhytaikainen	7 527 198,17	6 157 971,99
Lyhytaikaiset saamiset	7 526 798,19	6 157 572,01	Ostovelat	1 601 777,50	247 783,08
Myyntisaamiset	156 848,18	159 701,23	Muut velat / Liittymismaksut ja		
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	6 793 981,91	5 706 871,95	muut velat	1 005 815,05	776 966,14
Muut saamiset	35 833,80	14 661,01	Siirtovelat	4 919 605,62	5 133 222,77
Siirtosaamiset	540 134,30	276 337,82			
Rahat ja pankkisaamiset	400,00	400,00			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	14 769 369,79	12 813 643,55	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	14 769 369,79	12 813 643,55

TASEEN TUNNUSLUVUT	31.12.2011	31.12.2010
Omavaraisuusaste, %	49,0	51,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	19,1	15,9
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	7 242	6 656

VESILIIKELAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS

1. Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Vesiliikelaitos on toiminut vuoden 2009 alusta kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena. Liikelaitoksella on 7 - jäseninen johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa ja vastaa sen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Toiminnan painopisteet on asetettu siten, että ne tukevat valtuuston hyväksymiä kaupunkitason ohjelmia sekä valtuustoryhmien välistä sopimusta. Vesiliikelaitoksen toiminnassa näkyvät omistajapolitiikan lisäksi kaupunkitason ohjelmista erityisesti ilmasto- ja ympäristöohjelma sekä asunto- ja maankäyttöohjelma.

Merkittäviä tapahtumia kulttuuripääkaupunkivuonna olivat valtakunnalliset vesihuoltopäivät, jotka kokosivat toimialan yritykset, viranomaiset, kouluttajat sekä kuntien edustajat toukokuussa Messukeskukseen sekä tekopohjavesihankkeen käynnistyminen loppuvuodesta. Tapanin- ja Hannunpäivän myrskyt aiheuttivat suorien aineellisten vahinkojen lisäksi myös sähkökatkoja ja vaikeuttivat siten laajasti myös vesihuoltoa.

Valtuuston asettamat sitovat taloudelliset tavoitteet saavutettiin. Liikevaihto toteutui ennakoitua paremmin siitäkin huolimatta, että päätuotteiden myynti laski. Erilaisista käyttäjäryhmistä myynti väheni teollisuudelle sekä asunto-osakeyhtiömuotoiselle asutukselle. Liikevaihtoon vaikutti erityisesti liittymismaksutulot, jotka painoutuivat loppuvuoteen ja toteutuivat selkeästi talousarviota paremmin.

Toiminnallisista mittareiden osalta valtuustotasolla seurattavia tavoitteita oli asetettu kestäväkehityksen toteutumisen seurantaan. Mittarit toteutuivat energiatehokkuutta lukuun ottamatta. Energiatehokkuuden tavoitetaso oli virheellisesti asetettu ja mittaria tuleekin tarkentaa kuluvan tilikauden aikana, jotta se antaisi oikean kuvan tilanteesta.

Budjetoidut menot eivät kaikilta osin toteutuneet, koska hankkeet eivät käynnistyneet budjettivaiheessa olevien suunnitelmien mukaisesti. Tekopohjavesilaitoksen käyttöönotto viivästyi eikä vanhan keskuspuhdistamon rakenteita päästy purkamaan. Turun Seudun Vesi Oy:n kuluina kirjattiin siirtovelkoihin 307.500 euroa ja vanhan keskuspuhdistamon osalta tehtiin tilinpäätökseen 150.000 euron suuruinen pakollinen varaus.

Omistajapolitiikkaa toteutettiin seudullisen vesihuolto-yhtiön selvitystyöllä. Selvityksessä on mukana kaikki Turun seudullisten laitosten osakkaat. Perustamisselvitys valmistui alkuvuodesta 2011 ja kunnat ratkaisivat selvityksen perusteella halukkuutensa jatkaa yhtiön perustamisen valmistelua. Valtaosa mukana olevista kunnista piti hanketta edelleen tarpeellisena. Alkuperäisiä linjauksia tarkennettiin siten, että jo perustettujen seudullisten vesiyhtiöiden asemaa tarkastellaan osana vesihuoltokokonaisuutta. Aikataulua tarkennettiin siten, että yhtiö voisi aloittaa toimintansa vuoden 2014 alusta.

Ilmasto- ja ympäristöohjelmassa eräänä tavoitteena on vähentää haitallisia vaikutuksia vesien tilaan sekä hulevesien aiheuttamaa kuormitusta. Vesiliikelaitos on edistänyt tätä saneeraamalla viemäriverkostoa ja kehittämällä erillisviemärointiä. Tulokset näkyvät Kakolaan johdetun jäteveden määrässä ja viemäriverkosto-ohituksissa. Määrät nousivat edellisestä vuodesta runsaasti, mutta kulunut vuosi oli poikkeuksellisen sateinen ja edellisen runsaslumisen talven vuoksi myös kevään sulamiskausi tavanomaista hankalampi. Tuloksia pitäisikin verrata vuoteen 2008, joka oli sääoloiltaan vastaava. Vuoteen 2008 verrattuna viemäriverkoston ohitukset vähenivät n. 50 % ja vähemmän huleveden ansiosta puhdistamolle johdettu jätevesimäärä aleni n.30 %

Asunto- ja maankäyttöohjelmaa toteutetaan laajentamalla verkostoa uusille kaava-alueille. Johtokunta esitti valtuustolle 3,4 miljoonan euron rahoitusaliijäämän tekemistä uudisrakentamiskohteiden rahoittamiseksi, minkä valtuusto hyväksyi budjettikäsittelyn yhteydessä. Rahoitusaliijäämää ei tarvittu kokonaisuudessaan, koska kaikki hankkeet eivät käynnistyneet aikataulussaan ja tuloksella

pystyttiin ennakoitua paremmin rahoittamaan investoinnit. Lopulliseksi rahoitusali jäämäksi muodostui 0,71 miljoonaa euroa. Uutta vesi- ja viemärijohtoverkostoa rakennettiin uusille kaava-alueille Raunistulassa (Alfa Barker), Kakolassa, Kuninkojanlaaksossa, lentokentän eteläpuolella, Peipolla ja Vakiniitussa.

Johtokunnan asettamista numeerisista tavoitteista jäi selkeästi toteutumatta veden vertailuhinta sekä indikaatiivisten tarjouskilpailujen järjestäminen. Vertailuhinnan osalta ero tavoitteeseen eli suurten kaupunkien vertailuhintaan kasvoi. Indikaatiivisten tarjouskilpailujen tarkoitus oli kehittää liiketalous- ja laskentaosaamista kaupungin sisäisessä tilaaja-tuottajamallissa ja siten valmentaa yhtiöittämiseen. Vuoden aikana järjestettiin 3 urakointitarjousta, joista ainoastaan yksi oli sellainen, että siitä olisi voinut tehdä indikaatiivisen tarjouksen. Urakan poikkeuksellisen laajuuden vuoksi harjoituslaskentaa ei kuitenkaan tehty.

Saneerauskohteista suurimpia olivat Suikkilantien, Markulantien, Kupittaankadun, Länsikaaren, Pahanienkadun ja Puistomäenkadun vesihuollon saneeraukset. Vesijohtoverkoston saneerauksessa ei päästy vuonna 2011 aivan tavoitteeseen, vaikka tilanne parani aikaisemmista vuosista. Viemäriverkoston saneeraus on paremmalla tasolla, mikä osittain johtuu sujutustekniikasta, jolla pystytään kohtuullisin kustannuksin palauttamaan verkoston toiminta uutta vastaavaksi. Valtakunnallisesti vesihuollon infrastruktuurin huolestuttava tila tiedostetaan laitoksilla hyvin ja saneerausinvestoinnit ovat monilla laitoksilla, kuten Turulla, viime vuosina kasvaneet. Investointitarve Suomessa on silti moninkertainen nykyiseen saneeraustasoon verrattuna ja Turussakin tasoa pitäisi edelleen nostaa. Vesihuoltolain uudistamisessa kiinnitetään osaltaan huomiota siihen, että laitosten tulee olla selvillä verkostojensa kunnosta ja suunnitella verkostosaneerauksia systemaattisesti. Suomen vesilaitosyhdistyksen johdolla toteutettiin pääosin vuoden 2011 aikana ns. VESANLIMA – projekti, jossa joukko vesihuoltolaitoksia ja alan yrityksiä pohtivat yhdessä verkostosaneerauksen tason lisäämistä ja uusia toimintamalleja. Turku oli mukana tässä hankkeessa.

Toiminnan painopisteenä on edellä kuvattujen ohjelmallisten ja mittaroitujen tavoitteiden lisäksi ollut asiakaspalvelun ja asiakasviestinnän kehittäminen. Näitä toteutettiin vuonna 2011 mm. suunnitteleamalla ja toteuttamalla internetiin uusi, asiakaspalvelusivu, jonka avulla pyritään tuomaan lomakkeet ja muu tärkeä informaatio helpommin löydettäväksi. Vesilaitos on osallistunut teknisen sektorin yhteisen asiakaspalvelupisteen ja sähköisen karttapohjaisen palautepalvelun käyttöönottoon. Lisäksi vesilaitosten yhteisenä kehityshankkeena on pyritty yhtenäistämään asiakaspalvelun prosesseja ja kartoitettu erilaisia tapoja, joilla paremmin pystyttäisiin vastaamaan asiakkaiden muuttuneisiin palvelutarpeisiin. Projekti jatkuu vuoteen 2012 saakka.

Toimintavuoden aikana uudistettiin vesihuoltoa säätelevää lainsäädäntöä, joiden toimenpano ja vaikutukset kohdistuvat tuleviin toimintavuosiin. Vesihuollon toimintavarmuus ja ennakovarautuminen korostuvat useassa lakimuutoksessa. Halisten laitoksen muuttaminen seudulliseksi varalaitokseksi on osa varautumista. Hankkeen suunnittelu ja toteutus tehdään tulevina vuosina yhteistyössä Turun Seudun Vesi Oy:n kanssa. Hankkeen vetovastuu on kuitenkin Turun Seudun Vesi Oy:llä.

Vesihuoltolain valmistelu eteni vuoden 2011 aikana pääosin virkamiestyönä ja eräiden erillisselvitysten muodossa. Selvitykset liittyivät muun muassa vesihuoltoliiketoiminnan taloudelliseen valvontaan, vesihuollon tietojärjestelmiin, hulevesien hallintaan ja vesihuoltopalvelujen keskeytymisestä maksettavan vakiohyvityksen perusteisiin. On odotettavissa, että vesihuoltolain tarkistamista koskeva hallituksen esitys menee eduskunnan käsittelyyn kevään 2012 kuluessa. Uusi vesihuoltolaki tulisi siten voimaan aikaisintaan vuonna 2013.

Talousvesiasetuksen uudistaminen on loppusuoralla. Uudistus tuo todennäköisesti vesilaitoksille velvollisuuden desinfiointivalmiuteen. Lisäksi asetuksessa tarkennetaan erityistilannesuunnittelun sisältöä. Erityistilannesuunnittelusta tarvitaan tarkennuksia, sillä Valtakunnallisessa terveydensuojelun valvontaohjelmassa 2011-2014 terveydensuojeluviranomaiset on veloitettu tarkastamaan terveydensuojelulain (763/1994) 8 §:n mukaisen erityistilanteisiin varautumisveloitteen toteuttamista vesihuoltolaitoksilla.

Pitkään odotettu EU:n juomavesidirektiivin uudistaminen lopulta jäädytettiin. Tämän seurauksena mm. vesiturvallisuuden suunnittelua koskevaa sääntelyä valmistellaan nyt kansalliselta pohjalta. Tavoitteena on tässä yhteydessä myös selkeyttää monimuotoista ja ainakin vesihuoltolaitosten näkökulmasta osin vaikeaselkoistakin säädös- ja asiakirjavyyhteä vesihuollon varautumisasioita koskien.

Pitkään valmisteltu uusi vesilaki astui voimaan vuoden 2012 alussa. Vesihuoltolaitoksia eniten koskevat aihepiirit uudessa vesilaissa ovat pohjavesialueiden suojeluun ja suojaamiseen sekä vedenoton ensisijaisjärjestykseen liittyvät kohdat ja toisaalta purkuvesistöjen kalatalousvelvoitteisiin liittyvät säännökset.

Uusi pelastuslaki astui voimaan 1.7.2011 ja se edellyttää sammutusvesisuunnitelmien laadintaa. Suunnitelman laatimisesta vastaa pelastuslaitos ja suunnitelma laaditaan yhdessä pelastustoimen alueeseen kuuluvien kuntien sekä vesihuoltolain tarkoittamien vesihuoltolaitosten ja näille vettä toimittavien vesilaitosten (myös tukkuvesilaitosten) kanssa. Suunnitelma koskee sekä veden hankintaa että toimittamista. Sammutusvesi-suunnitelmat on hyväksyttävä 30.6.2013 mennessä.

2. Hallinto

Turun vesilaitoksen käytännön toimintaa ohjaa johtokunnan 12.3.2009 § 20 hyväksymät hyvän hallinnon periaatteet, jossa määritellään tarkemmin liikelaitoksen asema, tehtävät, liikelaitosjohtajan tehtävät sekä laitoksen organisaatio. Johtokunta on hyväksynyt 17.12.2009 vesilaitoksen toimintaa ohjaavan toimintapolitiikan. Toimintapolitiikka määrittää myös ympäristöjohtamisen periaatteet. Toimintapolitiikan käytännöt on kirjattu vesilaitoksen toimintajärjestelmään, joka perustuu laatu- ja ympäristöjärjestelmästandardiin SFS-EN ISO 9001 (vahvistettu 2001) ja ympäristöjärjestelmästandardiin SFS-EN ISO 14001 (vahvistettu 2004).

Vesilaitosta johtaa liikelaitosjohtaja ja hänen tukena toimii johtoryhmä. Johtoryhmässä ovat johtajan lisäksi tulosityksiköiden päälliköt, lautupäällikkö, controller ja kaksi henkilöstön edustajaa. Vesilaitoksen yhteiskuntavastuutoiminta on kiinteä osa normaalia toimintaa eikä sitä varten ole erityistä johtamisorganisaatiota.

Vesilaitoksen toiminta jakautuu kolmeen tulosityksikköön – hallinto, tuotanto ja verkostot. Tulosityksiköiden tehtävänä on huolehtia yksikön toimialaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta yksikön tavoitteiden ja määrärahojen puitteissa. Yksiköiden päälliköt vastaavat yksikön tuloksesta sekä toiminnan kehittamisestä ja koordinoinnista muiden yksiköiden kanssa.

Vesiliikelaitoksen johtokunta 2011

Jäsenet:

Oksala Susanna
Aaltonen Jorma
Heikkilä Jonas (varapj)
Hellstén Kristiina (pj)
Karjalainen Riitta
Rantanen Ari
Saarela Pekka

Varajäsenet (henk.koht.)

Kemppainen Irma
Huttunen Hans
Laine Aleks
Pohto Anne
Rautsala Jenni 29.8.2011 asti, Eskola Päivi 29.8.2011 alkaen
Leinonen Kalle
Oksanen Teemu

Kaupunginhallituksen edustajana kokouksissa on Samuli Lintula ja apulaiskaupunginjohtajan edustajana Risto Veivo.

Johtokunnan sihteerinä on toiminut vesilaitoksen hallintopäällikkö Juha Heininen

3. Tulos

Liikevaihto oli n. 38,9 milj. euroa ja liikevaihto kasvoi 7,9 % vuodesta 2010. Liikelyijäämäksi muodostui 9,9 milj. euroa, joka on 25,5 % liikevaihdosta. Peruspääoman korkoa tuloutettiin talousarvion

mukaisesti 6,2 milj. euroa. Tilikauden tulos muodostui 3,8 milj. euroa ylijäämäiseksi. Investointeihin käytettiin 11,6 milj. euroa ja investointitasoksi muodostui 29,8 % liikevaihdosta.

4. Henkilöstö

Vesilaitoksen vakituisen henkilöstön määrä 31.12.2011 oli 101, joista kahden tehtäviä hoiti sijainen. Henkilötyövuosien määrä oli 99,1 henkilötyövuotta ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita. Eläkepoistuma oli 5 henkilöä, minkä lisäksi yksi henkilö siirtyi kaupungin sisäisenä siirtona rakennemuutoksen yhteydessä. Palvelukseen rekrytoitiin 2 uutta työntekijää.

Palkkamenot ilman sivukuluja olivat 4,1 milj. € ja sivukuluineen 6,1 milj. €, mikä vastaa 27,8 % käyttömenoista. Henkilöstömenot olivat hieman budjetoitua suuremmat. Syynä oli ennakoimattoman varhemaksun lisäksi muuttunut lomapalkkavelan kirjaus sekä varaus tulospalkkaukseen.

Henkilöstöohjelman mukaiset tavoitteet saavutettiin yleisesti ottaen ennalta odotettua paremmin. Poikkeuksen muodostaa varhemaksut, jonka tavoite oli asetettu talousarvio-ohjeiden mukaisesti ja toteumatietona on raportoitu ennakkomaksut. Todelliset varhemaksut saadaan tietää myöhemmin, jolloin vuoden toteumaa myös tarkennetaan ennen seuraavaa talousarviota. Varhemaksuista osa johtuu muihin hallintokuntiin siirretyistä henkilöistä, joiden osalta kustannukset jaetaan palvelusuhteiden mukaan. Pääasiallinen kustannus kohdistuu useimmiten luovuttaneeseen hallintokuntaan.

5. Arvio merkittävimmistä riskeistä

Vesiliikelaitoksen merkittävimmät riskit on kartoitettu kaupungin riskienhallinnan ohjeistuksen mukaan. Talousarviossa on vuosittain varauduttu tyyppillisiin toimialueen riskeihin. Tilikauden aikana ei ole raportoitu sellaisia riskejä, joista aiheutuisi arvaamattomia menetyksiä tai vahinkoa liikelaitoksen toiminnalle. Merkittävimmät liiketoiminnan riskit liittyvät rakentamisen tyrehtymiseen ja sitä kautta liittymismaksutulosten alentumiseen. Liikelaitoksen menoista valtaosa kohdistuu palvelun tai tuotteen ostoon konserniyhtiöiltä.

6. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Johtokunta vahvisti Vesiliikelaitoksen sisäisen valvonnan ohjeen 16.12.2010. Liikelaitoksella ei ole tiedossa lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne, muu vaatimus tai oikeusseuraamus.

Sisäisen valvonnan ohje kattaa myös riskienhallinnan. Liikelaitosjohtaja vastaa laitoksen riskienhallintatyöstä, riskien kartoituksesta, riskienhallinnan suunnittelusta, toteutuksesta ja raportoinnista. Tulosityksiköiden päälliköt vastaavat riskienhallinnasta omilla toimialueillaan.

Tuloksen muodostumisesta ja talousarvion toteutumisesta ja mahdollisista poikkeamista raportoidaan johtokunnalle tilikauden aikana kuukausittain. Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle tilikauden aikana sekä kaupungin tilinpäätökseen sisältyvissä toteutumisvertailuissa kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

7. Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vesiliikelaitoksen tilikauden ylijäämä ennen varauksia oli 3.735.397,64 euroa. Johtokunta esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- vähennetään Vesiliikelaitoksen kertynyttä poistoeroa investointivarauksella toteutettujen investointien hankintamenoista tehdyn suunnitelmapoiston määrällä, yhteensä 39.321,36 euroa
- Vesiliikelaitoksen tilikauden ylijäämä 3.774.719,00 euroa siirretään liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

TURUN VESILIIKELAITOS
TULOSLASKELMA

	2011	2010
	€	€
Liikevaihto	38 960 519,99	36 118 917,53
Valmistus omaan käyttöön (+)	5 456 507,64	6 245 669,31
Liiketoiminnan muut tuotot (+)	31 264,76	41 303,56
Materiaalit ja palvelut	-20 111 911,72	-19 011 947,37
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-2 697 759,27	-2 610 512,94
Palvelujen ostot (-)	-17 414 152,45	-16 401 434,43
Henkilöstökulut	-6 123 744,54	-5 996 829,98
Palkat ja palkkiot (-)	-4 104 058,20	-4 056 291,82
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-1 775 333,46	-1 692 258,70
Muut henkilösivukulut (-)	-244 352,88	-248 279,46
Poistot ja arvonalentumiset	-7 024 914,75	-7 391 922,28
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-7 024 914,75	-7 391 922,28
Vuokratulot (-)	-1 112 938,94	-1 113 526,16
Liiketoiminnan muut kulut (-)	-141 831,14	-95 116,85
Liikelylijäämä (-alijäämä)	9 932 951,30	8 796 547,76
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 197 553,66	-6 241 789,00
Korvaus peruspääomasta (-)	-6 197 543,00	-6 241 789,00
Muut rahoituskulut (-)	-10,66	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	3 735 397,64	2 554 758,76
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	3 735 397,64	2 554 758,76
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	39 321,36	67 783,65
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	3 774 719,00	2 622 542,41

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2011	2010
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,0	6,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	7,0	6,3
Voitto, %	9,6	7,1

TURUN VESILIIKELAITOS
RAHOITUSLASKELMA

	2011	2010
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	9 932 951,30	8 796 547,76
Poistot ja arvonalentumiset	7 024 914,75	7 391 922,28
Rahoitustuotot ja kulut	-6 197 553,66	-6 241 789,00
Tulorahoituksen korjauserät	144 753,66	
	10 905 066,05	9 946 681,04
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-11 619 741,60	-10 400 819,89
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 246,34	0,00
	-11 614 495,26	-10 400 819,89
Toiminnan ja investointien rahavirta	-709 429,21	-454 138,85
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	430 790,21	70 723,95
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-613 707,98	-1 622 128,56
Saamisten muutos muilta	-1 007 672,47	484 304,50
Korottomien velkojen muutos muilta	1 900 019,45	1 520 738,96
	709 429,21	453 638,85
Rahoituksen rahavirta	709 429,21	453 638,85
Rahavarojen muutos	0,00	-500,00
Rahavarojen muutos	0,00	-500,00
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	500,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2 011	2 010
Investointien tulorahoitus, %	92,6	95,6
Pääomamenojen tulorahoitus, %	92,6	95,6
Quick ratio	6,9	10,8
Current ratio	6,9	11,0

TURUN VESILIIKELAITOS
TASE

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010	VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
	€	€		€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	128 586 402,17	123 991 575,32	OMA PÄÄOMA	143 393 441,13	139 618 722,13
Aineettomat hyödykkeet	53 052,10	42 409,93	Peruspääoma	109 384 140,16	109 384 140,16
Aineettomat oikeudet	53 052,10	42 409,93	Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	30 234 581,97	27 612 039,56
Aineelliset hyödykkeet	113 932 492,14	109 348 307,46	Tilikauden yli-/alijäämä	3 774 719,00	2 622 542,41
Rakennukset	2 015 049,78	2 323 215,95	POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET	1 085 151,57	1 124 472,93
Kiinteät rakenteet ja laitteet	105 563 193,86	104 819 716,77	Poistoero	1 085 151,57	1 124 472,93
Koneet ja kalusto	192 161,45	158 702,56	PAKOLLISET VARAUKSET	150 000,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	6 661,42	6 661,42	Muut pakolliset varaukset	150 000,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 155 425,63	2 040 010,76			
Sijoitukset	14 600 857,93	14 600 857,93			
Osakkeet ja osuudet	14 600 857,93	14 600 857,93			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	33 152 116,47	126 553 734,29	VIERAS PÄÄOMA	17 109 925,94	15 209 906,49
Vaihto-omaisuus	0,00	95 022 998,27	Pitkäaikainen	12 295 698,01	12 295 698,01
Aineet ja tarvikkeet		430 790,21	Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	8 901,78	0,00
Saamiset	33 152 116,47	31 530 736,02	Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	12 286 796,23	12 295 698,01
Lyhytaikaiset saamiset	33 152 116,47	31 530 736,02	Lyhytaikainen	4 814 227,93	2 914 208,48
Myyntisaamiset	8 250 073,67	7 222 751,33	Ostovelat	3 238 023,79	1 775 364,05
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	24 900 368,80	24 286 660,82	Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	171 099,23	161 277,82
Muut saamiset	1 674,00	1 769,89	Siirtovelat	1 405 104,91	977 566,61
Siirtosaamiset	0,00	19 553,98			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	161 738 518,64	250 545 309,61	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	161 738 518,64	155 953 101,55
TASEEN TUNNUSLUVUT	31.12.2011	31.12.2010			
Omavaraisuusaste, %	89,3	90,2			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	43,9	42,1			
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	34 009	30 235			
Lainakanta 31.12. (1.000 €)	9	0			

TURUN SATAMALIIKELAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS

1. Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Turun Satamaliikelaitos on toiminut vuoden 2009 alusta kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena. Liikelaitoksella on 7 jäseninen johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa ja vastaa sen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilikauden merkittävimpiä tapahtumia olivat mm.

- Linnankiinteistö myytiin vuoden alussa Åbo Akademin säätiölle
- Viking Line'n alueen muutostyöt käynnistettiin: uusi alus aloittaa liikennöinnin vuonna 2013
- Kuntalain uudistamisen viivästyminen siirtää Satamaliikelaitoksen yhtiöittämisen vuoden 2013 alkuun
- Pansion satama-alue jaettiin satama- ja logistiikka-alueisiin osana alueen kehittämistä
- Pansiossa entinen siirtokuormaushalli saneerattiin jakeluvarastoksi ja vuokrattiin Schenker Cargolle
- The Cultural Tall Ships Regatta
- Turun ja Tukholman välinen junalauttaliikenne päättyi vuoden lopussa

2. Henkilöstö

Satamaliikelaitoksen keskimääräinen henkilötyövoima vuonna 2011 oli 105,3 (112,5 v. 2010) ja työvoima 31.12.2011 97 henkeä. Muutos selittyy sekä eläkkeelle siirtymisillä että siirtymisillä toisen työnantajan palvelukseen. Sairauspoissaolo-% oli 5,0 (4,8 / 2010) ja sijaistus-% 8,4 (6,9 / 2010).

3. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Turun Satamaliikelaitoksen merkittävimmät riskit on kartoitettu. Tilikauden aikana ei ole raportoitu eikä tiedossa ole sellaisia riskejä, joista aiheutuisi menetyksiä tai vahinkoa liikelaitoksen toiminnalle.

Toiminnan luonteesta johtuen merkittävimmät riskit liittyvät haitallisten aineiden kuten öljyn, kemikaalien, jätevesien vuotoihin sekä muihin onnettomuuksiin kuten tulipaloihin. Näiden riskien ennaltaehkäisemiseksi ja pienentämiseksi satamalla on käytössä sertifioidut laadunhallinta-, ympäristö- ja työturvallisuusjärjestelmät. Toiminnan keskeytyksen aiheutuvien riskien kuten laiterikkojen, tulipalon, sähkökatkosten ym. vahinkojen varalta satamalla on voimassa oleva vakuuttamisohjelma. Asutuksen tuominen liian lähelle satama-alueita, ympäristövaatimusten kiristyminen sekä taloudellisten resurssien riittämättömyys voivat muodostua satamatoiminnalle haitallisiksi. Näiden toimintaa rajoittavien tekijöiden vaikutusten pienentämiseksi satama käy jatkuvaa vuoropuhelua tärkeimpien sidosryhmiensä sekä kuntalaisten kanssa.

4. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Satamaliikelaitoksen sisäisen valvonnan suunnitelma on laadittu osana riskienhallintaa.

Lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus ei ole Satamaliikelaitoksen tiedossa.

Satamaliikelaitoksen toimitusjohtaja vastaa liikelaitoksen riskienhallintatyöstä, riskien kartoituksesta, riskienhallinnan suunnittelusta, toteutuksesta ja raportoinnista. Yksikön päälliköt vastaavat riskienhallinnasta omilla toimialueillaan. Satamaliikelaitoksen riskienhallintasuunnitelmassa on tunnistettu merkittävimmät toimintaa vaarantavat riskit ja miten niihin vastataan.

Tuloksen muodostumisesta ja talousarvion toteutumisesta ja mahdollisista poikkeamista raportoidaan johtokunnalle tilikauden aikana kuukausittain. Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle tilikauden aikana sekä kaupungin tilinpäätökseen sisältyvissä toteutumistilastoissa kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

5. Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Satamaliikelaitoksen tilikauden ylijäämä ennen varauksia oli 106.975,68 euroa. Johtokunta esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Satamaliikelaitoksen tilikauden ylijäämä 106.975,68 euroa siirretään liikelaitoksen taseen omaan pääomaan
- vähennetään Satamaliikelaitoksen vapaaehtoisia varauksia 2.003.746,04 €, lisätään poistoeroa Pansion entisen siirtokuormaushallin hankintaan käytetyllä summalla 1.948.190,54 € sekä vähennetään kertynyttä poistoeroa investointivaroilla toteutettujen investointien hankintamenosta tehdyn suunnitelmapoiston määrällä, yhteensä 40.000 euroa

KUNNALLISEN LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA / SATAMALIIKELAITOS	2011	2010
	€	€
Liikevaihto	22 756 792,31	23 704 264,33
Valmistus omaan käyttöön (+)	230 381,69	203 795,52
Liiketoiminnan muut tuotot (+)	1 104 805,92	79 262,56
Materiaalit ja palvelut	-4 295 315,30	-4 441 619,56
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-1 959 470,38	-1 913 771,23
Palvelujen ostot (-)	-2 335 844,92	-2 527 848,33
Henkilöstökulut	-6 016 052,65	-6 228 803,36
Palkat ja palkkiot (-)	-3 983 315,51	-4 119 128,23
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-1 795 952,37	-1 853 337,71
Muut henkilösivukulut (-)	-236 784,77	-256 337,42
Poistot ja arvonalentumiset	-4 465 679,99	-4 698 388,71
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-4 465 679,99	-4 698 388,71
Vuokratulot (-)	-1 922 555,28	-1 852 005,80
Liiketoiminnan muut kulut (-)	-941 477,58	-558 068,63
Liikelylijäämä (-alijäämä)	6 450 899,12	6 208 436,35
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 343 923,44	-7 406 693,66
Korkotuotot (+)	11 074,90	89 849,91
Muut rahoitustuotot (+)	16 558,72	1 354 345,25
Korvaus peruspääomasta (-)	-6 000 000,00	-8 850 513,00
Muut rahoituskulut (-)	-371 557,06	-375,82
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	106 975,68	-1 198 257,31
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	106 975,68	-1 198 257,31
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 908 190,54	40 000,00
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	2 003 746,04	0,00
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	202 531,18	-1 158 257,31

Tuloslaskelman tunnusluvut	2011	2010
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,7	7,1
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	5,7	7,1
Voitto, %	0,5	-5,1

**KUNNALLISEN LIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA
TURUN SATAMALIIKELAITOS**

	2011	2010
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	6 450 899,12	6 208 436,35
Poistot ja arvonalentumiset	4 465 679,99	4 698 388,71
Rahoitustuotot ja kulut	-6 343 923,44	-7 406 693,66
Tulorahoituksen korjauserät	-1 085 168,86	-11 850,00
	3 487 486,81	3 488 281,40
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 742 673,25	-1 655 856,66
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 920 000,00	11 850,00
	-3 822 673,25	-1 644 006,66
Toiminnan ja investointien rahavirta	-335 186,44	1 844 274,74
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	1 858,92	-6 122 184,03
Saamisten muutos muilta	83 563,68	27 583,73
Korottomien velkojen muutos muilta	-121 984,22	23 702,75
	-36 561,62	-6 070 897,55
Rahoituksen rahavirta	-36 561,62	-6 070 897,55
Rahavarojen muutos	-371 748,06	-4 226 622,81
Rahavarojen muutos	-371 748,06	-4 226 622,81
Rahavarat 31.12.	7 728,85	379 476,91
Rahavarat 1.1.	379 476,91	4 606 099,72
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2 011	2 010
Investointien tulorahoitus, %	79,6	211,4
Pääomamenojen tulorahoitus, %	79,6	211,4
Quick ratio	18,7	17,8
Current ratio	18,7	17,8

KUNNALLISEN LIKELAITOKSEN TASE / TURUN SATAMALIIKELAITOS

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010	VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
	€	€		€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	73 977 086,06	73 534 923,94	OMA PÄÄOMA	104 735 948,80	104 533 417,62
Aineelliset hyödykkeet	73 943 448,47	73 501 286,35	Peruspääoma	59 877 680,85	59 877 680,85
Maa- ja vesialueet	17 514 841,95	17 514 841,95	Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	44 655 736,77	45 813 994,08
Rakennukset	10 382 525,83	8 927 506,03	Tilikauden yli-/alijäämä	202 531,18	-1 158 257,31
Kiinteät rakenteet ja laitteet	41 534 199,51	45 056 020,67	POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET	2 868 190,54	2 963 746,04
Koneet ja kalusto	68 769,87	90 360,26	Poistoero	2 868 190,54	960 000,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 443 111,31	1 912 557,44	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	2 003 746,04
Sijoitukset	33 637,59	33 637,59	VIERAS PÄÄOMA	1 904 591,22	2 026 575,44
Osakkeet ja osuudet	33 637,59	33 637,59	Lyhytaikainen	1 904 591,22	2 026 575,44
VAIHTUVAT VASTAAVAT	35 531 644,50	35 988 815,16	Ostovelat	899 086,01	940 331,83
Saamiset	35 523 915,65	35 609 338,25	Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	172 135,44	172 638,21
Lyhytaikaiset saamiset	35 523 915,65	35 609 338,25	Siirtovelat	833 369,77	913 605,40
Myyntisaamiset	2 321 936,48	2 401 264,75			
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	33 167 035,28	33 168 894,20			
Muut saamiset	7 349,40	10 726,38			
Siirtosaamiset	27 594,49	28 452,92			
Rahoitusarvopaperit	0,00	370 800,46			
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,46			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	370 800,00			
Rahat ja pankkisaamiset	7 728,85	8 676,45			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	109 508 730,56	109 523 739,10	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	109 508 730,56	109 523 739,10
TASEEN TUNNUSLUVUT	31.12.2011	31.12.2010			
Omavaraisuusaste, %	98,3	98,1			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	8,0	8,5			
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	44 858	44 656			

TURUN KIINTEISTÖLIKELAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS

1. Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Turun Kiinteistöliikelaitos on toiminut vuoden 2009 alusta kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena. Kiinteistöliikelaitoksella on 9-jäseninen johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa ja vastaa sen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Uusi Myllysilta valmistui ja se avattiin liikenteelle 19.9.2011. Uuden Myllysilan rakentamisesta aiheutuneet kulut katettiin kaupungin vahinkorahastosta.

Kakolan ja Telakkarannan alueen rakentaminen käynnistyi. LogiCity –alueen kehittäminen eteni suunnitelmien mukaan.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 23.1.2012 Turun kaupungin hallinnonjärjestämispäätöksen, joka pitää sisällään päälinjaukset kaupungin päätöksenteko- ja johtamisjärjestelmän muutoksista. Toimintamallin muutokseen liittyvä prosessi ja muutokset toteutetaan pääosin vuoden 2012 aikana. Muutoksiin sisältyy mm. siirtyminen toimialamalliin, jonka johdosta Kiinteistöliikelaitos ja Tilaliikelaitos yhdistyvät kiinteistötoimialaksi vuoden 2013 alussa.

Lisäksi Kiinteistöliikelaitoksella otettiin käyttöön SAP:n toiminnanohjausjärjestelmä.

2. Henkilöstö

Kiinteistöliikelaitoksen henkilötyövoima vuoden aikana oli 148,7 (vuonna 2010 144,4).

3. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kiinteistöliikelaitoksen merkittävimmät riskit on kartoitettu, mutta ne ovat päivittämättä. Tilikauden aikana ei ole raportoitu ja tiedossa ei ole sellaisia riskejä, joista aiheutuisi menetyksiä tai vahinkoa liikelaitoksen toiminnalle.

Kiinteistöliikelaitos on tehnyt pakollisen varauksen Topinojan kaatopaikan jälkihoitokustannuksiin ja vastaisuudessa tapahtuvan maaperän puhdistamisen johdosta kohteisiin Lauste-80-4 ja Oriketo-45-4.

4. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kiinteistöliikelaitoksen sisäisen valvonnan suunnitelma laaditaan vuodelle 2012 osana riskienhallintaa.

Lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus ei ole Kiinteistöliikelaitoksen tiedossa.

Kiinteistöliikelaitoksen liikelaitosjohtaja vastaa laitoksen riskienhallintatyöstä, riskien kartoituksesta, riskienhallinnan suunnittelusta, toteutuksesta ja raportoinnista. Yksikön päälliköt vastaavat riskienhallinnasta omilla toimialueillaan.

Tuloksen muodostumisesta ja talousarvion toteutumisesta ja mahdollisista poikkeamista raportoidaan johtokunnalle tilikauden aikana kuukausittain. Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle tilikauden aikana sekä kaupungin tilinpäätökseen sisältyvissä toteutumistilauksissa kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

5. Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kiinteistöliikelaitoksen tilikauden ylijäämä ennen varauksia oli 24.144.527,28 euroa. Johtokunta esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Kirjataan vahinkorahastosta satunnaisiin tuottoihin 7.576.099,77 euroa Myllysilän toteutuneiden investointimenojen katteeksi ja tehdään kohteeseen liittyvä poistoeron lisäys 7.576.099,77 euroa.
- Tuloutetaan Kiinteistöliikelaitoksen vapaaehtoisista varauksista Skarppakullantien investoinnin hankintamenoon tehtyä investointivarauksen hankintamenoa vastaava määrä yhteensä 56.667,20 euroa.
- Vähennetään Kiinteistöliikelaitoksen kertynyttä poistoeroa investointivarauksilla toteutettujen investointien hankintamenoista tehdyn suunnitelmapoiston määrällä, yhteensä 262.205,92 euroa.
- Kiinteistöliikelaitoksen tilikauden ylijäämä 16.977.236,91 euroa siirretään Kiinteistöliikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

TURUN KIIKTEISTÖLIKELAITOS

TULOSLASKELMA	2011	2010
	€	€
Liikevaihto	59 541 654,79	56 757 218,84
Valmistus omaan käyttöön (+)	14 180 650,97	13 088 505,88
Liiketoiminnan muut tuotot (+)	16 737 367,51	26 747 894,96
Materiaalit ja palvelut	-45 332 064,69	-43 715 841,61
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-2 143 989,49	-2 081 461,92
Palvelujen ostot (-)	-43 188 075,20	-41 634 379,69
Henkilöstökulut	-7 386 935,95	-7 051 355,58
Palkat ja palkkiot (-)	-5 559 419,13	-5 280 180,53
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-1 498 861,58	-1 450 529,95
Muut henkilösivukulut (-)	-328 655,24	-320 645,10
Poistot ja arvonalentumiset	-13 910 835,03	-15 606 362,33
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-13 910 835,03	-15 606 362,33
Vuokrakulut (-)	-909 908,84	-1 017 674,16
Liiketoiminnan muut kulut (-)	-697 558,38	-1 470 418,95
Liikelylijäämä (-alijäämä)	22 222 370,38	27 731 967,05
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 653 942,87	-13 892 235,99
Korkotuotot (+)	0,00	14 495,01
Muut rahoitustuotot (+)	1 098,31	30,00
Kunnalle maksetut korkokulut (-)	-1 155 000,00	-1 182 500,00
Korvaus peruspääomasta (-)	-4 500 000,00	-12 724 261,00
Muut rahoituskulut (-)	-41,18	
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	16 568 427,51	13 839 731,06
Satunnaiset tuotot ja -kulut	7 576 099,77	1 184 970,53
Satunnaiset tuotot (+)	7 576 099,77	2 123 589,17
Satunnaiset kulut (-)	0,00	-938 618,64
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	24 144 527,28	15 024 701,59
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-7 223 957,57	-933 546,10
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	56 667,20	-2 989 947,45
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	16 977 236,91	11 101 208,04

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2011	2010
Sijoitetun pääoman tuotto, %	8,0	10,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	8,0	10,7
Voitto, %	40,6	26,5

TURUN KIINTEISTÖLIIKELAITOS
RAHOITUSLASKELMA

	2011	2010
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	22 222 370,38	27 731 967,05
Poistot ja arvonalentumiset	13 910 835,03	15 606 362,33
Rahoitustuotot ja kulut	-5 653 942,87	-13 892 235,99
Satunnaiset erät	7 576 099,77	1 184 970,53
Tulorahoituksen korjauserät	-15 230 205,18	-23 409 406,38
	<u>22 825 157,13</u>	<u>7 221 657,54</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-39 076 330,22	-26 884 279,70
Rahoitusosuudet investointimenoihin	640 478,08	207 936,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	16 120 475,03	26 834 952,82
	<u>-22 315 377,11</u>	<u>158 609,12</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	509 780,02	7 380 266,66
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muille	-35 120,00	-7 190,00
	<u>-35 120,00</u>	<u>-7 190,00</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle/kuntayhtymälle	0,00	-1 083 333,33
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-1 083 333,33	
	<u>-1 083 333,33</u>	<u>-1 083 333,33</u>
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-248 967,00	241 767,00
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-3 680 566,46	-8 104 592,47
Saamisten muutos muilta	2 451 942,80	-2 882 166,57
Korottomien velkojen muutos muilta	2 086 263,97	4 455 248,71
	<u>608 673,31</u>	<u>-6 289 743,33</u>
Rahoituksen rahavirta	-509 780,02	-7 380 266,66
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarat 31.12.	200,00	200,00
Rahavarat 1.1.	200,00	200,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2011	2 010
Investointien tulorahoitus, %	79,3	110,4
Pääomamenojen tulorahoitus, %	77,1	106,0
Lainanhoitokate	14,1	13,5
Quick ratio	2,4	2,9
Current ratio	2,4	2,9

TURUN KIINTEISTÖLIIKELAITOS
TASE

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010	VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
	€	€		€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	278 906 223,21	255 569 129,50	OMA PÄÄOMA	225 945 048,79	208 967 811,88
Aineettomat hyödykkeet	100 969,82	90 844,67	Peruspääoma	114 740 077,81	114 740 077,81
Aineettomat oikeudet	23 608,16	83 194,67	Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	94 227 734,07	83 126 526,03
Ennakkomaksut	77 361,66	7 650,00	Tilikauden yli-/alijäämä	16 977 236,91	11 101 208,04
Aineelliset hyödykkeet	273 247 364,31	249 955 515,75	POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET	23 697 918,13	16 530 627,76
Maa- ja vesialueet	82 870 256,81	82 587 700,57	Poistoero	13 197 918,13	5 973 960,56
Rakennukset	9 336 066,34	9 578 638,22	Vapaaehtoiset varaukset	10 500 000,00	10 556 667,20
Kiinteät rakenteet ja laitteet	179 630 499,48	156 188 833,46	PAKOLLISET VARAUKSET	4 162 805,51	4 495 579,06
Koneet ja kalusto	3 057,45	15 952,12	Muut pakolliset varaukset	4 162 805,51	4 495 579,06
Muut aineelliset hyödykkeet	140,25	140,25	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	8 100,00	257 067,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 407 343,98	1 584 251,13	Muut toimeksiannot	8 100,00	257 067,00
Sijoitukset	5 557 889,08	5 522 769,08	VIERAS PÄÄOMA	50 173 521,66	49 170 591,02
Osakkeet ja osuudet	5 504 659,08	5 504 659,08	Pitkäaikainen	39 832 889,87	40 916 862,02
Muut saamiset	53 230,00	18 110,00	Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	39 166 666,70	40 250 000,03
VAIHTUVAT VASTAAVAT	25 081 170,88	23 852 547,22	Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	666 223,17	666 861,99
Saamiset	25 080 970,88	23 852 347,22	Lyhytaikainen	10 340 631,79	8 253 729,00
Pitkäaikaiset saamiset	554 236,35	197 838,35	Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	1 083 333,33	1 083 333,33
Muut saamiset	554 236,35	197 838,35	Ostovelat	5 318 151,92	1 833 020,94
Lyhytaikaiset saamiset	24 526 734,53	23 654 508,87	Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	290 440,71	245 638,83
Myyntisaamiset	1 327 557,10	1 035 093,43	Siirtovelat	3 648 705,83	5 091 735,90
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	23 013 073,18	19 332 506,72			
Muut saamiset	119 930,00	3 080 060,00			
Siirtosaamiset	66 174,25	206 848,72			
Rahat ja pankkisaamiset	200,00	200,00			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	303 987 394,09	279 421 676,72	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	303 987 394,09	279 421 676,72

TASEEN TUNNUSLUVUT	31.12.2011	31.12.2010
Omavaraisuusaste, %	82,1	80,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	65,8	58,9
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	111 205	94 228
Lainakanta 31.12. (1.000 €)	40 250	41 333

TURUN TILALIIKELAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA JA SEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Turun Tilaliikelaitos on toiminut vuoden 2009 alusta kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena. Liikelaitoksella on 9-jäseninen johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa ja vastaa sen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilikauden aikana jatkettiin valmistelutoimenpiteitä ympäristötoimen rakennemuutokseen liittyen. Syksyllä tehtiin virallinen päätös, että Tilaliikelaitoksen strategiset yhteistyökumppanit Talotoimiliikelaitos ja Kiinteistöpalveluliikelaitos muuttuvat osakeyhtiöiksi vuoden 2012 alusta. Toimintavuoden aikana neuvoteltiin sopimukset ja hinnoitteluperusteet uusiksi näiden tuottajayksiköiden kanssa. Tilaliikelaitos teki pitkäaikaiset palvelusopimukset liikelaitosten kanssa ja nämä sopimukset siirtyvät liiketoimintakaupassa uusille osakeyhtiöille. Palvelusopimukset päättyvät asteittain vuosina 2015-2018 ja vuodesta 2015 alkaen osa näistä palvelusopimuksista tulee olemaan kilpailutettuja. Rakennemuutokseen liittyvät ensimmäiset toimet oli suoritettu jo vuoden 2011 alussa, kun em. tuottajaliikelaitoksista siirtyi Tilaliikelaitokselle henkilökuntaa, joiden suorittamat tehtävät eivät jatkossa enää ole osakeyhtiöiksi muuttuvien tuottajaliikelaitosten ydintoimintaa.

Keskushallinnon yhteyteen perustetun Tilakeskuksen johdolla laadittiin uusi tilaohjelma vuosille 2011-2013 sekä päivitettiin tilahankkeiden tarveselvitys- ja hankesuunnitteluohje vastaamaan nykyisiä roolijakoja tilahankkeita valmisteltaessa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kummatkin edellä mainitut asiakirjat 7.3.2011. Vuoden 2011 aikana käynnistettiin useita hankesuunnitelmia uusien ohjeiden mukaisesti. Muita kehittämishankkeita vuonna 2011 olivat mm. kaupungin kulunvalvonta- ja työajanseurantajärjestelmän uusiminen sekä kaupungin siivouspalvelujen hankinnan keskittäminen Tilaliikelaitokselle v. 2012 alusta.

Valmistuneita uudisrakennuksia v. 2011 olivat Paattisten koulu, Eläinhoitola, Lakkatien lastenkoti ja Sauvo-Ahtelan huoltorakennus. Valmistuneita peruskorjauksia olivat mm. Puolalanmäen koulu, Psykiatrian talo 6 ja Säkäkujan päiväkot. Impivaaran uimahallin laajennus- ja peruskorjaustyöt valmistuvat alkuvuodesta 2012. Peruskorjaustyöt jatkuvat vielä mm. Runosmäen vanhainkodissa ja Liinahaan vanhainkodissa.

Vuoden 2011 alussa saatettiin loppuun Kupittaaan teknologiakeskuksen alueella omistusjärjestelyt, jossa Tilaliikelaitos myi Turun Teknologia kiinteistöt Oy:lle omistamansa ICT-talon, Datacityn ja Bio-cityn osakkeet. Turun Teknologia kiinteistöt Oy oli perustettu v. 2010 hallinnoimaan ja kehittämään kiinteistöomaisuutta Kupittaaan alueella. Turun Kaupungin omistusosuus Teknologia kiinteistöt Oy:stä on 49,9 %. Vuoden aikana myytiin myös muita huoneistoja ja rakennuksia. Näistä merkittävimpänä mainittakoon Kristiinankatu 1 kiinteistökaupan loppuunsaattaminen, kun uudet omistajat maksoivat tammikuussa loppukauppahinnan ja saivat kiinteistöön hallintaoikeuden. Sosiaali- ja terveystoimen hallinto jatkoi Kristiinankadun tiloissa edelleen vuokralaisena ja Tilaliikelaitos maksoi tiloista vuokraa uusille omistajille.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 23.1.2012 Turun kaupungin hallinnonjärjestämispäätöksen. Hallinnonjärjestämispäätös pitää sisällään linjaukset kaupungin päätöksenteko- ja johtamisjärjestelmän muutoksista. Näihin sisältyy mm. siirtyminen toimialamalliin. Tilaliikelaitos tulee jatkossa sijoittumaan kiinteistötoimialalle, jonka tulevat muodostamaan yhdistyvät Tilaliikelaitos ja Kiinteistöliikelaitos. Liikelaitosten yhdistyminen tulee tapahtumaan v. 2013 alusta ja v. 2012 aika valmistellaan yhdistymiseen liittyvät käytännön asiat.

2. HENKILÖSTÖ

Tilaliikelaitoksen työvoiman käyttö v. 2011 oli 60,0 henkilötyövuotta (32,1 htv v. 2010). Tilaliikelaitoksen htv:t nousivat reilusti vuodesta 2010, koska Tilaliikelaitokselle siirrettiin v. 2011 alusta 29

vakanssia Talotoimiliikelaitokselta ja yksi vakanssi Kiinteistöpalveluliikelaitokselta. Vakanssien mukana siirtyi Tilaliikelaitokselle tehtäviä, joita aiemmin oli hankittu ostopalveluina em. liikelaitoksilta. Lisäksi elokuun alusta Tilaliikelaitokselle siirrettiin kaksi vakanssia keskushallinnosta kulunvalvonnan ja työajanseurannan hankintaan ja näitä palvelevan tietojärjestelmän tulevaan käyttöön liittyen.

Tilaliikelaitoksella oli 31.12.2011 vakansseja kaikkiaan 66 kpl, joista kolme oli väliaikaisesti täyttämättä. Tilaliikelaitoksen henkilökunnan keski-ikä oli 48,2 vuotta. Tilaliikelaitokselta jäi kaksi henkilöä eläkkeelle v. 2011.

3. ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Tilaliikelaitos on arvioinut toimintansa laajuuteen ja rakenteeseen nähden kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Tilikauden aikana ei ole raportoitu eikä tiedossa ole sellaisia riskejä, joista aiheutuisi menetyksiä tai vahinkoa Tilaliikelaitoksen toiminnalle. Tilaliikelaitoksella ei myöskään ole tiedossa sellaisia lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus.

4. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Tilaliikelaitoksen johdon vastuulla on huolehtia siitä, että Tilaliikelaitoksella on sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön nähden toimiva riskienhallinta ja sisäinen valvonta.

Tilaliikelaitoksella on käytössä johtokunnan 26.1.2010 hyväksymä sisäisen valvonnan ohje. Sisäinen valvonta on luokiteltu strategioiden sekä niistä johdettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen varmistukseen; työnjakojen, vastuiden ja valtuuksien määrittelyyn; päätöksentekojärjestelmään liittyvään valvontaan; taloudenpitoon ja omaisuuteen kohdistuvaan valvontaan, operatiiviseen toimintaan liittyvään valvontaan sekä riskienhallintaan. Valvonta-alueiden perusteella on määritelty valvontatapa, vastuuhenkilö, toimivalta/hyväksyntä sekä raportoitava jakso.

Tilaliikelaitoksella on käytössä johtokunnan 26.1.2010 hyväksymä riskienhallintakuvaus. Riskienhallintaa on arvioitu operatiivisen toiminnan näkökulmasta ja riskit on luokiteltu Tilaliikelaitoksella toimintayksiköittäin toiminta-, omaisuus-, henkilö-, tieto-, liike- ja sopimusriskeihin. Riskien mukaan on määritelty vaaranlähde/syy, seuraukset/vaikutukset sekä keinot tilanteeseen varautumiseen/ennaltaehkäisyyn.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa arvioitiin em. dokumenttien laadinnan yhteydessä. Lisäksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa on arvioitu itsearviointina tammikuussa 2012 sisäisen tarkastuksen toimittamalla kyselylomakkeella. Arvioinnin perusteella Tilaliikelaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on hyvä. Tilaliikelaitoksen toiminnassa ei ole havaittu kulu-neella tilikaudella 2011 merkittäviä epäkohtia tai virheitä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa Tilaliikelaitoksen jokapäiväistä toimintaa. Sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan osalta ei tehty erityisiä kehittämistoimenpiteitä vuonna 2011. Vuoden 2012 aikana tarkastetaan sisäisen valvonnan ohjeen ja riskienhallintakuvauksen ajantasaisuudet.

Tuloksen muodostumisesta ja talousarvion toteutumisesta ja mahdollisista poikkeamista raportoidaan johtokunnalle tilikauden aikana kuukausittain. Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle tilikauden aikana sekä kaupungin tilinpäätökseen sisältyvissä toteutumisvertailuissa kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

5. JOHTOKUNNAN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Johtokunta esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- vähennetään Tilaliikelaitoksen kertynyttä poistoeroa investointivaroilla toteutettujen investointien hankintamenosta (Pääkirjasto –hanke, Vähä-Heikkilän koulu –hanke ja Hirvensalon/Haarlan koulu –hanke) tehdyn suunnitelmapoiston määrällä, yhteensä 876.488,96 euroa.
- Tilaliikelaitoksen tilikauden ylijäämä 5.815.946,61 euroa siirretään liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

TURUN TILALIIKELAITOS		
TULOSLASKELMA	2011	2010
	€	€
Liikevaihto	108 720 079,59	105 813 701,10
Valmistus omaan käyttöön (+)	11 784 453,62	11 523 302,12
Liiketoiminnan muut tuotot (+)	10 957 609,69	491 831,57
Materiaalit ja palvelut	-40 003 320,86	-38 305 896,46
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-8 612 735,48	-212 105,44
Palvelujen ostot (-)	-31 390 585,38	-38 093 791,02
Henkilöstökulut	-3 393 168,23	-2 049 200,96
Palkat ja palkkiot (-)	-2 679 045,55	-1 611 866,47
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-553 977,61	-340 092,55
Muut henkilösivukulut (-)	-160 145,07	-97 241,94
Poistot ja arvonalentumiset	-23 617 657,84	-23 500 587,31
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-23 617 657,84	-23 500 587,31
Vuokratulut (-)	-28 097 330,67	-27 084 815,48
Liiketoiminnan muut kulut (-)	-3 183 717,90	-3 505 071,38
Liikelylijäämä (-alijäämä)	33 166 947,40	23 383 263,20
Rahoitustuotot ja -kulut	-28 227 489,75	-15 860 257,55
Korkotuotot (+)	0,00	116 803,43
Muut rahoitustuotot (+)	47 637,92	0,00
Kunnalle maksetut korkokulut (-)	-2 195 096,57	-2 115 594,98
Korvaus peruspääomasta (-)	-26 078 000,00	-13 861 466,00
Muut rahoituskulut (-)	-2 031,10	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	4 939 457,65	7 523 005,65
Satunnaiset tuotot ja -kulut	0,00	-2 500 000,00
Satunnaiset kulut (-)	0,00	-2 500 000,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	4 939 457,65	5 023 005,65
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	876 488,96	885 758,07
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	5 815 946,61	5 908 763,72

Tuloslaskelman tunnusluvut	2011	2010
Sijoitetun pääoman tuotto, %	9,4	6,9
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	9,4	6,9
Voitto, %	4,5	4,7

TURUN TILALIIKELAITOS
RAHOITUSLASKELMA

	2011	2010
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	33 166 947,40	23 383 263,20
Poistot ja arvonalentumiset	23 617 657,84	23 500 587,31
Rahoitustuotot ja kulut	-28 227 489,75	-15 860 257,55
Satunnaiset erät	0,00	-2 500 000,00
Tulorahoituksen korjauserät	-10 934 858,11	2 008 583,94
	<u>17 622 257,38</u>	<u>30 532 176,90</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-47 852 719,72	-30 273 459,76
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 938 184,37	519 700,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	15 741 328,48	1 616 228,78
	<u>-29 173 206,87</u>	<u>-28 137 530,98</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11 550 949,49	2 394 645,92
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta/kuntayhtymältä	13 061 000,00	4 306 000,00
	<u>13 061 000,00</u>	<u>4 306 000,00</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-4 739 097,04	-10 361 884,49
Saamisten muutos muilta	1 852 202,83	-282 542,24
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-92 738,41	0,00
Korottomien velkojen muutos muilta	1 469 582,11	3 943 780,81
	<u>-1 510 050,51</u>	<u>-6 700 645,92</u>
Rahoituksen rahavirta	11 550 949,49	-2 394 645,92
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2 011	2 010
Investointien tulorahoitus, %	63,6	104,3
Pääomamenojen tulorahoitus, %	63,6	104,3
Lainanhoitokate	14,0	15,7
Quick ratio	5,6	6,4
Current ratio	5,6	6,4

TURUN TILALIIKELAITOS
TASE

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010	VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
	€	€		€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	328 207 958,61	311 717 551,47	OMA PÄÄOMA	262 060 390,02	256 244 443,41
Aineettomat hyödykkeet	814 163,34	744 682,53	Peruspääoma	167 129 923,64	167 129 923,64
Muut pitkävaikutteiset menot	814 163,34	706 110,25	Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	89 114 519,77	83 205 756,05
Ennakkomaksut	0,00	38 572,28	Tilikauden yli-/alijäämä	5 815 946,61	5 908 763,72
Aineelliset hyödykkeet	322 031 838,50	303 052 230,67	POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET	24 540 399,59	25 416 888,55
Maa- ja vesialueet	7 498 689,29	8 941 003,03	Poistoero	24 540 399,59	25 416 888,55
Rakennukset	269 858 056,60	267 526 914,67	PAKOLLISET VARAUKSET	2 500 000,00	2 500 000,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 925 059,79	3 834 710,96	Muut pakolliset varaukset	2 500 000,00	2 500 000,00
Koneet ja kalusto	283 763,93	336 151,12	VIERAS PÄÄOMA	82 597 247,25	68 159 403,55
Muut aineelliset hyödykkeet	44 423,29	44 423,29	Pitkäaikainen	75 304 076,28	62 242 650,92
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	40 421 845,60	22 369 027,60	Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	75 264 300,00	62 203 300,00
Sijoitukset	5 361 956,77	7 920 638,27	Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	39 776,28	39 350,92
Osakkeet ja osuudet	5 353 054,99	7 911 736,49	Lyhytaikainen	7 293 170,97	5 916 752,63
Muut saamiset	8 901,78	8 901,78	Ostovelat	6 449 478,81	4 360 372,96
VAIHTUVAT VASTAAVAT	43 490 078,25	40 603 184,04	Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	119 138,96	62 534,54
Saamiset	43 490 078,25	40 603 184,04	Siirtovelat	724 553,20	1 493 845,13
Pitkäaikaiset saamiset	2 672 842,11	2 475 018,77	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	371 698 036,86	352 320 735,51
Muut saamiset	2 672 842,11	2 475 018,77			
Lyhytaikaiset saamiset	40 817 236,14	38 128 165,27			
Myyntisaamiset	134 468,85	100 390,34			
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	38 853 495,27	34 114 398,23			
Muut saamiset	1 811 036,50	1 342 075,02			
Siirtosaamiset	18 235,52	2 571 301,68			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	371 698 036,86	352 320 735,51			
TASEEN TUNNUSLUVUT	31.12.2011	31.12.2010			
Omavaraisuusaste, %	77,1	79,9			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	69,0	64,4			
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	94 930	89 115			
Lainakanta 31.12. (1.000 €)	75 264	62 203			

TURUN KUNNALLISTEKNIKKALIIKELAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS

1. Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Vuosi 2011 oli Turun Kunnallistekniikkaliikelaitoksen kolmas ja viimeinen toimintavuosi kunnallisena liikelaitoksena. Kunnallistekniikkaliikelaitoksen tehtävänä oli tuottaa liikenneväylien käyttöön, ylläpitoon ja hoitoon liittyviä palveluja sekä viemäreiden ja vesijohtojen kunnossapitopalveluja pääasiallisesti kunnallisille yksiköille.

Kunnallistekniikkaliikelaitoksen organisaatioon kuuluivat toimintayksiköt: Hallinto- ja tukipalvelut, Ylläpito ja rakentaminen sekä Varikko. Liikelaitoksella oli 7-jäseninen johtokunta, joka ohjasi ja valvoi liikelaitoksen toimintaa ja vastasi sen hallinnon ja toiminnan sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. 1.1.2012 alkaen purettavan liikelaitoksen johtokunnan tehtäviä hoitaa kaupunginhallitus.

Tilikauden toimintaa leimasi omistajapolitiikan mukainen Kunnallistekniikkaliikelaitoksen ja Viherliikelaitoksen vuoden 2012 alussa tapahtuvan fuusioitumisen ja yhtiöittämisen valmistelu. Yhtiöittämisen valmistelua koordinoi hankeryhmä ja varsinainen valmistelutyö jalkautettiin 10 erilliseen operatiiviseen työryhmään. Päätös Viherliikelaitoksen ja Kunnallistekniikkaliikelaitoksen toimintojen yhtiöittämisestä tehtiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 24.1.2011. Kaupunginvaltuusto päätti lisäksi 26.9.2011, että Turun Seudun Kuntatekniikka Oy perustetaan ja että perustamisasiakirjat ja yhtiön rahoituslinjaus hyväksytään. Uusi yhtiö rekisteröitiin kaupparekisteriin 13.10.2011. Yhtiö aloitti varsinaisen toimintansa 1.1.2012 Kunnallistekniikkaliikelaitoksen ja Viherliikelaitoksen fuusioitumisen tapahduttua.

Kaupunginvaltuusto päätti 30.11.2009, että Turun Kunnallistekniikkaliikelaitoksen osalta arvioidaan varikon myynti osana yhtiöittämisvalmistelua vuoden 2010 aikana. Osana yhtiöittämisvalmistelua varikon tilannetta edelleen kartoitettiin ja arvioitiin varikon roolia jatkossa. Kartoituksen ja arvioinnin tuloksista päättäminen päätettiin jättää uudelle yhtiölle.

Kunnallistekniikkaliikelaitoksen organisaatiota ja toimintoja uudistettiin tulevaa yhtiöittämistä silmälläpitäen tilikauden 2011 aikana. Näistä tärkeimpiä olivat hallinto- ja tukipalveluiden keskittäminen ja toiminnan käynnistäminen Linnankadulla, kunnossapidon ja puhtaanapidon yhdistämisprojektin loppuunsaattaminen ylläpitopalveluksi, mobiililaitteiston käyttöönotto, tuotteistuksen, kustannuslaskennan ja viestinnän kehittäminen. Lisäksi yhtiöittämistä valmisteltiin henkilöstöä kouluttamalla ja informoimalla.

Palvelutuotannossa vuoden 2011 alku oli poikkeuksellisen runsasluminen ja aiheutti alkuvuonna runsaasti kustannuksia. Lämmin, vähäluminen loppuvuosi kompensoi tilannetta vuositasolla. Yhtiöittämisjärjestelyt lisäsivät tilikaudella liikelaitoksen menoja ja voimakkaasti nousseet polttoainekustannukset kohottivat liikelaitoksen aine- ja tarvikeostoja. Liikelaitos ei pystynyt siirtämään kohonneita kustannuksia hintoihin.

Muutokset ylläpito- ja investointisopimuksissa laskivat liikelaitoksen liikevaihtoa tilikaudella selvästi. Lisäksi henkilö- ja pakettiautokaluston siirto Hankinta- ja logistiikkakeskukselle pienensi yhtiön tuotot.

Tilaaja-tuottaja mallin mukaisesti Kiinteistöliikelaitos kilpailutti avoimella hankintamenettelyllä Maria-Paattinen – alueen ympärivuotisen ylläpidon alueurakoinnin ajalle 1.6.2011 – 31.5.2014 (optio 1.6.2015 – 31.5.2016). Turun Kunnallistekniikkaliikelaitoksen ja Turun Viherliikelaitoksen työyhteisöliittymä jätti kilpailuun vertailevan tarjouksen. Kilpailutuksen seurauksena Kunnallistekniikkaliikelaitoksen toimintavolyymi aleni jonkin verran vuonna 2011.

Tilikauden tulos on alijäämäinen. Liikevaihto jäi vuoteen 2010 verrattuna 1,29 M€ ja vuoteen 2009 verrattuna 2,52 M€. Liikelaitoksen kulut pysyivät edellisen tilikauden tasolla. Talousarvioon nähden liikelaitoksen tulos on 1,20 M€ negatiivinen.

2. Henkilöstö

Liikelaitoksen henkilötyövoima vuoden aikana oli 194,8 (2010 200,1). Syksyllä 2011 Kunnallistekniikkaliikelaitoksesta siirtyi Pysäköintimittarit-toiminto Turun Kiinteistöliikelaitokselle. Siirron henkilöstövaikutus oli 4 henkilöä. Turun Satamaliikelaitoksesta puolestaan siirtyi Kunnallistekniikkaliikelaitokseen rakennemuutostyön seurauksena 4 henkilöä syksyllä 2011.

Työvoiman määrän laskuun edellisvuodesta on ollut syynä eläkkeelle siirtymiset.

Turun Kunnallistekniikkaliikelaitoksen palkkojen kokonaissumma tilikaudella 2011 oli 7.149.577,70 € (2010 7.091.285,18 €).

3. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Turun Kunnallistekniikkaliikelaitos on arvioinut toimintansa laajuuteen ja rakenteeseen nähden kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Arvioinnissa esille tulleita merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat tilauskannan väheneminen kapealla asiakaskannalla, aliurakoitsijoiden sopimusrikkomukset, työkoneiden ja laitteiden tuhoutuminen, kunnossapidon ja puhtaanapidon vahingot kolmannelle osapuolelle sekä muut liiketoimintasuunnitelmassa mainitut riskit.

Tilauskannan väheneminen kapealla asiakaskannalla on realisoitunut liikelaitoksen tappiolliseksi tulokseksi tilikaudelta. Muutoin tilikauden aikana ei ole raportoitu, eikä tiedossa ole sellaisia riskejä, joista olisi aiheutunut menetyksiä tai vahinkoa liikelaitoksen toiminnalle.

4. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Turun Kunnallistekniikkaliikelaitoksen johdon vastuulla on huolehtia siitä, että liikelaitoksessa on sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön nähden toimiva riskienhallinta ja sisäinen valvonta.

Turun Kunnallistekniikkaliikelaitoksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty Turun kaupungin määräysten ja ohjeiden mukaisesti sekä liikelaitoksen liiketoimintasuunnitelmassa määritellyllä tavalla. Sisäisen valvonnan toimivuutta seurataan jatkuvana esimiestyönä ja mahdollisiin ongelmiin puututaan välittömästi täydentämällä olemassa olevia ohjeistuksia ja sääntöjä. Riskien hallinta pidetään ajan tasalla vuosittain suoritettavalla riskien arvioinnilla. Kunnallistekniikkaliikelaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa on arvioitu tarkasteluvuonna Turun kaupungin sisäisen tarkastuksen kyselyin ja haastatteluin.

Turun Kunnallistekniikkaliikelaitoksen sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on kehitetty vuoden 2011 aikana selkeyttämällä päätöksentekoa ja vastuualueita. Lisäksi johtoryhmätyöskentelyä on kehitetty siten, että sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on seurattu säännöllisesti. Vuoden 2011 aikana sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on kehitetty myös niin, että työnjohtoa on koulutettu edelleen roolinsa mukaiseen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan.

5. Johtokunnan tehtäviä hoitavan kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsitteilystä

Kunnallistekniikkaliikelaitoksen tilikauden alijäämä oli 1.288.092,52 euroa. Johtokunnan tehtäviä v. 2012 hoitava kaupunginhallitus esittää, että Turun Kunnallistekniikkaliikelaitoksen tilikauden 2011 alijäämä (1.288.092,52 €) siirretään liikelaitoksen taseen omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämäarville.

TURUN KUNNALLISTEKNIKKALIIKELAITOS TULOSLASKLEMA	2011	2010
	€	€
Liikevaihto	28 184 135,80	29 477 574,80
Liiketoiminnan muut tuotot (+)	10 838,98	80 698,61
Materiaalit ja palvelut	-17 514 275,03	-17 312 957,27
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-5 443 916,86	-4 504 919,45
Palvelujen ostot (-)	-12 070 358,17	-12 808 037,82
Henkilöstökulut	-9 552 334,37	-9 535 936,30
Palkat ja palkkiot (-)	-7 149 577,70	-7 091 285,18
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-1 973 894,45	-2 003 218,18
Muut henkilösivukulut (-)	-428 862,22	-441 432,94
Poistot ja arvonalentumiset	-242 594,66	-310 961,01
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-242 594,66	-310 961,01
Arvonalentumiset (-)		
Vuokratulut (-)	-1 990 842,12	-2 063 529,57
Liiketoiminnan muut kulut (-)	-133 513,66	-115 783,65
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-1 238 585,06	219 105,61
Rahoitustuotot ja -kulut	-49 507,46	-135 849,00
Muut rahoitustuotot (+)	492,54	
Korvaus peruspääomasta (-)	-50 000,00	-135 849,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-1 288 092,52	83 256,61
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-1 288 092,52	83 256,61
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	-1 288 092,52	83 256,61

Tuloslaskelman tunnusluvut	2011	2010
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-68,5	9,6
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-68,5	9,6
Voitto, %	-4,6	0,3

TURUN KUNNALLISTEKNIKKALIIKELAITOS
RAHOITUSLASKELMA

	2011	2010
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-1 238 585,06	219 105,61
Poistot ja arvonalentumiset	242 594,66	310 961,01
Rahoitustuotot ja kulut	-49 507,46	-135 849,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	-14 696,65
	-1 045 497,86	379 520,97
Investointien rahavirta		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	25 000,00
	0,00	25 000,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 045 497,86	404 520,97
Oman pääoman muutokset	0,00	230 612,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	187 685,24	60 872,81
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-572 612,16	-311 428,61
Saamisten muutos muilta	454 026,95	-131 699,31
Korottomien velkojen muutos muilta	976 397,83	-252 877,86
	1 045 497,86	-635 132,97
Rahoituksen rahavirta	1 045 497,86	-404 520,97
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2 011	2 010
Quick ratio	1,1	1,5
Current ratio	1,2	1,6

TURUN KUNNALLISTEKNIKKALIIKELAITOS
TASE

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010	VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
	€	€		€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	417 302,34	659 897,00	OMA PÄÄOMA	1 163 127,75	2 451 220,27
Aineelliset hyödykkeet	417 302,34	659 897,00	Peruspääoma	2 266 259,69	2 266 259,69
Kiinteät rakenteet ja laitteet	28 432,10	41 941,14	Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	184 960,58	101 703,97
Koneet ja kalusto	388 870,24	617 955,86	Tilikauden yli-/alijäämä	-1 288 092,52	83 256,61
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 547 132,15	4 616 232,18	VIERAS PÄÄOMA	3 801 306,74	2 824 908,91
Vaihto-omaisuus	238 371,52	426 056,76	Lyhytaikainen	3 801 306,74	2 824 908,91
Aineet ja tarvikkeet	238 371,52	426 056,76	Ostovelat	1 822 659,76	867 222,71
Saamiset	4 308 760,63	4 190 175,42	Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	294 160,57	271 266,89
Lyhytaikaiset saamiset	4 308 760,63	4 190 175,42	Siirtovelat	1 684 486,41	1 686 419,31
Myyntisaamiset	96 948,88	350 788,23			
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	4 187 989,70	3 615 377,54			
Muut saamiset	0,00	1 590,00			
Siirtosaamiset	23 822,05	222 419,65			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 964 434,49	5 276 129,18	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 964 434,49	5 276 129,18
TASEEN TUNNUSLUVUT	31.12.2011	31.12.2010			
Omavaraisuusaste, %	23,4	46,5			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	13,5	9,6			
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	-1 103	185			

TURUN VIHERLIKELAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS

1. Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Vuosi 2011 oli Turun Viherliikelaitoksen kolmas ja viimeinen toimintavuosi kunnallisena liikelaitoksena. Viherliikelaitoksen tehtävänä oli tuottaa asiakkailleen toimialaansa kuuluvia rakentamis- ja ylläpitopalveluita. Näihin palveluihin kuuluivat puistojen ja liikenneviheralueiden ylläpito ja rakentaminen, puisto- ja talousmetsien hoito, liikunta- ja leikkipaikkojen ylläpito ja rakentaminen, ulkoilualueiden ja jääkenttien ylläpito, taimituotanto sekä koristelut ja liputukset palvelutuotantona.

Liikelaitoksella oli 7-jäseninen johtokunta, joka ohjasi ja valvoi liikelaitoksen toimintaa ja vastasi sen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilikauden toimintaa leimasi omistajapolitiikan mukainen Kunnallistekniikkaliikelaitoksen ja Viherliikelaitoksen vuoden 2012 alussa tapahtuvan fuusioitumisen ja yhtiöittämisen valmistelu. Yhtiöittämisen valmistelua koordinoi hankeryhmä ja varsinainen valmistelutyö jalkautettiin 10 erilliseen operatiiviseen työryhmään. Päätös Viherliikelaitoksen ja Kunnallistekniikkaliikelaitoksen toimintojen yhtiöittämisestä tehtiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 24.1.2011. Kaupunginvaltuusto päätti lisäksi 26.9.2011, että Turun Seudun Kuntatekniikka Oy perustetaan ja että perustamisasiakirjat ja yhtiön rahoituslinjaus hyväksytään. Uusi yhtiö rekisteröitiin kaupparekisteriin 13.10.2011. Yhtiö aloitti varsinaisen toimintansa 1.1.2012 Kunnallistekniikkaliikelaitoksen ja Viherliikelaitoksen fuusioitumisen tapahduttua.

Viherliikelaitoksen toimintoja tarkasteltiin tulevaa yhtiöittämistä silmälläpitäen tilikauden 2011 aikana. Tilikauden loppupuolella Viherliikelaitoksen hallinto siirtyi Linnankadulle samoihin tiloihin Kunnallistekniikkaliikelaitoksen kanssa uuden yhtiön joustavan aloituksen takaamiseksi. Vuoden aikana kehitettiin myös tuotteistusta ja kustannuslaskentaa sekä valmiutta mobiililaitteiston käyttöönottoon. Lisäksi yhtiöittämistä valmisteltiin henkilöstöä kouluttamalla ja informoimalla.

Palvelutuotannossa vuoden 2011 toimintaa värittivät Turun vuosi Euroopan kulttuuripääkaupunkina ja Turun toimiminen Euroopan puiden pääkaupunkina.

Tilaaaja-tuottaja mallin mukaisesti Kiinteistöliikelaitos kilpailutti avoimella hankintamenettelyllä Maria-Paattinen – alueen ympärivuotisen ylläpidon alueurakoinnin ajalle 1.6.2011 – 31.5.2014 (optio 1.6.2015 – 31.5.2016). Turun Kunnallistekniikkaliikelaitoksen ja Turun Viherliikelaitoksen työyhteisöliittymä jätti kilpailuun vertailevan tarjouksen. Kilpailutuksen seurauksena Viherliikelaitoksen toimintavolyymi aleni jonkin verran vuonna 2011.

Tilikauden tulos ylitti budjetoidun tilikauden ylijäämätavoitteen. Tilikauden ylijäämä oli 118.839,57 €, kun budjetoitu tavoite oli 43.786 €. Liikevaihto jäi jonkin verran budjetoidusta, mutta kulupuolella säästöt niin palveluostossa kuin henkilöstökuluissa toivat liikelaitokselle ennakoitua suuremman ylijäämän.

2. Henkilöstö

Liikelaitoksen henkilötyövoima vuoden aikana oli 116,6 (2010 120,2). Työvoiman määrässä on pientä laskua edelliseen vuoteen verrattuna.

Viherliikelaitoksen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella 2011 oli 3.245.827,84 € (2010 3.239.512,63 €).

3. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Turun Viherliikelaitos on arvioinut toimintansa laajuuteen ja rakenteeseen nähden kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Arvioinnin perusteella Turun Viherliikelaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on ollut hyvä. Arvioinnissa esille tulleita merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat olleet kapea

asiakaskanta sekä ikärakenne ja siihen liittyvät riskit.

Tilikauden aikana ei ole raportoitu ja tiedossa ei ole sellaisia riskejä, joista aiheutuisi menetyksiä tai vahinkoa liikelaitoksen toiminnalle.

4. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Turun Viherliikelaitoksen johdon vastuulla on ollut huolehtia siitä, että liikelaitoksessa on sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön nähden toimiva riskienhallinta ja sisäinen valvonta.

Turun Viherliikelaitoksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty Turun kaupungin määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Riskienhallinta on vastuutettu ja valvonta on ollut säännöllistä. Viherliikelaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa on arvioitu Turun kaupungin sisäisen tarkastuksen toimesta kyselyin ja haastatteluin vuonna 2011.

Riskienhallintaohjelma on tehty Viherliikelaitoksessa vuonna 2010. Vuoden 2011 aikana ohjelma on jalkautettu henkilöstölle.

5. Johtokunnan tehtäviä hoitavan kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Viherliikelaitoksen tilikauden ylijäämä oli 118.839,57 euroa. Johtokunnan tehtäviä v. 2012 hoitava kaupunginhallitus esittää, että Turun Viherliikelaitoksen tilikauden 2011 ylijäämä (118.839,57 €) siirretään liikelaitoksen taseen omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämäriiville.

TULOSLASKELMA	2011	2010
	€	€
Liikevaihto	10 789 281,80	10 670 799,87
Liiketoiminnan muut tuotot (+)	12 006,57	18 361,54
Materiaalit ja palvelut	-5 721 906,88	-5 262 023,98
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-1 596 705,56	-1 345 298,07
Palvelujen ostot (-)	-4 125 201,32	-3 916 725,91
Henkilöstökulut	-4 276 001,97	-4 251 693,20
Palkat ja palkkiot (-)	-3 245 827,84	-3 239 512,63
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-831 873,09	-826 811,55
Muut henkilösivukulut (-)	-198 301,04	-185 369,02
Poistot ja arvonalentumiset	-6 213,88	-19 142,42
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-6 213,88	-19 142,42
Vuokrakulut (-)	-632 451,73	-658 168,04
Liiketoiminnan muut kulut (-)	-15 988,45	-5 715,90
Liikelylijäämä (-alijäämä)	148 725,46	492 417,87
Rahoitustuotot ja -kulut	-29 885,89	-68 501,00
Muut rahoitustuotot (+)	114,11	
Korvaus peruspääomasta (-)	-30 000,00	-68 501,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	118 839,57	423 916,87
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	118 839,57	423 916,87
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	118 839,57	423 916,87

Tuloslaskelman tunnusluvut	2011	2010
Sijoitetun pääoman tuotto, %	12,6	68,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	12,6	68,7
Voitto, %	1,1	4,0

TURUN VIHHERLIKELAITOS
RAHOITUSLASKELMA

	2011	2010
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	148 725,46	492 417,87
Poistot ja arvonalentumiset	6 213,88	19 142,42
Rahoitustuotot ja kulut	-29 885,89	-68 501,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	-12 000,00
	125 053,45	431 059,29
Investointien rahavirta		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	12 000,00
	0,00	12 000,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	125 053,45	443 059,29
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman muutokset	0,00	392 221,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-190 328,64	-1 139 755,79
Saamisten muutos muilta	-47 850,90	64 421,40
Korottomien velkojen muutos muilta	113 126,09	240 054,10
	-125 053,45	-835 280,29
Rahoituksen rahavirta	-125 053,45	-443 059,29
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2 011	2 010
Quick ratio	1,9	1,8
Current ratio	1,9	1,8

TURUN VIHHERLIIKELAITOS
TASE

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010	VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
	€	€		€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	11 175,01	17 388,89	OMA PÄÄOMA	1 243 870,52	1 125 030,95
Aineelliset hyödykkeet	11 175,01	17 388,89	Peruspääoma	714 063,68	714 063,68
Koneet ja kalusto	11 175,01	17 388,89	Ed. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	410 967,27	-12 949,60
			Tilikauden yli-/alijäämä	118 839,57	423 916,87
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 669 813,92	2 431 634,38	VIERAS PÄÄOMA	1 437 118,41	1 323 992,32
Saamiset	2 669 813,92	2 431 634,38	Lyhytaikainen	1 437 118,41	1 323 992,32
Lyhytaikaiset saamiset	2 669 813,92	2 431 634,38	Ostovelat	551 317,41	455 295,36
Myyntisaamiset	76 921,85	27 121,19	Muut velat / Liittymismaksut ja		
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	2 579 541,14	2 389 212,50	muut velat	105 870,36	98 818,80
Muut saamiset	410,00	1 325,00	Siirtovelat	779 930,64	769 878,16
Siirtosaamiset	12 940,93	13 975,69			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 680 988,93	2 449 023,27	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 680 988,93	2 449 023,27
TASEEN TUNNUSLUVUT	31.12.2011	31.12.2010			
Omavaraisuusaste, %	46,4	45,9			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	13,3	12,4			
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	530	411			

TURUN TALOTOIMILIIKELAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS

1. Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Turun Talotoimiliikelaitos on toiminut kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena kolme vuotta. Liikelaitoksella on ollut 7-jäseninen johtokunta, joka on ohjannut ja valvonut liikelaitoksen toimintaa ja vastaa sen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Vuoden 2011 aikana on omistajapolitiikkapäätösten mukaisesti valmisteltu liikelaitoksen yhtiöittämisen edellyttämiä ratkaisuja ja tehty yhtiömuotoisen toiminnan aloittamisen vaatimia toimenpiteitä, kuten kehitetty tuotteistusta sekä laadittu ja solmittu palvelusopimuksia, tehty markkina-analyysi seudun potentiaalisista asiakkaista ja kehitetty toiminnanohjausta sekä asiakasprosesseja.

Osa toiminnoista siirtyi rakennemuutossuunnitelman mukaisesti vuoden alussa Tilaliikelaitokseen. Suunnitteluyksikkö ja asiantuntijapalveluiden tilaaja- ja valvontatoiminto henkilöineen siirtyivät kokonaisuudessaan, samoin osa hallintopalveluyksiköstä, liitettiin Tilaliikelaitokseen ja Kiinteistöpalveluliikelaitokseen.

Talotoimiliikelaitoksen peruskorjauskohteista vuonna 2011 voidaan mainita Runosmäen vanhainkodin peruskorjaus (osat A, B ja C), Puolalan koulu ja Puolalanmäen lukio (vaihe 2), Mäntymäen sairaala-alueen rakennus 6 peruskorjauksen loppuun saattaminen ja mm. Seikonkatu 4 muutos päiväkodiksi. Lisäksi ohjelmassa oli lukuisia muita pienempiä kohteita sekä rakentamisen että kunnossapidon puolella.

Lvi-yksikkö teki vuoden aikana normaaleja kunnossapito- ja korjaustöitä. Suuremmista peruskorjauksista voidaan mainita Impivaaran uimahalli, Liinahaan vanhainkoti, Puolalanmäen lukio, Runosmäen vanhainkodin 2-vaihe ja Ruiskatu 8 keittiö. Kuvantamiskeskuksen magneettikuvauslaite oli vaativa sairaalakohde kireän aikataulun vuoksi. Kesän ohjelmaan sisältyi pääasiassa koulujen ja päiväkotien suunniteltuja korjaus- ja muutostöitä.

Laatukäsikirja on päivitetty 28.9.2011. Laatujärjestelmää sekä siihen liittyviä ohjeistuksia ja prosessikuvauksia tarkennetaan ja ajantasaistetaan vuosittain koko henkilökunnan voimin.

Asiakastyytyväisyyden systemaattinen tutkiminen on keskeinen osa johdon toimintaa. Asiakaspalautteiden käsittelyssä on kiinnitetty erityistä huomiota siihen, mitkä ovat organisaation vahvuudet ja laadulliset/toiminnalliset kehitystarpeet. Turun Talotoimiliikelaitos toimitti asiakastyytyväisyyskyselyt rakennuttajan ja käyttäjien edustajille syksyllä 2011 koskien seuraavia korjauskohteita: Kaupunginsairaala rakennus 6, Lausteen koulu, Luostarivuoren koulu, Puropellon koulu, Rieskälähteen koulu, Seikonkadun päiväkotiki ja Vasaramäen koulu. Saadut vastaukset olivat keskitasoa paremmat.

Turun Talotoimiliikelaitokselle myönnettiin Rala -pätevyys vuonna 2011. Pätevyys on voimassa 31.12.2012 saakka. Yrityksen päätoimialat ovat talonrakennuksen pääurakointi sekä historiallisten arvokohteiden korjaus ja entistäminen. Rala – pätevyys on myönnetty 2012 myös LVI-tekniikoiden osalta.

Ympäristöohjelma on päivitetty 3.10.2011. Turun kaupunginvaltuusto (26.10.2009 § 239) on tehnyt vuosille 2009 - 2013 Ilmasto- ja Ympäristöohjelman, jossa ekotukitoiminnan käynnistäminen on ollut yhtenä tavoitteena. Turun Talotoimiliikelaitos on em. tavoitteen mukaisesti kouluttanut vuonna 2011 kaksi ekotukihenkilöä ja käynnistänyt ekotukitoiminnan.

Liikelaitoksen liikevaihto ylitti selvästi budjetin noin 5,6 milj. €. Syynä tähän oli lähinnä Tilaliikelaitoksen suunniteltua suuremmat tilaukset. Toisaalta liikelaitoksen tilikauden alijäämä oli 769.464 €.

Pääsyy tähän oli, että muutaman hankkeen maksuerätaulukon mukaan tulot ajoittuivat vuodelle 2010, mutta menot vuodelle 2011. Nämä kohteet selittävät alijäämästä noin 819.000 euroa.

2. Henkilöstö

Liikelaitoksen henkilötyövoima oli 141,7 (vertailuluku 176,1, vuonna 2010).

3. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Talotoimiliikelaitos on arvioinut toimintansa laajuuteen ja rakenteeseen nähden kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Arvioinnissa esille tulleita merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat:

- sopimusriskit (riitatilanteet, konkurssit) toteutuessaan synnyttävät häiriöitä rakennushankkeiden edistymisessä
- henkilöriskit (irtisanoutumiset, tapaturmat yms.)
- hinnoittelu- ja kustannusseurantariskit

Tilikauden aikana ei ole raportoitu ja tiedossa ei ole sellaisia riskejä, joista aiheutuisi merkittäviä menetyksiä tai vahinkoa liikelaitoksen toiminnalle.

Liikelaitoksen tulevaan yhtiöittämiseen liittyy epävarmuustekijöitä.

4. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Talotoimiliikelaitoksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty kaupungin antamien ohjeiden perusteella. Sisäisen valvonnan tasoa on tutkittu sisäisen valvonnan toimesta kuluvana vuonna. Suositusten pohjalta lisättiin ja tarkennettiin ohjeistusta ja koulutusta hankinnoissa, laskujen käsittelyssä ja tuotannossa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa on arvioitu liikelaitoksen johdon itsearvioinnilla. Itsearvioinnin perusteella sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on tyydyttävä. Suurin puute on, että sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei ole systematisoitu ja dokumentoitu riittävästi.

Lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus ei ole liikelaitoksen tiedossa.

Tuloksen muodostumisesta ja talousarvion toteutumisesta ja mahdollisista poikkeamista on raportoitu johtokunnalle tilikauden aikana lähes kuukausittain. Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle tilikauden aikana sekä kaupungin tilinpäätökseen sisältyvissä toteutumisvertailuissa kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

5. Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Johtokunnan tehtäviä v. 2012 hoitava kaupunginhallitus esittää, että Turun Talotoimiliikelaitoksen tilikauden 2011 alijäämä 769.464,05 € siirretään kaupungin taseen omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämäriiville.

TURUN TALOTOIMILIIKELAITOS		
TULOSLASKELMA	2011	2010
	€	€
Liikevaihto	25 279 120,01	24 988 297,99
Liiketoiminnan muut tuotot (+)	119 058,04	15 028,58
Materiaalit ja palvelut	-17 988 356,25	-15 644 993,22
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-4 125 906,18	-2 857 675,24
Palvelujen ostot (-)	-13 862 450,07	-12 787 317,98
Henkilöstökulut	-7 222 796,87	-8 113 119,60
Palkat ja palkkiot (-)	-5 452 139,81	-6 070 193,35
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-1 445 528,20	-1 662 450,56
Muut henkilösivukulut (-)	-325 128,86	-380 475,69
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	-4 837,13
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	0,00	-4 837,13
Vuokratulut (-)	-852 209,51	-915 622,41
Liiketoiminnan muut kulut (-)	-76 307,31	-18 804,90
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-741 491,89	305 949,31
Rahoitustuotot ja -kulut	-27 972,16	-109 231,00
Muut rahoitustuotot (+)	3 282,31	
Korvaus peruspääomasta (-)	-30 000,00	-109 231,00
Muut rahoituskulut (-)	-1 254,47	
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-769 464,05	196 718,31
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-769 464,05	196 718,31
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	-769 464,05	196 718,31

Tuloslaskelman tunnusluvut	2011	2010
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-111,8	50,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-111,8	50,3
Voitto, %	-3,0	0,8

TURUN TALOTOIMILIikelaitos
RAHOITUSLASKELMA

	2011	2010
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	-741 491,89	305 949,31
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	4 837,13
Rahoitustuotot ja kulut	-27 972,16	-109 231,00
	-769 464,05	201 555,44
Toiminnan ja investointien rahavirta	-769 464,05	201 555,44
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman muutokset	0,00	677 966,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-80 264,55	-1 233 379,13
Saamisten muutos muilta	17 770,32	153 571,12
Korottomien velkojen muutos muilta	831 958,28	200 286,57
	769 464,05	-879 521,44
Rahoituksen rahavirta	769 464,05	-201 555,44
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2 011	2 010
Quick ratio	1,1	1,3
Current ratio	1,1	1,3

**TURUN TALOTOIMILIIKELAITOS
TASE**

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010	VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
	€	€		€	€
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 206 495,20	4 144 000,97	OMA PÄÄOMA	276 443,69	1 045 907,74
Saamiset	4 206 495,20	4 144 000,97	Peruspääoma	723 211,58	723 211,58
Lyhytaikaiset saamiset	4 206 495,20	4 144 000,97	Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	322 696,16	125 977,85
Myyntisaamiset	17 843,92	41 082,03	Tilikauden yli-/alijäämä	-769 464,05	196 718,31
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	4 166 374,43	4 086 109,88	VIERAS PÄÄOMA	3 930 051,51	3 098 093,23
Muut saamiset	2 399,00	6 360,00	Lyhytaikainen	3 930 051,51	3 098 093,23
Siirtosaamiset	19 877,85	10 449,06	Ostovelat	2 057 017,42	1 223 655,70
			Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	250 270,24	225 005,27
			Siirtovelat	1 622 763,85	1 649 432,26
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 206 495,20	4 144 000,97	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 206 495,20	4 144 000,97
TASEEN TUNNUSLUVUT	31.12.2011	31.12.2010			
Omavaraisuusaste, %	6,6	25,2			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	15,5	12,4			
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	-447	323			

TURUN KIINTEISTÖPALVELULIIKELAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS

1. Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Turun Kiinteistöpalveluliikelaitos on toiminut kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena kolme vuotta. Liikelaitoksella on 7-jäseninen johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa ja vastaa sen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Vuoden 2011 aikana on valmisteltu yhtiöittämiseen liittyviä toimenpiteitä. Kaikki palvelusopimukset on päivitetty ja muutettu määräaikaikaisiksi. Liikelaitoksen kolmen toimialan hallinnot on yhdistetty. Toimintatapoja on yhtenäistetty ja tiedottamiseen on kiinnitetty erityistä huomiota. Koko henkilökunnalle on pidetty tiedotustilaisuuksia syksyllä neljänä samansisältöisenä iltapäivänä ja kuukausitiedote on lähetetty kaikille liikelaitoksen työntekijöille kuukausittain. Nämä käytännöt on otettu jatkuvaksi toimintamalliksi.

Turun Kiinteistöpalveluliikelaitoksen liiketoiminnot luovutettiin Turun Seudun Kiinteistöpalvelu Oy:lle 31.12.2011.

Ruokapalvelu Katerinki on aloittanut keskuskeittiön suunnittelun hallituksen päätöksen mukaisesti. Kahden keskuskeittiön mallissa tukipalveluaterioiden, päiväkotiaterioiden ja osittain kouluaterioiden valmistus keskitetään kahteen tuotantokeittiöön. Ensimmäisen keskuskeittiön hankesuunnitelma on valmistunut joulukuussa 2011.

Tuotannonohjausjärjestelmä Aromin käyttöä on edelleen laajennettu siten, että Kotipalveluateriat-osio on otettu käyttöön. Lisäksi Eväs-Mysli -osion käyttöä on laajennettu vanhainkoteihin sairaalan lisäksi.

Aromi-ohjelman Monitoimikeittiömyynnin Kotipalveluateriat-toiminto on otettu käyttöön kolmessa keittiössä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Katerinki hoitaa keskitetysti kotipalvelun piirissä olevien asiakkaiden ateriatilaukset, ateriamuutokset ja asiakkaiden perustietojen ylläpidon, mikä aikaisemmin hoidettiin sosiaali- ja terveystoimen tukipalvelun toimesta. Käyttöönotto valmisteltiin ja pilotoitiin syksyn 2011 aikana ja otettiin tuotantokäyttöön vuodenvaihteessa.

Ruokapalvelu Katerinki on nyt päässyt Portaat luomuun -ohjelman ensimmäiselle portaalle. Diploma on vastaanotettu Ateria 2011-tapahtumassa 8.11.2011. Portaat luomuun on ammattikeittiöille suunnattu vapaaehtoinen ohjelma, joka valmentaa keittäjiä kestävän kehityksen mukaiseen toimintaan ja lisäämään luomuraaka-aineiden käyttöä vähitellen. Luomutuotteista päivittäisessä käytössä Katerinkissa ovat Luomu-kaurahiutaleet, Luomu-4-viljanhiutaleet sekä Luomuruusvarrasleipä.

Ravitsemuskäsikirja on uudistettu kaupunginsairaalan alueella. Ravitsemuskäsikirja sisältää mm. kuvaukset ruokavalioista, ruokavalioiden toteutuksesta ja ohjeet ruokavalioiden tilaamiseen. Ravitsemuskäsikirjamateriaali pohjautuu uuteen Ravitsemushoito-suositukseen (2010), joka on kohdennettu sairaaloihin, terveyskeskuksiin, palvelu- ja hoitokoteihin sekä kuntoutuskeskuksiin. Ravitsemuskäsikirjasta peruseruokavalio-osuus on julkaistu Katerinkin www-sivuilla www.turku.fi/katerinki.

Henkilöstöravintola Förinki on avattu palvelemaan Linnankatu 55:n työntekijöitä.

Katerinkin työntekijät ovat osallistuneet välipalakilpailuun. Kilpailun välipalaesitteeseen pääsi mukaan kaksi reseptiä, vaikka kilpailussa ei päästy palkintosijoille.

Asiakasyhteistyötä on edelleen vahvistettu Ruokapalvelu Katerinkin ja tilaajahallintokuntien välillä. Palvelusopimusten mukaiset ruokapalvelujen kehittämissuunnitelmat ja asiakaspalvelutyöryhmät ovat kokoontuneet sovitusti ja asiakaspalautteisiin on vastattu. Vuoden 2011 on tehty asiakastytyväisyyskyselyt kouluihin, päiväkoteihin, ja henkilöstöruokailuun tilaajan kanssa sovittuihin yksiköihin.

Kiinteistöjenhoidon henkilöstömäärä on vuoden 2011 vaihdellut. Alkuvuodesta kiinteistöjenhoitoon siirtyi ammatti-instituutista, keskushallinnosta ja ammattikorkeakoulusta yhteensä noin 19 henkilöä. Loppuvuodesta 2011 virastomestarit (6 hlöä) siirtyivät takaisin keskushallinnolle, Kauppahallin mestari siirtyi Kiinteistöliikelaitokselle ja uimahallien laitoshmiehet siirtyivät Tilaliikelaitokselle. Kiinteistönhoidon johdossa on myös tehty muutoksia. Kiinteistöhoito on elänyt osakeyhtiöön siirtymävaiheessa pienoisessa epävarmuudessa, mutta loppuvuotta kohden asiat ovat selkeytyneet.

Kiinteistöhoitoa on palkittu kuluneen vuoden aikana. Turun Kauppahalliyhdistyksen johtokunta valitsi Kiinteistöpalveluliikelaitoksen vahtimestari Ville Palosen Kauppahallin positiivisimmaksi henkilöksi vuonna 2011.

Turun parhaat pihat palkittiin 1.12.2011 Turun kaupungintalolla. Julkisista pihista parhaaksi arvioitiin Portsakodin piha, joka kuuluu Kiinteistöpalveluliikelaitoksen hoidettaviin alueisiin. Huolellisesti hoidettu, asukasläheinen piha kertoo aidosta välittämisestä. Turku 2011 -pihakilpailu oli laajin Turussa koskaan järjestetty pihakilpailu.

Siivoukseen keskitettiin vuoden alusta Turun Ammatti-instituutin siivous, jolla siivouksen liikevaihto kasvoi 1 milj. eurolla ja henkilöstömäärä 35 henkilöllä. Viheryksiköstä siirrettiin yksi siivooja, jolloin Viheryksikön tilat Ilpoistentiellä tulivat siivouksen hoidettavaksi sekä Viheryksikön hoidossa olevat jalkapallo- ja luistelukopit ympäri Turku.

Lokakuussa 2011 siivous sai uuden asiakkaan, kun Ruusukorttelin palvelukeskuksessa aloitettiin siivous yhdellä kokopäiväisellä työntekijällä. Joulukuussa 2011 valmistui Puolalanmäen koulun peruskorjaus ja koulun siivous alkoi jälleen normaalilla miehityksellä.

Kustannuksia on edelleenkin pyritty vähentämään työtunteja vähentämällä siten, että asiakkaan kanssa sovittu puhtaustaso säilyy. Opetuspalvelukeskuksen päätös siivouksen ulkoistamisesta 30 %:lla sai vihdoin päätöksen ja 10 koulua siirtyi toiselle palveluntuottajalle. Vapautuneet työntekijät on pääosin saatu sijoitettua vapaina oleviin paikkoihin. Kohteet hoidettiin vuoden aikana osittain väliaikaisella työvoimalla, koska kilpailuttaminen oli tiedossa ja siksi työntekijöitä sijoitettiin uusiin kohteisiin pitkin vuotta.

Siivouksen toimintaa rasittavat edelleen lukuisat sairauslomat, jotka haittaavat päivittäistä toimintaa. Ammattitaitoista henkilöstöä on vaikea saada erityisesti sijaisuuksiin, jotka ovat usein kestoltaan vain muutamia päiviä.

Yhteistyötä liikelaitoksen sisällä on yritetty laajentaa jatkamalla monialaosaamiskoulutusta. Toinen ryhmä ns. yhdistelmätyöntekijöitä sai koulutuksensa päätökseen vuoden 2011 aikana.

2. Henkilöstö

Liikelaitoksen henkilötyövoima vuoden 2011 aikana oli 777,8 (vertailuluku 746,7 htv vuonna 2010). Henkilötyövouosien kasvuun vaikuttivat sisäiset henkilöstösiirrot Turun Ammatti Instituutista (+34,5 htv), Turun Amk:sta (+3), Tilaliikelaitokseen (-1 htv) ja Talotoimiliikelaitoksesta (+1 htv).

3. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kiinteistöpalveluliikelaitos on arvioinut toimintansa laajuuteen ja rakenteeseen nähden kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Arvioinnissa esille tulleita merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat työvoiman saatavuuteen liittyvät riskit, henkilöriskit (osaaminen, tapaturmat yms.), toiminnalliset riskit (esim. oma-

valvonnan pettäminen, kiinteistönhoidon tai siivouksen väärät menetelmät tai aineet ja niiden aiheuttamat vahingot kiinteistölle), taloudelliset riskit sekä tiedottamisen epäonnistumiseen liittyvät riskit. Liikelaitoksen yhtiöittäminen liittyy myös epävarmuustekijöitä, suurimpina riskeinä ovat mm. tuotteistamisen ja hinnoittelun epäonnistuminen ja siten menestyminen kilpailussa.

Tilikauden aikana ei ole raportoitu ja tiedossa ei ole sellaisia riskejä, joista aiheutuisi menetyksiä tai vahinkoa liikelaitoksen toiminnalle.

4. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kiinteistöpalveluliikelaitoksen johdon vastuulla on huolehtia siitä, että liikelaitoksessa on sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön nähden toimiva riskienhallinta ja sisäinen valvonta.

Kiinteistöpalveluliikelaitoksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty kaupungin antamien ohjeiden perusteella. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa on arvioitu liikelaitoksen johdon itsearvioinnilla. Lisäksi on hyödynnetty sisäisen tarkastuksen toimesta tehtyä tarkastusraporttia ja sen suosituksia (Kiinteistöpalveluliikelaitos; sisäinen valvonta ja riskienhallinta 1/2010, diaarinro 4775-2010).

Arvioinnin perusteella sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on tyydyttävä. Suurin puute on, että sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei ole dokumentoitu riittävällä tarkkuudella. Riskienhallinnan kuvauksia on laadittu yksiköittäin, mutta yksityiskohtainen koko liikelaitosta koskeva riskienhallinnan suunnitelma on hyväksymättä. Raportointia ja seurantamittareita tulee kehittää. Kiinteistöpalveluliikelaitoksella ei ole laatujärjestelmää. Toimintaprosessit ovat osittain kuvaamatta, vain ruokapalvelun ydinprosessit on kuvattu.

Kiinteistöpalveluliikelaitoksen sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on kehitetty vuoden 2011 aikana mm. tekemällä kaikissa yksiköissä vaarat ja haitat -arviointi, päivittämällä valmiussuunnitelmaa sekä päivittämällä palvelusopimukseen liittyviä puutteita samassa yhteydessä, kun sopimukset muutettiin määräaikaisiksi. Lisäksi palvelusopimusten päivittämisessä otettiin huomioon toimintamallin muutos yhtiömuotoiseksi. Myös omavalvontasuunnitelmat pidetään jatkuvasti ajan tasalla tekemällä tarvittavat muutokset. Toimintaympäristöä on kehitetty aloittamalla eri yksiköiden toimintamallien yhtenäistäminen sekä ottamalla kaikkiin yksiköihin käyttöön yhteiset tiedotustavat (kuukausitiedote, tiedotustilaisuudet). Viestinnän nopeuttamiseksi ja varmistamiseksi on aloitettu henkilökunnan atk-koulutus ja sähköpostitilien avaaminen myös kiinteistöhoitoon ja siivoukseen, tavoitteena sähköinen viestintä kaikissa yksiköissä. Kiinteistöpalveluliikelaitoksen hallinto on yhdistetty yhdeksi kokonaisuudeksi. Palaverikäytäntöjä on kehitetty ja kehityskeskustelun käyntiin asianmukaisesti kaikissa yksiköissä on kiinnitetty erityistä huomiota.

Lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus, ei ole liikelaitoksen tiedossa.

Tuloksen muodostumisesta ja talousarvion toteutumisesta ja mahdollisista poikkeamista raportoitiin johtokunnalle tilikauden aikana kuukausittain. Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoitiin kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle tilikauden aikana sekä kaupungin tilinpäätökseen sisältyvissä toteutumisvertailuissa kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

5. Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Johtokunnan tehtäviä v. 2012 hoitava kaupunginhallitus esittää, että Turun Kiinteistöpalveluliikelaitoksen tilikauden 2011 ylijäämä 237.052,72 € siirretään kaupungin taseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämäarville.

TURUN KIINTEISTÖPALVELULIIKELAITOS TULOSLASKELMA	2011	2010
	€	€
Liikevaihto	44 834 362,31	50 970 623,06
Liiketoiminnan muut tuotot (+)	978,20	52 703,31
Materiaalit ja palvelut	-16 357 994,21	-23 765 096,43
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-10 554 917,57	-17 411 873,40
Palvelujen ostot (-)	-5 803 076,64	-6 353 223,03
Henkilöstökulut	-25 370 471,49	-23 412 923,35
Palkat ja palkkiot (-)	-19 632 301,43	-18 231 537,32
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-4 537 927,74	-4 003 310,82
Muut henkilösivukulut (-)	-1 200 242,32	-1 178 075,21
Poistot ja arvonalentumiset	-2 312,39	-5 648,43
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-2 312,39	-5 648,43
Vuokratulut (-)	-2 678 368,21	-2 825 455,85
Liiketoiminnan muut kulut (-)	-159 140,35	-53 374,16
Liikelylijäämä (-alijäämä)	267 053,86	960 828,15
Rahoitustuotot ja -kulut	-30 001,14	-326 440,00
Korvaus peruspääomasta (-)	-30 000,00	-326 440,00
Muut rahoituskulut (-)	-1,14	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	237 052,72	634 388,15
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	237 052,72	634 388,15
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	237 052,72	634 388,15

Tuloslaskelman tunnusluvut	2011	2010
Sijoitetun pääoman tuotto, %	14,6	86,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	14,6	86,3
Voitto, %	0,5	1,2

TURUN KIINTEISTÖPALVELULIIKELAITOS
RAHOITUSLASKELMA

	2011	2010
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	267 053,86	960 828,15
Poistot ja arvonalentumiset	2 312,39	5 648,43
Rahoitustuotot ja kulut	-30 001,14	-326 440,00
	239 365,11	640 036,58
Toiminnan ja investointien rahavirta	239 365,11	640 036,58
Oman pääoman muutokset	0,00	573 345,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	7 691,18
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	163 799,56	-2 642 417,35
Saamisten muutos muilta	-369 754,79	18 536,75
Korottomien velkojen muutos muilta	-34 209,88	1 402 807,84
	-240 165,11	-1 213 381,58
Rahoituksen rahavirta	-240 165,11	-640 036,58
Rahavarojen muutos	-800,00	0,00
Rahavarojen muutos	-800,00	0,00
Rahavarat 31.12.	0,00	800,00
Rahavarat 1.1.	800,00	800,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2 011	2 010
Quick ratio	1,3	1,3
Current ratio	1,3	1,3

**TURUN KIINTEISTÖPALVELULIIKELAITOS
TASE**

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010	VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
	€	€		€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 312,38	4 624,77	OMA PÄÄOMA	1 953 636,16	1 716 583,44
Aineelliset hyödykkeet	2 312,38	4 624,77	Peruspääoma	591 072,48	591 072,48
Koneet ja kalusto	2 312,38	4 624,77	Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 125 510,96	491 122,81
			Tilikauden yli-/alijäämä	237 052,72	634 388,15
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 080 165,65	7 875 010,42	VIERAS PÄÄOMA	6 128 841,87	6 163 051,75
Saamiset	8 080 165,65	7 874 210,42	Lyhytaikainen	6 128 841,87	6 163 051,75
Lyhytaikaiset saamiset	8 080 165,65	7 874 210,42	Ostovelat	1 437 080,84	2 055 743,52
Myyntisaamiset	504 379,86	160 339,89	Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	727 167,55	625 129,31
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	7 520 255,45	7 684 055,01	Siirtovelat	3 964 593,48	3 482 178,92
Muut saamiset	1 745,34	530,00			
Siirtosaamiset	53 785,00	29 285,52			
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	800,00			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 082 478,03	7 879 635,19	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 082 478,03	7 879 635,19

TASEEN TUNNUSLUVUT	31.12.2011	31.12.2010
Omavaraisuusaste, %	24,2	21,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	13,7	12,1
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	1 363	1 126

VAHINKORAHASTO		
TULOSLASKELMA	2011	2010
	€	€
Liikevaihto		
Liiketoiminnan muut kulut (-)	-10 203,30	-33 636,05
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-10 203,30	-33 636,05
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 242 417,66	5 220 188,33
Korkotuotot (+)	974 858,97	1 210 834,61
Muut rahoitustuotot (+)	1 938 995,44	5 222 155,18
Muut rahoituskulut (-)	-9 156 272,07	-1 212 801,46
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-6 252 620,96	5 186 552,28
Satunnaiset tuotot ja -kulut	-7 576 099,77	-2 123 589,17
Satunnaiset kulut (-)	-7 576 099,77	-2 123 589,17
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-13 828 720,73	3 062 963,11
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	7 586 303,07	2 157 225,22
Tuloverot (-)		
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	-6 242 417,66	5 220 188,33

RAHOITUSLASKELMA	2011	2010
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-10 203,30	-33 636,05
Rahoitustuotot ja kulut	-6 242 417,66	5 220 188,33
Satunnaiset erät	-7 576 099,77	-2 123 589,17
	-13 828 720,73	3 062 963,11
 Toiminnan rahavirta	 -13 828 720,73	 3 062 963,11
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutokset kunnalta/kuntayhtymältä	-547 204,31	1 299 100,43
Saamisten muutos muilta	112 795,88	-21 384,10
Korottomien velkojen muutos muilta	12 600,00	4 111,11
	-421 808,43	1 281 827,44
Rahoituksen rahavirta	-421 808,43	1 281 827,44
Rahavarojen muutos	-14 250 529,16	4 344 790,55
Rahavarojen muutos	-14 250 529,16	4 344 790,55
Rahavarat 31.12.	33 058 965,96	47 309 495,12
Rahavarat 1.1.	47 309 495,12	42 964 704,57

TASE

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010
	€	€
VAIHTUVAT VASTAAVAT	34 470 053,17	48 286 173,90
Saamiset	1 411 087,21	976 678,78
Lyhytaikaiset saamiset	1 411 087,21	976 678,78
Saamiset kunnalta	1 079 402,97	532 198,66
Siirtosaamiset	331 684,24	444 480,12
Rahoitusarvopaperit	32 797 421,91	46 536 607,25
Osakkeet ja osuudet	17 047 534,41	20 578 364,15
Joukkovelkakirjalainasaamiset	15 749 887,50	25 958 243,10
 Rahat ja pankkisaamiset	 261 544,05	 772 887,87
VASTAAVAA YHTEENSÄ	34 470 053,17	48 286 173,90

VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
	€	€
OMA PÄÄOMA	34 430 764,28	48 259 485,01
Rahastopääoma	9 375 732,78	16 962 035,85
Edellisten tilikausien ylijäämä	31 297 449,16	26 077 260,83
Tilikauden ali-/ ylijäämä	-6 242 417,66	5 220 188,33
VIERAS PÄÄOMA	39 288,89	26 688,89
Lyhytaikainen	39 288,89	26 688,89
Siirtovelat	39 288,89	26 688,89
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	34 470 053,17	48 286 173,90

51. LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN

	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN		ELIMINOINNIT	KOKONAISTARKASTELU	PERUSKAUPUNGIN JA LIIKELAITOSTEN TULOS ILMAN SISÄISIÄ ERIÄ	
	Peruskaupunki	Liikelaitokset			Peruskaupunki	Liikelaitokset
Toimintatuotot	241 335 031,62	368 039 876,27	303 166 893,45	306 208 024,44	184 575 900,17	121 660 030,53
Myyntituotot	129 333 679,56	196 386 933,59	189 170 289,39	136 550 323,76	75 089 323,07	61 488 642,67
Maksutuotot	58 378 783,45	3 437 217,04	1 162 309,13	60 653 691,36	57 216 745,72	3 436 945,64
Tuet ja avustukset	44 505 597,71	115 270,19	194 379,50	44 426 488,40	44 311 218,21	115 270,19
Vuokratuotot	4 200 975,13	139 270 600,69	111 821 503,16	31 650 072,66	3 838 918,44	27 811 154,22
Muut toimintatuotot	4 915 995,77	28 829 854,76	818 402,27	32 927 448,26	4 119 694,73	28 808 017,81
Valmistus omaan käyttöön	215 331,45	31 651 993,92	0,00	31 867 325,37	215 331,45	31 651 993,92
Toimintakulut	-1 269 192 202,44	-280 212 791,08	-303 206 179,67	-1 246 198 813,85	-1 054 611 286,12	-191 700 802,59
Henkilöstökulut	-533 784 357,03	-69 341 506,07	0,00	-603 125 863,10	-533 784 357,03	-69 341 506,07
Palvelujen ostot	-474 517 332,35	-130 189 744,15	-161 585 806,29	-443 121 270,21	-391 000 276,85	-52 732 177,18
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-40 039 584,01	-37 135 400,79	-3 905 266,72	-73 269 718,08	-37 299 250,29	-35 971 754,93
Avustukset	-70 458 862,14	-192 550,04	-1 194 754,97	-69 456 657,21	-69 375 357,17	-81 300,04
Vuokratulot	-115 225 709,67	-38 196 605,30	-107 507 973,71	-45 914 341,26	-14 222 302,36	-31 693 931,30
Muut toimintakulut	-35 166 357,24	-5 156 984,73	-29 012 377,98	-11 310 963,99	-8 929 742,42	-1 880 133,07
Toimintakate	-1 027 641 839,37	119 479 079,11	-39 296,22	-908 123 464,04	-869 820 054,50	-38 388 778,14
Verotuotot	637 973 548,62	0,00	0,00	637 973 548,62	637 973 548,62	0,00
Valtionosuudet	324 980 299,00	0,00	0,00	324 980 299,00	324 980 299,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut	59 157 515,46	-46 560 276,37	39 296,22	12 557 942,87	12 852 579,67	-294 636,80
Korkotuotot	14 817 890,49	11 074,90	3 350 096,57	11 478 868,82	11 467 793,92	11 074,90
Muut rahoitustuotot	63 039 054,70	69 183,91	42 954 839,22	20 153 399,39	20 084 215,48	69 183,91
Korkokulut	-6 073 253,15	-3 350 096,57	-3 350 096,57	-6 073 253,15	-6 073 253,15	0,00
Muut rahoituskulut	-12 626 176,58	-43 290 438,61	-42 915 543,00	-13 001 072,19	-12 626 176,58	-374 895,61
Vuosikate	-5 530 476,29	72 918 802,74	0,00	67 388 326,45	105 986 372,79	-38 683 414,94
Poistot ja arvonalentumiset	-5 373 735,61	-49 270 208,54	0,00	-54 643 944,15	-5 373 735,61	-49 270 208,54
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 373 735,61	-49 270 208,54	0,00	-54 643 944,15	-5 373 735,61	-49 270 208,54
Arvonalentumiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset erät	-10 626 512,98	7 576 099,77	0,00	-3 050 413,21	-3 050 413,21	0,00
Satunnaiset tuotot	1 854 714,21	7 576 099,77	7 576 099,77	1 854 714,21	1 854 714,21	0,00
Satunnaiset kulut	-12 481 227,19	0,00	-7 576 099,77	-4 905 127,42	-4 905 127,42	0,00
Tilikauden tulos	-21 530 724,88	31 224 693,97	0,00	9 693 969,09	97 562 223,97	-87 953 623,48
Poistoberon lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	-8 216 337,79	0,00	-8 216 337,79	0,00	-8 216 337,79
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	2 060 413,24	0,00	2 060 413,24	0,00	2 060 413,24
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	3 190 229,07	0,00	0,00	3 190 229,07	3 190 229,07	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-18 340 495,81	25 068 769,42	0,00	6 728 273,61	100 752 453,04	-94 109 548,03

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN		ELIMINOINNIT	KOKONAISTARKASTELU		PERUSKAUPUNKI JA LIIKELAITOKSET ILMAN SIS. ERÄÄ	
	Peruskaupunki	Liikelaitokset		Kaupungin rahoituslaskelma	Peruskaupunki	Liikelaitokset	
Toiminnan rahavirta	-19 615 327,43	53 389 424,02	0,00	33 774 096,59	99 477 621,42	-73 530 981,56	
Vuosikate	-5 530 476,29	72 918 802,74	0,00	67 388 326,45	105 986 372,79	-46 425 503,07	
Satunnaiset erät	-10 626 512,98	7 576 099,77	0,00	-3 050 413,21	-3 050 413,21	0,00	
Tulorahoituksen korjaukset	-3 458 338,16	-27 105 478,49	0,00	-30 563 816,65	-3 458 338,16	-27 105 478,49	
Investointien rahavirta	22 369 633,23	-66 925 752,49	-0,00	-44 556 119,26	22 349 633,23	-64 629 750,63	
Investointimenot	-8 587 674,32	-104 291 464,79	-20 000,00	-112 859 139,11	-8 587 674,32	-100 637 490,76	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	756 690,83	3 578 662,45	0,00	4 335 353,28	756 690,83	4 140 690,28	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	30 200 616,72	33 787 049,85	20 000,00	63 967 666,57	30 180 616,72	31 867 049,85	
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 754 305,80	-13 536 328,47	-0,00	-10 782 022,67	121 827 254,65	-138 160 732,19	
Rahoituksen rahavirta	0	0	0	0	0	0	
Antolainauksen muutokset	-82 327 668,15	-35 120,00	-13 061 000,00	-69 301 788,15	-69 266 668,15	-35 120,00	
Antolainasaamisten lisäykset	-91 682 000,00	-35 120,00	-13 061 000,00	-78 656 120,00	-78 621 000,00	-35 120,00	
Antolainasaamisten vähennykset	9 354 331,85	0,00	0,00	9 354 331,85	9 354 331,85	0,00	
Lainakannan muutokset	-18 150 832,06	13 061 000,00	13 061 000,00	-18 150 832,06	-18 150 832,06	0,00	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	100 000 000,00	13 061 000,00	13 061 000,00	100 000 000,00	100 000 000,00	0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-100 000 000,00	0,00	0,00	-100 000 000,00	-100 000 000,00	0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-18 150 832,06	0,00	0,00	-18 150 832,06	-18 150 832,06	0,00	
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00	11 982 377,07	0,00	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 497 179,48	10 932 152,09	1 083 333,33	8 351 639,28	-2 673 251,22	12 112 000,46	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	773 202,85	-248 967,00	0,00	524 235,85	773 202,85	-248 967,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	-346 488,11	618 475,45	0,00	271 987,34	-346 488,11	618 475,45	
Saamisten muutos	7 816 588,43	3 434 228,42	1 176 071,74	10 074 745,11	6 640 516,69	3 152 112,20	
Korottomien velkojen muutos	-9 740 482,65	7 128 415,22	-92 738,41	-2 519 329,02	-9 740 482,65	8 590 379,81	
Rahoituksen rahavirta	-101 975 679,69	23 958 032,09	0,00	-79 100 980,93	-90 090 751,43	12 076 880,46	
Rahavarojen muutos	-99 221 373,89	10 421 703,62	0,00	-89 883 003,60	31 736 503,22	-126 083 851,73	

TILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVIEN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

TULOSLASKELMA

KAUPUNKI JA KONSERNI

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista (Toimintatuotot/Toimintakulut, %)

$$100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$
Vuosikate prosenttia poistoista

$$100 \times \text{Vuosikate} / \text{poistot ja arvonalentumiset}$$
Vuosikate € / asukas

Asukasmäärä Tilikauden lopussa

LIKELAITOKSET

Sijoitetun pääoman tuotto, %

$$100 \times (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$$
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

$$100 \times (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$$

Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat kunnalta otetaan tuotto, %-tunnusluvussa sijoitettuna pääomana huomioon. Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Voitto %

$$100 \times (\text{Yli- ja alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$$

RAHOITUSLASKELMA

KAUPUNKI JA KONSERNI

Investointien tulorahoitus, %

$$100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

[omahankintameno = käyttöomaisuusinvestoinnit – (investointien rahoitusosuudet)]

Pääomamenojen tulorahoitus, %

$$100 \times \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintamenot} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$$
Lainanhoitokate

$$(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$
Kassan riittävyys, pv

$$365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Rahavarat = Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset 31.12.

Kassasta maksut =

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot
Antolainasaamisten lisäys
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Asukasmäärä

LIKELAITOKSET

Investointien tulorahoitus, %

100 x (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot) / Investointien omahankintameno
[omahankintameno = käyttöomaisuusinvestoinnit – (investointien rahoitusosuudet)]

Pääomamenojen tulorahoitus, %

*100 * (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot) / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)*

Lainanhoitokate

(Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut – Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys, pv

*365 pv * Rahavarat 31.12 / Kassasta maksut tilikaudella*

Rahavarat = Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset 31.12.

Kassasta maksut =

Tuloslaskelmasta:

Materiaalit ja palvelut

Henkilöstökulut

Liiketoiminnan muut kulut - Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston lisäys – Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut kunnalle

Korkokulut muille

Korvaus peruspääomasta

Tuloverot

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainasaamisten lisäykset kunnalle

Antolainasaamisten lisäykset muille

Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle

Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille

Quick ratio

(Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Current ratio

(Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

TASE

KAUPUNKI JA LIKELAITOKSET

Omavaraisuusaste, %

*100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)*

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

(Käyttötulot = toimintatuotot + verotulot + valtionosuudet)

(Käyttötulot, liikelaitokset = Liikevaihto + Liiketoiminnan muut tuotot + Tuet ja avustukset)

Oikaistu suhteellinen velkaantuneisuus, % (ei liikelaitoksille)

$$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Henkilöstökassatalletukset} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas (ei liikelaitokselle)

[Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Lainakanta 31.12.

Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainat, € / asukas (ei liikelaitokselle)

Lainakanta 31.12. / Asukasmäärä

Lainasaamiset 31.12.

Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Asukasmäärä (ei liikelaitokselle)**KONSERNI****Konsernin omavaraisuusaste, %**

$$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuudet} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$
Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$
Konsernin lainakanta 31.12.

Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainat, € / asukas

Lainakanta 31.12. / asukasmäärä

Konsernin lainasaamiset 31.12.

Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Kaupungin asukasmäärä**HENKILÖSTÖ**

Henkilöstö ilmoitetaan henkilötyövoimaksi muutettuna sekä henkilöstön lukumääränä 31.12. Henkilöstötyövousiin ja henkilöstön lukumäärään lasketaan mukaan toistaiseksi palkatut päätoimiset, määräaikaiset, tukitoimenpitein työllistetyt ja oppisopimussuhteiset. Työvoimaan ja lukumäärään ei lasketa palkkionsaajia, omais- ja perhehoitajia, sopimuspalomiehiä eikä kuntouttavan työtoiminnan piirissä olevia henkilöitä.

Työvoima = kaikkien henkilöiden kaikkien palvelussuhteiden (lukuun ottamatta palkkionsaajia, omais- ja perhehoitajia, sopimuspalomiehiä sekä kuntouttavan työtoiminnan piirissä olevia) kalenteripäivät vähennettynä kaikkien palkattomien poissaolojen kalenteripäivillä = palkalliset päivät kalenteripäivinä. Tämä luku on jaettu tarkastelujakson kalenteripäivillä, jolloin on saatu keskimääräinen henkilöjaksosen lukumäärä.

Henkilöstön lukumäärästä 31.12. ilmoitetaan erikseen kokoaikaisen ja osa-aikaisen henkilöstön lukumäärä.

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

KIRJANPITOKIRJAT

Pääkirjat	Säilytystapa: paperitiloste
Päiväkirjat	paperitiloste
Ostoreskontra	paperitiloste
Myyntireskontra	paperitiloste
Käyttöomaisuuskirjanpito	paperitiloste
Palkkakirjanpito	paperitiloste
Varastokirjanpito	paperitiloste
Antolainalaskutus ja -reskontra	paperitiloste
Henkilöstökassakirjanpito	paperitiloste
Rahastokirjanpito	paperitiloste
Konsernikirjanpito	paperitiloste
Tasekirja	erikseen sidottu, pysyvä säilytys
Tase-erittelyt	paperitiloste
Ostolaskut	sähköinen arkistointi

TOSITELAJIT

Pääkirjaviennit:	Käyttöomaisuuskirjanpito:
SA Pääkirjatilosite	AA Käyttöomaisuuskirjaus
ZO Veron oikaisuositte	AB Kirjanpitosite
	AF Poistokirjaukset
Ostoreskontra:	AZ Purkamisen tositelaji
KA Toimittajatosite	
KG Toimittajat -hyvitys	Varastokirjanpito:
KR Toimittajat -lasku	WA Tavarán luovutus
KZ Toimittajat -maksu	WE Tavarán vastaanotto
KP Tilien ylläpito	WI Inventointitosite
Hankinta:	WL Varastosta otto/toimitus
RE Lasku -brutto	
PR Hinnan muutos	Liittymät:
	K1 Kirjanpitoliiittymä
Myyntireskontra:	PA Palkat
DA Asiakastosite	ZA Avaava tase
DG Asiakkaat -hyvitys	
DR Asiakkaat -lasku	
DV Viivästyskorkolasku	
ZD Luottotappiokirjaus	
DZ Asiakkaat -maksu	
Myynti:	
RV Laskun siirto	